incorruptibilis ptis aie. s. sm intellectuz. vñ
pôt p hãc uitã durare. alio° qa in opib° côtê-
platiue corporalit nõ laboram°. vñ magis i
h°mõi opib° continue psistẽ possumus sicut
phs dic in. x° ethicoꝝ. ¶ Ad primũ g° dicen-
dũ ꝙ mod° contemplãdi nõ est idẽ hic ꝛ i pa
tria: sed uita cõtemplatiua dicit manẽ rõne
caritatis i q̃ hʒ ꝛ principiũ ꝛ finẽ. ꝛ hoc ẽ qð
Greg° dic sup Ezech. Cõtemplatiua hic inci-
pit ut in celesti patria pficiat: qa amoris i-
gnis q h ardere inchoat cũ ipsũ quem amat
uiderit i amore ipsius ãplius ignescit. ¶ Ad
secundũ dicẽdũ ꝙ nulla actio pôt diu dura-
re i sui sũmo. sũmũ ãt côtẽplatiõis est ut at-
tingat ad uniformitatẽ diue ɔtẽplatiõis ut
dic Dyo° sicut s̃ positũ ẽ. vñ ꝛ si q̃tũ ad h ɔ
tẽpla° diu durare ñ possit: tñ q̃tũ ad alios cõ
tẽplatiõis act° pôt diu durare. ¶ Ad tertiuʒ
dicendũ ꝙ phs dic uitam contemplatiuã eẽ
s̃ hoiem: qa cõpetit nobis sm h ꝙ aliqd di-
uinũ est in nobis. s. intellcũs q est icorrupti
bilis ꝛ ipassibilis in se. ꝛ iõ actio eius pôt eẽ
diuturnior.

Einde consi
derandũ ẽ de uita actiua. et
circa hoc q̃runt quattuor.
p° vtrũ oia opa v̓tutũ mo-
raliũ ptineãt ad uitã actiuã
2° vtrum prudentia ptineat ad uitã actiuam
3° vtrũ doctrina ptineat ad uitã actiuam.
4° de diuturnitate uite actiue.

Ad primum sic pro
cedit. Videt ꝙ nõ oẽs actus v̓tutũ moraliũ
ptineãt ad uitam actiuã. vita. n. actiua uidet
consistere solũ in his q̃ sunt ad alterũ: dic. n
Greg° sup Ezech. ꝙ actiua uita ẽ panẽ esuri
enti tribuere. ꝛ in fine multis enumeratis q̃
ad alterũ ptinẽt subdit. ꝛ que singul' qbusqꝫ
expediũt dispensare. sed nõ p oẽs act° v̓tutũ
moraliũ ordinamur ad alios: sʒ solũ sm iu-
sticiã ꝛ ptes eius vt ex s̃ dictis pʒ. nõ g° act°
oium v̓tutũ moraliũ ptinẽt ad vitã actiuam
¶ P̃. Greg° dic sup Ezech. ꝙ p Lyam q̃ fu-
it lippa sed fecũda sigt uita actiua q̃ dũ occu
pat i ope min° uidet: sʒ dũ mõ p v̓bũ mõ per
exẽplũ ad imitationẽ suã ꝑrios accendit m̃
tos in ope bono filios generat. hoc autẽ ma
gis uidet ptinere ad caritatẽ per quam diligi
mus ꝑximũ q̃ ad v̓tutes morales. g° uidet
ꝙ act° v̓tutũ moralium nõ ptineãt ad uitam
actiuã. ¶ P̃. Sicut dictũ est: virtutes mora-
les disponũt ad uitã côtẽplatiuã. sed dispõ ꝛ
pfectio ptinẽt ad idẽ. g° uidet ꝙ v̓tutes mo-
rales nõ ptineãt ad uitã actiuã. Sʒ ɔ̃ ẽ qð
Isidor° dic in li° de sũmo bono. In actiua ui
ta pri° p exercitiũ boni opis cũcta exhaurien
da sunt uitia: ut in contemplatiua iã pura m̃
tis acie ad côtẽplãdũ diuũ q̃sqꝫ ptrãseat: sed
cũcta uitia nõ exhauriũt nisi p act° v̓tutũ mo
raliũ. g° act° v̓tutũ moraliũ ad uitã actiuã p-
tinẽt. ¶ R° dicendũ ꝙ sicut s̃ dictum ẽ uita
actiua ꝛ contẽplatiua distinguũt sm diuersa
studia hoium intendentiũ ad diuersos fines
q̃ꝝ unũ ẽ cõsideratio v̓itatis q̃ ẽ finis uite ɔ
tẽplatiue. aliud ãt ẽ exterior opatio ad quam
ordinat uita actiua. manifestum ẽ ãt ꝙ i uir
tutib° moralib° nõ principal'r q̃ritur contem
platio v̓itatis: sed ordinat ad opãdũ. vñ phs
dic in 2° ethicoꝝ ꝙ ad v̓tutẽ qdẽ scire parũ:
aut nihil pdest. vñ manifestum ẽ ꝙ v̓tutes
morales ptinẽt essentiał'r ad uitam actiuam
vñ ꝛ phs in. x° ethicoꝝ v̓tutes morales ordĩ
nat ad felicitatẽ actiuã. ¶ Ad primũ g° dicẽ-
dũ ꝙ int v̓tutes morales p̃cipua ẽ iusticia q̃
aliqs ad alteꝝ ordinat ut phs ꝑbat in 5° ethi
coꝝ. vñ uita actiua describitur p ea q̃ ad alte
rũ ordinãtur. nõ qa i his solũ: sʒ qa i his pri
cipali° cõsistit. ¶ Ad secũdũ dicẽdũ ꝙ p act°
oium v̓tutũ moraliũ pôt aliqs ꝑrios suo ex
emplo dirigẽ ad bonũ: qð Greg° ibi attribu
it uite actiue. ¶ Ad tertiũ dicẽdum ꝙ sicut
uirt° q̃ ordinatur in finẽ alteri° v̓tutis trãsit
q̃dã° in spẽm ei°: ita etiã qñ aliqs utitur his q̃
sunt uite actiue solũ ꝑut disponunt ad côtẽ-
plationẽ cõphenduntur sub uita côtemplati
ua. in his ãt q̃ opib° v̓tutum moralium intẽ
dũt tãq̃ scdm se bonis. nõ ãt tãq̃ disponẽti-
bus ad uitã côtemplatiuã: uirtutes morales
ptinent ad vitã actiuã. q̃uis ẽt dici possit ꝙ
uita actiua dispõ sit ad uitã côtemplatiuam.

Ad secũdum sic pro
cedit. Videt ꝙ prudentia nõ ptineat ad ui-
tã actiuã. Sic. n. uita contemplatiua ptiet ad
vim cognitiuã: ita actiua ad vim appetitiuã
prudentia ãt nõ ptinet ad vim appetitiuã: sʒ
magis ad cognitiuã. g° prudẽtia nõ ptinʒ ad
vita actiuã. ¶ P̃. Greg° dic super Ezech. ꝙ
actiua vita dum occupatur in opere min° vi
det. vnde sigtur p Lyam que lippos oculos

hēbat. prudentia āt requirit oculos claros: ut recte iudicet hō de agēdis. g° videt̄ ꝙ prudentia nō ptineat ad vitā actiuā. ¶ .ꝓ. Prudentia media est iter v̄tutes morales ⁊ itellectuales: ſʒ ſicut v̄tutes morales ptinēt ad vitā actiuā ut dcm̄ est: ita itellectuales ad cōtēplatiuā. g° videt̄ ꝙ prudentia nō ptieat neqʒ ad vitā actiuā neqʒ ad cōtēplatiuā: ſʒ ad mediū viuēdi gen⁹: qd̄ Aug⁹ pōit. 19° d̄ ciui. dei ¶ Sʒ ꝯ est qd̄ phs i. x° ethicoꝝ prudentiā ptinē dic ad felicitatem actiuā ad quā ptinēt v̄tutes morales. ¶ R° dicend̄ ꝙ ſicut ſ̄ dictū est id qd̄ ordiat̄ ad aliud ſicut ad finem p̄cipue i moralib⁹ trahit̄ ad ſpeciem eiuſ ad qd̄ ordiat̄ ſicut ille q mechat̄ ut furet̄ magis dr̄ fur q̄ʒ mechus: ſm phm in 5° ethicoꝝ. manifestū est āt ꝙ cognitio prudentie ordinat̄ ad opatiōes v̄tutū moraliū ſicut ad finem. est n. recta rō agibiliū ſicut dr̄ i 6° ethicoꝝ. vn̄ ⁊ fines v̄tutū moraliū ſūt principia prudentie ſicut i eodem lib° phs dic: ſicut g° dictū est ꝙ v̄tutes morales i eo q ordinat eas ad qetem contemplationis: ptiet ad vitā contemplatiuā. ita cognitio prudentie q̄ de ſe ordiatur ad opationes v̄tutū moraliū directe ptinet ad vitā actiuā: ſi tn̄ prudentia ꝓprie ſumat̄ ſm ꝙ phs de ea loqt̄. ſi aūt ſumat̄ coius ꝓut. ſ. apphendit qualēcūqʒ humanā cognitionē: ſic prudētia q̄tū ad aliquā ſui ptē ptinēt ad vitā ꝯtēplatiuā ſm ꝙ Tulli⁹ dic i p° de offi. ꝙ q acutiſſime ⁊ celeberrime pōt et vidē veꝝ ⁊ explicare rōnē. is prudētiſſim⁹ et ſapientiſſim⁹ rite haberi ſolet. ¶ Ad primuʒ g° dicendū ꝙ opatiōes morales ſpecificant̄ ex fine ut ſ̄ dictū ē. ⁊ iō ad vitā cōtemplatiuā illa cognitio ptinet q̄ finē hʒ in ipſa cognitōe veritatis: cognitio āt prudentie q̄ magis hʒ finē in actu appetitiue virtutis ptiet ad vitā actiuā. ¶ Ad ſecūdū dicēdum ꝙ occupa° extioꝝ reꝝ facit hoiem min⁹ vidē in rebus itelligibilib⁹ q̄ ſunt ſepate a ſenſibilibus i qb⁹ opationes actiue vite conſiſtūt: ſed tn̄ occupatio exterior actiue vite facit hoiem magis clare videre i iudicio agibiliū: quod ptiet ad prudentiā: tū ꝓpt̄ expientiā: tū ꝓpter mentiſ attētiōem: qa vbi itēderis ibi ingeniū valet: ut Saluſti⁹ dic. ¶ Ad tertiū dicēdū ꝙ prudētia dr̄ eſſe media inter virtuteſ intellectualeſ ⁊ morales q̄tū ad hoc ꝙ in ſubiecto ꝯuēit cū v̄tutib⁹ itellectualib⁹. i maťia āt totalr̄ conuenit cū moralibus. illud aūt tertiū viuendi genus medium est inter actiuam vitā ⁊ contēplatiuā q̄tū ad ea circa q̄ occupat̄: qa qn̄ʒ occupat̄ i contēplatione veritatis: qn̄qʒ āt occupatur circa exterioꝛa.

Ad tertium ſic proceditur.

Videt̄ ꝙ docē nō ſit act⁹ vite actiue ſed cōtemplatiue. Dic. n. Greg⁹ ſup ezech. ꝙ viri pfecti bona celeſtia q̄ contēplari poteꝝt frib⁹ denūciant eoꝝqʒ aios in amorē intime claritatis accendūt: ſed h̄ ptinet ad doctrinā g° docē est act⁹ vite cōtēplatiue. ¶ .ꝓ. ad idē gen⁹ vite vr̄ reduci act⁹ ⁊ hitus: ſed docere ē act⁹ ſapie: dic. n. phs in principio methaph. ꝙ ſignū ſciētis est poſſe docere. cū g° ſapia l' ſcia ptineat ad vitā cōtemplatiuā: videt̄ ꝙ ēt doctrina ad vitam contemplatiuam ptineat ¶ .ꝓ. Si contēplatio ē act⁹ vite ꝯtemplatiue ita ⁊ oratio: ſʒ orō q̄ qſ orat ꝓ alio nihilominus ptinet ad vitā contēplatiuā. g° ꝙ aliqs v̄itatē meditatā i alteri⁹ noticiā p doctrinam deducat videt̄ ad vitā cōtēplatiuam ptinere ¶ Sed ꝯ ē ꝙ Greg⁹ dic ſup Ezech. Actiua vita ē panē eſuriēti tribuē verbo ſapie neſcientē docere. ¶ R° dicendū ꝙ actus doctrine hʒ duplex obiectū: fit. n. doctrina p locutiōeʒ locutio autē est ſignū audibile interioris cōceptꝰ. ē g° bonū obiectū doctrie id qd̄ est materia ſiue obiectū intioris conceptionis ⁊ q̄ʒ tū ad h̄ obiectū qn̄qʒ doctrina ptinet ad vitā actiuā qn̄qʒ ad contēplatiuam. ad actiuam q dē qn̄ hō iterius concipit aliquā v̄itatē ut p eā i extiori actione dirigat̄. ad contēplatiuaʒ autem qn̄ hō interi⁹ concipit aliquā v̄itatē itelligibilē in cui⁹ conſideratione ⁊ amore delectat̄. vn̄ Aug⁹ dic in li° de ver. do. Eligāt ſibi ptem meliorē. ſ. vite contemplatiue. vacēt verbo inhiēt doctrine dulcedini. occupēt̄ circa ſciam ſalutarē ubi manifeſte dic doctrinā ad vitā contēplatiuā ptinere. aliō vero obiectū doctrine est ex pte ſmonis audibil'. ⁊ ſic obiectū doctrie est ipē audiēs ⁊ q̄tū ad hoc obm ois doctrina ptinet ad vitā actiuam ad quā ptinēt extiores actiōes. ¶ Ad primū g° dicēd ꝙ auctoritas illa expſſe loqt̄ de doctrina q̄tū ad maťiā ꝓut v̄ſat̄ circa ꝯſideratōeʒ ⁊ amorē v̄itatis. ¶ Ad ſcdm dicēdū ꝙ hit⁹ ⁊ act⁹ coicant i obo. ⁊ iō manifeſte illa rō procedit ex pte maťie itioris ꝯceptiōis. intantū. n. ad ſapientē l' ſcientē ptinet poſſe docere: i q̄tū pōt intiorē conceptū verbis exprimere

ad hoc ꝙ possit alium adducere ad intellectum
veritatis. ¶ Ad tertium dicendum ꝙ ille qui orat pro
alio nihil agit erga illum pro quo orat. sed solum
erga deum qui est intelligibilis veritatis: sed ille qui a
lium docet aliquid circa eum agit exteriori actione.
vnde non est similis ratio de vtroque.

Ad quartum sic pro

ceditur. Videtur ꝙ vita actiua maneat post hanc
vitam. Ad vitam. n. actiuam pertinent actus moralium
uirtutum ut dictum est. sed virtutes morales perma
nent post hanc vitam ut Aug. dicit. 14° de trini. ergo vide
tur ꝙ vita actiua permaneat post hanc vitam
¶ Praeterea. Docere alios pertinet ad vitam actiuam ut
dictum est. sed in futura vita in qua similes erimus
angelis poterit esse doctrina sicut et in angelis esse
videtur quorum unus alium illuminat purgat et perficit
quod refertur ad scientie assumptionem ut patet per Dyo. 7°
ca. cele. ierar. ergo videtur ꝙ vita actiua remaneat post
hanc vitam. ¶ Praeterea. Illud quod de se est durabilius
magis uidetur posse post hanc vitam remanere. sed vi
ta actiua uidetur esse de se durabilior: dicit enim
Greg. super Ezech. ꝙ in vita actiua fixi permane
re possumus. in contemplatiua autem intenta mente
manere nullo modo ualemus. ergo multo magis vita
actiua potest manere post hanc vitam quam contemplatiua.
¶ Sed contra est quod Greg. dicit super Ezech. Cum
presenti seculo vita aufertur actiua. contemplatiua autem
hic incipitur ut in celesti patria perficiatur. ¶ Respondeo dicen
dum ꝙ sicut supra dictum est: vita actiua habet finem in
exterioribus actibus qui si referantur ad quietem contempla
tionis iam pertinent ad vitam contemplatiuam. in fu
tura autem vita beatorum cessabit occupatio exteri
orum actuum. et si qui actus exteriores sint referentur
ad finem contemplationis: ut. n. aug. dicit in fine de ci.
dei: ibi vocabimus et uidebimus: videbimus et
amabimus. amabimus etiam et laudabimus. et in
eodem libro premittit ꝙ ibi deus sine fine videbitur.
sine fastidio amabitur sine fatigatione laudabitur
hoc munus. hic affectus. hic actus erit in omnibus
¶ Ad primum ergo dicendum ꝙ sicut supra dictum est
virtutes morales manebunt non secundum actus quos
habent circa ea que sunt ad finem. huiusmodi. n. actus
sunt secundum ꝙ constituunt quietem contemplationis quam
Aug. in premissis verbis significat per uacationem que
est intelligenda non solum ab exterioribus tumulti
bus sed etiam ab interiori perturbatione passionum
¶ Ad secundum dicendum ꝙ vita contem
platiua sicut supra dictum est. precipue consistit in con
templatione dei. et quantum ad hoc unus angelus alium
non docet: quia ut dicitur Math. 18°. de angelis pusil

lorum qui sunt inferioris ordinis ꝙ semper vident faciem
patris sic et in futura vita nullus hominum alium
docebit de deo. sed omnes videbimus eum sicu
ti est ut habetur. i. Joh. 3°. et hoc est quod Jere. 31°. dicitur. Non
docebit vltra uir proximum suum dicens. cognosce
dominum. omnes. n. cognoscent me a minimo eorum usque
ad maximum. sed de his que pertinent ad dispensatio
nem misteriorum dei. vnus angelus docet alium pur
gando illuminando et perficiendo. et secundum hoc habent aliquid de
vita actiua quamdiu mundus durat ex hoc ꝙ admi
nistrationi inferioris creature intendunt quod significatur per
hoc ꝙ Jacob uidit angelos in scala ascendentes quod
pertinet ad contemplationem et descendentes quod perti
net ad actionem. sed sicut dicit Greg. 2° moral. non
sic a diuina visione foris exeunt ut interne contem
plationis gaudiis priuentur. et ideo in eis non disti
guitur vita actiua a contemplatiua: sicut in nobis
qui per opera uite actiue impedimur a contemplati
one. non autem promittitur nobis similitudo angelorum
quantum ad administrationem inferioris creature que
nobis non competit secundum ordinem nature nostre: sicut
competit angelis. sed secundum uisionem dei. ¶ Ad tertium
dicendum ꝙ durabilitas uite actiue in statu
presenti excedens durabilitatem uite contemplatiue
non prouenit ex proprietate vtriusque uite secundum se con
siderate: sed ex defectu nostri qui ex corporis gra
uitate retrahimur ab altitudine contemplationis
vnde ibidem subdit Greg. ꝙ ipsa sua infirmitate
ab immensitate tante celsitudinis repulsus ani
mus in semetipso relabitur.

Deinde consi

derandum est de comparatione uite
actiue ad contemplatiuam. Et
circa hoc queruntur quattuor. Primo
que sit potior uel dignior.
2° que sit maioris meriti. 3° vtrum uita contempla
tiua impediatur per actiuam. ¶ 4° de ordine
utriusque.

Ad primum sic pro

ceditur. Videtur ꝙ uita actiua sit potior quam con
templatiua. Quod. n. est meliorum uidetur esse hono
rabilius et melius vt philosophus dicit in 3° topicorum sed
uita actiua pertinet ad maiores. s. ad prelatos:
qui sunt in honore et potestate constituti. vnde Aug.
dicit 19° de ciui. dei. ꝙ in actione non amandus est
honor in hac uita siue potentia. ergo uidetur ꝙ vi
ta actiua sit potior quam contemplatiua. ¶ Praeterea. in
omnibus habitibus et actibus precipere pertinet ad potiorem
sicut militaris tanquam potior precipit frenorum

factrici. sed ad uitā actiuā ptinet dispone͂: et
pcipere de contēplatiua vt p3 p illud qd̄ dici
tur Moysi Exo. 19°. Descēde ꝛ contestare po
pulū ne forte velit trāscēdere ꝓpositos teri
nos ad uidēdū deū. g° uita actiua ē potior q̄
cōtēplatiua. ¶ P̄. Nullus d3 abstrahi a maio
ri ut applicet̄ miorib⁹. Apl's. n. dic. i. ad cor.
12°. Emulami carismata meliora sed aliq ab
strahūt a statu uite contēplatiue ꝛ occupant̄
circa uitā actiuā ut p3 de illis q transferūtur
ad statū p̄latiōis g° uidetur q uita actiua sit
potior q̄ cōtēplatiua. ¶ S3 3̄ ē qd̄ dn̄s dic.
Luc. x°. Maria optimā ptē elegit q̄ n̄ aufēt
ab ea. p mariā āt sigt̄ uita cōtemplatiua. g°
cōtēplatiua uita potior ē q̄ actiua. ¶ R° di-
cēdū q nihil ꝓhibet aliqd s̄m se eē excellēti
us quod tn̄ s̄m qd ab alio supat̄. Dicēdū est
g° q uita cōtēplatiua simpl'r melior ē q̄ acti
ua. quod ph's in. x° ethicoꝝ ꝓbat octo rōnib⁹
Quaꝝ prima ē qa uita cōtēplatiua cōuenit
hoi s̄m illud quod ē optimū in ip̄o. s. s̄m in-
tellectū. ꝛ respectu ꝓprioꝝ obōꝝ. s. intelligi-
biliū. vita āt actiua occupat̄ circa exteriora.
vn̄ Rachel p quā sigt̄ uita contēplatiua int̄
ptat̄ visū principiū. vita āt actiua sigt̄ p Ly
am q̄ erat lippis oculis vt Greg⁹ dic 6° mo-
ral. 2° qa uita contēplatiua pōt esse magis cō
tinua: licet nō q̄tū ad sūmū contemplatiōis
gdū sicut s̄ dictū est. vn̄ ꝛ maria per quā si
gtur uita contemplatiua describit̄ sec⁹ pedes
dn̄i assidue sedēs. 3° qa maior ē delectatō ui
te cōtēplatiue q̄ actiue. vn̄ Aug⁹ dic in li° de
v̄bis dn̄i q Martha turbabat̄: Maria epu
labat̄. 4° qa in vita cōtemplatiua ē hō ma-
gis sibi sufficiēs: qa paucioribꝰ ad eā indiget
vn̄ dr̄ Luc. x°. Martha martha sollicita es ꝛ
turbaris erga plurima. 5° qa uita cōtēplatia
magis ꝓpter se diligit̄. vita āt actiua ad aliō
ordinat̄. vn̄ in p°s dr̄. vnā petii a dn̄o hāc re
grā ut inhabitē in domo dn̄i oībus dieb⁹ vi
te mee ut videā volūtatem dn̄i. 6° qa uita cō
templatiua consistit in q̄dā uacatione ꝛ qete
s̄m illud: Uacate ꝛ uidete qm̄ ego sū deus.
7° qa uita cōtemplatiua est s̄m diua. vita āt
actiua est s̄m hūana. vn̄ Aug⁹ dic in li° de v̄
bis dn̄i. In principio erat v̄bū. ecce qd̄ mari
a audiebat. Uerbū caro factū ē. ecce cui mar
tha ministrabat. 8° qa vita contemplatiua ē se
cūdū id quod magis ꝓpriū hōi. s. s̄m intelle
ctum. in operatiōibus āt uite actiue coīcant
ēt inferiores uires q̄ sūt nobis ꝛ brutis cōes

vn̄ in p°s. postq̄ dictū ē. Hoies ꝛ iumenta
saluabis dn̄e. subdit̄ id quod ē hoib⁹ sp̄ale: i
lumie tuo videbimus lumē. Nonā rōnem
addit dn̄s Luc. x°. cū dic. optimā ptem elegit
Maria q̄ n̄ auferet̄ ab ea quod exponēs au
gustinꝰ in li° de v̄bis dn̄i dic. nō tu malā sed
illā meliorē audi. vn̄ meliorē qa nō auferet̄
ab ea. a te āt auferet̄ aliqn̄ onus nccitatis et̄
na ē dulcedo v̄itatis s̄m qd tn̄ ꝛ in casu est
magis eligēda uita actiua ꝓpter nccitatē p̄n
tis uite. sicut ēt ph's dic in 3° topicoꝝ q phi-
losophari ē melius q̄ ditari. sed ditari meli⁹
nccitatem patienti. ¶ Ad primū g° dicendū
q ad p̄latos nō solū ptinet uita actiua: s3 ēt
debēt esse excellentes in vita contēplatia. vn̄
Greg⁹ dic in pastorali. Sit rector actiōe pci-
puus p̄ cūctis in contemplatione suspensus.
¶ Ad secundū dicendū q uita contēplatia i
q̄dā ai libertate consistit: dic. n: Greg⁹ super
Ezech. q uita contemplatiua ad q̄dā liber-
tatē mentis transit tpalia nō cogitās s3 eter
na ꝛ Boeti⁹ dic in 5° de consolatiōe. Hūanas
aias liberiores eē nccē est cū se in mentis di
uine speculatiōe cōseruent. minus v̄o cū dila
būt̄ ad corpa. vn̄ patet q uita actiua nō dire
cte pcipit uite cōtēplatiue: sed disponēdo ad
vitā cōtēplatiuā pcipit q̄dā opa uite actiue.
in q̄ magis seruit uite cōtēplatiue q̄ dn̄etur
actiue. ꝛ h̄ ē quod greg⁹ dic sup Ezech. q ac
tiua uita seruitus: cōtēplatiua āt libertas vo
cat̄. ¶ Ad tertiū dicendū q ad opa uite ac-
tiue interdū aliqs a cōtēplatiōe auocat̄ pro-
pter aliquā nccitatē p̄ntis uite: nō tn̄ h̄ mō
q cogat̄ aliqs totalr̄ cōtēplatiōem deserere.
Un̄ Aug⁹ dic. 19°. de ciui. dei. ociū scm̄ q̄rit
caritas v̄itatis: negociū iustū. s. uite actie su
scipi⁹ nccitas caritatis: quā sarcinā si nullus
impōit pcipiēde atq̄ intuende uacādū ē v̄i
tati. si āt impōit̄ suscipienda est pp caritatis
necessitatē: sed nec sic oio v̄itatis delecta° de
serenda est ne subtrahat̄ illa suauitas et op-
primat ista necessitas ꝛ sic patet q cū aliqs
cōtēplatiua uita ad actiuā vocat̄. nō h̄ fit p
modū subtractōis: sed p modum additiōis.

Ad secūdum sic pro

cedit̄. Uidet̄ q uita actiua sit maioris meri
ti q̄ cōtēplatiua. Meritū. n. dr̄ r̄specta mer
cedis: merces āt debet̄ labori s̄m illud. i. ad
Cor. tertio. vn⁹ qsq̄ ꝓpriā mercedē accipiet:
s̄m suum laborē. sed uite actiue attribuitur

laboꝛ. contẽplatiue vero q̃es. dic. n. Greg⁹ ſu
per Ezech. Ois q ad deũ cõuertiť pri⁹ nccẽ ẽ
ut deſudet i labore. i. Lyam accipiat ut ꝑ ad
uidendũ principiũ i Rachel ãplexibus rege
ſcat. g° uita actiua ẽ maioris meriti ꝙ̃ contẽ-
platiua. ¶ ꝶ. Uita cõtẽplatiua eſt q̃dam in
choatio future felicitatis. vñ ſup illud Job:
vlt. Sic eũ volo manere donec veniã: dicit
Aug⁹. Hoc aptius dici põt. pfecta me ſeq̃tur
actio iformata mee paſſionis exemplo. icho
ata vero ɔtẽplatio maneat donec venio. pfi
ciẽda cũ venero: ⁊ greg⁹ dic ſup Ezech. ꝙ ɔ
tẽplatiua uita hic icipiť ut i celeſti patria pfi-
ciať: ſed i illa futura uita nõ erit ſtat⁹ merẽdi
ſed recipiendi ꝑ meritis. g° uita contempla-
tiua min⁹ uideť hr̃e de rõne meriti ꝙ̃ uita ac
tiua: ſed plus hʒ de rõne ꝑmii. ¶ ꝶ. Greg⁹
dic ſup Ezech. ꝙ nullũ ſacrificiũ ẽ deo ma
gis acceptũ ꝙ̃ zelus aiaꝝ: ſed ꝑ zelũ aiaꝝ a
liq̃s ſe cõuertit ad ſtudia uite actiue. g° vr̃ ꝙ
uita cõtẽplatiua ñ ſit maioris meriti ꝙ̃ actiua
Sed ɔ̃ ẽ qđ Greg⁹ dic i 6° moraľ. magna ſũt
actiue uite merita: ſed contẽplatiue potiora.
¶ R° dicẽđ ꝙ radix merendi eſt caritas ſi-
cut ſ̃ hitũ ẽ cũ ãt caritas conſiſtit in dilectio
ne dei ⁊ ꝓximi. ſicut ſ̃ hitũ eſt deũ diligẽ ꝑʒ
ſe ẽ magis meritoriũ ꝙ̃ diligere ꝓximũ: ut
ex ſ̃ dictis patet: ⁊ iõ illđ qđ directi⁹ ptiet ad
dilectionẽ dei magis eſt meritoriũ ex ſuo ge
nẽ ꝙ̃ id qđ directe ptineat ad dilectionẽ ꝓxi
mi ꝓpť deũ. uita ãt cõtẽplatiua directe ⁊ in
mediate ptinet ad dilectionem dei: dic enim
Aug⁹. 19° de ciui. dei. ꝙ ociũ ſcm̃. ſ. cõtẽplati
ue uite q̃rit caritas veritatis. ſ. diue cui potiſ
ſime vita cõtemplatiua inſiſtit ſicut dictũ ẽ.
vita aũt actiua directius ordinať ad dilectio
nẽ ꝓximi: q̃a ſatagit circa frequẽs miſteriuʒ
ut dr̃ Luc. x° ⁊ iõ ex ſuo genẽ contemplatiua
uita ẽ maioris meriti ꝙ̃ actiua. ⁊ h̃ eſt quod
Greg⁹ i. 3. omeľ. ſup Ezech. dic. Contẽplatiua
eſt maior merito ꝙ̃ actiua: q̃a hec in uſu pñ
tis opis laborat i q̃ nccẽ eſt ꝓximis ſubueni
re. illa vero ſapore itimo venturam iã requi
em deguſtat. ſ. in contemplatione dei. põt tñ
contingẽ ꝙ aliq̃s in operib⁹ uite actiue plus
mereať ꝙ̃ alius i opib⁹ uite cõtẽplatiue: puta
ſi ꝓpter abũdantiã diui amoris ut eius vo-
lũtas ipleať ꝓpter ipſi⁹ gl̃iam iterdũ ſuſtiet
a dulcedine diue contẽplatiõis ad temp⁹ ſep
ari ſicut apl̃s dicebat ad Ro. ix°. Optabam
ego ipe anathema eẽ a xp̃o ꝓ fratribuſ meis
qđ exponeť Criſo⁹ in li° de cõpunctione dicit
Ita totã mentẽ eius diuiſerat amor xp̃i ut e
tiam h̃ qđ ei ꝑ ceteris oibus amabilius erat
eẽ cũ xp̃o. ruſus idipſũ q̃a ita ut placẽt xp̃o
contẽneret. ¶ Ad primũ g° dicendũ ꝙ laboꝛ
exterior opať ad augmẽtũ ꝑmii accidentalis
ſed augmẽtũ meriti reſpectu ꝑmii eẽntiaľ ɔ
ſiſtit principalr̃ i caritate cuius quoddam ſi
gnũ ẽ labor exterior toleratus ꝓpter xp̃m. ſʒ
multo exp̃ſſius ei⁹ ſignũ ꝙ aliq̃s ꝑtermiſſis
oib⁹ q̃ ad hanc uitã ptinẽt ſoli diue cõtẽplatõ
ni vacare delecteť. ¶ Ad ſcđm dicendũ ꝙ in
ſtatu felicitatis future hõ pueit ad pfectum.
⁊ iõ nõ relinq̃tur locus ꝓficiendi ꝑ meritum
ſi tñ relinqueret eẽt efficatius meritum ꝓpť
maiorem caritatem: ſed contemplatio pñtis
uite cũ q̃dã ipfectiõe ẽ: ⁊ adhuc habet q̃ ꝓfici
at. ⁊ iõ ñ tollit rõnẽ merendi ſed augmẽtũ me
riti facit ꝓpter mai⁹ exercitiũ caritatis diue.
¶ Ad tertiũ dicendũ ꝙ ſacrificiũ ſpũalr̃ đo
offerť cũ aliq̃d ei exhibeť. inter oia ãt bona
hoiſ de⁹ maxie acceptat bonũ hũane aie ut h̃
ſibi i ſacrificiũ offerať. offerre aũt debet ali-
q̃s deo. p° q̃dem aiam ſuã ſm illud Ecc. 30.
Miſerere aie tue placẽs deo. 2° ãt aias alio
rum ſm illud Apoc. vlt. Qui audit: dicat ue
ni. quãto ãt hõ aiam ſuã vel alterius ꝓpiq̃⁹
deo coniungit tãto ſacrificiũ ẽ deo magis ac
ceptũ. vñ magis acceptũ ẽ deo ꝙ aliq̃s ani-
mã ſuã ⁊ alioꝝ applicet contemplatiõi ꝙ̃ ac
tioni. ꝑ h̃ g° quod dr̃ ꝙ nullũ ſacrificiũ ẽ deo
magis acceptũ ꝙ̃ zelus aiaꝝ nõ ꝑferť meri-
tũ uite actiue merito uite ɔtẽplatiue: ſed oñ-
diť magis eẽ meritoriũ ſi q̃s offerat deo ani
mã ſuã ⁊ alioꝝ ꝙ̃ q̃cunq̃ alia exteriora dõa.

Ad tertium ſic pro

cediť. Uideť ꝙ uita contemplatiua ipediať
ꝑ uitã actiuã. Ad⁹ uitã. n. cõtemplatiuã neceſ
ſaria ẽ q̃dam uacatio mẽtis ſm illud ꝑs. va
cate ⁊ uidete qm̃ ego ſũ deus: ſed uita actiua
habet inq̃etudinẽ ſm illud Luc. x°. Martha
martha ſollicita es ⁊ turbaris erga plĩma g°
vita actiua contẽplatiuã ipedit. ¶ ꝶ. Ad ui
tã contemplatiuã req̃riť claritas uiſioniſ ſed
uita actiua ipedit uiſionis claritatẽ: dic eim
Greg⁹ ſup Ezech. ꝙ lippa eſt fecũda: q̃a duʒ
occupať i ope min⁹ uidet. g° uita actiua contẽ
platiuã impedit. ¶ ꝶ. Unũ ɔ̃rioꝝ ipediť ꝑ
aliud. ſed uita actiua ⁊ cõtẽplatiua uideť ɔ̃-
rietatẽ hr̃e ad inuicẽ: q̃a uita actiua occupať

circa plurima. vita āt contemplatiua insistit
ad contēplādū vnū. vñ ex opposito diuidūt
g°uidet ꝙ uita ꝯtemplatiua īpediat p actiuā
¶ Sed ꝯ ē qd̄ Greg⁹dic in 6°moral'. Qui
contemplationis arcē tenē desiderāt: pri⁹se ī
cāpo p exercitiū opis ꝓbēt. ¶ R°dicēduȝ ꝙ
uita actiua pōt cōsiderari q̄tū ad duo. vno°
q̄tum ad ipm studium ⁊ exercitiū exteriorū
actionū. ⁊ sic māifestum ē ꝙ uita actiua īpe
dit cōtemplatiuā inq̄tum impossibile ē ꝙ a
liqs sl' occupetur circa exteriores actiōes et
diue contemplatiōi uacet. alio°pōt cōsidera
ri uita actiua q̄tū ad hoc ꝙ interiores aīe
passiōes ꝯpōit ⁊ ordiat. ⁊ q̄tū ad h̄ uita acti
ua adiuuat ad cōtemplatiōem q̄ īpedit p ior
dinationē iteriorꝫ passionū. vñ Greg⁹dic ī 6°
moral'. Cū cōtemplationis arcem aliqd tenē
desiderant pri⁹se in cāpo p exercitium opis
ꝓbēt: ut sollicite sciant si nulla iā mala ꝓxīs
irrogāt: si irrogata a ꝓxīs eq̄nimit portāt: si
oblatis bonis tpalibus: neq̄q̄ mēt leticia sol
uitur. si subtractis nō nimio merore sauciāt
ac deinde ppendāt: si cū ad semetipsos itror
sus redeunt in eo ꝙ spūalia rimāt nequaq̄
secū reꝝ corpaliū umbras trahāt: vel fortas
se tractas māu discretiōis abigāt. ex h̄ g°ex
ercitiū uite actiue confert ad contēplatiuam
ꝙ qetat interiores passiōes ex qb⁹ fātasmata
ꝓueniunt p q̄ cōtēplatio īpedit. Et p hoc pȝ
rn̄sio ad obiecta. nā rōnes ille ꝓcedūt q̄tuȝ
ad ipsā occupationē extioꝝ actuum. nō āt q̄
tum ad affectum q est moderatio passionū.

Ad quartuȝ sic pro

cedit. Videt ꝙ uita actiua nō sit prioꝛ q̄ cō
tēplatiua. Vita. n. ꝯtēplatiua directe ptīet ad
dilectionē dei. Vita āt actiua ad dilectionem
ꝓximi: sed dilectio dei p̄cedit dilectionē ꝓxi
mi inq̄tū ꝓxim⁹ ꝓpt deū diligit. g°uidet ꝙ
ēt uita ꝯtemplatiua sit prioꝛ q̄ actiua. ¶ ꝯ
Greg⁹dic sup Ezech. Sciēdum ē ꝙ sicut bo
nus ordo uiuēdi ē ut ab actiua ī cōtēplati-
uam tēdat ita plerūq̄ utilr a contemplatiua
aīm⁹ad actiuā reflectit. nō g°simpl'r uita ac
tiua ē prioꝛ q̄ cōtēplatiua. ¶ R°. Ea q̄ diuers
cōpetunt nō uidentur ex nccitate ordinē hr̄e
sed uita actiua ⁊ contemplatiua diuersis cō-
petunt. dic. n. Greg⁹in 6°moral'. Sepe q con
tēplari deū qete poterāt occupatiōibus p̄ssi
ceciderunt. ⁊ sepe qui occupati bene vsib⁹hu
manis uiuerēt: gladio sue qetis extīcti sunt.

nō g° uita actiua prioꝛ est q̄ contemplatiua.
¶ Sed ꝯ ē qd̄ Greg⁹dic in. 3. omel'. sup eze
ch̄. Actiua uita prioꝛ ē tpe q̄ cōtēplatiua: qa
ex bono ope tendit ad cōtēplationē. ¶ R°di
cēdū ꝙ aliqd dr̄ eē prius dupl'r. vno° scd̄m
suā naturā. ⁊ hoc mō uita cōtemplatiua est
prior q̄ actiua inq̄tum prioꝛib⁹⁊ melioribꝰ
insistit. vñ ⁊ actiuā uitā mouet ⁊ dirigit: ratō
n. supioꝛ q contēplatiōi deputat cōpat ad īfe
riorē q̄ deputat actiōi sicut uir ad mulierem
q̄ ē per uirū regenda ut Aug⁹ dic ī. 12° ꝺ tri.
Alio°ē aliqd prius q̄ ad nos: qd̄. s. est prius
ī uia generatiōis. ⁊ hoc mō uita actiua ē pri
oꝛ q̄ contēplatiua: qa dispōit ad cōtēplatiuā
ut ex s̄ dictis pȝ. dispō. n. in uia generationis
p̄cedit formā q̄ simpl'r ⁊ s̄m suā naturā est
prior. ¶ Ad primū g°dicendū ꝙ uita cōtem
platiua non ordinat ad qualēcūq̄ dilectiōeȝ
dei sed ad pfectā. sed uita actiua ē necessaria
ad dilectionē ꝓximi qualēcūq̄. vñ Greg⁹di
cit in. 3. omel'. sup Ezech. Sine cōtēplatiua
uita itrare pn̄t ad celestē p̄riam q bōa q̄ pn̄t
opari nō negligūt: sine actiua āt itrare n̄ pn̄t
si negligūt bōa opari q̄ pn̄t. ex q̄ ēt pȝ ꝙ ui-
ta actiua p̄cedit contēplatiuā sicut id qd̄ ē co
mune oīum p̄cedit in uia generatiōis id qd̄
ē ꝓpriū pfcoꝝ. ¶ Ad secūdū dicēd ꝙ a uita
actiua ꝓcedit ad uitā cōtēplatiuā s̄m ordinē
generatiōis. a uita āt cotēplatiua redit ad ui
tā actiuā p uiā directiōis: ut. s. uita actiua p
cōtēplationē dirigat: sicut ēt p opatiōes acq
rit hitus. ⁊ p hitū acqsitū pfectiue aliqs opa
tuꝛ ut dr̄ in 2°ethicoꝝ. ¶ Ad tertiū dicēduȝ
ꝙ illi q sūt ꝓni ad passiōes ꝓpter eaꝝ īpetū
ad agendū sunt simpl'r magis apti ad uitaȝ
actiuā ꝓpter spūs inqetudinē. vñ dic Greg⁹
in 6°moral'. ꝙ nōnulli ita inqeti sūt ut si ua
cationē laboris habuerint g̃uius laborēt qa
tāto detiores cordis tumultus tolerāt q̄to
eis licentius ad cognitiōes uacāt: quidā ꝯo
hn̄t naturalr aī puritatē ⁊ quietē p quā ad ꝯ
tēplatiōeȝ sī apti: qui si totalr actiōibus ꝯpu
tent detrimētū sustinebūt. vñ greg⁹ dic in 6°
moral'. ꝙ q̄ꝺā hoiuȝ ita ociose mētes sī. ut
si eos laboꝛ occupatiōis excipiat in ipa opa-
tiōis ichoatiōe succūbāt: sed sicut ipe postea
subdit. sepe ⁊ pigs mentes amor ad op⁹ exci
tat ⁊ iquietas ī cōtemplatiōe tioꝛ īfrenat. vñ
⁊ illi qui sī magis apti ad actiuā uitā pn̄t p
exercitiū actiue ad cōtemplatiuaȝ p̄pari ⁊ illi
nihilominus q sī magis ad cōtēplatiuā apti

possunt exercitia uite actiue subire ut ꝑ h̄ ad
contemplationē paratiores reddantur.

Consequenter

considerandū est de diuersitate
statuum ꝛ officiorum hūanoꝝ.
Et p° considerandum est de offi/
ciis ꝛ statib⁹ hominum in generali. 2° spāliť
de statu ꝑfectoꝝ. Circa primum querunť q̄s
tuor. p° quid faciat in hominib⁹ statū. 2°
vtrū in hominib⁹ debeant esse diuersi status
siue diuersa officia. 3° de differentia officio
rum. 4° de differentia statuum.

Ad primum sic pro

cediť. Videť ꝙ status in sui rōne nō iportet
conditionē libertatis vel seruitutis. Stat⁹.n.
a stando dicitur: sed stare dr̄ aliqs rōne rec/
titudīs. vn̄ dicitur Ezech.2°. Fili hōis sta su
per pedes tuos. ꝛ Greg⁹ dic in 6° moral. Ab
oī statu rectitudinis dispereūt q ꝑ noxia ver
ba dilabūť. sed rectitudinē spūalem acquirit
hō ꝑ h̄ ꝙ subiicit suā volūtatem deo. vn̄ sup
illud p̄s. Rectos decet collaudatio: dicit glo
sa. Recti sūt q dirigūt cor suū ſm volūtatē
dei. g° uideť ꝙ sola obediētia diuinoꝝ mādato
rū sufficiat ad rōnem stat⁹. ¶ P̄: nomē stat⁹
videtur iportare imobilitatē: ſm illud.i.ad
Cor.15°. Stabiles estote ꝛ immobiles. vnde
Greg⁹ dic sup Ezech. Lapis q̄dratus est ꝛ q̄
si ex oī latere statū habet q casum in aliq̄ ꝑ/
mutatiōe nō habet: sed v̄tus ē q̄ imobiliť fa
cit opari vt dr̄ in 2° ethicoꝝ. g° videtur ꝙ ex
oī opatione v̄tuosa aliqs statū adipiscatur.
¶ P̄. Nomē stat⁹ videť ad quādā altitudinē
ptinē. nā ex h̄ aliqs stat ꝙ in altū erigitur s3
ꝑ diuersa officia aliqs fit altior alťo. siťr ēt ꝑ
gradus vel ordines diuersos diuersimode
hōies in q̄dā altitudine constituuntur. g° so/
la diuersitas g̃duū uel ordinū vel offōꝝ suf
ficit ad diuersificādū statū. ¶ Sed 𝔠 ē qd̄
i decretis cā.2.q.5. dicitur. Si qn̄ in cā capi
tali vel cā stat⁹ interpellatū fuerit nō ꝑ explo
ratores sed ꝑ seipsos ē agendū. vbi cā status
appellať ptinens ad libertatē uel seruitutem
g° videť ꝙ nō variet statū hōis nisi id qd̄ ꝑ/
tinet ad libertatē vel seruitutē. ¶ R° dicēdū
ꝙ stat⁹ ꝓprie loq̄ndo significat quādā posi/
tiōis differentiā ſm quā aliqd disponiť ſm
modū sue nature q̄si i quadā immobilitate:
ē.n. naturale hōi ut caput ei⁹ i supiora tēdat
ꝛ pedes i t̄ra firmeť ꝛ cet̄a mēbra media cō/
ueniēti ordīe disponāť: qd̄ q̄dē n̄ accit si hō
iaceat vel sedeat uel accūbat: sed solū qn̄ ere
ctus stat. nec rursus stare diciť si moueať sed
qn̄ qescit. ꝛ inde est ꝙ ēt in ipsis actionibus
hūanis diciť negociū aliquē statū habere se
cūdū ordinē ꝓprie dispōnis cum quadā im
mobilitate seu quiete. vn̄ ꝛ circa homines ea
q̄ de facili circa eos variāť. ꝛ extrinseca sunt
nō constituūť statū: puta ꝙ aliqs sit diues. ł
pauꝑ in dignitate constitut⁹: uel plebe⁹ vel si
q̄d aliud ē h⁹mōi. vn̄ ꝛ in iure ciuili dr̄ ꝙ ei
q a senatu āmoueť magis dignitas q̄z status
auferť: sed solū id videť ad statū hōis ptinē
qd̄ respicit obligationē ꝑsone hōis: put.s. a
liqs ē sui iuris vel aliēi. ꝛ h̄ nō ex aliq̄ cā leui
uel de facili mutabili: sed ex aliq̄ ꝑmanēte. ꝛ
h̄ ē qd̄ ptinet ad rōnem libertatis vel serui/
tutis vn̄ status ptinet ꝓprie ad libertatē ł ꝑ
uitutē siue in spūalibus siue in ciuilib⁹. Ad
primū g° dicendū ꝙ rectitudo inq̄ntum hui⁹
modi nō ptinet ad rōnē stat⁹ sed solū inq̄tū
ē 𝔠naturalis hōi simul addita q̄dā qete. vn̄
i aliis aīalib⁹ nō reqriť rectitudo ad h̄ ꝙ sta/
re dicať: nec ēt hōies stare diciť q̄ntūcunq̄
sint recti nisi qescāt. ¶ Ad scđm dicēdū ꝙ i
mobilitas n̄ sufficit ad rōnē stat⁹. nā ēt sedēs
vel iacēs qescit q tn̄ nō diciť stare. ¶ Ad ter
tiū dicendū ꝙ officiū dr̄ ꝑ cōparationē ad ac/
tum. q̄d⁹ āt dicitur ſm ordinem supioritatis
ꝛ iferioritatis. sed ad statū reqritur imobili/
tas in eo ꝙ pertinet ad 𝔠ditionem ꝑsone.

Ad secundū sic pro

cediť. Videť ꝙ in ecclesia nō debeat esse di
uersitas offōrum uel statuum. Diuersitas.n.
vnitati repug̃t: sed fideles xp̄i ad vnitatē vo
cātur ſm illud Joh 17°. Vt sint unū i nobis
sicut ꝛ nos vnū sum⁹. g° in ecclesia nō debet
eē diuersitas officioꝝ siue statuū. ¶ P̄. Na
tura nō facit per multa qd̄ pōt facē ꝑ unum
sed opa° gratie ē multo ordinatior q̄z opatio
nature. g° 𝔠ueniēti⁹ eēt ꝙ ea q̄ ptinēt ad act⁹
g̃tie ꝑ eosdē hōies administrarēť ita ꝙ n̄ eēt
i ecclesia diuersitas officioꝝ ꝛ statuū. P̄.
Bonū ecclesie maxīe uideť in pace cōsistere
ſm illō p̄s. Qui posuit fines tuos pacē. ꝛ.2.
ad Cor. vlt. diciť. Pacē habere ꝛ deus pacis
erit vobiscū: sed diuersitas ē ipeditiua pacis
quā similitudo cāre uidetur ſm illō Ecc.13°.
Omē aīal diligit simile sibi. ꝛ phō dicit in.7°.

polit. ꝙ modica dr̄ia facit in ciuitate discidi
um. g° uidet̄ ꝙ nō oporteat i ecclia eē diuer
sitatē statuum ꝛ offōꝝ. ¶ Sꝫ ꝯ ē qđ i ps̄ ad
laudē eccl̄ie dr̄ ꝙ ē circūamicta uarietate. v
bi glo. dic ꝙ doctrina apl̄oꝝ ꝛ ꝯfessiōe mar
tyrū. ꝛ puritate ꝟginum. ꝛ lamētio penitēti
um ornat̄ regina. i. ecclia. ¶ R° dicendū ꝙ
diuersitas statuum ꝛ offōrum in ecclia per
tinet ad tria. p° qdem ad pfectionē ipsius ec
clesie. Sicut. n. in reꝝ naturaliū ordie pfect°
q̄ i deo simpl'r ꝛ uniformit̄ iuenit̄. i uniuersi
tate creaturaꝝ iueniri nō potit nisi difformi
ter ꝛ multipl'r: ita ēt plenitudo gr̄e q̄ in xp̄o
sicut i capite adunatur ad mēbra eius diuer
simode redundat ad hoc ꝙ corpus ecclesie
sit perfectū: ꝛ hoc est quod apl'us dic ad E
ph. 4°. Ipse dedit quosdā qdē apl'os: q̄sdam
āt pphas. alios āt euangelistas: alios auteꝫ
pastores ꝛ doctores ad consūmationē scōrū
2° ēt ptinet ad necitatem actionū que sunt in
ecclia necessarie. oportet āt ad diuersas actō
nes diuersos hoīes deputari ad h̄ ꝙ expedi
tius ꝛ sine confusione oīa pagātur. ꝛ hoc est
qđ apl's dic ad Ro. 12°. Sicut in uno corpe
multa mēbra habem⁹. oīa āt mēbra nō eun
dē actū hn̄t: ita multi unū corpus sum⁹ i xp̄o
3° hoc ptinet ad dignitatē ꝛ pulchritudinē ec
clesie q̄ i q̄daꝫ ordine consistit. vn̄ dr̄ 3° reg.
x°. ꝙ uidens regina Saba oēm sapiam salo
monis ꝛ hitacula seruoꝝ ꝛ ordines mistran
tium nō hēbat ultra spm̄. vn̄ ꝛ apl's dic. 2. ad
Thimot. 2°. ꝙ in mag̃ domo nō solū sūt va
sa aurea ꝛ argentea: sed ꝛ lignea ꝛ fictilia.

Ad primū g° dicendū ꝙ diuersitas statuū ꝛ
offōꝝ nō impedit eccl̄ie unitatē que pficit̄ p
vnitatem fidei ꝛ caritatis ꝛ mutue submini
strationis s̄m illud apl̄i ad Eph. 4°. Ex q̄ totū
corpus ē compactū. per fidem ꝛ connexū. s.
p caritatē p oēm iuncturā submistrationis.
dū. s. vn⁹ alii seruit. ¶ Ad scđm dicenduꝫ ꝙ
sicut natura nō facit p multa qđ pōt facē p
vnū ita ēt nō coartat i vnū id ad quod mul
ta reqr̄it s̄m illud apl̄i. i. ad Cor. 12°. Si to
tū corp⁹ ocul⁹. vbi audit⁹: vn̄ ꝛ in ecclia q̄ est
corp⁹ xp̄i oportuit mēbra diuersificari scđm
diuersa officia status ꝛ g̃dus. ¶ Ad tertium
dicendū ꝙ sicut in corpe naturali mēbra di
uersa continēt̄ i unitate p uirtutē spūs uiui
ficantis q̄ abscedente mēbra corpis sepant̄:
ita etiā in corpe eccl̄ie cōseruat̄ pax diuersoꝝ
mēbroꝝ ꝟtute spūs sci q corp⁹ eccl̄ie uiuifi
cat ut hētur Ioh. 6°. Vn̄ apl'us dic ad Eph.
4°. Solliciti seruare vnitatē spūs in viculo
pacis. discedit āt aliquis ab hac unitate spi
ritū q̄rit que sibi sunt ppria: sicut ēt in t̄rena
ciuitate pax tollit̄ ex hoc ꝙ ciues singuli que
sua sūt q̄runt. aliogn p officiorum ꝛ statuuꝫ
distinctionē tā mētis q̄ȝ in ciuitate t̄rena ma
gis pax conseruat̄ inq̄ȝtū p hoc plures sunt
q coīcant actib⁹ publicis. vn̄ ꝛ apl's dic. i. ad
Cor. 12°. ꝙ de⁹ sic tpauit nos: ut nō sit scisma
in corpe: sed p inuice sollicita sint mēbra.

Ad tertium sic pro

cedit̄. Videt̄ ꝙ officia nō distinguant̄ p act⁹
Sūt. n. infinite diuersitates humanoꝝ actu
um tā in spūalib⁹ q̄ȝ i tpalibus: sed infinitoꝝ
nō pōt eē certa distinctio. g° p diuersitates ac
tuum nō pōt eē hūanoꝝ offōrum certa disti
ctio. ¶ P. Vita actiua ꝛ contemplatiua s̄m
act⁹ distinguūt̄ ut dictū ē. sed alia uidet̄ eē di
stinctio officiorum a distinctiōe uitaꝝ. nō g°
officia distinguunt̄ p act⁹. ¶ P. Ordines ēt
eccl'iastici ꝛ stat⁹ ꝛ g̃dus p actus distingui ui
dent̄. si g° officia distinguantur per actus vr̄
seq ꝙ eadem sit distinctio officioꝝ graduū:
ꝛ statuū. hoc āt est falsum: qa diuersimode i
suas ptes diuidūt̄: nō g° uidet̄ ꝙ officia di
stinguant̄ p actus. ¶ Sed ꝯ ē qđ Isidor⁹ i
li° ethimologiarū dic ꝙ officium ab efficien
do ē dictū q̄si efficiūt ppter decorem s̄mōis
vna mutata littera. sed efficere ptinet ad acti
onē. g° officia per act⁹ distinguūt̄. ¶ R° dicē
dū ꝙ sicut dictū ē: diuersitas in mēbris ec
clesie ad tria ordinat̄. s. ad pfectionē actionē
ꝛ decorē. ꝛ secūdū h̄ triplex distinctio diuer
sitatis fidelium accipi pōt. vna qdē p respcm̄
ad pfectionē: ꝛ secundū h̄ accipit̄ dr̄ia statu
um put qdā sunt aliis pfectiores. alia x̄o di
stictio accipit̄ p respectū ad actiōeꝫ. ꝛ hec di
stinc° dr̄ offōꝝ: dicūt̄. n. i diuersis officiis eē
q sūt ad diuersas actiōes deputati. alia āt p
respectum ad ordinem pulchritudis eccl'ia
stice: ꝛ secunduꝫ h̄ accipit̄ dr̄ia statuū put. s.
i eodem statu vel officio vn⁹ ē alio supior.
vn̄ ꝛ i p°s dicitur scđm aliā litterā. De⁹ i g̃di
bus ei⁹ cognoscetur. ¶ Ad primū g° dicēdū
ꝙ mat̄ialis diuersitas hūanoꝝ actuū ē ifini
ta. ꝛ s̄m hāc n̄ distiguūt̄ officia: sed secundū
formalē diuersitatē q̄ accipit̄ scđm diuersas
spēs actuū s̄m quā act⁹ hoīs n̄ sunt infiniti.
¶ Ad secundū dicendū ꝙ uita dr̄ absolute

Q

ꝛ iō diuersitas uitaꝝ accipiť ẜm diuersos ac
tus q conueniūt hoī ẜm seipsum sed efficien
tia a q̄ sumiť nomē officii ut dictū ē impor/
tat actionē tendentē in aliud ut dr̄ in 9° me
taphice. ꝛ iō officia distiguūť ꝓprie ẜm act⁹
q referūť ad alios sicut dr̄ doctor habere of
ficiū uel iudex. ꝛ sic de aliis. ꝛ iō Jsidor⁹ dic
ꝙ officium ut q̄sqꝫ illa agat q̄ nulli officiant
i. noceant sed ꝓsint oībus. ¶ Ad tertium di/
cendum ꝙ diuersitas statuum officiorum ꝛ
ḡduū ẜm diuersa sumiť ut dictū est. cōtingit
tñ ꝙ ista tria in eodē concurrāt. puta cū ali/
quis deputať ad aliquē actū altiorem simul
ex h̄ hꝫ ꝛ officiū ꝛ ḡdum. ꝛ vlteri⁹ quendā ꝑ
fectionis statum ꝓpter act⁹ sublimitatē: sicut
patet de epō. ordines autem ecclesiastici spā
liter distinguūtur ẜm diuersa officia: dicit. n.
Jsidorus in libro ethimologiarum. Officio
rum plīma genera sunt: sed ṗcipuum illud ē
qḋ in sacris diuisqꝫ rebus habetur.

Ad quartū sic proceditur

Uideť ꝙ dr̄ia statuum n̄ attendať secunduꝫ
incipientes ꝓficientes ꝛ ꝑfectos. Diuersoruꝫ
n. diuerse sunt spēs ꝛ dr̄ie. sed scd̄m hāc dif
ferentiā inchoatiōis ꝓfectus ꝛ ꝑfectiōis diui
duntur ḡdus caritatis ut s̄ hitū ē cum de ca
ritate agēt. ḡ° uideť ꝙ scd̄m hoc nō sit accipi
ēda dr̄ia statuum. ¶ ꝑ. Stat⁹ sicut dictū ē
respicit conditionē seruitutis uel libertatis ad
quā nō uideť ꝑtinere ṗdcā differentia incipi
entium ꝓficiētiū ꝛ ꝑfcoꝝ. ḡ° icōuenieńter sta
tus per ista diuidiť. ꝑ. Incipiētes ꝓficien
tes ꝛ ꝑfecti distingui uideńť scd̄m magis et
minus qḋ uideť magis ꝑtinē ad rōnē ḡdus
sed alia ē diuisio ḡduū ꝛ statuū ut s̄ dictū ē
nō ḡ° cōuenieńter diuidiť stat⁹ scd̄m icipien/
tes ꝓficiētes ꝛ ꝑfectos. ¶ Sed ɔ̄ ē qḋ greg⁹
dic i moral'. Tres sūt mōi cōuersoꝝ: ichoat⁹
medietas atqꝫ perfectio. ꝛ sup Ezech. dic ꝙ
alia sunt uirtutis exordia. aliud ꝓfectus. ali/
ud ꝑfectio. ¶ R° dicendum ꝙ sicut s̄ dcm̄
ē: stat⁹ libertatē respicit uel seruitutē. inueni
tur āt i reb⁹ spūalibus duplex seruitus ꝛ du
plex libertas. vna q̄dē ē seruit⁹ pcti. altera ue
ro ē seruitus iusticie. similiter ēt ē duplex li/
bertas. vna q̄dē a pctō. alia ꝟo a iusticia: ut
pꝫ ꝑ aptl'm q dic ad Ro. 6°. Cū serui essetis:
pcti liberi fuistis iusticie. nūc ꝟo libati a pec
cato serui estis fcī deo. Est āt seruit⁹ pcti uel
iusticie cū aliq̄s ex hitu peccati ad malum i
clinať uel ex hitu iusticie inclinať ad bonū. si
militer ēt libertas a pctō ē cū aliq̄s ab incli/
natione pcti nō supať: libertas āt a iusticia ē
cum aliq̄s ꝓpter amorē iusticie nō retardať
a malo. verūtñ q̄a hō secundū naturalē rō/
nem ad iusticiā inclinať. pctm̄ āt ē ɔ̄ natura
lem inclinationē. consequens ē ꝙ libertas a
pctō sit ꝟa libertas que cōiungiť ꝟtuti iusti
cie q̄a ꝑ utrūqꝫ tendit hō i id qḋ ē ɔueniens
sibi. ꝛ sil'r vera seruit⁹ ē seruit⁹ pcti cui ɔiūgi
tur libertas a iusticia: q̄a. s. ꝑ h̄ hō ipediť ab
eo qḋ ē ꝓpriū sibi. h̄ āt ꝙ hō efficiať seru⁹ iu
sticie l' pcti ɔtingit ꝑ hūanū studium sicut a
postol⁹ dic ibidē. Cui exhibetis vos seruos
ad obediendū serui eius estis cui obedistis si
ue pcti ad mortē siue obeditiōis ad iusticiā.
in oī āt humano studio est accipe principiuꝫ
medium ꝛ terminū. ꝛ iō conseq̄ns ē ꝙ stat⁹
spūalis seruitutis ꝛ libertatis secūdū tria di
stinguať. s. scd̄m principiū ad qḋ ꝑtinet sta/
tus incipientium ꝛ medium ad qḋ ꝑtinet sta
tus ꝓficiētiū. ꝛ terminū ad quē ꝑtinet stat⁹
ꝑfectoꝝ. ¶ Ad primū ḡ° dicendū ꝙ libertas
a pctō fit ꝑ caritatē q diffūdiť i cordibus no
stris ꝑ spm̄ scm̄ q datus ē nobis ut diciť ad
Ro. 5°. ꝛ inde ē qḋ dr̄. 2. ad Cor. 3°. Ubi spūs
dñi ibi libertas. ꝛ iō eadē est dio caritatis et
statuū ꝑtinētium ad spūalē libertatē. ¶ Ad
scd̄m dicēdū ꝙ incipiētes ꝓficiētes ꝛ ꝑfecti
ẜm ꝙ ꝑ h̄ stat⁹ diuersi distinguunť dicuntur
hoīes nō scd̄m quodcūqꝫ studiū: sꝫ ẜm studi
um eoꝝ q̄ ꝑtinent ad spūalē libertatē uel ser
uitutem ut dcm̄ ē. ¶ Ad t̄tium dicendū ꝙ
sicut prius dictum ē: nihil ꝓhibet i idē ɔcur
rere gradū ꝛ statum. nā ꝛ i reb⁹ mundanis il
li q sunt liberi nō solum sunt alterius status
q̄ꝫ serui: sed ēt sunt altioris gradus.

Deinde consi

derandū ē de his q̄ ꝑtinēt
ad statū ꝑfectiōis ad queꝫ
alii status ordinantur. nā ɔ
sideratio officioꝝ q̄ꝫtum q
dē ad alios act⁹ ꝑtinet ad legis positores q̄ꝫ
tum āt ad sac̄ misteria ꝑtinet ad ɔsideratio/
nē ordinū ɔ̄ q̄bus i tertia ꝑte ageť. Circa sta
tū āt ꝑfcoꝝ triplex ɔsideratio occurrit. ¶ p°
q̄dē de statu ꝑfectiōis in cōi. ¶ 2° de his q̄ ꝑ
tinent ad ꝑfectiōem epoꝝ. ¶ 3° de his q̄ perti
nent ad ꝑfectionē religiosoꝝ. ¶ Circa primū
queruntur octo. p° utrum ꝑfectio attendatur

scd̄m caritaē. 2° vtrum aliqs possit esse pfe
ctus ī hac uita. 3° vtrū pfectio hui⁹ uite cōsi
stat principaliter in consiliis uel ī pceptis. 4°
vtrū qcūqȝ est pfect⁹ sit in statu pfectiōis. 5°
vtrꝫ plati ꝛ religiosi principalit̄ sint in statu
pfectiōis. 6° vtrum oēs plati sint in statu p
fectionis. 7° quis stat⁹ sit pfectioꝛ: vtrū reli-
giosoꝝ uel epoꝝ. 8° de compatione religi-
osorum ad plebanos ꝛ arch diaconos.

Ad primum sic pro

ceditur. Videt̄ ꝙ pfectio xp̄iane uite nō attē
dat̄ spāli ̄t ̄fm caritatē. Dic. n. apl's. i. ad Cor.
14.° Malicia paruuli estote: sensibus āt pfe
cti: sed caritas nō ptinet ad sensū: sed magis
ad affectū. g° uidet̄ ꝙ pfectio xp̄iane uite nō
consistat principaliter in caritate. ¶ P̄. Ad e
ph. ult. dr̄. Accipite armaturā dei ut possitis
resistere in die malo. ꝛ in oibus pfecti stare.
de armatura āt dei subiūgit dicēs: State suc
cincti lumbos vestros in ṽitate. ꝛ induti lori
cā iusticie in oibus sumētes scutū fidei. g° p
fectio xp̄iane uite nō solū attendit̄ ̄fm carita
tem. sed etiā ̄fm alias ṽtutes. ¶ P̄. ṽtutes
specificant̄ p act⁹ sicut ꝛ alii hit⁹. sed Jaco. p°
dr̄ ꝙ patiētia opus perfectū hȝ. g° videtur ꝙ
stat⁹ pfectionis attēdat̄ magis scd̄m patiētiā
¶ Sed ꝯ ē qd̄ dr̄ ad Col'. 3.° Sup oia carita-
tē habete q̄ est uinculū pfectiōis: qa. s. oēs al'
ṽtutes quodāmō ligat ī unitatē pfectā. ¶ R°
dicendū qd̄ unūquodqȝ dr̄ esse pfectū inq̄tū-
tum attingit ꝓprium finē q ē vltima rei pfe
ctio. caritas āt ē q̄ vnit nos deo q ē ultim⁹ fi
nis hūane mētis: qa q manet in caritate ī de
o manet ꝛ de⁹ ī eo: ut dr̄. i. Joh. quarto. ꝛ iō
secundum caritatē spālit̄ attēdit̄ pfectio xp̄ia
ne uite. ¶ Ad primū g° dicendū ꝙ pfec° hūa
noꝝ sensuum pcipue ī h videt̄ ꝯsistere ut in
unitate ṽitatis conueniāt secundū illud. i. ad
Cor. p°. Sitis pfecti ī eodē sensu ꝛ ī eadē scia
hoc āt fit p caritatē q̄ cōsensū ī hoib⁹ opat̄. et
iō etiā pfectio sensuū radicalit̄ ī pfectiōe cari
tatis radicat̄. ¶ Ad secundū dicendū ꝙ du
pliciter pōt dici aliqs perfect⁹ ꝛ Uno° simpli-
citer: que qdē pfectio attendit̄ secundum id
quod ptinet ad ipsā rei naturā. puta si dicat̄
aial pfectū qn̄ nihil ei deficit ex dispōne mē
broꝝ ꝛ aliis h⁹mōi q̄ requirūt̄ ad uitā aial'.
Alio mō dr̄ aliqd pfectū secūdū qd: q̄ qdeȝ
pfectio attēdit̄ secundū aliqd extius adiacēs
puta ī albedie uel nigredie uel ī aliq̄ h⁹mōi.

vita āt xp̄iana spāl'r ī caritate cōsistit p quā
aia deo cōiungit̄. vnde dicit̄. i. Joh. 3.° Qui
nō diligit manet ī morte. ꝛ iō secundū carita
tē attēdit̄ simpliciter pfectio xp̄iane uite: sed
secūdū alias ṽtutes secundū qd. ꝛ qa id qd̄
ē simpl'r ē pⁱcipalissimū ꝛ maximū r̄spectu
alioꝝ: ide ē ꝙ pfectio caritatis ē pⁱcipalissi
mū respectu pfectiōis q̄ attēdit̄ scd̄m alias ṽ
tutes. ¶ Ad t̄tiū dicēdū ꝙ patiētia dr̄ hr̄e o
pus pfectū ī ordie ad caritatē inq̄tū. s. ex abū
dātia caritatis ꝓueīt ꝙ aliqs patiēter tolēat
aduersa scd̄m illud ad Ro. 8.° Quis nos se
pabit a caritate dei? tribulatio: an angustia.

Ad secunduȝ sic pro

cedit̄. Videt̄ ꝙ null⁹ ī hac uita possit eē pfec
tus. Dic. n. apl's. i. ad Cor. 13.° Cū uenerit qd̄
pfectū ē euacuabit̄ quod ex pte ē: sed ī hac ui
ta nō euacuat̄ quod ex pte ē: manet eñi ī hac
uita fides ꝛ spes q̄ sūt ex pte. g° null⁹ ī hac ui
ta ē pfect⁹. ¶ P̄. Perfectū ē cui nihil deest:
ut dr̄ ī 3° phicorum: sed null⁹ ē ī hac uita cui
nō desit aliqd: dr̄. n. Jaco. 3° In multis offē
dim⁹ oēs. ꝛ ī p°s dicit̄. Impfectū meū vide-
runt oculi tui. ergo null⁹ ē ī hac uita pfectus
¶ P̄. Perfectio vite xp̄iane sicut dictū ē at-
tendit̄ ̄fm caritatē q̄ sub se cōphendit dilectiō
nem dei ꝛ ꝓximi. sed q̄tū ad dilectioneȝ dei
nō pōt aliqs pfectā caritatē in hac uita habe
re: qa ut Greg⁹ dic super Ezech. Amoris i-
gnis q hic ardere incohoat cū ipsū quē amat
uiderit āplius ī amorē ipsius ignescit: neque
q̄tū ad dilectionē ꝓximi: qa nō possum⁹ in
hac uita oēs ꝓximos actualiter diligē. et si
hitualiter eos diligamus. dilectio āt hitual'
ipfecta est. ergo uidet̄ ꝙ null⁹ ī hac uita pos-
sit eē pfectus. ¶ Sȝ ꝯ ē: qa lex dīna nō idu-
cit ad impossibile. inducit āt ad pfectionē ̄fm
illud Math. 5.° Estote perfecti sicut ꝛ pater
vester celestis perfectus ē. g° uidet̄ ꝙ aliqs ī
hac uita possit esse perfcūs. ¶ R° dicendū ꝙ
sicut dictū ē: pfectio uite xp̄iane ī caritate cō
sistit. importat āt pfectio quādam uniuersa
litatē: qa ut dicit̄ ī 3° phicorum. perfectum ē
cui nihil deest. Pōt ergo triplex pfectio con-
siderari. vna qdē absoluta q̄ attendit̄ nō so-
lum ̄fm totalitatē ex pte diligentis: sed etiā
ex pte diligibil'. ꝓut. s. de⁹ tm̄ diligī q̄tū dili
gibil' ē. ꝛ tal' pfectio nō ē possibil' alicui crea
ture: sed ꝯpetit soli deo ī q̄ bonū itegralit̄ et
essentialit̄ inuenit̄. Alia aūt est perfectō que

attendiť ꝯm totalitatē absolutā ex pte diligē
tis ,put.s.affect⁹ ꝯm totum suū posse sp actua
liter tendit in deū. ⁊ talis pfectio non est pos
sibilis in uia: sed erit in patria. Tertia āt ē p
fectio q̄ neq͡ʒ attēdiť ꝯm totalitatē ex pte di-
ligibilis: neq͡ʒ ꝯm totalitatem ex pte diligētis
q̄ʒtū ad h̄ ꝙ semper actu ferať in deū: sʒ q̄ʒtū
ad h̄ ꝙ excludanť ea q̄ repugnant motui di-
lectiōis in deū: sicut Aug⁹ dic i li° 83.° q̄onum
ꝙ venenū caritatis ē cupiditas. pfectio nul-
la cupiditas. Et talis perfectio pōt in hac ui
ta hrī. ⁊ hoc dupl'r. vno° inq̄ʒtum ab affectu
hōis excludiť oē illud qđ ꝯriať caritati sicut
est pctm̄ mortale: ⁊ sine tali pfectione caritas
esse nō pōt: vn̄ est de nccitate salutis. Alio° i
q̄ʒtum ab affcū hōis excludiť non solum illđ
quod ē caritati ꝯriū: sed ēt oē illud qđ impe
dit ne affcūs mētis total'r dirigať ad deū si-
ne q̄ perfectiōe caritas eē pōt: puta i incipien
tibus ⁊ ,pficiētib⁹. ¶ Ad primū g° dicendum
ꝙ apl's ibi loqtur de pfectiōe patrie q̄ nō est
i uia possibil'. ¶ Ad scđm dicēdū ꝙ illi q sūt
i hac uita pfecti i multis dicūtur ōfidere ꝯm
peccata venialia q̄ consequuntur ex infirmi-
tate p̄n̄tis uite. ⁊ q̄ʒtū ad h̄ ēt hn̄t aliqd imp-
fectū p cōpatiōnē ad perfectionē patrie. Ad
tertiū dicēdū ꝙ sicut mod⁹ p̄n̄tis uite nō pa
titur ut hō semper actu ferať in deū: ita etiaʒ
nō patitur ꝙ actu ferať i oēs ,pxios sigillatiʒ
sed sufficit ꝙ ferať cōiť in oēs in uniuersali: ť
in singulos hitualr ⁊ ꝯʒ aī ,ppatiōnē. Pōt āt
etiam circa dilectionē ,pximi duplex perfectō
attendi sicut ⁊ circa dilectionē dei. Una qdē
sine q̄ caritas esse n̄ pōt: ut. s. homo nihil ha
beat in affectu ꝙ sit contrariū dilectioni ,pxi
mi. Alia autem sine q̄ caritas inueniri pōt: q̄
qdem attēdiť tripl'r. p° qdem ꝯʒ extensionē
dilectionis. ut. s. aliqs non solū diligat ami-
cos ⁊ notos: sed etiam extraneos. ⁊ ulterius
īimicos: hoc. n. ut Aug⁹ dic in enchiridion ē
pfectoꝝ filioꝝ dei. 2° ꝯm intensionē q̄ ōndiť
ex his q̄ hō ,ppter ,pximū cōtēnit: ut. s. hō cō
tēnat nō solū exteriora bōa ,ppť ,pximum sʒ
etiā afflictiones corpales. ⁊ ulteri⁹ mortē ꝯm
illud Joh. 15.° Maiorē dilectioneʒ nemo hʒ:
ut aīam suā ponat qs p amicis suis. 3° q̄ʒtuʒ
ad effectū dilectiōis: ut. s. hō p ,pximis ipen-
dat non solum tpalia bn̄ficia: sed ēt spūalia:
⁊ ulterius seipsū: scđm illud aplī. 2. ad Cor.
12. Ego āt libentissime ipendam ⁊ superipen
dare egoipse pro aīabus vestris.

Ad tertium sic pro

cediť. Uidetur ꝙ pfectio nō consistat in p̄ce-
ptis sed in consiliis. Dic. n. dn̄s Math. 19.°
Si uis pfect⁹ esse. vade ⁊ vende oīa que hēs
⁊ da paupibus ⁊ veni ⁊ seq̄re me. sed istđ est
consiliū. g° pfectio attendiť ꝯm ꝯsilia ⁊ nō ꝯʒ
p̄cepta. ¶ P. Ad obseruātiam p̄ceptoꝝ oēs
tenenť cū sint de nccitate salutis. si g° perfec°
xp̄iane uite consistat in p̄ceptis: seqtur ꝙ pfe
ctio sit de nccitate salutis. ⁊ ꝙ oēs ad eam te
neātur quod patet eē falsū. ¶ P. Perfectio
xp̄iane uite attēditur ꝯm caritatē ut dictū est
sed pfectō caritatis nō uideť ꝯsistere in obser
uantia p̄ceptoꝝ: qa perfectionē caritatis pre
cedit ⁊ augmētū ⁊ inchoatio ipsius ut pʒ p
Aug. super canonicā Joh. nō āt pōt caritas
īchoari āte obseruationē p̄ceptoꝝ: qa ut dr̄
Joh. 14.° Si qs diligit me sermonē meū ser
uabit. g° pfectio uite nō attēdiť ꝯm p̄cepta sʒ
scđm cōsilia. ¶ Sʒ ꝯ ē qđ dr̄ Deut. 6.° Dili-
ges dn̄m deū tuū ex toto corđ tuo. ⁊ Leuit.
19.° dr̄. Diliges ,pximū tuū sicut teipsū. h̄ āt
sunt duo p̄cepta de qb⁹ dn̄s dic Math. 22.°
In his duob⁹ p̄ceptis pendet lex ⁊ ,pph̄e. pfe
ctio āt caritatis ꝯm quā dicitur uita xp̄iana
eē perfecta attēditur ꝯm h̄ ꝙ deū ex toto cor
de diligamus. ⁊ ,pximū sicut nosipsos. g° vr̄
ꝙ perfectio consistat i obseruantia p̄ceptoꝝ.
R. dicendū ꝙ perfectio dicitur i aliq̄ cōsistē
dupliciť. vno mō p se ⁊ eēntial'r. alio mō se-
cūdario ⁊ accn̄talit. Per se qdē ⁊ eēntialr ꝯ
sistit pfectio xp̄iane uite i caritate. principalit
qdē scđm dilectionē dei: secūdario āt scđʒ di
lectionē ,pximi de qbus dātur p̄cepta pricipa
lia diue legis ut dictū est: nō āt dilectio dei ⁊
,pximi cadit sub p̄cepto scđm aliquā mēsu-
ram ita ꝙ id quod est pl⁹ sub consilio rema-
neat ut pʒ ex ipsa forma p̄cepti q̄ pfectioneʒ
demōstrat ut cū dicitur. diliges dn̄m deū tu
um ex toto corde tuo. totū. n. ⁊ pfectum idē
sunt scđm ph̄m in tertio ph̄icorum. ⁊ cū dici
tur: diliges ,pximū tuum sicut teipsū. vnusqs
q͡ʒ. n. seipsū maxie diligit. ⁊ hoc iđ ē qa finis
p̄cepti caritas est ut apl'us dic. i. ad Thimo.
p.° i fine āt nō adhibeť aliqua mensura sed so
lum i his q̄ sūt ad finem ut ph̄s dic i p°io po
lit. sicut medic⁹ nō adhibet mensurā quātum
sanet: sed q̄ʒtū medicia ť dieta utať ad sanan
dū. ⁊ sic patet ꝙ pfectō eēntial'r ꝯsistit i p̄cep
tis. vn̄ aug⁹ dic i li° đ pfectiōe iusticie. cur g° n̄

p̄ciperetur hoī ista pfectio: q̄uis eam in hac
uita nemo hēat. Secūdario aūt ꝛ instrumen
taľr pfec°cōsistit in cōsiliis q̄ oīa sicut ꝛ p̄ce-
pta ordināť ad caritatē: sed aľr ꝛ aľr. nam p̄
cepta alia a p̄ceptis caritatis ordināť ad re-
mouēdū ea q̄ sūt caritati ɔ̄ria: cū qb⁹. s. cari
tas esse nō potest. cōsilia āt ordinanť ad re-
mouēdū ipedimēta actus caritatis q̄ tñ cari
tati non ɔ̄rianť: sicut ē matrimoniū. occupa
patio negocioꝝ seculariū. ꝛ alia h⁹mōi. Vñ
Aug⁹ dic in enchiridion. Quecūq₃ mandat
de⁹ ex qbus vnū est: nō mechaberis. ꝛ q̄cun
q₃ nō iubēt: sed spāli cōsilio monēť ex qbus
vnū est: bonū ē hoī mulierē nō tangere: tūc
recte fiūt cū referūť ad diligendū deū ꝛ pxi-
mū ,ppť deū. ꝛ ī hoc seculo ꝛ i futuro. ꝛ ide ē
ꝙ ī collatiōib⁹ patꝝ dic abbas Moyses. Je
iunia uigilie meditatio scripťaꝝ: nuditas ac
priuatio oīum facultatū: nō pfectio: sed per-
fectiōis istrumenta sūt: qa nō in ipsis consi
stit discipline illi⁹ finis: sed p illa pueniť ad fi
nē. ꝛ supra p̄misit ꝙ ad pfectionē caritatis i
stis ğdib⁹ ascendē nitimur. ¶ Ad primū g°
dicēdū ꝙ in illis uerb̄ dñi aliqd poīť q̄si uia
ad pfectionē: hoc. s. qd̄ dr̄. Vade ꝛ vēde oīa
q̄ habes ꝛ da paupibus. Aliud aūt subditur
ī q̄ perfectio cōsistit. s. ꝙ dic. ꝛ seq̄re me. Vñ
Jero⁹ dic sup Math: ꝙ non sufficit tm̄ reli-
q̄re: iō Petrus iūgit qd̄ perfectū est. i. secuti
sum⁹ te. Amb° aūt super illud Luc. 5°. Seq̄re
me dic. Seq iub₃: nō corporis gressu: s₃ mē-
tis affcū qd̄ fit per caritatē. ꝛ iō ex ipo mō lo
quēdi apparet ꝙ consilia sūt q̄dā instrumē
ta perueniēdi ad pfectionē. dū dr̄: si uis pfe
ctus eē: vade ꝛ vende ꝛc: q̄si dicat hoc faciē-
do ad hūc finē puenies. ¶ Ad secūdū dicen
dū ꝙ sicut Aug⁹ dic in libro de pfectiōe iusti
cie. pfectio caritatis hoī ī hac uita p̄cipiť: qa
non recte curriť si q̄ currendū ē nesciať. quō
āt sciret si null⁹ p̄ceptis ondereť. cū āt id qd̄
cadit sub p̄cepto diuersimode possit ipleri. ñ
efficiť trangressor p̄cepti aliquis ex hoc ꝙ ñ
optimo mō implet: sed sufficit ꝙ quocūque
mō impleat illud. pfectio āt diue dilectionis
vniuersaľr quidē cadit sub p̄cepto: ita ꝙ eti
am pfectio pr̄ie nō excludiť ab illo p̄cepto ut
dic Aug⁹: sed trangressionem p̄cepti euadit:
q q̄cūq₃ mō perfectio diue dilectiōis attigit
Est autem infim⁹ diue dilectionis gradus ut
nihil s̄ eū aut ɔ̄ eū aut equaliť ei diligať a q̄
gradu perfectionis q deficit: nullo mō impl₃

p̄ceptū. Est autem ali⁹ ğdus perfecte dilectio
nis qui nō pōt impleri in uia ut dcm̄ ē. a q̄ q
deficit manifestū est ꝙ nō est transgressoꝛ p̄
cepti. ꝛ siľr non est trangressor p̄cepti q non
attingit ad medios perfectōis grad⁹: dūmō
attingat ad infimū. ¶ Ad t̄tiū dicendū ꝙ
sicut hō h₃ quandā perfectionem sue nať e:
stati cū nasciť q̄ ptinet ad rōnē spēi. est āt ali
a perfectio ad quā per augmētū adduciť ita
ēt ē quedā perfectio caritatis ptinēs ad ipa₃
spēm caritatis ut. s. deus sup oīa diligať ꝛ ni
hil ɔ̄ eū ameť: est aūt alia pfectio caritatis e
tiā ī hac uita ad quā aliqs per aliqd̄ spūale
augmētū pueīt utpura cū hō etiā a rebus li
citis abstinet ut liberi⁹ diuinis obsequiis uacet

Ad quartum sic pro

cediť. Videť ꝙ qcūq₃ ē pfectus sit ī statu
pfectionis. Sic. n. per augmētū corporale p
ueniť ad pfectionē corporalē: ita p augmen-
tū spūale pueniť ad pfectionē spūalē ut dcm̄
est. s₃ p̄ augmētū corpale aliqs dr̄ eē ī statu
perfecte etatis. g° etiā vr̄ ꝙ post augmētum
spūale cū qs iā adept⁹ ē pfectionē sit in statu
pfectionis. ¶ P̄. Eadē rōne q̄ aliqs moueť
de ɔ̄rio ī ɔ̄riū. moueť etiā aliqs de miori ad
mai⁹ ut dr̄ ī 5°. phisicoꝝ. sed qñ aliquis trans
mutať de pctō ad gr̄am. dr̄ mutare statū p-
ut distinguiť stat⁹ culpe ꝛ stat⁹ gr̄e. g° videť
ꝙ pari rōne cū aliqs ,pficit de miori gr̄a us-
q₃ ad maiorē quousq₃ pueīat ad perfectum
ꝙ adipiscatur perfectiōis statū. ¶ P̄. Statū
adipisciť aliqs ex h̄ ꝙ a s̄uitute liberať. sed
p caritatē aliqs liberať a s̄uitute pctī: qa vni
uersa delicta opit caritas ut diciť ,pṽ. x°. s₃ p
fectus diciť aliqs scd̄m caritatē ut dictū ē g°
videť ꝙ quicūq₃ hēat pfectionē ex hipso ha
beat pfectiōis statū. ¶ S₃ ɔ̄ ē ꝙ aliq sūt ī sta
tu pfectiōis q oīo caritate ꝛ gratia carent. si
cut mali epī: aut mali religiosī. g° uideť ꝙ eɔ̄
rio aliq hn̄t pfectiōem uite qui tñ nō hn̄t pfe
ctionis statū. ¶ R° dicendū ꝙ sicut s̄ dictū
est: stat⁹ ,pprie ptinet ad cōditionē libertatis
uel s̄uitutis. spūalis āt libertas uel seruitus
pōt in hoīe attēdi dupľr. vno° s̄m id qd̄ inti
us agiť. alio mō scd̄m id quod agiť exterius
ꝛ quia ut diciť. i. Reg. 16°. hoīes uident ea q̄
parēt: s₃ de⁹ intueť cor: inde est ꝙ s̄m intiorē
hoīs dispōnem accipiť condi° spūalis status
in hoīe p compationem ad iudiciū diuinum
scd̄₃ autē ea q̄ extius agūtur accipitur spūať

ſtatus i hoīe p cōꝑationem ad eccl'iam. ⁊ ſic
nūc de ſtatibꝰ loq̄mur ꝑut.ſ. ex diuerſitate
ſtatuū quedam eccl'ie pulchritudo cōſurgit
Eſt āt conſiderandū ꝙ q̄ꝫtū ad hoīes ad h̄
ꝙ aliq̄s adipiſcat̄ ſtatū libertatis vel ſuitu-
tis requirit̄. p°q̄dem obligatio aliq̄ vel abſo
lutio. nō. n. ex hoc ꝙ aliq̄s ſeruit alicui effici
tur ſuus q̄a ēt liberi ſeruiūt: ſcḋm illud ad
Gal'. 5°. Per caritatē ſpūs ſeruire iuicē: neq;
ēt ex hoc ꝙ aliquis deſinit ſeruire: dicitur li
ber ſicut pꝫ de ſuis fugitiuis. ſed ille proprie
dr̄ ſeruꝰ q̄ obligatur ad ſeruiendum. ⁊ ille eſt
liber q̄ a ſeruitute abſoluitur. 2° requirit̄ ꝙ
obligatio predicta cū aliqua ſollēnitate fiat:
ſicut ⁊ cet'a que inter hoīes obtinent ꝑpetuā
firmitatē q̄dam ſollēnitas adhibet̄. ſic g°. ⁊ i
ſtatu pfectiōis ꝓprie dr̄ aliq̄s eē nō ex h̄ ꝙ
hꝫ actū dilectiōis pfecte: ſed ex h̄ ꝙ obligat
ſe ꝑpetuo cū aliq̄ ſollēnitate ad ea q̄ ſūt pfec
tiōis. cōtingit etiā ꝙ aliq̄ ſe obligāt q̄ nō ſer
uant. ⁊ aliqui īplent ad q̄ð ſe nō obligauerūt
ut pꝫ Math. 21° de duobꝰ filiis q̄rum vnꝰ pri
dicenti: opare i uinea. rn̄dit nolo: pea abiit. al
ter āt rn̄dens ait. eo. ⁊ nō iuit. ⁊ ideo nihil ꝓ
hibet aliq̄s eſſe pfectos q̄ nō ſūt i ſtatu pfecti
onis. ⁊ aliq̄s eſſe i ſtatu pfectiōis q̄ tamē nō
ſunt perfecti. ¶ Ad primū g° dicēdū ꝙ p au
gmētū corpale ꝓficit aliquis i his q̄ ptinent
ad naturā. ⁊ iō adipiſcit̄ nature ſtatū: pſertiꝫ
q̄a quod ē ſm̄ naturā quodāmō imutabile
eſt iq̄ꝫtū natura detmiat̄ ad unū. ⁊ ſilr̄ p au-
gmētū ſpūale iteriꝰ aliq̄s adipiſcit̄ ſtatū pfec
tionis q̄ꝫtū ad dinū iudiciū: ſꝫ q̄ꝫtū ad diſtic
tiōes eccl'iaſticoꝝ ſtatuū adipiſcit̄ aliq̄s ſta-
tū pfectiōis niſi p augmētū in his q̄ exteriuſ
agunt̄. ¶ Ad ſecūdū dicēdū ꝙ illa etiam rō
ꝓcedit q̄ꝫtū ad interiorē ſtatū. ⁊ tn̄ cū aliq̄s
tranſit de pctō i grām tranſit de ſeruitute ad
libertatē: q̄ð nō contingit p ſimplicē ꝓfectū
gratie niſi cū aliquis obligat ſe ad ea q̄ ſunt
gratie. ¶ Ad tertiū dicendū ꝙ illa etiam rō
ꝓcedit q̄ꝫtū ad interiorē ſtatū. ⁊ tn̄ licet cari-
tas uariet conditionē ſpūalis ſuitutis ⁊ lib-
tatis. hoc tamē nō facit caritatis augmētuꝫ.

Ad quintuꝫ ſic pro

ceditur. Videtur ꝙ p̄lati ⁊ religioſi nō ſint i
ſtatu perfectiōis. Statꝰ. n. pfectiōis diſtigui
tur ꝯ ſtatū incipientiū ⁊ proficiētium. ſꝫ non
ſūt aliqua genera hoīum deputata ſpālr̄ ſta
tui ꝓficiētiū l' ēt icipiētiū. g° videt̄ ꝙ nec ēt ð
beant eē aliq̄ genera hoīum deputata ſtatui
pfectōis. ¶ P. Status exterior debet intiori
ſtatui rn̄dere: alioquin incurrit̄ mendacium
q̄ð nō ſolū eſt i falſis verbis. ſed etiam i ſi-
mulatis opibꝰ ut Amb° dic in q̄dā ſermōe: ſꝫ
multi ſūt prelati vel religioſi q̄ nō hn̄t interi
orē pfectionē caritatis. ſi g° oēs religioſi ⁊ p
lati ſunt i ſtatu pfectiōis: ſeq̄t ꝙ q̄cūq; eorū
nō ſūt pfecti ſūt i pctō mortali tanq̄ꝫ ſimula
tores ⁊ mēdaces. ¶ P. Perfectio ſcḋm cari
tatē attendit̄ ut ſ̄ hitū ē: ſed pfectiſſima ca-
ritas vr̄ eſſe i martyribꝰ ſm̄ illō Joh. 15°. ma
iorē dilectionē nemo hꝫ q̄ꝫ ut aīam ſuā pōat
q̄s ꝓ amicis ſuis. ⁊ ſup illud ad Heb. 12°. nō
dū. n. uſq; ad ſanguinē ⁊c̄. dic glo. Perfecti-
or i hac uita nulla dilectio ē ea ad quam ſci
martyr eſpuenerūt q̄ cōtra pctm̄ vſq; ad ſā
guinē certauerūt. g° uidetur ꝙ magiſ debeat
pfectōis ſtatꝰ attribui martyribꝰ q̄ꝫ religioſis
⁊ epis. ¶ Sed ꝯ ē ꝙ Dyoꝰ 5° ca°. cele. ierar. at
tribuit pfectiōem epis tanq̄ꝫ pfectioribꝰ. ⁊ in
6° ca°. eiuſdē libri attribuit pfectionē religioſ
quos vocat monachos uel triapētas. i. ðo fa
mulātes: tanq̄ꝫ pfectis. ¶ R° dicendū ꝙ ſi-
cut dictū ē ad ſtatū pfectionis requirit̄ obli-
gatio ꝑpetua ad ea q̄ ſūt pfectiōis cū aliq̄ ſol
lēnitate. vtrum āt hoꝝ cōpetit religioſis et e
piſcopis. religioſi. n. ſe voto aſtringūt ad h̄
ꝙ a rebꝰ ſecularibus ſe abſtineant quibꝰ lici-
te vti poterāt. ad h̄ ꝙ liberiꝰ deo vacent in q̄
conſiſtit pfectio pn̄tis uite. vn̄ Dyoꝰ dicit 6°
ca°. cele. ierar. de religioſis loquēs. Alii q̄deꝫ
triapētas. i. famulos dei ex puro ſeruitio et
famulatu. Alii v̄o monachos ipſos noīāt ex
īdiuiſibili ⁊ ſingulari uita vniēte ipſos ex in
diuiſibiliū ſcīs cōuolutiōibus. i. contēplatio
nibus ad deiformē unitatem ⁊ amabilē ðo
pfectionē: hoꝝ etiā obligatio fit cū quedam
ſollēnitate ꝓfeſſiōis ⁊ bn̄dictōis. vnde ibidē
ſubdit Dyoꝰ ꝓpter q̄ð pfectā ipſis donans
gratiam ſancta legiſlatio quadā ipſa digna-
ta eſt ſcificatiā iuocatiōe. ſilr̄ etiā epi obligāt
ſe ad ea q̄ ſunt pfectiōis paſtorale aſſumēteſ
officiū. ad q̄ð ptinet ut aīam ſuā ponat pa-
ſtor pro ouibꝰ ſuis ſicut dr̄ Joh. x°. vn̄ aplus
dic. i. ad Thimot. vlt. Confeſſus bonā cōfeſ-
ſionē corā multis teſtibꝰ. i. i tua ordinatiōe:
ut glo. ibidē dic. adhibet̄ etiā quedā ſollem-
nitas cōſecrationis ſimul cū ꝓfeſſione p̄dcā
ſm̄ illō. 2. ad Thimot. i. Reſuſcites gratiaꝫ
dei q̄ eſt in te per impoſitionē manuū meaꝝ

quod glo. expōit de gratia epali. et Dyonisi⁹ dic quito ca. cele. ierar. q sūmus sacerdos. i. eps i sua ordinatōe hʒ elogoꝝ sup caput sā ctissimā suppositōeʒ: vt significetur q ipse ē pticipaturus itegre totius ierarchie virtutis et q ipse nō solū sit illuīatiuus oīuʒ. quod p tinet ad scās locutiōes et actiōes: sʒ q etiam h aliis tradat. Ad primū g° dicēdū q icho atio et augmētū nō q̄ritur ppter se sʒ ppter pfectiōem. et iō ad solū pfectiōis statū aliq hoīes cū q̄dā obligatōe et sollēnitate assumū tur. ¶ Ad secundū dicēdū q hoīes statū p fectiōis assumūt nō q̄si pfitētes seipos pfec tos eē: sed pfitentes se ad pfectionē tēdere. vnde et apl'us dicit ad Phil'. 3°. Nō q iā cō phenderi aut iā perfectus sim. seq̄r aūt si q̄ mō cōprehendā. et pāa subdit qcūq̄ g° pfec ti sumus h sentiamus. vñ nō cōmittit aliqs mēdaciū vel simulatōem ex h q aliqs non ē perfectus q statū pfectiōis assumit: sed ex eo q ab itentiōe pfectiōis aīuʒ reuocat. Ad tertiū dicendū q martyriū i actu pfectissio caritatis consistit. actus autem perfectōis nō sufficit ad statum faciendum vt dictum est.

Ad sextum sic pro

cedit̄. Videtur q oēs plati ecclesiast. .i. sint i statu pfectiōis. Dic. n. Jero. i epl'a ad Ti tū. olim idem presbyter qui et episcopus. et pāa subdit: sicut g° presbyteri sciunt se eccl'ie cōsuetudine ei qui sibi prepositus fuerit eē subiectos: ita episcopi nouerint se magis cō suetudine q̄ʒ dispēsatiōis dnice vitate pre sbyteris esse maiores et i cōi debere eccl'iā re gere. sed episcopi sūt i statu pfectiōis. g° et pre sbyteri habētes curā aīarū. ¶ P̄. sicut episco pi suscipiūt curā aīarū cū cōsecratōe: ita etiā presbyteri curati et archidiaconi: de qbus su per illud Act. 6° Cōsidrate fratres viros bo ni testimonii septē etc. dic glo. Hic discerne bāt apl'i per eccl'iam cōstitui septē diacones q essent sublimioris grad⁹. et q̄si colūne pxie circa arā. g° videtur q ipsi sint i statu perfe ctiōis. ¶ P̄. Sicut epi obligātur ad h q aīaʒ suā ponant p ou b⁹ suis ita et p̄sbyteri curati et archidiaconi. sed hoc ptinet ad pfectioneʒ caritatis vt supra dictū ē. g° videtur q etiā p̄sbyteri curati et archidiacōi sint i statu pfe ctiōis. ¶ Sʒ cōtra ē q̄ō Dyo⁹ dic i 5° ca.° ce le. ierar. Pōtificaī q̄dē ordo cōsūmatiu⁹ ē et pfectiu⁹. sacerdotū aūt illūīatiu⁹ et lucid⁹. mi nistrantiū vō purgatiu⁹ et discretiu⁹. ex q̄ pʒ q pfectio solis episcopis attribuit̄. ¶ R° di cēdū q i presbyteris et diacōib⁹ curā hñtib⁹ aīaꝝ duo pñt ꝯsiderari. s. ordo et cura. ordo āt ipse ordinat̄ ad hūēdā actū i diuīs offici is. vt s̄ dictū ē q distīctio ordinū sub disti ctiōe officioꝝ cōtinet̄. vñ p h q aliq suscipi unt sacrū ordinē accipiūt ptātē q̄sdā sacros actus pficiēdi. nō āt obligāt̄ ex h ipso ad ea q̄ sūt perfectiōis nisi q̄tenus apud occidēta lē eccl'iam i susceptionē sacri ordinis emitti tur cōtinentie votū quod ē vnū eoꝝ q̄ ad p fectionē pertinēt ut ifra dicet̄. vñ pʒ q ex h q aliqs accipit sacꝝ ordinē nō ponit̄ simpli citer i statu pfectiōis: q̄uis iterior pfectō ad h regrat̄ q aliqs digne h⁹mōi actus exerce at. silr̄ etiā nec ex parte cure quā suscipi unt ponūt̄ i statu pfectiōis. nō. n. obligātur ex h ipso vīculo ppetui voti ad h q curā aī maꝝ retineāt: sʒ pñt eā deserē vel trāseundo ad religionē etiā absq̄ licētia epi vt habet̄ in decretis. 19. cā. q. 2. et etiā cū licētia episcopi pōt aliqs archidiaconus archidiaconatū vl̄ parrochiā dimittē et simplicē prebēdā acci pere sine cura q̄ō nullo° liceret si esset i statu pfectiōis. nemo. n. manū mittēs ad aratruʒ et respiciens retro aptus est regno dei vt di cit̄ Luc. 9°. Episcopi aūt qa sūt i statu perfe ctiōis nō nisi auctoritate sūmi pōtificis ad quē etiā solū pertiet i votis perpetuis dispē sare pñt epaleʒ curā deserē. et ex certis cāis vt ifra dicet̄. vñ manifestū ē q nō oēs pla ti sūt i statu pfectiōis: sed soli epi. ¶ Ad pri mū g° dicēdū q d̄ p̄sbytero et epo dupliciter loq possum⁹. Uno° q̄stū ad nomē. et sic olim nō distīguebāt̄ epi et p̄sbyteri. nā epi dicunt̄ ex eo q supītēdūt sicut dic Aug⁹ 19° de ciui. dei. p̄sbyteri aūt i greco dicūt̄ q̄si seniores. vñ et apl's cōiter utit̄ noīe p̄sbyteroꝝ q̄stum ad vtrosq̄ cū dic. i. ad Thimot. 5°. Qui bene presūt p̄sbyteri duplici honore digni habeāt̄ et silr̄ etiā noīe episcopoꝝ. vñ dic Act. 20. p̄ sbyteris ephesine ecclesie loquēs. Attēdite vob et vniuerso gregi i q̄ vos sps scūs posu it episcopos regē eccl'iaʒ dei. sʒ fm rē sēp iī̄ eos fuit distinctio etiā tēpore apl'oꝝ vt pʒ p Dyo. 5° ca.° ecle. ierar. et Luc. x.° sup illud. P⁹ hec āt designuit dñs etc. dic glo. Sic in apl'is forma ē epoꝝ: sic et in septuagita duobus di scipulis forma ē p̄sbyteroꝝ secūdi ordis p⁹ modum tamē ad scisma vitandū: necessariū

fuit vt etiā noīa distiguerent: vt.s. maiores
dicerent episcopi. minores āt presbyteri. Di/
cere āt p̄sbyteros nō differre ab epis: int̄ do
gmata hēretica numerat Aug⁹ ī li°de heresib⁹
vbi dic ꝙ arriani dicebāt p̄sbyteꝝ ab episco
po nulla differentia debere discerni. ¶ Ad se
cūdum dicēdū ꝙ epī principaliter hn̄t curā
oīum sue dyocesis. presbyteri āt curati ꝛ ar
chidiacōi habēt aliquas submistratiōes sub
epis. vn̄ sup illud .i. ad Cor. 12°. Alii opitula/
tiōes. alii gubernatiōes. dic glo. opitulatiōes
.i. eosq maiorib⁹ ferunt opē ut titus Apollo
uel archidiacōi epī. gubernatiōes. s. miorum
p̄sonaꝝ p̄latiōes ut presbyteri sūt qui plebi
deputati sūt. ꝛ Dyo⁹ dicit 5°ca°. cele. ierar. ꝙ
sicut vniuersā ierarchiā videmus ī ihu teria
tam: ita vnāquāqꝫ ī ꝓpria dīna ierarchia. i. e
piscopo. ꝛ. 21. q. i. dr̄. Dibus presbyteris ꝛ di
acōib⁹ attēdēdū ē ut nihil absqꝫ ꝓprii epī licē
tia agāt: ex q̄ pꝫ ꝙ ita se habēt ad episcopuꝫ
sicut balivi ꝛ prepositi ad regē. ꝛ ꝓpter hoc
sicut ī mūdanis ptātibus solus rex bn̄dictio
nē sollēnem accipit: alii vō p simplicē cōmis
sionē instituūt. ita etiā ī eccl'ia cura episcopa
lis cū sollēnitate ꝯsecratiōis cōmittit. cura āt
archidiaconatus vel plebanat⁹ cū simplici ī
iūctiōe. cōsecrāt tn̄ in susceptione ordīs. s. ā/
teqꝫ curā hēant. ¶ Ad tertiū dicēdū ꝙ sicut
plebani ꝛ archidiaconi nō habent principalī
ter curā sed admīstrationem quādam sꝫ ꝙ
eis ab ep̄o cōmittit: ita etiā ad eos nō ptinet
principaliter pastorale officiū nec obligatio
ponēdi aīam pro ouib⁹. sꝫ īqꝫtū pticipant de
cura. vn̄ magis hn̄t quoddā officiū ad pfec/
tionē ptinēs q̄ꝫ obtineāt pfectiōis statū.

Ad septimū sic pro

cedit. Videt ꝙ status religiosoꝝ sit pfectior
q̄ꝫ status prelatoꝝ. Dn̄s. n. dic Math. 19°. si
vis perfect⁹ esse vade ꝛ vende oīa que habes
ꝛ da pauperib⁹: qđ faciūt religiosi. nō āt ad
h̄ tenent epī: dr̄. n. 12. q. i. Episcopi de reb⁹ p
priis uel acquisitis vel quicqd de ꝓprio hn̄t
heredibus suis derelinquāt. g° religiosi sūt ī
pfectiori statu q̄ꝫ epī. ¶ P̄. Perfectio princi
palius cōsistit ī dilectiōe dei q̄ꝫ ī dilectiōe ꝓ
ximi: sed status religiosoꝝ directe ordinatur
ad dilectiōem dei. vn̄ ꝛ ex dī seruitio ꝛ famu
latu noīant ut Dyo⁹ dic 6°ca°. cel. ierar. stat⁹
autē epoꝝ videtur ordinari ad dilectionem
ꝓximi cui⁹ cure supintendūt. vnde ꝛ noīant
vt pꝫ p Aug. 19°. de ciui. dei. g° videt ꝙ stat⁹
religiosoꝝ sit perfectior q̄ꝫ status episcopoꝝ
¶ P̄. Status religiosoꝝ ordinatur ad vitā
cōtēplatiuā q̄ potior ē q̄ꝫ vita actiua ad quā
ordinatur stat⁹ epoꝝ: dic. n. Greg⁹ ī pastorali
ꝙ p vitā actiuā ꝓdesse ꝓximis cupiēs ysaias
officiū p̄dicatiōis appetiit. p cōtēplatiuā vō
Jeremias amori cōditoris sedule inherē de
siderās: ne mitti ad predicandū debeat ꝯdi
cit. g° videt ꝙ status religiosoꝝ sit perfectior
q̄ꝫ status epoꝝ. ¶ Sꝫ ꝯ. Nulli licet a maiori
statu ad miorē trāsire: hoc. n. esset retro aspi
cere. sed pōt aliquis a statu religiōis trāsire
ad statū epalem: dr̄. n. decimaoctaua. q. i. ꝙ
sacra ordinatio de mōacho ep̄m facit. g° stat⁹
episcoporū ē perfectior q̄ꝫ stat⁹ religiosorum
¶ R° dicēdū ꝙ sicut Aug⁹ dic. 12°. sup Gen.
ad lrāꝫ semp agens p̄stantius ē patiēte. ī ge
nere āt pfectiōis sm̄ Dyo. epī se hn̄t ut pfec/
tiores. religiosi āt ut pfecti: quoꝝ unū ptinet
ad actionē: alterū aūt ad passionē. vn̄ mani
festū ē ꝙ status pfectiōis potior ē ī epis q̄ꝫ ī
religiosis. ¶ Ad primū g° dicēdū ꝙ abrenū
ciatio ꝓpriarū facultatū dupliciꝫ cōsiderari
pōt. Uno° sm̄ ꝙ ē ī actu. ꝛ sic ī ea nō cōsistit
essentialiꝫ pfectio: sed ē quoddā perfectionis
instrumentū sicut s̄ dictū ē. ꝛ iō nihil statuꝫ
perfectionis ꝓhibet esse sine abrenūciatione
ꝓprioꝝ: sicut etiā dicendū ē de aliis extiori
bus obseruantiis. Alio° pōt cōsiderari sm̄ p̄/
parationē aī ut. s. hō sit paratus si fuerit op⁹
oīa dimittē vel distribuere. ꝛ hoc pertinet di
recte ad perfectiōem. Vn̄ Aug⁹ dic ī li° de q̄o
nibus euāgelii. Ondit dn̄s filios sapie ītelli
gere nō ī abstinēdo nec ī mādicādo esse iu
sticiā: sed ī eqnimitate tolerandi inopiā. Vn̄
ap̄lus dic. Scio ꝛ abūdare ꝛ penuriaꝫ pati.
Ad h̄ aūt maxīe tenēt epī ꝙ oīa sua ꝓ hono
re dei ꝛ salute sui gregis cōtēnat cū op⁹ fue/
rit vel paupib⁹ sui gregis largiendo vel rapi
nā bonoꝝ suoꝝ cū gaudio sustinendo. ¶ Ad
secūdū dicendū ꝙ hipsū qđ episcopi ītēdūt
his q̄ ptinent ad ꝓximoꝝ dilectiōeꝫ: ꝓuēit ex
abūdātia dilectiōis dīne. vn̄ dn̄s p̄io a Pe
tro q̄siuit an eū diligēt. ꝛ p̄ea ei sui gregis cu
rā cōmisit. ꝛ Greg⁹ dic ī pastorali. Si dilecti
onis testimoniū ē cura pastoralis. quisquis
vtutibus pollēs gregē dei renuit pascere. pa
storē sūmū cōuincit nō amare. hoc aūt ē ma
ioris dilectionis signū ut hō ꝓpt amicū etiā
alii seruiat q̄ꝫ etiā si soli amico velit seruire.

¶ Ad tertiū dicēdum q̄ sicut Greg⁹ dic ī pa
storali. Sit presul actiōe p̄cipuus. p̄ cunctis
cōtēplatiōe suspensus: quia ad ipsos ptiet n̄
solū ppter seipsos sed etiā ppt̄ istructionem
alioꝝ cōtēplari. Un̄ Greg⁹ dic sup Ezech. q̄
de p̄fcis viris p̄ cōtēplationē suā redeūtib⁹:
dicit̄: Memoriā suauitatis tue eructabunt.

Ad octauum sic pro

cedit̄. Videt̄ q̄ etiā presbyteri curati ⁊ archi
diaconi sint maioris p̄fectiōis q̄ religiosi. di
cit. n. Criso⁹ in suo dialogo. Si talē mihi ali⸗
quē adducas monachū qual̄ ut ꝯm exagge
rationē dicā Helias fuit. nō tn̄ illi cōparād⁹ ē
qui traditus populis ⁊ multoꝝ peccata fer⸗
re cōpulsus imobilis perseuerat ⁊ fortis. Et
paꝝ p̄ dicit: Si quis mihi pponeret optionē
vbi mallē placē in officio sacerdotali an ī so
litudine monachoꝝ: sine cōpatione eligerez
illud qd̄ prius dixi. ⁊ ī eodē li⁰ dic: Si quis
bn̄ āministrato sacerdotio illius ppositi. s.
monachal̄ sudores ꝯferat: tātū eos distare r̄
periet: quātū int̄ priuatū distat ⁊ regē. g⁰ vr̄
q̄ sacerdotes hn̄tes curā aiaꝝ sint p̄fectōres
religiosis. ¶ P̄. Aug⁹ dic in ep̄la ad valeriū
Cogitet religiosa prudentia tua nihil esse in
hac vita maxie h̄ tpe difficilius: laboriosius
p̄iculosius ep̄i aut p̄sbyteri aut diaconi offō
sed apud deū nihil beati⁹ si eo mō militetur
quo noster imperator iubet. nō g⁰ religiosi
sūt p̄fectiores p̄sbyteris aut diacōib⁹. ¶ P̄.
Aug⁹ dic ad Aureliū. Nimis dolendum ē si
ad tā ruinosā superbiā monachos subrigi⸗
mus ⁊ tā ḡui cōtumelia clericos dignos pu
tamus ut. s. dicat̄ q̄ malus monachus bon⁹
cleric⁹ ē: cū aliqn̄ etiā bon⁹ mōach⁹ vix bonū
clericū faciat. ⁊ paulo ante p̄mittit nō eē viā
dādam seruis dei. i. monachis vt se facilius
putent eligi ad aliqd meli⁹. s. clericatū si fac
ti fuerit deteriores. s. abiecto monachatu. g⁰
videt̄ q̄ illi qui sūt in statu clericali sint p̄fe
ctiores religiosꝭ. P̄. Nō licet de statu maio
ri ad miorem trāsire: sꝫ d̄ statu mōastico trā
sire licet ad offm̄ presbyteri curam habentis
ut pꝫ. 16. q. i. ex decreto Gelasii pape qui di
cit. Si qs monachus fuerit q venerabil̄ uite
merito sacerdotio dign⁹ p̄uideat̄ ⁊ abbas sub
cui⁹ iperio regi xp̄o militat: illū fieri p̄sbyteꝝ
petierit ab ep̄o debet eligi. ⁊ in loco quo iu
dicauerit ordiari. ⁊ Jero⁹ dic ad Rusticum
monachū. Sic viue ī monasterio ut clericus
eē merearis. g⁰ p̄sbyteri curati ⁊ archidiacōi
sūt p̄fectiores religiosis. ¶ P̄. Episcopi sunt
ī statu perfectiori q̄ religiosi vt ex s̄ dcis pꝫ
sed presbyteri curati ⁊ archidiaconi ex eo q̄
habent curā aiaꝝ similiores sūt episcopis q̄
religiosi. g⁰ sūt maioris p̄fectiōis. ¶ P̄. virt⁹
cōsistit circa difficile ⁊ bonū vt dr̄ ī 2⁰ ethico
rum. sed difficilius ē q̄ aliquis bene uiuat ī
officio p̄sbyteri curati vel archidiaconi q̄ in
statu religiōis. g⁰ presbyteri curati vel archi
diaconi sunt perfectioris v̄tutis q̄ religiosi
Sed ꝯ ē qd̄ dr̄. 19. q. i. c. dn̄e. si quis in eccle
sia sua sub ep̄o ppl̄m retinet ⁊ seculariter vi
uit. si afflatus sp̄ū scō in aliquo monasterio
vel regula canonica saluari se voluerit: quia
lege priuata ducit̄ nulla rō exigit ut publica
constrigat̄. sed nō ducit̄ aliqs a lege sp̄ūs scī
q̄ ibi dr̄ lex priuata nisi ī aliqd perfectius. g⁰
videt̄ q̄ religiosi sint p̄fectiores q̄ archidia
coni uel presbyteri curati. ¶ R⁰ dicēdū q̄ cō
pa⁰ supeminētie nō hꝫ locū inter aliqs ex ea
pte ī q̄ ꝯueniūt: sꝫ ex ea pte ī q̄ differūt. ī p̄sby
teris aūt curatis ⁊ archidiaconis tria ē ꝯside
rare. s. statū ordinē ⁊ officiū. Ad statū ptinꝫ
q̄ seculares sūt. ad ordinē q̄ sūt sacerdotes
uel diaconi. ad officiū q̄ curā aiaꝝ habēt si⸗
bi cōmissā. si g⁰ ex alia parte ponam⁹ statū re
ligiosū. ordine diaconū vel sacerdotē. officio
curā aiaꝝ hn̄tē: sicut pleriq̄ monachi et ca⸗
nonici regulares hn̄t. in primo quidē excellit
ī aliis āt par erit. si aūt drat secundus a pri⸗
mo statu ⁊ officio. cōueniat āt ordie. sicut sc̄
religiosi sacerdotes ⁊ diaconi curā aiaꝝ non
habentes. manifestum ē q̄ secundus primo
erit statu qdē excellētior. officio aūt mior or
dine v̄o equalis ē. Est ergo cōsiderandū q̄
p̄eminētia potior sit: vtrum status vel officii
circa qd̄ duo attendēda videt̄. s. bōitas ⁊ dif
ficultas. si g⁰ fiat cōpatio ꝯm bonitatē: sic p̄⸗
fert̄ status religionis officio p̄sbyteri curati l̄
archidiaconi: quia religiosus totā vitā suaꝫ
obligat ad p̄fectiōis studiū: p̄sbyter autē cu
ratus vel archidiaconus nō obligant totam
vitā suā ad curā aiaꝝ. sicut ep̄s: nec etiam ei
cōpetit principalē curā subditoꝝ habē sicut
ep̄o: sꝫ quedā pticularia circa curā aiaꝝ eoꝝ
officio cōmittūt̄ ut ex dictis pꝫ. ⁊ iō cōpara⁰
stat⁹ religiōis ad eoꝝ officiū ē sicut vniuer⸗
sal̄ ad particularē. ⁊ sicut holocausti ad sa⸗
crificiū: qd̄ ē min⁹ holocausto ut pꝫ p̄ greg⁹.
sup Ezech. vn̄. 19. q. i. dr̄. cleric. q mōachorū

Q

ꝓpositũ appetit: q̄a meliorē uitā sequi cu/
piũt liberos eis ab ep̄o ĩ monasteriis oꝫ lar/
giri igressus: sꝫ hec cōpatio itelligenda ē ſm
gen⁹ operis. nā ſm caritatē opātis contingit
qñq3 ꝙ opus ex genē suo min⁹ existēs ma/
gis ē meritoriũ. s. si ex maiori caritate fiat. si
vo attendat̄ difficultas bñ cōuersãdi ĩ religi
one ⁊ ĩ officio habētis curā aiaꝝ sic difficili⁹
ē cōuersari bene cũ cura aiaꝝ ꝓpt̄ exteriora
picula. q̄uis cōuersatio religionis sit diffici/
lior q̄tũ ad ipsũ genus opis ꝓpter altitudi/
nē obseruantie regularis. si vo religiosus ēt
ordine careat: sicut pꝫ de cōuersis religionũ
sic manifestũ ē excellere p̄eminentiā ordinis
q̄tum ad dignitatem: q̄a per sacrũ ordinem
aliquis deputat̄ ad dignissima misteria qui/
bus ipsi xp̄o seruit̄ ĩ sacramēto altaris: ad qđ
requirit̄ maior scitas iterior q̄3 requirat etiā
religionis status: quia sicut Dyo⁹ dic. 6º ca.º
cele. ierar. ꝙ mōasticus ordo debet seq sacer
dotales ordines: ⁊ ad eoꝝ imitationem ĩ di/
na ascondere. vnde grauius peccat ceteris pi
bus cleric⁹ ĩ sacris ordinib⁹ constitutus si ali
quid ↄtrarium scitati agat q̄3 aliquis religio
sus q nō hꝫ ordinē sacꝝ: q̄uis laic⁹ religios⁹
teneat̄ ad obseruātias regulares ad q̄s illi q
sunt ĩ sacris ordinib⁹ nō tenētur. ¶ Ad pri/
mũ g⁰ dicendũ ꝙ ad illas auctoritates criso.
breuit̄ responderi posset ꝙ nō loquitur de sa
cerdote curato minoris ordinis: sed de ep̄o q
dr̄ summus sacerdos. ⁊ hoc ↄuēit itentioni illi
us libri ĩ quo cōsolat̄ se ⁊ Basiliũ de hoc ꝙ
erāt ĩ ep̄os electi. sꝫ hoc pretermisso dicendũ ē
ꝙ loquit̄ q̄tũ ad difficultatē: premittit eniꝫ:
Nũ fuerit gubernator ĩ mediis fluctib⁹ ⁊ de
tēpestate nauē liberare potuerit: tũc merito
testioniũ pfecti gubernatoris ab oib⁹ ꝓmerẽt
⁊ p̄ cōcludit qđ s̄ positũ ē de monacho: q nō
cōpandus est illi qui tradit⁹ ꝓpl'is imobilis p
seuerat. ⁊ subdit cām quia sicut ĩ trãqllitate
ita ĩ tēpestate gubernauit seipsũ. ex q̊ nihil
aliud oñdi pōt nisi ꝙ piculosior ē status ha
bentis curā aiaꝝ q̄3 monachi. in maiori autē
piculo inocētem se seruare ē maioris v̄tutis
indiciũ. sed hoc etiā ad magnitudinē v̄tutis
ptinet ꝙ aliqs uitet picula religionē intrãdo
vñ nō dic ꝙ mallet esse in officio sacerdotali
q̄3 ĩ sollitudie monachoꝝ. sed ꝙ mallet place
re ĩ hoc q̄3 in illo q̄a hoc ē maioris virtutis
argumētũ. ¶ Ad scđm dicendũ ꝙ ēt illa au
ctoritas Aug⁹. manifeste loquꝰr q̄tũ ad dif

ficultatē que ostendit magnitudinē v̄tutis
ĩ his q bene conuersãtur sicut dictũ ē. ¶ Ad
tertiũ dicēdũ ꝙ Aug⁹ ibi ↄpat mōachos cle
ricis q̄tum ad distantiā ordis nō q̄tũ ad di
stantiā religionis ⁊ secularis uite. ¶ Ad q̄r/
tũ dicēdũ ꝙ illi q a statu r̄ligiōis assumũtur
ad curā aiaꝝ cũ prius eēnt ĩ sacris ordinib⁹
cōstituti assequũt̄ aliquid qđ pri⁹ nō hēbant
s. officium cure. nō āt deponunt quod prius
habebãt. s. religionis statũ: dr̄. n. in decretis
16. q. i. de monachis. Qui diu morãtes ĩ mo
nasteriis si postea ad clericat⁹ ordines pueni
unt statuim⁹ nō debere eos a priori ꝓposito
discedere. sꝫ p̄sbyteri curati vel archidiaconi
qñ religionē igrediũt̄ curā deponũt ut adipi
scant̄ pfectiorē statũ. vñ ex h̄ ipso excellentia
ex pte religionis oñdit̄. ĩ h̄ āt ꝙ religiosi lai/
ci assumũtur ĩ clericatũ ⁊ ad sacros ordines
manifeste ꝓmouētur ad meli⁹ sicut s̄ dictuꝫ
ē. ⁊ hoc oñdit̄ ex ipso mō loq̄ndi cũ Jero⁹ di
cit. Sic ĩ monasterio uiue ut cleric⁹ eē merca
ris. ¶ Ad quintũ dicēdũ ꝙ p̄sbyteri curati ⁊
archidiaconi' sunt similiores ep̄is q̄3 religios/
q̄tũ ad aliqd. s. q̄tum ad curā aiaꝝ quā se/
cundario hñt sed quãtũ ad ꝑpetuā obligatio
nem q̄ reqrit̄ ad statũ pfectionis similiores
sũt ep̄o religiosi vt ex s̄ dictis pꝫ. ¶ Ad sex/
tũ dicēdũ ꝙ difficultas q̄ ē ex arduitate ope
ris addit ad pfectionē virtutis. difficultas āt
q̄ ꝓuenit ex exterioribus ipedimētis: qñq3 q
dem diminuit pfectionē v̄tutis: puta cũ ali/
quis nō tãtũ v̄tutē amat ut ipedimēta v̄tu/
tis declinare velit ſm illud apl'i. i. ad Cor. 9º
Ois q ĩ agone contēdit ab oib⁹ se abstinet.
qñq3 vo ē signũ pfectiōis virtutis: puta cũ a
licui ex inopinato uel ex necessaria cā ipedi/
mēta v̄tutis occurrũt ꝓpt̄ q̄ tñ a v̄tute nō d̄
clinat. ĩ statu āt religiōis ē maior difficultas
ex arduitate opeꝝ: sꝫ ĩ his q ĩ seculo uiuũt q̄
litcũq3 ē maior difficultas ex ipedimētis v̄/
tutis q̄ religiosi p oia ꝓuide vitauerũt.

D Einde consi
derãdũ ē de his' q̄ ptinent
ad statũ ep̄oꝝ. Et circa h̄ q̄
rũt̄ octo. pº vtꝝ liceat ep̄atũ
appetē. 2º vtꝝ liceat ep̄atũ
finaliter recusare. 3º utrum oporteat ad epi/
scopatum eligere meliorem. 4º vtrum epi/
scopus possit ad religionē transire. 5º vtrum
liceat ei corporaliter subditos suos deserere.

¶ 6° vtrū possit habere ꝓpriū. ¶ 7° vtꝝ pec-
cet mortalr̄ bona ecclesiastica paupib⁹ non
erogādo. ¶ 8° vtꝝ religiosi q̄ ad episcopatū
assumūt̄ teneātur ad obseruātias regulares.

Ad primū sic proce-

ditur. Videt̄ ꝙ liceat epatum appetere. Dic.
n. apl's. i. ad Thimot. 3°. Qui episcopatū de-
siderat bonū opus d̄siderat: sȝ licitū ē ⁊ lau
dabile bonū opus desiderare. g° etiā lauda-
bile ē desiderare epatum. ¶ P̄. Stat⁹ epoꝝ
ē pfectioꝛ q̄ȝ religiosoꝝ status ut s̄ babitū ē
sed laudabile ē ꝙ aliquis desideret ad statū
religionis transire. g° etiā laudabile ē ꝙ ali-
quis appetat ad epatuȝ ꝓmoueri. ¶ P̄. ꝓv
xi°. dr̄. Qui abscōdit frumēta maledicet̄ in
ppl'is. benedictio āt sup caput vēdentiū: sed
ille q̄ ē idone⁹ ⁊ uita ⁊ scia ad epatū. videtur
frumēta spūalia obscōdere si se ab episcopa
tu subtrahat. p hoc āt ꝙ epatū accipit ponit̄
in statu frumenta spūalia dispensādi. g° vide
tur ꝙ laudabile sit episcopatum appetere: et
uituperabile ipsū refugē. ¶ P̄. Facta scōꝝ
que i sacra scriptura narrāt nobis ꝓponunt̄
i exēplū s̄m illud ad Ro. 15°. Queciiq̄ȝ scrip
ta sūt ad nostrā doctrinā scripta sunt. sȝ legi
tur ysa: 6°. ꝙ ysaias se obtulit ad officiū p̄di
catiōis qd̄ p̄cipue cōpetit epis. g° videt̄ ꝙ ap
petere epatū sit laudabile. ¶ Sȝ ꝯ ē qd̄ aug⁹
dic. 19°. de ciui. dei. Locus supioꝛ sine q̄ po-
pulus regi nō pōt. ⁊ si āmistret̄ ut decet: tn̄ i
decent̄ appetit̄. ¶ R° dicendū ꝙ i epatu tria
possunt cōsiderari: quoꝝ unū ē pꝛincipale ⁊
finale. s. episcopalis operatio p quā utilitati
ꝓximoꝝ intendit̄ s̄m illud Ioh. vlt. Pasce
oues meas. Aliud āt ē altitudo gradus: q̄a
eps super alios ꝯstituit̄ s̄m illud Math. 25
Fidelis seru⁹ ⁊ prudens quē constituit dn̄s
sup familiā suā. Tertiū aūt ē qd̄ cōsequēter
se hȝ ad ista. s. reuerētia ⁊ honoꝛ ⁊ sufficien
tia tpaliū s̄m illud. i. ad Thimot. 5°. Qui be-
ne p̄sūt presbyteri duplici honoꝛe habeant̄.
appetere g° epatum rōne h⁹mōi circūstantiū
honoꝝ. manifestū ē ꝙ ē illicitū ⁊ pertiet ad
cupiditatē vel ambitionē. Unde ꝯ pharise-
os dn̄s dic Math. 23. Amāt primos accu-
bit⁹ i cenis. ⁊ prias cathedras i synagogis: sa
lutatiōes i foro ⁊ vocari ab hoib⁹ rabbi. q̄ȝ
tū āt ad secūdū. s. ad celsitudinē grad⁹ appe-
tere episcopatū ē p̄sūptuosū. Un̄ dn̄s arguit
discipulos math. 20. primatū q̄rētes dicēs.

Scitis q̄a pꝛiceps gētiū dn̄ant̄ eoꝝ. vbi Cri-
so⁹ dic ꝙ p h̄ ostēdit ꝙ gētile ē primatos cu-
pē. ⁊ sic gētiū cōpatiōe coꝝ aiam estuantē ꝯ
uertit. sed appetē ꝓxis ꝓdesse ē s̄m se lauda
bile ⁊ v̄tuosū. Veꝝ q̄a ꝓut epalis act⁹ hȝ an
nexā g̃d⁹ celsitudinē: p̄sūptuosū vr̄ ꝙ aliq̄s
p̄esse appetat ad h̄ ꝙ subditis p̄sit nisi mani
festa necessitate iminēte: sicut Greg⁹ dic i pa
storali. ꝙ tūc laudabile erat epatum querere
qn̄ p hunc queq̄ȝ dubiū nō erat ad supplicia
g̃uioꝛa ꝑuenire. vnde nō de facili īueniebat̄
q̄ hoc onus assumeret: p̄sertim cum aliq̄s ca
ritatis zelo diuinitus ad h̄ icitat̄: sicut Greg⁹
dic i pastorali. ꝙ ysaias prodesse proximis
cupiēs laudabilr̄ officiū p̄dicatiōis appetiit
pōt tn̄ absq̄ȝ p̄sūptiōe q̄libȝ appetē talia opa
facere si eū cōtingēt i tali officio eē uel etiam
se eē dignū ad talia opa exequēda: ita ꝙ op⁹
bonū cadat sup desiderio: nō āt pꝛimat⁹ di-
gnitatis. Un̄ Cris⁹ dic sup Math. Op⁹ q̄dē
desiderare bonū: bonū ē. primatū āt hono-
ris cōcupiscē vanitas ē. pꝛimat⁹. n. fugientē
se desiderat: desiderātē se horret. ¶ Ad pri
mū g° dicēdū ꝙ sicut Greg⁹ dic i pastorali il
lo tpe h̄ dixit apl's quo ille q̄ plebib⁹ preerat
prim⁹ ad martyrii toꝛmēta ducebat̄. ⁊ sic ni
hil aliud erat qd̄ i epatu appeti posset nisi bo
nū op⁹. Unde Aug⁹ dic. 19°. de ciui. dei ꝙ a-
postolus dicēs: qui epatū desiderat bonum
op⁹ desiderat. exponē voluit quid sit epatus
q̄a nomē opis ē: nō honoris. scopus quidē i
tentio ē. si g° episcopū velim⁹ latine supinten
dere possum⁹ dicere: ut itelligat nō se eē epi-
scopū q̄ p̄esse dilexerit nō ꝓdesse. in actione
n. ut parū ante p̄mittit: nō amand⁹ ē honor i
hac uita siue potentia: qm̄ oia vana sūt sub
sole: sed op⁹ ipsū qd̄ p eūdē honoꝛem vel po
tentiā fit. ⁊ tn̄ ut Greg⁹ dic in pastorali. lau-
dās desiderium. s. bōi operis i pauorē uertit
ꝓtinus qd̄ laudauit cū subiūgit. opoꝛtet au
tē epm̄ irrep̄hensibilē esse: q̄si dicat: laudo
qd̄ q̄ritis. sed discite q̄d queratis. ¶ Ad secū
dū dicendū ꝙ nō ē eadē rō de statu religio-
nis ⁊ de statu episcopali propt̄ duo. prio qui
dē q̄a ad statū epalem p̄exigit̄ uite perfectio
ut pȝ p h̄ qd̄ dn̄s a Petro q̄siuit si plus euȝ
ceteris diligeret: anteq̄ȝ ei cōmittēt pastora-
le officiū. sed ad statū religiōis nō p̄exigit̄ p
fectio. sed ē uia i pfectionē. vn̄ ⁊ dn̄s Math
19°. nō dixit. Si es pfectus vade ⁊ vēde oia
q̄ hēs. sȝ si uis pfcūs eē. ⁊ h⁹ differētie rō est

quia ſm dyo. ꝑfectio ꝑtinet actiue ad epiſco
pū ſicut ad ꝑfectiōem: ad mōachū autē paſ
ſiue ſicut ad ꝑfectū. reqrit aūt ꝙ ſit ꝑfectus
aliqs ad hoc ꝙ poſſit alios ad ꝑfectionē ad
ducere: qḋ nō ꝑexigit ab eo q debet ad ꝑfec
tionē adduci. eſt āt preſūptuoſū ꝙ aliqs ꝑfe
ctū ſe reputet: nō aūt ꝙ ad ꝑfectionē tendat
2° quia ille q ſtatutū religiōis aſſumit ſe aliiſ
ſubiicit ad ſpūalia capienda. ⁊ h̄ cuilibꝫ licet
Unde Aug°. 19. de ciui. dei dic. A ſtudio cog°
ſcēde ỽitatis nemo ꝓhibet. qḋ ad laudabile
ociū ꝑtinet. ſꝫ ille q trāſit ad ſtatū ep̄alē ſub
limat ad hoc ꝙ aliis ꝓuideat. ⁊ hāc ſublima
tionē nullus debet ſibi aſſumē ſm illud ad
Heb. 5°. Nec qſqꝫ ſumat ſibi honorē: ſꝫ q uo
cat a deo. ⁊ Criſo° dic ſup Math. Primatū
eccl̄ie cōcupiſcē. neqꝫ iuſtū ē neqꝫ utile. quis
n. ſapiens vult ultra ſe ſubiicere ſeruituti et
periculo tali ut det rōnē ꝓ oī eccl̄ia: niſi for
te q nō timet dei iudiciū abutēs primatu ec
cleſiaſtico ſeculariē ut. ſ. cōuertat ipſū i ſecu
larē. ¶ Ad t̄tiū dicēdū ꝙ diſpēſatio ſpūaliū
frumētoꝝ n̄ ē faciēda ſꝫ arbitriū cuiꝰlibꝫ: ſꝫ
principaliter qdem ſm arbitriū ⁊ diſpōnem
dei. ſecūdario aūt ſecundū arbitriū ſuperio
rum ꝑlatoꝝ. ex quoꝝ ꝑſona dr̄. i. ad Cor. 4°
Sic nos exiſtimet homo ut miniſtros chriſti
⁊ diſpēſatores miſtroꝝ dei. ⁊ ideo nō intelli
gitur ille abſcondere frumenta ſpūalia cui n̄
cōpetit ex officio: nec ei a ſuperiori iniūgitur
ſi ab aliorū correctione ⁊ gubernatione deſi
ſtat: ſed ſolū tunc intelligit abſcondere ſi diſ
penſationem negligat cū ei ex officio incum
bat. vel ſi officiū cū ei iniūgitur pertinaciter
recipē renuat. Unde Aug° dicit. 19° de ciuit.
dei. Ocium ſcm̄ q̄rit caritas veritatis: nego
cium iuſtū ſuſcipit neceſſitas caritatis. quam
ſarcinā ſi nullus iponit ꝑcipiēde atqꝫ intuē
de uacādū ē ỽitati. Si āt iponit ſuſtinēda ē
ꝓpter caritatis nc̄citatē. ¶ Ad quartū dicen
dū ꝙ ſicut Greg° dic in paſtorali. yſaias qui
mitti voluit ante ſe ꝑ altaris calculū purga
tū uidit ne nō purgatus adire qſqꝫ ſacra mi
ſteria audeat: qa g° valde difficile ē purgatū
ſe quēlibet poſſe cognoſcere: ꝑdicatiōis offi
cium tutius declinat.

Ad ſecūdū ſic proce

dit. Uidetur ꝙ liceat ep̄atum iiūctū oīo re
cuſare. vt. n. Greg° dic in paſtorali. per acti
uā uitā ꝓdeſſe ꝓximis cupiens yſaias offiū
ꝑdicationis appetiit. per cōtemplatiuā uero
Jeremias amore conditoris ſedule inhererē
deſiderans ne mitti ad ꝑdicandū debeat ꝯ
dicit. nullus āt peccat ſi meliora nolit deſerē
ut minꝰ bonis inhereat. cū g° amor dei ꝑemi
neat dilectioni ꝓximi: ⁊ uita contemplatiua
ꝑferat uite actiue ut ex ſ̄ dictis pꝫ. videt ꝙ n̄
peccat ille qui oīo epiſcopatū recuſat. ¶ R̄.
Sic Greg° dic. valde difficile ē ut aliquis ſe
purgatū poſſit cognoſcere: nec debet aliquis
nō purgatꝰ ſacra miſteria adire. ſi g° aliqs n̄
ſētiat ſe eē purgatū: q̄tūcūqꝫ ſibi ep̄ale iiun
gat officiū nō debet illud ſuſcipē ¶ R̄. ꝯ btō
Marco Jero° dic i prologo ſuper marcum
ꝙ āputaſſe ſibi ꝑ fidē pollicē dr̄: ut ſacerdo
tio reprobꝰ hēretur: ⁊ ſiliter aliq votū emit
tunt ut nūqꝫ ep̄atum accipiant ſed eiꝰdē rō
nis ē ponere impedimētū ad aliquid: ⁊ oīno
recuſare illud. g° videt ꝙ abſqꝫ pctō poſſit a
liquis oīo epiſcopatum recuſare. ¶ Sed cō
tra ē quod Aug° dic ad Eudoſiū. Si q̄ opa
veſtra mater eccleſia deſiderauerit: nec elati
one auida ſuſcipiatis: nec blandiente ōſidia
reſpuatis. ꝑea ſubdit neqꝫ ociū veſtrum ne
ceſſitatibꝰ eccl̄ie ꝑponatis: cui ꝑturiēti ſi nulli
boī miſtrare vellēt qūo naſceremī nō iuēire
tis. ¶ R̄° dicendum ꝙ in aſſumptiōe ep̄atus
duo ſūt conſideranda. primo qdem quid de
ceat hoīem appetē ſm ꝓpriam voluntatem
2° qd hoīem deceat facē ad volūtatem alteri
us. q̄tū g° ad ꝓpriā volūtatē ꝯuēit hoī prin
cipalit̄ iſiſtere ꝓprie ſaluti. ſꝫ ꝙ alioꝝ ſaluti
itēdat h̄ cōuēit hoī ex diſpōne alteriꝰ ꝑtātem
habētis ut ex ſ̄ dictis pꝫ. vn̄ ſicut ad inordia
tionē voluntatis pertinet ꝙ aliqs ꝓprio mo
tu ferat i h̄ ꝙ alioꝝ gubernationi perficiat.
ita etiā ad iordinatiōem voluntatis pertinet
ꝙ aliqs oīo ꝯ ſupioris iniūctionē predictꝫ
gubernatiōis officiū finalit̄ recuſet propt̄ du
o. prīo qdem qa hoc repugt̄ caritati ꝓximo
rum q̄ꝝ vtilitati ſe aliqs dꝫ exponē ꝓ loco ⁊
tpe. Unde Aug° 19° de ciui. dei dic ꝙ nego
ciū iuſtū ſuſcipit nc̄citas caritatis. 2° qa h̄ re
pugt̄ hūilitati ꝑ quā aliquis ſupioꝝ mādatiſ
ſe ſubiicit. Unde Greg° dic i paſtorali ꝙ tūc
an̄ dei oculos vera ē hūilitas cū ad reſpuen
dū h̄ qḋ utilit̄ ſubire precipit ꝑtinax non eſt.
¶ Ad primū g° dicēdū ꝙ q̄uis ſimplicit̄ et
abſolute loquēdo uita cōtēplatiua potior ſit
q̄ꝫ vita actiua ⁊ amor dei q̄ꝫ dilectio ꝓxi tn̄ ex
alia ꝑte bonū multitudis ꝑferendū eſt bono

vni⁹. Unde Aug⁹ dic̄ i ꝟbis p̄missis neqꝫ o/
cium vestꝝ necessitatib⁹ eccl̄ie preponatis: p̄
sertim q̄ꝛ h̄ ipsū ad dilectionē dei ptinet ꝙ a
liq̄s ouibus xp̄i curā pastoralē ipendat. vn̄ ꝺ
sup illud Joh. ult. Pasce oues meas: dicit
Aug⁹. Sit amoris officiū pascē dn̄icū gregē
sicut fuit timoris indiciū negare pastorē. si/
militer ēt prelati nō sic trāsferūt ad uitā acti
uā ut ꝯtēplatiuā deserāt. Un̄ Aug⁹ dic. 19.° ꝺ
ciui. dei. ꝙ si iponat̄ sarcina pastoral' officii
nec sic deserenda ē dilectio ꝟitatis: que. s. i ꝯ
tēplatione hēt̄. ¶ Ad secūdū dicendū ꝙ nl'
lus tenet̄ obedire prelato ad aliqꝺ illicitū: si
cut pꝫ ex his q̄ s̄ dcā sūt ꝺ obedientia. pōt g°
cōtingere ꝙ ille cui iniungit̄ p̄latiōis officiū
i se aliqd sentiat p qꝺ nō licet ei prelationeꝫ
accipe. h̄ āt impedimētū qn̄qꝫ quidē remo/
ueri pōt p ipsūmet cui pastoralis cura iiun/
gitur: puta si hēat peccandi ꝓpositū qꝺ pōt
deserere. ꝛ ꝓpter hoc nō excusat̄ qn finaliter
teneat̄ obedire p̄lato iiūgēti. qn̄qꝫ ꝟo ipedi/
mētū ex quo fit ei illicitū pastorale officium
nō pōt ipse remouē: sed prelat⁹ q̄ iniūgit: pu
ta si sit irregularis vel excomūicat⁹. ꝛ tūc de
bet defectū suū p̄lato iniungenti ostēdere: qui
si ipedimētū remouē voluerit tenet̄ humil'r
obedire. vn̄ Exo. 4.° cū Moyses dixisset. ob
secro dn̄e nō sū eloquēs ab heri ꝛ nudiusterz
ti⁹. dn̄s rn̄dit ad eū. Ego ero i ore tuo: doce/
boqꝫ te q̄d loq̄ris. qn̄qꝫ ꝟo nō pōt remoueri
ipedimētū nec p iniūgentē nec p eū cui iniū
gitur: sicut si archiep̄s nō possit sup irregula
ritatē dispensare. vn̄ subditus nō tenetur ei
obedire ad suscipiendum episcopatū vl' etiā
sacros ordines si sit irregularis. ¶ Ad t̄tiuꝫ
dicēdū ꝙ accipe ep̄atū nō ē de se necessariū
ad salutē: sed fit necessariū ex superioris p̄ce
pto. his āt que sic sūt necessaria ad salutē po
test aliq̄s ipedimētū licite apponē anteq̄ꝫ fi/
at p̄ceptū. alioqn nō liceret alicui transire ad
secūdas nuptias: ne p hoc ipediret̄ a suscepti
one ep̄atus vel sacri ordīs nō aūt hoc liceret
i his q̄ per se sūt de necītate salutis. vnde be
atus Marcus nō ꝯ p̄ceptū egit sibi digituꝫ
āputādo: q̄uis eū credibile sit hoc ex istīctu
sp̄ūs sc̄i fecisse sine q̄ n̄ licet alicui sibi manū
iniicere. qui āt votū emittit de nō suscipiēdo
episcopatū si per hoc itendat se obligare ad
hoc ꝙ nec p obediētiā superioris prelati acci
piat: illicite vouet. si aūt ad h̄ itendit se obli/
gare ut q̄tū ē de se ep̄atum nō q̄rat nec susci
piat nisi iminente necessitate licitū est votuꝫ
q̄ꝛ vouet se facturꝝ id qꝺ hoiem facē decet.

Ad tertium sic pro

cedit̄. Uidetur ꝙ oporteat eū q̄ ad ep̄atum
assumitur eē ceteris meliorē. Dn̄s. n. Petrū
cui cōmissurus erat pastorale officiū exami/
nauit si se diligeret plus ceteris. sed ex h̄ ali
q̄s melior ē ꝙ deū plus diligit. g° videtur ꝙ
ad ep̄atū nō sit assumēdus nisi ille q̄ ē ceteris
melior. ¶ P. Simach⁹ papa dic. Uilissimus
cōputād⁹ ē nisi scia ꝛ scitate precellat q̄ ē di/
gnitate p̄stantior: sed q̄ p̄cellit scia ꝛ scitate ē
melior. g° nō debet aliq̄s ad ep̄atū assumi ni
si sit ceteris melior. ¶ P. In q̄libet genē mi
nora p maiora regūt̄: sicut corpalia regūt̄ p
sp̄ūalia ꝛ iferiora p supiora ut Aug⁹ dic i. 3.°
de trini. sed ep̄us assumit̄ ad regimē aliorūꝫ
g° dꝫ eē ceteris melior. sꝫ ꝯ ē quod decretal'
dic ꝙ sufficit eligē bonū: neqꝫ oꝫ eligē meli
orē. ¶ R° dicēdū ꝙ circa assūptionē alicui⁹
ad episcopatū aliquid ꝯsiderādū ē ex p̄te ei⁹
q̄ assumit̄. ꝛ aliqd ex parte ei⁹ qui assumit. ex
parte enim eius qui assumit vel eligēdo uel
ꝓuidēdo requiritur ꝙ fideliter dīna miste/
ria dispenset: que quidē dispensari debēt ad
utilitatē ecclesie: s̄m illud. i. ad Cor. 14.° Ad e
dificationem eccl̄ie querite ut abundetis nō
āt dīna misteria hoibus cōmittūt̄ ꝓpter eo/
rum remunerationem quā expectare debēt
i futuro. ꝛ iō ille q̄ dꝫ aliquē eligere in ep̄m
vel de eo ꝓuidē nō tenet̄ assumere melioreꝫ
simpl'r qꝺ ē s̄m caritatē sed meliorē q̄ ad re
gimē eccl̄ie qui. s. possit ecclesiā ꝛ istruere et
defendere ꝛ pacifice gubernare. vn̄ ꝯ q̄sdam
Jero. dic ꝙ q̄dā nō querūt eos i ecclesia co/
lūnas erigere q̄s plus cognoscāt eccl̄ie ꝓdes
se: sed q̄s plus ipsi amāt uel quorꝝ sūt obseq
is deliniti vel dediti uel ꝓ quib⁹ maiorꝝ q̄/
piā rogauerit. ꝛ ut deteriora taceā qui ut cle
rici fierēt munerib⁹ impetrarunt. hoc autem
ptinet ad acceptionem p̄sonarum q̄ i talibus
ē graue pc̄tm̄. vnde sup illud Jaco. 2.° Frēs
mei nolite i p̄sonarꝝ acceptione ꝛc̄. dicit glo.
Aug⁹. Si hāc distantiā sedēdi vel standi ad
honores ecclesiasticos referam⁹. nō ē putan
dū leue eē pc̄tm̄ i p̄sonarꝝ acceptiōe hr̄e fidē
dn̄i gl'ie: quis. n. ferat eligē diuitē ad sedē ho
noris eccl̄ie ꝯtēpto paupe istructiore ꝛ san/
ctiore: ex p̄te āt ei⁹ q̄ assūit̄ nō r̄qrit̄ ꝙ r̄putet
se aliis meliorē. h̄. n. eēt supbū ꝛ p̄sūptuosū

sed sufficit ꝙ nihil i se inueniat ꝑ qđ illicitū
ei reddat̃ assumē ꝓlatiōis officiū. vñ licȝ Pe
trus iterrogat᷒ eēt an dñm plus ceteris dili/
geret i sua responsione nō se ꝓtulit ceteris:
sed simpl'r rñdit ꝙ xp̄m amaret. ¶ Ad pri/
mū g°dicēdum ꝙ dñs i Petro sciebat ex su
o mūere eē idoneitatē ēt q̄ȝtū ad alia guber
nādi eccl'iam. ⁊ iō eū de āplio2i dilectiōe exa
minauit ad ostendendū ꝙ ubi al' inuenit̃ bō
idoneus ad eccl'ie regimen precipue attendi
debet i ip̄o eminētia diue dilectōis. ¶ Ad se
cundū dicendū ꝙ auctoritas illa ē itelligen
da q̄ȝtū ad studium illius qui i dignitate cō
stitut᷒ ē: debet. n. ad hoc intendē ut talē se ex
hibeat ut ceteros ⁊ scia ⁊ scitate precellat.
Vñ Greg᷒ dic i pastorali. Tantum debet ac
tionē populi actio trāscendē ꝓsulis quantū
distare solet a grege uita pasto2is nō aūt sibi
iputandum ē si ante prelationē excellentior
nō fuit ut ex hoc debeat uilissim᷒ reputari.
Ad tertium dicēdū ꝙ sicut dr̃. i. ad Cor. i2°
diuisiones grãrum ⁊ mistrationū ⁊ opatio/
num sunt. vñ nihil ꝓhibet aliquē eē magis
idoneū ad officiū regimis q tñ nō excellit in
gratia sanctitatis. secus autem ē i regimie na
turalis ordinis i quo id qđ est supi᷒ ordie na
ture ex hoc ip̄o habet maiorem idoneitatem
ad hoc ꝙ inferiora disponat.

Ad quartum sic pro

cedit̃. Uidetur ꝙ episcop᷒ ñ possit licite curā
ep̄alem deserere ut ad religionē se trāsferat.
Nulli. n. licet de statu perfectiori ad min᷒ p/
fectum statū transire: hoc. n. ē retro aspicere
qđ ē dānabile ſm dñi sniam dicētis Luc. 9°
Nemo mittēs manum ad aratrū aspiciēs r̃
tro aptus ē regno dei sȝ status ep̄alis ē pfec
tior q̄ȝ status religionis ut s̄ hitum ē. g°sicut
nō licet de statu religiōis redire ad seculum
ita nō licet de statu ep̄ali ad religionē trāsir̃
¶ P̄. Ordo gratie ē decentio2 q̄ȝ o2do nat̃e
sed ſm naturā nō mouet̃ idē ad ōria: puta si
lapis natural'r deorsū mouet̃ nō pōt natura
liter deo2sū redire i sursū. sed ſm o2dinē grẽ
licet transire de statu religiōis ad statū ep̄a/
leȝ. g°nō licet ecōuerso de statu ep̄ali redire
ad statū religiōis. ¶ P̄. Nihil i opib᷒ gratie
debet eē ociosū: sed ille q ē semel i ep̄m ōse/
cratus ppetuo retiet episcopalē ptãtem cōfe
rendi o2dies ⁊ alia h᷒mōi faciēdi q̄ ad ep̄ale
officiū pertinēt. que qdē ptãs ociosa r̃manē
videtur i eo q curā episcopalē dimittit. g°vr̃
ꝙ episcop᷒ nō possit curā episcopalē dimittē
⁊ ad religionē trāsire. ¶ Sed ō. Nullus co
git̃ ad id qđ ē ſm se illicitū. sȝ illi q petūt ces
sionē a cura ep̄ali ad cedēdū cōpellūt̃ ut pȝ
extra de renūciatiōe. c. qdē. g°uidet̃ ꝙ dese/
rere curā ep̄alem nō sit illicitū. ¶ R°dicen/
dū ꝙ pfectio episcopalis stat᷒ i h̄ cōsistit ꝙ a
liqs ex diua dilectiōe se obligat ad hoc ꝙ sa/
luti primo2 isistat: ⁊ iō tā diu obligat̃ ad h̄
ꝙ curā pasto2alē retieat q̄ȝ diu pōt subditis
sibi cōmissis ꝓficere ad salutē: quā quidem
negligere nō dȝ: neq̄ȝ ꝓpt̃ diuie ōtēplationis
qetē cū apl's ꝓpt̃ necitatem subdito2 etiā a
ōtēplatione future uite se differri patient̃ to
leraret ſm illud ad Phil'. p°. Ecce qd eligam
igno2o coartor. n. e duob᷒ desideriū habens
dissolui ⁊ eē cū xp̄o multo magis melius est
pmanere āt i carne necessariū ē ꝓpter vos ⁊
hoc cōfidēs scio qa manebo: neq̄ȝ propt̃ q̄cū
q̄ȝ aduersa uitāda vel lucra ōgrēda: qa sicut
dicitur Joh. x°. bon᷒ pastor aiam suā ponit ꝓ
ouibus suis. Cōtingit tñ qñq̄ȝ ꝙ episcopus i
pedit̃ ꝓcurare subdito2 salutē multipl'r. qñ
q̄ȝ qdē ꝓpter ōfectū ꝓpriū uel ōscie si sit ho
micida vel symoniac᷒: vel etiā co2pis: puta
si sit senex vel ifirm᷒ vel ēt scie q̄ etiā suffici
at ad curā regimis: vel etiā irregularitatis:
puta si sit bigamus. qñq̄ȝ āt ꝓpter defectum
subdito2 i quib᷒ nō pōt ꝓficere. Vñ Greg᷒
dic i 2°dialogo2 ⁊ pasto2ali. Ibi eq̄nimiter
po2tādi sūt mali ubi iueniūt̃ aliq q adiuuēt̃
bōi. vbi āt oio fruct᷒ de bōis deest fit aliquā
do de mal' labo2 supuacu᷒. vñ sepe agitur in
aīo pfecto2 ꝙ cū labo2ē suū sine fructu esse
ōsiderāt i loco alio ad laborē cū fructu mi/
grāt. qñq̄ȝ āt cōtingit ex pte alio2: puta cū ō
ꝓlatione alicui᷒ graue scādalū suscitat̃. nā ut
apl's dic. i. ad Cor. 8°. Si esca scandalizat fra
trē meū nō māducabo carnes i eternū. dum
tñ scādalū nō o2iat̃ ex malicia aliquo2 volē
tiū fidē aut iusticiā ecclesie conculcare. ꝓpt̃
h᷒mōi. n. scādalū non ē cura pasto2alis di/
mittēda ſm illud Math. i5°. Sinite illos. s.
q scandalizabātur de ūitate doctrine christi·
ceci sūt ⁊ duces ceco2. oportet tamē ꝙ sicut
curā regimis assumit aliqs ꝑ ꝓuidentiā su/
pio2is prelati: ita etiā ꝑ eius auctoritatē ex
cāis ꝓdcis deserat susceptā. vñ extra de renū
ciatione dic Innocētius tertius. Si pennas
habeas quib᷒ satagas in solitudinē auolare

ita tñ astricte sũt nexib⁹ p̄ceptoꝝ ut liberũ nõ
habeas absq̃ nostra pmissione volatũ. soli
n. pape licet dispẽsare i voto ppetuo quo qs
se ad curã subditoꝝ astrinxit episcopatuȝ su
scipiens. ¶ Ad primũ g° dicẽdũ ꝙ perfectio
religiosoꝝ ⁊ epoꝝ ſm diuersa attẽditur. naȝ
ad pfectionẽ religionis ptinet studiũ qd̃ qs
adhibet ad ppriã salutẽ. ad pfectionẽ ãt epa
lis status ptinet adhibẽ studiũ ad ꝓximorũ
salutẽ. ⁊ iõ q̃diu põt eẽ aliqs utilis ꝓximo-
rum saluti retrocederet si ad statũ religionis
vellet trãsire ut solũ sue saluti isisteret q se
obligauit ad h̄ ꝙ nõ solũ suã salutẽ: sed ẽt a-
lioꝝ pcuraret. Unde Innocẽti⁹ terti⁹ dic i de
cretali p̄dcã ꝙ facilius idulgeť ut mõachus
ad presulatũ ascẽdat q̃ presul ad mõachatũ
descẽdat. sed si salutẽ alioꝝ pcurare nõ pos
sit couenies ẽ ut sue saluti itendat. ¶ Ad se
cundũ dicendũ ꝙ ꝓpter nullũ impedimẽtũ
debet hõ p̄mittere studium sue salutis: qd̃ p
tinet ad religiõis statũ. põt ãt eẽ aliquod im
pedimẽtũ pcurande salutis aliene. ⁊ iõ mõa
chus põt ad statũ epatus assumi: in q̃ ẽt sue
salutis curã agere põt. põt ẽt epus si ipedim
tũ aliene salutis pcurande itervẽiat ad reli-
gionẽ trãsire. ⁊ impedimẽto cessante põt ite
rato ad episcopatũ assumi: puta p correctõeȝ
subditoꝝ: vel per sedationẽ scandali: vel per
curationẽ ifirmitatis: aut depulsa ignorãtia
per instructionẽ sufficiẽtem: vł ẽt si symõia
ce sit pmotus eo ignorante: si se ad regularẽ
uitã episcopatu dimisso trãstulerit: poterit itẽ
ato ad alium epatũ pmoueri. Si vo aliquis
ꝓpter culpã sit ab episcopatu deposit⁹: ⁊ in
mõasteriũ detrusus ad pniam pagendã non
põt itato ad episcopatũ reuocari. Unñ dī. 7.
q. 2. Precipit scã synod⁹ ut qcũq; de põtifica
li dignitate ad mõachoꝝ vitã ⁊ pnie descen-
derit locũ: neq̃q̃ ad pontificatum resurgat.
¶ Ad tertiũ dicendũ ꝙ etiã i rebus natura-
libus ꝓpter ipedimẽtũ supueniẽs potentia
remaneat absq; actu: sicut pp ifirmitatẽ ocu
li cessat act⁹ uisionis. ⁊ ita etiã nõ ẽ icõueni-
ens si pp ipedimẽtũ supueniẽs ptãs episco-
palis remaneat absq; actu.

Ad quintum sic pro

cedit. Videť ꝙ nõ liceat episcopo pp aliquã
psecutionẽ tpalẽ corpalit̃ deserẽ gregeȝ sibi
ꝯmissũ. Dic. n. dñs Joh. x° ꝙ ille ẽ mercena
ri⁹ ⁊ nõ vere pastor qui uidet lupũ veniẽtẽ ⁊
dimittit oues ⁊ fugit. dic autẽ Greg⁹ i omel.
ꝙ lupus sup oues venit cũ quilibet iiustus
⁊ raptor fideles quosq; atq; hũiles opprimit
si g° ꝓpter psecutionẽ alicui⁹ tyrãni eps gre
gẽ sibi cõmissũ corpalit̃ deserat videť ꝙ sit
mercenarius ⁊ nõ pastor. ¶ P. pv. 6° dicit
Fili si spoponderis p amico tuo defixisti a-
pud extraneũ manũ tuã. ⁊ postea subdit dis
curre: festina: suscita amicũ tuũ: qd̃ exponẽs
Greg⁹ i pastorali dic. Spõdere p amico ẽ ai
mã alienã i piculo sue cõuersatiõis accipere
qsqs ãt ad uiuendũ aliis i exẽplũ p̄ponitur
nõ solũ ut ipse uigilet sed ẽt ut amicũ suscitet
ãmoneť. sȝ h̄ nõ põt facere si corporaliter d
serat gregẽ. g° videť ꝙ epõ nõ debeat cã pse
cutionis corpaliter suũ gregẽ deserere. ¶ P
Ad pfectiõem episcopał stat⁹ ptinet ꝙ ꝓxis
curã ipendat: sed nõ licet ei q ẽ statũ pfectio
nis pfessus ut oio deserat ea q̃ sunt pfectio-
nis. g° videť ꝙ nõ liceat epõ se corpalit̃ sub-
trahere ab executiõe sui officii nisi forte ut o
peribus pfectiõis i mõasterio vacet. ¶ Sȝ d
ẽ ꝙ aplis q̃ꝝ successores sunt epi: mãdauit
dñs Math. x°. Si vos psecuti fuerĩt i una ci
uitate: fugite i aliam. ¶ R° dicendũ ꝙ i qua
libet obligatiõe precipue attẽdi dȝ obligatio
nis finis. obligãt ãt se epi ad exequendũ pa-
storale officiũ ꝓpter subditoꝝ salutẽ. ⁊ ideo
vbi subditoꝝ salus exigit psone pastoris pñ
tiã nõ debet pastor persoñał'r suũ gregẽ dse-
rere: neq; ꝓpt aliqd̃ ꝯmodũ tpale: neq; etiã
ꝓpter aliqd̃ psõale piculũ iminẽs cũ bonus
pastor aiam suã ponere teneať p ouib⁹ suis.
si vo subditoꝝ saluti possit sufficienter i ab-
sentia pastoris p alium ꝓuideri: tũc licet pa-
stori vel pp aliquod cõmodũ ecclie vel psõe
piculũ corpaliter gregẽ desere. vñ Aug⁹ dic
i epła ad Honoratũ. Fugiãt de ciuitate i ci
uitatẽ sui christi qñ eoꝝ qsq; spãł'r a psecu-
torib⁹ q̃rit̃ ut ab aliis q nõ ita q̃rũt nõ desaťt
ecclia. cũ ãt oium ẽ cõe piculũ. hi q aliis idi
gent nõ desant ab his qbus idigẽt. si. n. pni
tiosũ ẽ nautã i trãqllitate nauẽ deserere: q̃-
to magis i fluctib⁹ ut dic Nico. papa. ⁊ habe
tur. 6. q. 2. ¶ Ad primũ g° dicẽdũ ꝙ ille tan
q̃ mercenari⁹ fugit q cõmodũ tpale vel etiaȝ
salutẽ corporalẽ spũali saluti ꝓxioꝝ prepo-
nit. Unñ Greg⁹ dic i omeł. Stare i piculo oui
um nõ põt q i eo ꝙ ouib⁹ preest nõ oues di
ligit: sed lucrũ terrenũ q̃rit. ⁊ iõ opponẽ se d
piculũ trepidat: ne h̄ qd̃ diligit amittat: Ille

ãt q ad euitandũ piculũ recedit abſq₃ detrimẽto gregis nõ tãq₃ mercenarius fugit. ¶ Ad ſecundũ dicẽdum ꝙ ille qui ſpondet ꝑ aliq̃ ſi ꝑ ſe iplere nõ poſſit: ſufficit ut ꝑ aliũ ipleat vñ prelat⁹ ſi habet ipedimẽtũ ꝓpt̃ qđ nõ poſſit pſonaliter cure ſubditoꝝ itendere ſue ſpõſioni ſatiſfacit ſi ꝑ aliũ ꝓuideat. ¶ Ad tertiũ dicendũ ꝙ ille qui ad epatum aſſumitur aſſumit ſtatũ pfectiõis ſm aliqđ pfectiõiſ gen⁹ a q̊ ſi impediat̃: ad aliud gen⁹ pfectionis nõ tenet̃ ut. ſ. neceſſe ſit eũ ad ſtatũ religiõis trãſire: iminet tamen ſibi neceſſitas ut animum retineat itendẽdi ꝓximoꝝ ſaluti: ſi opportũitas aſſit ⁊ neceſſitas requirat.

Ad ſextuȝ ſic proce

dit̃. Videt̃ ꝙ epo nõ liceat aliqđ ꝓpriũ poſſidere. Dñs. n. dic Math. 19°. Si uis pfect⁹ eẽ vade ⁊ vende oĩa q̃ habes. ⁊ da paupibuſ ⁊ veni ⁊ ſeq̃re me. ex quo uidet̃ ꝙ volũtaria pauptas ad pfectionẽ regratur. ſed epi aſſumũt̃ ad ſtatũ pfectiõis. g° uidet̃ ꝙ nõ liceat eis ꝓpriũ poſſidere. ¶ P̃. Epi i eccleſia tenẽt locũ apłoꝝ ut dic glo. Luc. x°. ſȝ apoſtol' dñs p̃cepit ut nihil ꝓpriũ poſſiderẽt: ſcđm illud Math. x°. Nolite poſſidẽ auꝝ neq₃ argẽtuȝ neq₃ pecuniã i ȝonis veſtris. vñ ⁊ Petr⁹ pro ſe ⁊ ꝓ aliis dic. Ecce nos reliq̃mus oĩa ⁊ ſecuti ſum⁹ te. Math. 19°. g° videt̃ ꝙ epi teneãt ad h⁹moĩ mãdati obſuãtiã ut nihil ꝓprium poſſideãt. ¶ P̃. Jero⁹ dic ad Nepotianũ. cleros grece latine ſors appellat̃ ꝓpter qđ clerici dicũt̃: qa đ ſorte dñi ſunt: uel qa ipſe dñs ſors. i. ps clericoꝝ ẽ. qui autem dñm poſſidȝ nihil extra deũ hr̃e poteſt: ſi aũt aurum. Si argẽtũ: ſi poſſeſſiones: ſi variam ſupellectilẽ habet cũ iſtis ꝑtibus: nõ dignat̃ dñs fieri ps ei⁹ g° videt̃ ꝙ nõ ſolũ epi: ſed etiã clerici đbeant ꝓprio carere. ¶ Sed ꝯ ẽ quod dr̃. 12. q. i Ep̃s de rebus ꝓpriis uel acquiſitis vel quicquid de ꝓprio hȝ heredib⁹ ſuis derelinquat. ¶ R° dicẽdũ ꝙ ad ea q̃ ſũt ſuperogationis: null⁹ tenet̃ niſi ſe ſpãlit̃ ad illud voto aſtringat. vñ Aug⁹ dic i epiſtola ad Paulinã ⁊ Armẽtariũ. qa iã vouiſti: iã te obſtrixiſti. aliud tibi facere nõ licet pri⁹ q̃₃ eſſes voti re⁹ liberũ fuit eo ꝙ eſſes iferior. mãifeſtũ ẽ ãt ꝙ uiuẽ abſq₃ ꝓprio ſuperogatiõis ẽ: nõ. n. cadit ſub p̃cepto: ſed ſub ꝯſilio. vñ Math. 19° cũ dixiſſet dñs adoleſcẽti. Si vis ad uitã igredi ſua mãdata. p̃ea ſupaddẽdo ſubdidit: Si uis pfectus eẽ vade ⁊ uẽde oĩa que habes et da paupib⁹. nõ aũt epi i ſua ordinatiõe ad h̃ ſe obligãt ut abſq₃ ꝓprio uiuant: neq₃ etiã uiuere abſq₃ ꝓprio ex nccitate requiritur ad paſtorale officiũ ad quod ſe obligãt. ⁊ iõ nõ tenẽtur epi ad h̃ ꝙ ſine ꝓprio uiuãt. ¶ Ad primũ g° dicẽdum ꝙ ſicut ſ̃ hitum ẽ. perfectio xp̄iane ui[illegible] nõ conſiſtit eſſentialiter i volũtaria pauptate: ſed volũtaria pauptas iſtrumẽtalit̃ opat̃ ad pfectionẽ uite. unde non oȝ ꝙ ubi maior pauptas ẽ. ibi ſit maior perfectio ĝnimo poteſt eẽ ſũma pfectio cũ magna opulentia. nã Abraã cui dictũ eſt Geñ. 17°. Ambula corã me ⁊ eſto pfect⁹: legit̃ fuiſſe diues ¶ Ad ſecundũ dicendũ ꝙ v̾ba illa dñi pñt tripliciter itelligi. Uno° myſtice ut nõ poſſideamus neq₃ aurũ neq₃ argentum. i. ut p̃dicatores nõ initãt̃ principalit̃ ſapie ⁊ eloquentie tpali ut Jero⁹ expõit. alio mõ ſicut aug⁹ exponit i libro de conſenſu euãgeliſtaꝝ ut itelligat̃ hoc dñm nõ p̃cipiẽdo ſed magis ꝑmittẽdo dixiſſe: ꝑmiſit eis. n. ut abſq₃ auro ⁊ argento ⁊ aliis ſũptibus ad predicãdum irent accepturi ſũpt⁹ uite ab eis quib⁹ p̃dicabãt. vñ ſubdit: dignus ẽ. n. oparius cibo ſuo ita tamẽ ꝙ ſi aliqs ꝓpriis ſũptib⁹ uteretur i p̃dicatiõe euãgelii ad ſuperogationem pertineret: ſicut Paul⁹ de ſeipſo dic. i. ad Cor. 9°. 3° mõ ſȝ ꝙ Criſo⁹ expõit ut intelligatur illa dominum p̃cepiſſe diſcipulis q̃tũ ad illã miſſionẽ q̃ mittebãtur ad predicãdum iudeis ut ꝑ hoc excitarẽtur ad cõfidẽdum de v̾tute ipſius q eis abſq₃ ſũptibus ꝓuideret. ex q̊ tñ nõ obligabantur ipſi uel ſucceſſores eoꝝ ut abſq₃ propriis ſũptibus euangeliũ predicarẽt. nã ⁊ đ Paulo legitur. 2. ad Cor. xi°. ꝙ ab aliis eccleſiis ſtipẽdiũ accipiebat ad p̃dicãdum Corinthiis. ⁊ ſic patet ꝙ aliquid poſſidebat ab aliis ſibi miſſũ. Stultũ ãt uidet̃ dicẽ ꝙ tot ſancti põtifices: ſicut athanaſius. ambroſiuſ. auguſtinus illa precepta trãſgreſſi fuiſſẽt ſi ad ea ſuada ſe crederẽt obligari. ¶ Ad tertiuȝ dicendũ ꝙ oĩs qs ẽ mĩor toto. ille g° cũ deo alias ptes hȝ cui⁹ ſtudiũ diminuit̃ circa ea q̃ ſũt dei dũ itendit his q̃ ſunt mũdi. ſic ãt non debẽt nec epi nec clerici ꝓprium poſſidere ut dũ curãt ꝓpria defectum faciãt in his q̃ pertinent ad cultũ diuinum.

Ad ſeptimũ ſic pro

cedit̃. videt̃ ꝙ epiſcopi mortal'r peccẽt ſi bõa

ecclīastica q̄ ꝓcurāt paupibus nō largiantur
Dic.n. Amb⁹ exponēs illud Luc.12° Hois
cuiusdā diuitis uberes fruct⁹ ager attulit. ne
mo ꝓprium dicat qđ ē cōe: plusq̄ꝫ sufficiat
sūptui uiolenť obtentū: ꝛ postea subdit neqꝫ
minus ē crimis habenti tollere: q̄ꝫ cū poss̄.e.
ꝛ abūdas denegare idigentibus: sed uiolenť
tollere alienū ē pctm̄ mortale. g° epi mortali
ter peccāt si ea q̄ eis supersūt pauperib⁹ n̄ lar
gianť. ¶ ꝑ. Sup illud ysa. 3°. Rapina pau-
perū i domo vestra. dic glo. Jero. ꝙ bōa ec-
clesiastica sūt pauperū: sed qcūqꝫ id qđ ē al-
teri⁹ sibi refuat aut aliis dat peccat mortaliť
ꝛ teneť ad restitutionē. g° si epi bōa ecclīasti
ca q̄ eis supfluūt sibi retineāt uel cōsāgūieis
vel aicis largiāť. videtur ꝙ teneātur ad r̄sti
tutionē. ¶ ꝑ. Multo magis aliqs pōt de re
bus ecclīe ea q̄ sibi sūt necessaria accipe q̄ꝫ su
pflua ꝯgregare sicut Jero. dic i eplā ad Da-
masū papā. Clericos illos cōuēit stipendiis
ecclīe sustētari: qb⁹ parētū ꝛ ꝓpinquoꝝ bōa
nulli suffragantť. qui āt bōis parētū ꝛ opib⁹
ꝓpriis sustentari pn̄t: si qđ pauperꝝ ē accipi
unt sacrilegium cōmittūt ꝛ icurrūt. vnde et
aplūs dic. i. ad Thimot. 5° Si quis fidelis hꝫ
viduas subministret illis: ꝛ nō grauet ecclesia
vt his q̄ vere uidue sūt sufficiat. ergo multo
magis epi mortaliť peccāt si ea q̄ eis supflu-
unt de bonis ecclesiasticis pauperib⁹ nō lar-
gianť. ¶ Sed ꝯ ē ꝙ plures epi ea q̄ supsunt
nō largiūť paupibus: sꝫ expendere videntur
laudabiliť ad redditus ecclīe ampliandos.
¶ R° dicendū ꝙ alr̄ ē dicēdū de ꝓpriis bōis
q̄ episcopi possidere possūt. ꝛ de bonis eccle
siasticis. nā ꝓprioꝝ bonoꝝ verū dominium
hn̄t. vn̄ ex ipsa reꝝ cōditiōe nō obligātur ut
eas aliis conferāt. sed pn̄t eas vel sibi retie-
re uel etiā aliis ꝓ libito elargiri: pn̄t tamē in
eaꝝ dispēsatione peccare uel pp iordinatōeꝫ
affect⁹ ꝑ quā cōtingit vel ꝙ sibi plura confe
rant q̄ꝫ oporteat: uel aliis etiā nō subueniāt
ſm ꝙ reqrit debitū caritatis nō tn̄ tenentur
ad restitutionē: qa h⁹mōi res sūt eoꝝ dn̄io d
putate. sed ecclīasticoꝝ bonoꝝ sūt dispēsato
res uel ꝓcuratores: dic.n. Aug⁹ ad Bonifa-
cium. Si priuatū possidemus bonū qđ nob
sufficiat: nō illa bōa nostra sunt sed illoꝝ q̄
rum ꝓcuratiōem gerim⁹ nō ꝓprietatē nobis
usurpatiōe dānabili vēdicem⁹. ad dispensato
rem āt reqriť bōa fides: ſm illud. i. ad Cor.
4° Hic iam q̄riť iter dispēsatores ut fidelꝭ qs

iueniať. sūt autem bōa ecclesiastica nō solū
i usus pauperꝝ sed etiā ad cultū diuinū: ꝛ ne
cessitates mistroꝝ expēdenda. vnde diciť. 12
q. 2. De redditib⁹ ecclīe uel oblatiōe fideliuꝫ
solo epo ex his una portio mittiť. due ecclīa
sticis fabricis ꝛ erogatiōe pauperꝝ ꝓfuture a
presbytero sub piculo: sui ordinis ministreť
vltima clericis ꝓ singuloꝝ meritis diuidať
si g° distincta sint bōa que debēt in usū epi
cedere ab his q̄ sunt paupibus ꝛ ministris ꝛ
cultui ecclīe erogāda ꝛ si aliquid sibi retinue
rit episcopus de his q̄ sunt pauperib⁹ erogā-
da uel etiā in vsū ministroꝝ aut i cultū diuinū
expēdenda: nō ē dubiū ꝙ contra fidē dispē
satiōis agit ꝛ mortalr̄ peccat ꝛ ad restitutio
nem teneť: de his āt que sunt spāliť suo vsu
i deputata. videtur eē eadē rō q̄ ē de ꝓpriis
bōis ut. s. ꝓpter imoderatū affectū ꝛ usū pe
cet qdem si imoderata sibi retineat ꝛ aliis n̄
subuēiat sicut reqrit debitum caritatis. si ṽo
nō sint predcā bōa disticta: eoꝝ distributō si
dei ei⁹ cōmittiť. ꝛ si quidē i modico deficiat:
uel supabūdet pōt hͦ fieri absqꝫ bōe fidei de-
trimēto: qa nō pōt homo i talib⁹ punctualiť
accipe illud qđ fieri oportet. si ṽo sit multus
excessus nō pōt latere. vn̄ vr̄ bone fidei r̄pu
gnare. ꝛ ideo nō ē absqꝫ peccato mortali. di-
ciť.n. Math. 24° ꝙ si dixerit malus seruus
i corde suo: morā facit dn̄s me⁹ venire quod
ptinet ad diuini iudicii cōtēptū. ꝛ ceperit per
cutere cōseruos suos quod ptinet ad supbiā
māducet āt ꝛ bibat cū ebriosis: qđ ptinet ad
luxuriā. veniet dn̄s serui illius i die qua nō
spat ꝛ diuidet eum. s. a societate bonorum et
ptem eius ponet cū ypocritis. s. in inferno.
¶ Ad primū g° dicendū ꝙ verbū illđ amb°
nō solū ē referēdū ad dispensationē rerum
ecclīasticaꝝ: sꝫ quorūcūqꝫ bonoꝝ ex quibus
teneť aliqs debito caritatis ꝓuidere necitatē
patiētibus. nō āt pōt determiari qn̄ sit ista ne
cessitas q̄ ad pctm̄ mortale obliget. sicut nec
cetera pticularia q̄ in hūanis actibus consi-
deranť. hoꝝ.n. determinatio relinqť humane
prudentie. ¶ Ad secūdū dicendū ꝙ bōa ec
clīaꝝ nō sunt solū expēdēda i usus paupe-
rum: sꝫ etiā i alios vsus ut dictū ē. ꝛ iđ si de
eo qđ usui epi uel alicuius clerici ē deputa-
tū velit aliqs sibi subtrahere ꝛ cōsanguineis
uel aliis dare no peccat dummō illud faciat
moderate. i. ut nō idigeant: nō aūt ut ditio-
res inde fiāt. vn̄ Amb° dic i libro de officiis

Est approbāda libertas ut ꝓxios semis tui
ne despicias si egē cognoscas: nō tñ ut illos
ditiores fieri uelis ex eo qd̄ tu potes ꝯferre
ī opib⁹. ¶ Ad tertiū dicendū ꝙ nō oīa bona
eccl'iaꝝ sunt pauperib⁹ largienda nisi forte ī
articulo necessitatis: in quo etiam ꝓ redemp
tione captiuoꝝ ⁊ aliis necessitatib⁹ pauperū
vasa cultui dīno dicata distrahūt̄. ut Amb°
dic. ⁊ ī tali necessitate peccaret clericus si vel
let de reb⁹ eccl'ie viuē: dūmō haberet patrio
nialia bona de quib⁹ viuere possit. ¶ Ad q̄r
tū dicēdum ꝙ bona ecclesiarum vsib⁹ pau
peꝝ deseruire debēt. ⁊ iō si qs necessitate nō
īminēte ꝓuidendi paupib⁹: de his q̄ supflu
unt ex ꝓuētib⁹ eccl'ie possessiōis emat vel in
thesauro repōat ī futuꝝ utilitati eccl'ie ⁊ ne
cessitatib⁹ paupeꝝ: laudabilit̄ facit. si ṽo ne
cessitas īmineat paupib⁹ erogandi superflua
cura ē ⁊ iordinata ut aliqs in futurū cōstuet
qd̄ dñs ꝓhibet Math. 6°. dicens. Nolite so
liciti esse in crastinum.

Ad octauum sic pro

cedit̄. Videt̄ ꝙ religiosi q ꝓmouent̄ ī episco
pos nō teneāt̄ ad obseruantias regulares. di
citur. n. 18. q. i. ꝙ mōachū canonica electio a
iugo regule monastice professionis absoluit
⁊ sacra ordinatio de mōacho episcopū facit.
sed obseruātie regulares ptinēt ad iugū re
gule. g° religiosi q in epos assumūtur non te
nent̄ ad obseruantias regulares. ¶ P̄. Ille
q ab inferiori ad supiorem gdū ascendit nō
videt̄ teneri ad ea q̄ sunt inferioris grad⁹ vt
s̄ dictū ē ꝙ religiosus nō tenet̄ ad obseruan
da vota que ī seculo fecit. sed religiosus qui
assumit̄ ad epatū ascendit ad aliquod maius
vt s̄ hitū ē. g° videt̄ ꝙ nō obligetur epus ad
ea q̄ tenebatur obseruare ī statu religionis.
¶ P̄. Maxime religiosi obligari vident̄ ad
obedientiā: ⁊ ad hoc ꝙ absq̄ ꝓprio uiuāt: sȝ
religiosi qui assumūt̄ ad epatū n̄ tenent̄ obe
dire p̄latis suaꝝ religionū: quia sūt eis supio
res nec etiā vident̄ teneri ad pauptatē: qa si
cut ī decreto s̄ iducto dr̄ ꝙ sacra ordinatō d̄
monacho epm̄ facit: velut legitimus hēs pa
ternā sibi hereditatē iure vendicandi ptātē
hēat. interdū etiam concedit̄ eis testamenta
conficere. g° multo min⁹ tenent̄ ad alias obs
uantias regulares. ¶ Sed ꝯ ē qd̄ dr̄ ī decre
tis. 16. q. i. de mōachis diu moratib⁹ ī mona
steriis: si p̄ea ad clericat⁹ ordines ꝑuenerint:

statuim⁹ nō debere eos a priori ꝓposito dis
cedere. ¶ R° dicendū ꝙ sicut s̄ dictū ē: stat⁹
religionis ad pfectiōem ptinet q̄si q̄dam uia
ī pfectionē tendendi. stat⁹ aūt epalis ad pfec
tionē pertinet tāq̄ quoddā pfectiōis magi
steriū. vñ stat⁹ religiōis cōpat̄ ad statū epalē
sicut disciplina ad magisterium. ⁊ dispositio
ad perfectiōem. dispō aūt non tollit̄ pfectiōe
adueniente: nisi forte q̄tū ad id in quo pfec
tioni repugnat. q̄tū autem ad id qd̄ pfectio
ni cōgruit magis cōfirmat̄: sicut discipulo
cū ad magisteriū peruenerit nō congruit ꝙ
sit auditor. cōngruit tñ sibi ꝙ legat ⁊ medite
tur etiā magis q̄ añ. Sic g° dicēdū ē ꝙ si q̄
sūt in regularib⁹ obseruātiis que nō ipediāt
pontificale officiū: sed magis ualeāt ad pfec
tiōis custodiā: sicut ē cōtinētia: paupertas ⁊
alia h⁹modi. ad hec remanet religiosus etiā
factus episcopus obligat⁹ ⁊ per cōsequēs ad
portādū habitū sue religionis q ē obligatio
nis signū. Si qua ṽo sūt ī obseruantiis r̄gu
larib⁹ que officio pontificali repugnāt sicut ē
solitudo: silentiū ⁊ aliq̄ abstinentie uel vigili
e graues ex qbus impotens corpore reddēt̄
ad exequēdū pontificale officiū: ad h⁹modi
obsuāda nō tenet̄. ī aliis tñ pōt dispensatiōe
uti sm̄ ꝙ reqrit necessitas psone uel officii: ⁊
cōditio hoīum cū qbus uiuit p modū q̄ etiā
p̄lati religionū ī talib⁹ secū dispensant. ¶ Ad
primū g° dicēdū ꝙ ille q fit de monacho eps
absoluit̄ a iugo mōastice ꝓfessiōis: nō q̄tuȝ
ad oīa: sed q̄tū ad illa q̄ officio pontificali r̄
pugnāt ut dictū ē. ¶ Ad secūdū dicenduȝ ꝙ
vota secularis vite se hñt ad vota religionis
sicut particulare ad vniuersale ut s̄ habituȝ
ē. sed vota religionis se habent ad pōtificalē
dignitatem sicut dispō ad pfectionem. pticu
lare āt supfluit hito vl'i. sed dispositio adhuc
necessaria ē perfectione obtenta. ¶ Ad t'tiuȝ
dicendū ꝙ hoc ē p accñs ꝙ epi religiosi obe
dire p̄latis suaꝝ religionū nō tenent̄: quia. s.
subditi eē desierūt sicut ⁊ ipsi prelati religio
nū: manet tñ adhuc obligatio voti uirtualit̄
ita. s. ꝙ si eis legitime aliqs p̄ficiat̄ obedire te
neant̄ inq̄tum tenēt̄ obedire statutis regule
p modū p̄dictū. ⁊ suis superiorib⁹: si q̄s hñt
ꝓpriū āt nullo mō habere pñt. nō. n. patnaȝ
hereditatē vēdicāt q̄si ꝓpriā: sȝ q̄si eccl'ie de
bitā. vñ ibidē subdit̄ ꝙ postq̄ epus ordinat̄
ad altare ad qd̄ scificat̄: qd̄ acq̄rē potuit re
stituat. testamētū āt nullo° facē pōt qa sola ei

dispēsatio cōmittit̄ rex ecclīasticax q̄ morte
finitur: ex q̄ icipit testamētū valere ut apl's
dic ad Heb. 9.° si tñ ex ɔcessione pape testa/
mentū faciat: nō ītelligit̄ ex ꝓprio facē testa
mētū sed ap̄lica auctoritate ītelligit̄ eē am/
pliata ptās sue dispēsatiōis ut ei⁹ dispēsatio
possit valere post mortem.

Deinde consi

derādū ē de his que ptinēt
ad statū religiōis. Circa qȯ
occurrit q̄druplex cōsidera
tio. Quarū prima ē de his
ī quib⁹ principalit̄ ɔsistit religionis stat⁹. Se
cunda de his que religiosis licite ɔuēire pñt
Tertia de distinctione religionū. Quarta ȯ
religionis ingressu: Circa primā querīt de
cē. ¶ p° vtrū religiosox status sit pfectus.
2° vtrū religiosi teneāt ad oīa ɔsilia. ¶ 3° vtx
paupⱦtas volūtaria requirat̄ ad religionem.
¶ 4° vtx reqrat̄ ɔtinētia. ¶ 5° vtx requirat̄
obediētia. ¶ 6° vtx reqrat̄ ꝙ hec cadant sub
voto. ¶ 7° de sufficiētia hox votox. ¶ 8° de
cōpatiōe eox ad iuicē. ¶ 9° vtrū religiosus
sp mortalit̄ peccat qñ trāsgredit̄ statutū sue
regule. ¶ x° vtrū ceteris pib⁹ ī eodē genē pec
cati plus peccet religiosus q̄ȝ secularis.

Ad primum sic pro

cedit̄. Videt̄ ꝙ religio nō iporteт statū per/
fectiōis. Illud. n. qȯ ē de necessitate salutis:
nō videtur ad statū pfectionis pertinē: sȝ re
ligio ē de necessitate salutis: qa p eā vni ꝟo
deo religamur: sicut Aug⁹ dic ī li° de ꝟa reli
gione · vel religio dr̄ ex eo ꝙ deū religimus:
quē amiseram⁹ negligētes: ut aug⁹ dic ī. x.° de
ciui. dei. g° videt̄ ꝙ religio nō noīet perfectio
nis statū: ¶ P̄. Religio ſm Tuliū est q̄ na/
ture diue cultū ꝛ cerimōia affert. sed afferre
deo cultū ꝛ cerimoniā magis vr̄ ptinere ad
misteria sacrox ordinū q̄ȝ ad diuersitatē sta
tuum ut ex s̄ dictis pȝ. g° videtur ꝙ religio
nō noiet pfectiōis statū. ¶ P̄. Stat⁹ pfectōis
diuidit̄ ɔ statū icipiētiū ꝛ ꝓficiētiū. sed etiā ī
religiōe sūt aliq incipiētes ꝛ aliq ꝓficientes
g° religio nō noīat pfectionis statū. ¶ P̄. Re
ligio videt̄ esse penitētie loc⁹. dr̄. n. ī decretis
7. q. i. Precipit scā synodus ut qcūq̄ȝ de pō
tificali dignitate ad monachorum uitā ꝛ pe/
nitentie descēderit locū: nūq̄ȝ ad pontificatū
resurgat. sȝ locus penitētie opponit̄ statui p/
fectiōis. Vñ Dyo⁹ in 6° ca.° cele. ierar. pōit pe
nitentes ī infimo loco. s. inter purgandos. g°
videt̄ ꝙ religio nō sit stat⁹ pfectiōis. ¶ Sed
ɔ ē qȯ ī collatiōibus patrū dic abbas Moi
ses de religiosis loquēs. Ieiuniox mediam
vigilias labores corpis nuditatē lectionē ce
terasq̄ȝ ꝟtutes debere nos suscipe nouerim⁹
ut ad pfectionē caritatis istis ḡdibus possi/
mus ascēdere. sed ea que ad hūanos act⁹ pti
nēt ab itentiōe finis spēm ꝛ nomē recipiunt
g° religiosi ptinēt ad statū pfectionis. Dyo⁹
etiā 6° ca.° cele. ierar. dic eos q noiantur dei
famuli ex dei puro seruitio ꝛ famulatu vni/
ti ad amabilē pfectionē. ¶ R̄° dicendū ꝙ si
cut ex s̄ dictis pȝ: id qȯ cōit̄ multis cōuenit
anthonomatice attribuit̄ ei cui p excellentiaȝ
cōuenit. sicut nomē fortitudis vindicat sibi
illa ꝟtus q̄ circa difficilima firmitatē ai ser/
uat. ꝛ tēpantie nomē vēdicat sibi illa virtus
q̄ tēpat maxias delectatiōes. religio āt vt s̄
hitū ē: est q̄dā ꝟtus p quā aliqs ad dei ꝟuiti
um ꝛ cultū aliqd exhibet. ꝛ iō āthonomati/
ce religiosi dicūtur illi q se totalr̄ mancipant
diuino seruitio q̄si holocaustū deo offerētes
Unde Greg⁹ dic sup Ezech. Sūt qdā q ni/
hil sibimetipsis reseruāt. sed sensū liguā uitā
atq̄ȝ substātiā quā ceperūt oipotēti deo imo
lant. ī hoc aūt pfectio hōis cōsistit⁹ ꝙ totalit̄
deo ihereat sicut ex s̄ dictis pȝ. ꝛ ſm h̄ religi
o perfectiōis statū noīat. ¶ Ad primū g° di
cēdū ꝙ exhibē aliq̄ ad cultū dei ē de necessi
tate salutis: sȝ ꝙ aliqs se totaliter ꝛ sua dīno
cultui deputet ad pfectionē ptinet. ¶ Ad se/
cundū dicēdū ꝙ sicut s̄ dictū ē cū de ꝟtute
religiōis ageret̄ ad religionē ptinēt nō solū
oblatiōes sacrificiox ꝛ alia h⁹mōi que sunt
religiōi ꝓpria: sed etiā act⁹ oīum ꝟtutū sȝ ꝙ
referūt̄ ad dei seruitiū ꝛ honorē efficiūt̄ act⁹
religiōis. ꝛ ſm h̄ si aliqs totā vitā suā dīno
ꝟuitio deputet: tota uita sua ad religionē per
tinebit. ꝛ ſm hoc ex uita religiosa quā ducūt
religiosi dicunt̄ q sūt ī statu pfectiōis. ¶ Ad
tertiū dicēdū ꝙ sicut dictū ē: religio noīnat
statū pfectiōis ex itētione finis. vñ nō oȝ ꝙ
quicūq̄ȝ ē ī religiōe iā sit pfectus: sȝ ꝙ ad p
fectionē tēdat. vñ super illȯ Math. 19° Si
uis pfectus eē ꝛc̄. dic Origenes ꝙ ille q mu
tauit ꝓ diuitiis paupⱦtatē ut fiat pfect⁹: nō
ī ipso tpe q̄ tradidit bōa sua pauperibus fiet
oīo pfcūs: sȝ ex illa die icipiet speculatō dei
adducē eū ad oēs ꝟtutes. ꝛ h̄ mō ī religiōe

nō oēs sūt perfecti: sȝ quidā īcipiētes. qdaȝ
ꝓficiētes. ¶ Ad quartū dicendū ꝙ religio-
nis stat⁹ principaliter est institut⁹ ad pfectio-
nē adipiscēdā p quedā exercitia qbus tollūt
īpedimēta pfecte caritatis: sublatis āt īpedi-
mentis pfecte caritatis multo magis excidū
tur occasiones pcti p qḋ total'r tollit̄ caritas
vñ cū ad penitentē ptineat cās pctōꝝ excidē
ex ɔsequēti stat⁹ religiōis ē conuenientissim⁹
penitētie locus. vñ in decretis. 33. q. 2. c. āmo
nere: cōsulit̄ cuidā qui vxorem occiderat ut
potius monasteriū ingrediat̄: quod dicit eē
melius ⁊ leuius q̄ȝ ꝙ penitentiā publicam a
gat remanendo in seculo.

Ad secundū sic pro

cedit̄. Videt̄ ꝙ quilibet religiosus teneatur
ad oīa cōsilia. Quicūq;. n. ꝓfitet̄ statū ali-
quē tenet̄ ad ea q̄ illi statui conueniūt: sȝ qli
bet religiosus profitet̄ statū pfectiōis. g° qli
bet religiosus tenet̄ ad oīa ɔsilia q̄ ad pfecti
onis statū ptinēt. ¶ P̄. Greg⁹ dic sup ezech.
ꝙ ille q pñs seculū deserit ⁊ agit oīa bona q̄
valet q̄si iā egypto derelicto sacrificiū pbet ī
heremo. sȝ deserē seculū spāliter ptinet ad r̄
ligiosos. g° etiā eoꝝ ē agere oīa bōa q̄ ualēt
⁊ ita videt̄ q̄ȝ quilibet eoꝝ teneat̄ ad oīa ɔsi
lia implenda. ¶ P̄. Si non requirit̄ ad statū
pfectiōis ꝙ aliqs oīa ɔsilia ipleat: sufficiens
eē vr̄ ꝙ q̄dā ɔsilia ipleat: sȝ h̄ falsū ē: qa mlt̄
tī ī seculari uita existes aliq̄ ɔsilia iplēt ut pȝ
de his q cōtinētiā seruāt. g° videt̄ ꝙ qlibȝ re
ligiosus q ē in statu perfectiōis teneatur ad
oīa q̄ sūt pfectiōis. h⁹modi āt sūt oīa cōsilia
¶ Sed ɔ̄. Ad ea q̄ sunt superogatiōis nō te
net̄ aliqs nisi ex ꝓpria obligatiōe. sȝ nō qli-
bet religiosus obligat se ad oīa: sed ad aliq̄ d̄
terīnata: qdā ad h̄: qdā ad illa. nō g° oēs te-
nent̄ ad oīa. ¶ R̄° dicendū ꝙ ad pfectionem
aliqd pertiet tripl'r. Uno° essentialit̄. ⁊ sic si-
cut ṡ dictū ē ad pfectiōem pertinet perfecta
obseruātia p̄ceptoꝝ caritatis. Alio° ad pfecti
onē pertinet aliquid cōsequēter sicut illa q̄
ɔsequūt̄ ex pfectiōe caritatis: puta ꝙ aliquis
maledicēti bñdicat. ⁊ alia h⁹mōi ipleat q̄ et
si ꝭm p̄parationē aī sint ī p̄cepto ut. s. ipleāt
qñ necessitas reqrit: tñ ex superabūdantia ca
ritatis ꝓcedit ꝙ etiā pret̄ necessitatē qñq; ta
lia ipleāt̄. tertio mō ptinet aliquid ad pfectō
nē īstrumētalit̄ ⁊ dispositiue: sicut pauptas
cōtinētia: abstinētia: ⁊ alia h⁹mōi. dictū ē āt

ꝙ ipsa perfectio caritatis ē finis stat⁹ religio
nis. status aūt religionis ē q̄dā disciplina uł
exercitiū ad perfectionē perueniēdi. ad quā
quidē aliq peruēire nitūtur exercitiis diuer
sis sicut etiā medicus ad sanādū vti pōt di-
uersis medicamētis. manifestū ē āt ꝙ illi q
operat̄ ad finē nō ex necessitate ɔ̄uēit ꝙ iā as
secut⁹ sit finē: sed reqrit̄ ꝙ p aliquā viā ten
dat ad finē. ⁊ iō ille q statū religiōis assumit
nō tenetur habere perfectā caritatē: sed tene
tur ad h̄ tendē ⁊ operā dare ut hēat caritatē
perfectā: ⁊ eadē rōne nō tenetur ad h̄ ꝙ illa
ipleat q̄ ad pfectionē caritatis consequūtur
tenet̄ āt ut ad ea iplenda ītendat: ɔ̄ qḋ facit
cōtēnēs vñ nō peccat si ea pretermittat: sed
si ea cōtēnat. sil'r etiā nō tenetur ad oīa ex-
ercitia qbus ad pfectionē puenitur: sed ad il
la q̄ deтminate sūt ei taxata ꝭm regulā quā
ꝓfessus ē. ¶ Ad primū g° dicēdū ꝙ ille qui
trāsit ad religionē nō ꝓfitet̄ se eē pfectū: sed
ꝓfitet̄ se adhibere studiū ad pfectionē conse
quēdā: sicut etiā q itrat scolas nō ꝓfitet̄ se sci
entē: sed ꝓfitet̄ se studētē ad sciam acqrēdā
vñ sicut Aug⁹ dic. 8°. de ciui. dei. Pitagoras
noluit se sapientē ꝓfiteri: sed sapie amatorē
⁊ iō religiosus nō ē trāsgressor ꝓfessiōis si nō
sit pfectus: sȝ solum si cōtēnat ad pfectiōem
tendē. ¶ Ad secūdū dicēdū ꝙ sicut diligere
deū ex toto corde suo tenet̄ oēs: ē tñ aliq̄ to
talitas pfectiōis q̄ sine pctō p̄mitti nō pōt. a
lia āt q̄ sine pctō p̄mittit̄: dū tñ desit cōtem
ptus ut ṡ dictū ē: ita etiā oēs tā religiosi q̄ȝ
seculares tenet̄ aliqual'r facē quicquid hōi
possunt. oībus eni cōit̄ dr̄ Ecc'iastes nono:
Quodcūq; pōt man⁹ tua īstant̄ operare. Est
tamē aliqs modus hoc p̄ceptū implendi q̄
pctm̄ uitat̄ si. s. hō faciat qḋ pōt ꝭm ꝙ requi
rit cōditio sui status dūmō ɔtēpt⁹ nō assit a
gēdi meliora per quē aīm⁹ firmat̄ ɔ̄ spiritua
lem ꝓfectū. ¶ Ad tertium dicendum ꝙ que
da ɔsilia sunt q̄ si p̄mitterent̄ tota uita hōis
īplicaret̄ negociis secularibus: puta si quis
habēt ꝓprium uel matrimonio uteret̄. aut a
liquid h⁹modi faceret qḋ nō pertinet ad es-
sētialia vota religiōis. ⁊ iō ad oīa talia ɔsili
a obꝭuāda religiosi tenēt̄. sunt autē q̄dā cō
silia de quibusdā melioribus particularib⁹
actib⁹ q̄ p̄mitti possunt absq; hoc ꝙ vita ho
minis secularib⁹ actibus iplicet̄. vnde nō o-
portet ꝙ ad oīa talia religiosi teneātur.

Ad tertium sic pro

cedit. videt ꝙ pauptas nō reqrat ad pfectōnē
religionis. Nō eni videtur ad statū pfectio-
nis ptinere illud qđ illicite fit. sed ꝙ hō oia
sua relinquat videt esse illicitū: apl's. n. 2. ad
Cor. octauo dat formā fidelibꝰ elemosynas
faciēdi dicēs. Si volūtas pmpta ē: fm illđ
qđ hʒ accepta ē. i. ut necessaria retineatis. et
postea subdit: nō. n. ut aliis sit remissio. vob
aūt tribulatio. glo. i. pauptas. ⁊ sup illud. i.
ad Thimot. 6°. hñtes alimēta ⁊ qbus tega-
mur. dicit glo. Et si nihil itulerimꝰ uel ablatu
ri simꝰ. nō tñ oio abiiciēda sūt hec tpalia. g°
videtur ꝙ uolūtaria pauptas nō reqrat ad
pfectiōem religiōis. ¶ P. Quicūqꝫ se expōit
piculo peccat. sed ille q oibus suis relictis uo
lūtariam pauptatē sectat expōit se piculo ēt
spūali: fm illud pv̄. 30. Ne forte egestate cō
pulsus furet ⁊ piurem nomē dei mei. ⁊ Ecc.
27°. Propt inopiā multi deliquerūt. ⁊ etiam
corporali: dr̄. n. Ecclesiastes. 7°. Sicut ptegit
sapia: sic ptegit ⁊ pecūia. ⁊ phus dic in 4° e-
thicoꝝ. ꝙ videt quedā perditio ipsius hoīs
esse corruptio diuitiaꝝ: qa p has hō viuit. g°
videt ꝙ uoluntaria paupertas nō requirat
ad perfectionē religiose uite. ¶ P. Uirtus in
medio ꝯsistit ut dr̄ i 2° ethicoꝝ. sʒ ille q oia
dimittit p uolūtariā pauptatē nō uidet i me
dio cōsistere sed magis i extremo. g° nō agit
v̄tuose. ⁊ ita h̄ nō ptinet ad uite pfectionem.
¶ P. Ultima pfectio hoīs i btitudie cōsistit
sed diuitie cōferūt ad btitudinē dr̄. n. Ecc. 31°.
Btūs diues q iuētus ē sine macula. ⁊ phus
dic i prio ethicoꝝ. ꝙ organice diuitie deser-
uiunt ad felicitatē. g° uolūtaria pauptas nō re
qrit ad pfectionē religionis. ¶ P. Statꝰ epo
rum ē pfectior q̄ꝫ status religiōis. sʒ epi pñt
pprīū hr̄e ut s̄ hitū ē. g° ⁊ religiosi. ¶ P. da
re elemosynā est opus maxie deo acceptū. ⁊
sicut Crisoꝰ dicit. medicamentū qđ maxie in
penitentia opat. sʒ pauptas excludit elemo-
synaꝝ largitionēʒ. g° uidet ꝙ pauptas ad p-
fectiōem religiōis nō pertineat. ¶ Sed ꝯ est
qđ Gregꝰ dicit 4° moral. Sūt nō nulli iusto
rum q ad cōphendendū culmen perfectiōis
accicti dū altiora iuteriꝰ appetūt exteriꝰ cunc
ta derelinquunt. sʒ accingi ad cōphēdēdum
culmē perfectiōis pprie pertinet ad religio-
sos ut dictum ē. g° eis cōpetit ut per uolun-
tariā pauptatē cūcta exterius derelinquāt.

¶ R° dicēdū ꝙ sicut s̄ dictū ē: statꝰ religiōis
ē quoddā exercitiū ⁊ disciplina p quā pueīt
ad perfectiōeʒ caritatis ad qđ necessariū ē ꝙ
aliqs affectū suū totalit abstrahat a rebꝰ mū
danis: dic. n. Augꝰ i. x°. ꝯfes. ad deū loquens
Minꝰ te amat qui tecū aliqd amat qđ nō p
pt te amat. vñ i li°. octuagesimo tertio qōnuʒ
dic Augꝰ ꝙ nutrimētū caritatis ē dīnutō cu
piditatis: perfectio nulla cupiditas. ex hoc āt
ꝙ aliqs res mūdanas possidet allicit animꝰ
eiꝰ ad eaꝝ amorē. Uñ Augꝰ dicit in ep'la ad
Paulinū ⁊ Therasiā: ꝙ trena diligūt artius
adepta q̄ꝫ cōcupita. nā vñ iuuēis ille tristis
discessit: nisi qa magnas diuitias hēbat. aliđ
ē. n. nolle icorporare q̄ desūt: aliud iā incor-
porata diuellere: illa. n. velut extranea repu
diant: ista v̄o velut mēbra prescinduntur. ⁊
Crisoꝰ dicit sup Math. ꝙ appositio diuitia-
rum maiorē accēdit flāmā. ⁊ vehemētior fit
cupido. ⁊ inde ē ꝙ ad pfectiōem caritatis ac
quirēdā primū fūdamētū ē volūtaria paup
tas vt aliqs absqꝫ pprio viuat. dicēte dōino
Math. 19°. Si vis pfectus eē vade ⁊ vende
oia q̄ hēs ⁊ da paupibꝰ ⁊ veni ⁊ seqre me.
Ad primū g° dicēdū ꝙ sicut glo. ibidē sub-
dit. nō iđ subdit apl's ut nobis nō sit tribula
tio. i. pauptas qn melius esset: sed ifirmis ti
met deficē q̄s sic dare monet ut egestatē nō
patiāt. vñ siliter etiā ex glo. alia nō ē itelligē
dū ꝙ nō liceat oia tpalia abiicere. sʒ ꝙ h̄ nō
ex necessitate reqrit. vñ ⁊ Ambꝰ dic i prio đ
offi. Dñs nō vult. s. ex necessitate precepti sit
effūdi opes: sed dispēsari: nisi forte ut Heli-
seꝰ boues suos occidit ⁊ pauit paupes ex eo
qđ habuit ut nulla cura tenēt domestica.
Ad secūdū dicendū ꝙ ille q oia sua dimittit
ppt xpm nō expōit se periculo neqꝫ spūali:
neqꝫ corporali. spūale. n. piculū ex pauptate
puenit qñ nō ē volūtaria. qa ex affectu ag-
gregādi pecunias quē patiunt illi q iuolun-
tarie sūt paupes icidit hō i multa pctā: fm il
lud. i. ad Thimot. vlt. Qui volūt diuites fie
ri: icidūt i tēptationē ⁊ i laqueū diaboli. iste
aūt affectus deponit ab his qui voluntariaʒ
paupertatē sequunt. magis aūt dñatur i his
qui diuitias possidēt ut s̄ dictis pʒ: corpora
le etiā periculū nō iminet illis qui intentiōe
sequēdi xpm oia sua relinquūt: diuie puidē
tie se ꝯmittētes. Uñ Augꝰ dicit i li°. de fmōe
dñi in mōte. Querētibus regnū dei ⁊ iusti-
ciā eiꝰ: nō đbet subesse sollicitudo necessaria

desint. ¶ Ad tertiũ dicẽdũ ꝙ mediũ ꝟtutis
ſm phm̃ i 2° ethicoꝝ accipit̃ ſm rõnẽ rectã ñ
ſm q̃titatẽ rei. ⁊ iõ quicq̃d põt fieri ſm rõez
rectã nõ eſt vitioſũ ex magnitudĩe q̃titatis:
ſed magis ꝟtuoſũ. eſſet aũt pret̃ rõnem rec-
tã ſi q̃s oĩa ſua cõſumẽt per intẽperantiã vt̃
abſq̧ vtilitate. eſt aũt ſcd̃m rõnẽ rectã ꝙ ali
q̃s diuitias abiiciat ut cõtẽplatiõi ſapie va-
cet: qđ etiã phĩ quidã legũt̃ feciſſe. dic. n. Je
ro⁹ i ep̃la ad Paulinũ: Socrates ille theba-
nus hõ quõdã diuiſſim⁹ cũ ad philoſophan
dũ athenas p̃geret magnũ auri põdus abie
cit: nec putauit ſe poſſe ſimul diuitias ⁊ vir-
tutes poſſidere. vñ multo magis ſm rõnem
rectã ẽ ut hõ oĩa ſua relinquat ad h̃ ꝙ xp̃m
perfecte ſeq̃tur. Unde Jero⁹ dic in ep̃la ad
ruſticũ monachũ. xp̃m nudum nudus ſeq̃-
re. ¶ Ad quartũ dicẽdum ꝙ duplex ẽ beati
tudo ſiue felicitas. Una quidẽ perfcã quaꝫ
expectam⁹ i futura uita. Alia ꝟo imperfecta
ſm quã aliq̃ dicunt̃ i hac uita beati. Uite ãt
p̃ñtis felicitas ẽ duplex: vna quidẽ ſm vitã
actiuã. alia ꝟo ſm vitã cõtẽplatiuã ut pꝫ p̱
phm̃ i x° ethicoꝝ. Ad felicitatẽ aũt vite acti
ue q̃ ↄſiſtit i exterioribus operatiõib⁹ inſtru
mẽtalit̃ diuitie coadiuuãt: q̃a ut phs dicit in
x° ethicoꝝ. multa operamur p̱ amicos ⁊ per
diuitias ⁊ p̱ ciuilẽ potẽtiã ſicut p̱ quedã or-
gana. Ad felicitatẽ aũt cõtẽplatiue vite non
multũ opãt̃. ſed magis ĩpediũt ĩq̃tũ ſua ſol
licitudĩe ĩpediũt aĩ quietẽ q̃ maxĩe neceſſari
a ẽ ↄtẽplãti: ⁊ h̃ ẽ ꝙ phs dic i x° ethicoꝝ ꝙ
ad actiones multis opus eſt. ſpeculãti vero
nullo taliũ. ſ. exterioꝝ bonoꝝ aut operatiõe
neceſſitas: ſed ĩpedimenta ſũt ad ſpeculatio
nem. Ad futurã ꝟo btitudinẽ ordinat̃ q̃s p̱
caritatẽ. ⁊ q̃a volũtaria pauptas ẽ efficax ex
ercitiũ p̱ueniẽdi ad p̱fcã caritatẽ: ideo mul
tũ valet ad celeſtẽ btitudinẽ cõſequendam
vñ ⁊ dñs Math. 19° dicit. Uade ⁊ vẽde oĩa
q̃ hẽs ⁊ da pauperib⁹ ⁊ hẽbis theſauꝝ i celo
diuitie ãt hite per ſe q̃dẽ nate ſũt p̱fectioneꝫ
caritatis ĩpedire p̱ĩcipalit̃ alliciendo aĩuꝫ ⁊
diſtrahẽdo. Unde dr̃ Math. 13° ꝙ ſollicitu
do ſeculi ⁊ fallacia diuitiaꝝ ſuffocat verbum
dei: q̃a ut Greg⁹ dicit. dũ bonũ deſideriũ ad
cor ĩtrare nõ ſinũt: q̃ſi aditũ flatus vital̃ ne
cant. ⁊ iõ difficile ẽ caritatẽ int̃ diuitias con
ſeruare. vñ dñs dicit Math. 19° ꝙ diues di
ficile ĩtrabit i regnũ celoꝝ: qđ q̃dẽ nõ ĩtelli-
gendũ ẽ de eo qui actu habet diuitias. nã de

eo q̃ affectũ i diuitiis ponit dicit h̃ eſſe ĩpoſſi
bile ſm expoſitionẽ Criſo. cũ ſubdit. Facili⁹
ẽ camelũ per foramẽ acus trãſire q̃ꝫ diuitẽ
ĩtrare i regnũ celoꝝ. ⁊ iõ nõ ſimplicit̃ diues
dr̃ eſſe btũs: ſed qui ĩuentus ẽ ſine macula
⁊ p̃ aurũ nõ abiit. ⁊ h̃ iõ q̃a rẽ difficilẽ fecit.
vñ ſubdit̃. Quis ẽ hic ⁊ laudabimus eũ: fe
cit. n. mirabilia i uita ſua: ut. ſ. ĩt̃ diuitias po
ſitus: diuitias nõ amaret. ¶ Ad q̃ntũ dicen
dũ ꝙ ſtat⁹ ep̃alis nõ ordinat̃ ad perfectiõem
adipiſcendã: ſed poti⁹ ut ex p̱fectiõe quã q̃s
hꝫ alios gubernet nõ ſolum miſtrãdo ſpũa
lia: ſed etiã tẽporalia: qđ p̱tinet ad vitã acti-
uã i q̃ multa operanda occurrũt iſtrumẽta-
liter p̱ diuitias ut dictũ ẽ. ⁊ iõ ab epiſcopiſ q̃
ꝓfitẽt̃ gubernatiõem gregis xp̃i nõ exigitur
vt proprio carcãt ſicut religioſis q̃ ꝓfitẽtur
diſciplinã p̱fectiõis acq̃rende. ¶ Ad ſextum
dicẽdũ ꝙ abrenũciatio ꝓpriaꝝ diuitiaꝝ cõp̱
at̃ ad elemoſynaꝝ largitiõem ſicut vniuerſa
le ad particulare ⁊ holocauſtũ ad ſacrificiũ.
vñ Greg⁹ dic ſup̱ Ezech. ꝙ illi q̃ ex poſſeſſ s
reb⁹ ſubſidia egẽtibus miniſtrãt: i bonis q̃ fa
ciũt ſacrificiũ offerũt: q̃a aliquid deo imo-
lãt: ⁊ aliquid ſibi reſeruãt. qui ꝟo nihil ſibi r̃
ſeruãt: offerũt holocauſtũ: qđ ẽ maius ſacri
ficio. vñ etiã Jero⁹ ꝯ Uigilãtiũ dic: ꝙ auteꝫ
aſſeris eos meli⁹ facẽ qui vtunt̃ rebus ſuis.
⁊ paulati fruct⁹ poſſeſſionũ paup̱ib⁹ diuidãt:
nõ a me eis ſed a deo rñdet̃ ſi vis p̱fect⁹ eſſe
⁊c̃. ⁊ poſtea ſubdit. iſte quẽ tu laudas ſecun
dus ⁊ terti⁹ g̃dus ẽ quẽ ⁊ noſ recipim⁹ dum
mõ ſciam⁹ prima ſecũdis ⁊ t̃tiis p̱ferẽda. Et
iõ ad excludendũ errorẽ vigilãtii dr̃ in li° de
eccl̃. dogmatibus. Bonum eſt facultates cũ
diſpenſatiõe paupibus erogare. melius eſt
p̱ ĩtentiõe ſequendi dñm ĩſimul donare. et
abſolutum in ſolitudĩe egere cum xp̃o.

Ad quartũ ſic pro

cedit̃. Uidet̃ ꝙ perpetua ↄtinentia nõ regra
tur ad p̱fectiõem religiõis. Dĩs. n. vite xp̃ia
ne p̱fectio ab ap̃lis xp̃i cepit. ſꝫ ap̃li cõtinen-
tiã nõ videt̃ ſeruaſſe vt pꝫ de Petro q̃ ſocꝝ
legit̃ habuiſſe. Math. octauo: g° vr̃ ꝙ ad p̱
fectiõeꝫ religiõis nõ regrat̃ ꝑpetua cõtinẽtia
¶ P. Primũ p̱fectiõis exẽplar nobis i abra
hã oſtẽdit̃ cui dñs dixit Gen̄. 17°. Ambula co
rã me ⁊ eſto p̱fcũs. ſed exẽplatũ nõ oportet
ꝙ excedat exẽplar. g° nõ regrit̃ ad p̱fectionẽ
religiõis ꝑpetua cõtinẽtia. ¶ P. Jllud quod

regrit̃ur ad ꝑfectionẽ religiõis ĩ oĩ religione
iuenit̃. sũt aũt aliq̃ religiosi q̃ uxorib⁹ utũt̃.
nõ g° religiõis ꝑfectio exigit ꝑpetuã cõtinen
tiã. ¶ Sꝫ ↄ̃ ẽ qđ ap̃lus 2. ad Cor. 7°. dicit.
Mũdem⁹ nos ab oĩ ignamẽto carnis ⁊ spi
ritus ꝑficiẽtes scĩficationẽ nostrã in timore
dei sꝫ mũdicia carnis ⁊ spũs ↄseruat̃ ꝑ cõti-
nẽciã. dicit̃ .n. i. ad Cor. 7°. Mulier inupta
⁊ virgo cogitat que dñi sũt: vt sit scã spiritu
⁊ corpe. g° ꝑfectio caritatis regrit ↄtinẽciã.
¶ R°. dicẽdũ ꝙ ad statũ religiõis regrit̃ ab
stractio eoꝝ ꝑ que hõ impedit̃ ne ferat̃ tota
liter in dei seruitiũ. vsus ãt carnalis copule
retrahit aĩuꝫ ne totaliter ferat̃ i dei seruitiũ
dupliciẗ. Uno°. ꝓpt̃ vehemẽtiã ↄ̃lectatiõis
ex cuius frequẽti expiẽtia auget̃ cõcupiscẽ-
tia ut etiã ph̃us dic i 3°. ethicoꝝ. ⁊ ide ẽ ꝙ
vsus venereoꝝ retrahit aĩuꝫ ab illa ꝑfecta ĩ
tẽtione tẽdendi in deũ. ⁊ h°. est ꝙ Aug⁹. dic
in p°. soli logoꝝ. Nihil ẽe sẽtio qđ magis ex
arte deiiciat aĩuꝫ virilẽ q̃ʒ blãdimẽta femie
corporiũq̄ʒ ille ↄtact⁹ sine q°. uxor haberi nõ
põt. Alio°. ꝓpt̃ solicitudinẽ quã igerit hõi ↄ̃
gubernatione vxoris ⁊ filioꝝ ⁊ reꝝ tẽpaliũ
que ad eoꝝ sustẽtationẽ sufficiãt. vñ ap̃lus
dic ꝙ qui sine vxore ẽ sollicit⁹ ẽ que sũt dñi
q̃ũo placeat deo. q̃ aũt cũ uxore ẽ sollicit⁹ ẽ
q̃ sũt mũdi ⁊ q̃ũo placeat vxori. ⁊ iõ ↄtinen
tia ꝑpetua regrit̃ ad ꝑfectionẽ religionis si-
cut ⁊ uolũtaria pauptas. vñ sicut dãnat⁹ est
Uigilãtius q̃ adequauit diuitias paupta̅ti.
ita dãnat⁹ ẽ Iouinian⁹ q̃ adeq̃uit mr̃imoĩũ
v̈ginitati. ¶ Ad primũ g°. dicẽdũ ꝙ ꝑfectio
nõ solũ pauptatis sꝫ etiã ↄtinẽtie introduc-
ta ẽ ꝑ xp̃m q̃ dic Math. 19°. Sũt eunuchi q̃
castrauerũt seipsos ꝓpt̃ regnũ celoꝝ. ⁊ ꝑea
subdit: q̃ põt capere capiat. ⁊ ne alicui spes
ꝑueniẽdi ad ꝑfectionẽ tolleret̃ assũpsit ad ꝑ
fectionis statũ etiã illos quos iuenit mr̃imo
nio iũctos. nõ aũt poterat absq̄ʒ iniuria fieri
ꝙ viri vxores desererẽt. sicut absq̄ʒ iniuria
fiebat ꝙ oẽs diuitias reliquerẽt. ⁊ iõ Petꝝ
quẽ iuenit mr̃imonio iũctũ nõ seperauit ab
vxore. Ioãnẽ tñ volẽtẽ nubere a nuptiis re
uocauit. ¶ Ad secũdũ dicẽdũ ꝙ sicut Aug⁹
dic i li° ↄ̃ bono ↄiugali: melior ẽ castitas ce
libũ q̃ʒ castitas nuptiaꝝ. q̃ꝝ nuptiaꝝ Abra-
am habebat vnã in usu. ambas in habitu.
caste q̃ppe ↄiugalit̃ viꝛit. eẽ aũt castus sine
ↄiugio potuit. sꝫ tũc non oportuit nec tñ q̃a
antiq̃ patres ꝑfectionẽ aĩe simul cũ diuitiis

⁊ mr̃monio habuerũt qđ ad magnitudinẽꝫ
v̈tutis ptĩebat: ꝓpt̃ h° ĩfirmiores q̃q̄ʒ ↄ̃bẽt
ꝑsumẽ se tãte eẽ v̈tutis. ut cũ diuitiis ⁊ mr̃i
mõio posint ad ꝑfectionẽ ꝑuenire. sicut nec
aliq̃s ꝑ̃sumit hostes inermis inuadere. q̃a
Samson cũ mãdibula asini multos hostiũ
ꝑemit. nã illi patres si tẽpus fuisset ↄtinẽtie
⁊ pauptatis seruãde studiosi⁹ hoc iplessent.
¶ Ad tertiũ dicẽdũ ꝙ illi modi viuẽdi fm
q̃s hoĩes mr̃imonio utũtur. nõ sũt simplici
ter ⁊ absolute loquẽdo religiões: sꝫ fm q̃d. ĩ
q̃ʒtũ. s. in aliq̃ ꝑcipãt quedã que ad statuꝫ
religionis pertinent.

Ad quintum sic pro

cedit̃. Uidet̃ ꝙ obediẽtia nõ ꝑtineat ad ꝑfe
ctionẽ religiõis. Illa .n. videt̃ ad ꝑfectionẽꝫ
religiõis ꝑtinere que sũt superogatiõis ad q̃
nõ oẽs tenẽt̃. sꝫ ad obediẽdum ꝑ̃latis suis
oẽs tenẽt̃. fm illud ap̃li ad Heb. vlt. Obe-
dite ꝑpositis v̄ris ⁊ subiacete eis. g° videt̃
ꝙ obediẽtia ñ ꝑtineat ad ꝑfectionẽ r̃ligiõis.
¶ P̃. Obediẽtia ꝑtinẽ videt̃ ꝓprie ad eos
q̃ debẽt regi sensu alieno qđ ẽ idiscretoꝝ. sꝫ
ap̃lus dic ad Heb. 5°. ꝙ ꝑfectoꝝ ẽ solid⁹ cib⁹
q̃ ꝓ ↄsuetudine exercitatos habẽt sẽsus ad
discretionẽ boni ⁊ mali. g° videt̃ ꝙ obediẽ
tia nõ ꝑtineat ad statum ꝑfectoꝝ. ¶ P̃. Si
obedientia regreret̃ ad ꝑfectionẽ religionis
oporteret ꝙ oib⁹ religiosis ↄueniret. nõ autẽ
oib⁹ ↄuenit: sũt .n. q̃dã religiosi solitariã vi
tã agentes qui nõ habẽt supiores q̃bus obe
diãt. ꝑ̃lati etiã religionũ ad obedientiaꝫ non
vident̃ teneri. g° obediẽtia nõ uidet̃ ꝑtinet̃
ad religionis ꝑfectionẽ. ¶ P̃. Si votũ obe-
diẽtie ad religioneꝫ regreret̃. ↄsequens eẽt
ꝙ religiosi tenerent̃ ꝑ̃latis suis i oib⁹ obedi
re sicut ⁊ ꝑ votũ ↄtinẽtie tenẽt̃ ab oib⁹ ve-
nereis abstinẽ. sꝫ ñ tenẽt̃ ꝑ̃latis suis obedire
in oib⁹ ut ↄ̃ hitũ ẽ cũ ↄ̃ v̈tute obediẽtie ageret̃. g° votũ obediẽtie nõ regrit̃ ad religio-
nẽ. ¶ P̃. Illa fuitia sũt deo maxie acepta q̃
liberalit̃ ⁊ nõ ex nccitate fiũt. fm illud. 2. ad
Cor. 9°. Nõ ex tristitia aut ex necessitate. sed
illa que fiũt ex obediẽtia fiũt ex necessitate
ꝑcepti. g° laudabili⁹ fiũt bõa opa q̃ q̃s ꝓpria
spõte facit. votũ g° obediẽtie nõ cõpetit reli
gioni ꝑ quã hoĩes q̃rũt ad meliora ꝑuenire.
¶ Sꝫ ↄ̃. ꝑfectio religiõis maxie ↄsistit i imi
tatiõe xp̃i. fm illđ Math. 19°. Si vis ꝑfect⁹
eẽ ⁊c. ⁊ sequẽ me. sꝫ i xp̃o maxie cõmendat̃

obediētia. ſm illud ad Phil. 2° Factus eſt
obediēs vſq ad mortē. g° videt q obediē-
tia ptineat ad pfectionē rligiōis. ¶ R° dicen
dū q ſicut ſ dictū ē: ſtat° religiōis ē qdā di
ſciplina vel exercitiū tendēdi i pfectionem.
quicūq aūt iſtruūt vl exercitāt ut pueniāt
ad alq̄ quē finē. oportet q directionē alicui°
ſequāt ſm cui° arbitriū inſtruūt vel exerci-
tent ut perueniant ad aliquē finē qſi diſcipu-
li ſub magiſtro. 7 iō oportet q religioſi i hiſ
que ptinēt ad religioſā vitā alicuius inſtru-
ctioni 7 imperio ſubdant. vn̄ 2. 7. q 2. dicit
Monachoꝝ vita ſubiectionis habet vbū 7
diſciplinat°. impio aūt 7 alterius iſtructioni
ſubiicit hō p obedientiam. 7 iō obediētia re
quirit ad religiōis pfectionē. ¶ Ad primuz
g° dicēdū q obedire platis i hiſ q ptinēt ad
neceſſitatē vtutis nō eſt ſupererogationis ſed
oibus cōe. ſz obedire i his q ptinēt ad exer-
citiū pfectionis ptinet ppe ad religioſos 7
cōpat iſta obediētia ad aliā ſicut vniuerſale
ad pticulare: illi. n. q in ſeculo viuūt aliquid
ſibi retinēt. 7 aliqd deo largiūt. 7 ſz h obie
platoꝝ ſubdūt. illi vo q viuūt i religiōe to-
taliter ſe 7 ſua tribuūt deo ut ex ſ dictis pz.
vn̄ obediētia eoꝝ ē vniuerſalis. ¶ Ad ſcdz
dicēdū q ſicut phus dic i 2° ethicoꝝ. hoies
exercitātes ſe i opib° pueniūt ad aliqs habi
tus quos cū acqſierit eoſdē actus maxime
poſſūt opari. ſic g° obediendo. illi q nō ſūt p
fectionē adepti ad pfectionē pueniūt. illi aūt
q iā ſūt pfectionē adepti maxie pmpti ſunt
ad obediēdum. nō qſi indigētes dirigi ad p
fectionē acquirendā. ſz qſi ex h ſe ɔſeruātes
i eo qd ad pfectionez ptinet. ¶ Ad tertium
dicendū q ſubiectio religioſoꝝ principaliter
attēdit ad epos qui cōpant ad eos ſicut pfe
ctiores ad pfectos ut pz p Dyo. 6° c° cele. ie
rar. vbi etiā dic. q monachoꝝ ordo pōtifi-
cū conſūmatiuis vtutib° mancipat 7 diuis
eoꝝ illuminationib° edocet. vn̄ ab epoꝝ obe
diētia. nec heremite nec etiā plati religioruz
excuſant. 7 ſi a dyoceſanis epiſcopis totalit
vl ex pte ſūt exempti. obligant tn̄ ad obedi
endū ſūmo pōtifici. nō ſolū i his q ſūt coia
aliis. ſz 7 in eis ſpālit q ptinēt ad diſciplinā
religionis. ¶ Ad quartū dicendū q votum
obedientie ad religionē ptinēs ſe extēdit ad
diſpoſitionē totius humane vite. 7 ſecūduz
hoc votū obedientie habet quēdā vniuerſa
litatē. licet nō ſe extendat ad oēs pticulares
actus. quoꝝ qdā ad religionē nō ptinēt. qꝛ
nō ſūt de reb° ptinētib° ad dilectionē dei et
pximi. ſicut cōfricatio barbe vel leuatio fe-
ſtuce d tra 7 ſilia. que nō cadūt ſub voto. ſz
ſub obediētia. quedā vo etiā ɔriant religio
ni. nec ē ſile de voto cōtinētie p quā exclu-
dūt act° oio pfectioni religionis ɔrii. ¶ Ad
qrtū dicendū q neceſſitas coactiōis facit in
voluntariū. 7 iō excludit rōnē laudis 7 me-
riti. ſz neccitas ɔſequēs obediētiā n̄ ē necci tas
coactiōis. ſz libē volūtatis iqtū hō vlt obe
dire. licet forte nō vellet id qd mādat ſm ſe
cōſideratū implē. 7 iō qa neccitati aliqua fa-
ciēdi que ſm ſe nō placēt p votū obediētie
homo ſe ſubiicit ppt deū. 7 ex hoc ipo ea q
facit ſūt deo magis accepta etiā ſi ſint mino
ra. qa nihil mai° pōt hō deo dat qꝫ q ppriā
volūtatē ppt ipſū volūtati alteius ſubiiciat.
vn̄ in collatiōibus patꝝ dicit. Deterimū ge-
n° mōachoꝝ eē ſarabaitas. q ſuas neccitates
curātes abſoluti a ſeioꝝ iugo hēnt liberta
tē agēdi qd libitū fuerit. 7 tamen magis qꝫ
hi q in cenobiis degūt. in opibus diebus ac
noctibus conſūmuntur.

Ad ſextum ſic pro

cedit. Videt q n̄ rgrat ad pfectionē rligio
nis q pdicta tria. ſ. pauptas. ɔtinētia 7 obe
dientia cadāt ſub voto. Diſciplina. n. pfecti-
nis aſſumēde ex traditiōe dn̄i ē accepta. ſed
dn̄s dans formā pfectionis Math. 19° dic
Si vis pfect° eē vade 7 vende oia q habes
7 da paupib°. nulla mētione facta de voto.
g° videt q votū nō reqrat ad diſciplinā re
ligiōis. ¶ P. Votū ɔſiſtit i qdā pmiſſione
deo facta. vn̄ Eccleſiaſtes. 5° cū dixiſſz ſapiēs.
Si qd vouiſti deo ne moreris reddē ſtatim
ſubdit: diſplicet. n. ei ifidelis 7 ſtulta pmiſſio
ſz ubi ē exhibitio rei nō reqrit pmiſſio. g°
ſufficit ad pfectionē religiōis q aliqs ſuet
pauptatē ɔtinentiā 7 obediētiā abſq voto.
¶ P. Aug° dic ad Pollentiū de adulterinis
ɔiugiis. Ea ſūt i noſtris officiis gtiora q cū
liceret nobis etiā nō impendē. tn̄ cauſa dile
ctionis ipēdim°. ſz ea q ſūt ſine voto licet n̄
impendere. qd nō licet d his que ſūt cū vo
to. g° videt gtius eſſe deo ſi qs pauptatē cō
tinētiā 7 obediētiā abſq voto ſeruaret. non
g° votū reqrit ad pfectionē religiōis. ¶ Sz
ɔ eſt q i veteri lege nazarei cū voto ſctifi-
cabāt. ſz illud Numeri 6° Vir ſiue mulier

cū fecerit uotū ut ſcificent̃ ⁊ ſe uoluerit dn̄o cōſecrare ⁊c̃. per eos aūt ſignificãt̃ illi q ad ꝑfectionis ſūmā ꝑtingunt ut dic glo. Greg. ibidē. g° uotū regrit̃ ad ſtatū ꝑfectiōis. R° dicēdū ꝙ ad religioſos ꝑtinet ꝙ ſint ĩ ſtatu ꝑfectionis ſicut ex ſ̃ dictiſ pꝫ. ad ſtatū autẽ ꝑfectionis regrit̃ obligatio ad ea q̃ ſūt ꝑfe-ctionis que gdē deo fit ꝑ uotū. Manifeſtū eſt aūt ex p̃miſſis ꝙ ad ꝑfectionē xp̄iane vi te ꝑtinet pauptas. cōtinētia ⁊ obediētia. ⁊ iō religionis ſtatus regrit ut ad hec tria aligs uoto obliget̃. vn̄ Greg° dic ſup Ezech. Cuꝫ gs oē qd̄ habet. oē qd̄ uiuit. oē qd̄ ſapit oi-potēti deo uouerit: holocauſtū eſt. qd̄ gdeꝫ ꝑtinere poſtea dic ad eos q p̃ſens ſeculū de ſerūt. ¶ Ad primū g° dicendū ꝙ ad ꝑfectio nē uite dn̄s ꝑtinere dixit ꝙ aligs eū ſequat̃ nō q̃litcūqꝫ. ſꝫ ut ulꝰ retro n̄ abiret. vn̄ ipe dixit Luc. 9° Nemo mittēs manū ad ara-trū reſpiciēs retro aptus ē regno dī. ⁊ q̃uis gdā de diſcipulis eius retrorſū abierint. tn̄ Petrus loco alioꝝ dn̄o ĩtrogãti: nunquid ⁊ vos uultiſ abir̃. reſpōdit: dn̄e ad quē ibimꝰ? Vn̄ ⁊ Augꝰ dic in ii° de cōſēſu euãgeliſtaꝝ ꝙ ſicut Mathęꝰ ⁊ Marcꝰ narrãt. Petrꝰ ⁊ Andreas nō ſubductis ad t̃rã nauibꝰ tanq̃ cã redeūdi ſecuti ſūt eū. ſꝫ tãq̃ iubēte ut ſe-q̃rent̃. hec aūt imobilitas ſequele xp̄i firma tur ꝑ uotū. ⁊ iō uotū r̃grit̃ ad ꝑfectionē reli giōis. ¶ Ad ſecundū dicēdū ꝙ ꝑfectio reli-giōis regrit ſicut Gregꝰ dic. ut aligs omne qd̄ uiuit deo exhibeat. ſꝫ hō nō pōt totã ui-tam ſuã deo actu exhibere. ga nō eſt tota ſi mul ſꝫ ſucceſſiue agit̃. vn̄ nō alit̃ hō pōt to-tã uitã ſuã deo exhibere niſi ꝑ uoti obligati onē. ¶ Ad tertiū dicendū ꝙ int̃ alia que lꝫ nobis ĩpēdere eſt etiã ꝓpria libertas quam hō cetis rebꝰ cariorē hꝫ. vn̄ cū aligs ꝓpria ſpōte uoto ſibi adimit libertatē abſtinendi ab his q̃ ad dei ſeruitiū ꝑtinēt. h̄ fit deo ac-ceptiſſimū. Vn̄ Augꝰ dic ĩ ep̄la ad Armen tariū ⁊ Paulinã. Nō te uouiſſe peniteat. im mo gaude iã tibi nō licē qd̄ cū tuo d̄trimē-to licuiſſꝫ. felix nccitas q̃ ĩ meliora cōpellit.

Ad ſeptimū ſic pro

cedit̃. Videt̃ ꝙ ĩcōuenient̃ dicat̃ ĩ his tribꝰ uotis ↄſiſtere religiōis ꝑfectionē. Perfectio n. vite magis cōſiſtit ĩ iteriorıbꝰ q̃ ĩ exterio-ribus actibus. ſm illud ad Ro. 14° Non eſt regnū dei eſca ⁊ potꝰ. ſꝫ iuſticia ⁊ pax ⁊ gau dium ĩ ſpū ſcō. ſꝫ ꝑ uotū religiōis aligͣ obli-gant̃ ad ea que ſūt ꝑfectiōis. g° magis dn̄t ad religionē ꝑtinere uota ĩtioꝝ actuū. puta cōtēplatiōis dilectiōis dei ⁊ ꝓximi ⁊ alioꝝ hꝰmōi. q̃ uotū pauptatis cōtinētie ⁊ obedi entie. que pertinēt ad exteriores actꝰ. ¶ P̄. Predicta tria cadūt ſub uoto religiōis inq̃ tū ꝑtinēt ad qdd̄ã exercitiū tendendi ĩ ꝑfe-ctionē. ſꝫ multa alia ſūt in gbus religioſi ex ercitant̃ ſicut abſtinētia. vigilie ⁊ alia huiuſ modi. g° uidet̃ ꝙ ĩconuenient̃ iſta tria uota dicãt̃ eſſētialit̃ ad ſtatū ꝑfectiōis pertinere. ¶ P̄. Per uotū obediētie aligs obligat̃ ad oīa implēdaꝰ ſm p̄ceptū ſupioris. que ad ex ercitiū ꝑfectionis ꝑtinēt. g° ſufficit uotū obe dientie abſqꝫ aliis duobꝰ uotis. ¶ P̄. Ad ex teriora bona ꝑtinēt nō ſolū diuitie ſꝫ etiã ho nores. ſi g° ꝑ uotū pauptatis religioſi terre nas diuitias abdicãt oportet eſſe etiã aliud uotū ꝑ qd̄ honores mūdanos cōtēnãt. Sꝫ ↄ̃ ē qd̄ dicit̃ extra de ſtatu monachoꝝ. ꝙ cu ſtodia caſtitatis ⁊ abdicatio ꝓprietatis ſunt annexa regule monachali. ¶ R° dicendū ꝙ religiōis ſtatꝰ pōt cōſiderari triplicit̃. Vno° ſm ꝙ eſt exercitiū tendēdi ĩ ꝑfectionē cari-tatis. Alio° ſm ꝙ quietat aīuꝫ humanū ab exterioribus ſollicitudibꝰ. ſm illud. i. ad Cor. 7° Volo vos ſine ſollicitudine eē. 3° mō ſꝫ ꝙ ē qddã holocauſtū ꝑ qd̄ aligs totalit̃ ſe ⁊ ſua offert deo. ⁊ ſꝫ h̄ ex his tribꝰ uotis ite gr̃ religiōis ſtatꝰ. p°n. q̃tū ad exercitiū ꝑfe-ctiōiſ regrit̃ ꝙ aligs a ſe r̃moueat illa ꝑ que poſſet impediri. ne totalit̃ eius affectus ten-dat in deū. ĩ quo ↄſiſtit ꝑfectio caritatis. hꝰ modi aūt ſūt tria. primū gdē cupiditas exte rioꝝ bonoꝝ que tollit̃ ꝑ uotū pauptatis ſꝫ aūt eſt cōcupiſcētia ſenſibiliū delectationū int̃ q̃s p̄cellūt delectatiōes ueneree. que ex-cludunt̃ ꝑ uotū cōtinentie. tertiū aūt ē inor dinatio uolūtatis humane q̃ excludit̃ ꝑ uo tū obedientie. ſilit̃er aūt ſollicitudinis ſecu-laris ingetudo p̄cipue ĩgerit̃ hōi circa tria. p° gdē circa diſpēſationē exterioꝝ rerū. ⁊ hec ſollicitudo ꝑ uotū pauptatis hōi aufert̃. 2° circa gubernationē uxoris ⁊ filioꝝ. q̃ ãputa tur ꝑ uotū ↄtinētie. 3° circa diſpēſationē ꝓ prioꝝ actuū. q̃ ãputat̃ ꝑ uotū obīe q̃ aligs ſe alterius diſpoſitiōi cōmittit. ſilit̃er ⁊ holo cauſtū ē cū aligs totuꝫ qd̄ habet offert deo ut Gregꝰ dic ſup Ezech. habet auteꝫ homo triplex bonū ſm ph̄m in p° ethicoꝝ. p° gdē

exterioꝝ reꝝ q̃s qdē totalit̃ aliqs deo offert
p uotū uolūtarie paupertatis. 2° aūt bonū ꝓ
pꝛii coꝛpis qδ aliqs p̄cipue offert deo p uo/
tū ↄtinētie q̄ abrenūciat maxīs δlectatiōib⁹
coꝛpoꝛis. tertiū aūt bonū ē aīme qδ aliquis
totalit̃ deo offert p obediētiaȝ qua aliqs of/
fert deo ꝓpriā uolūtatē p quā hō utit̃ oib⁹
potētiis ⁊ habitibus aīe. ⁊ iō conuenient̃ ex
tribus uotis stat⁹ religiōis integrat̃. ¶ Ad
pꝛimū g° dicendū ꝙ sicut s̄ dictū ē: status
religiōis oꝛdinat̃ sicut i finē ad pfectionem
caritatis ad quā ptinēt oēs interioꝛes actus
ỽtutū quoꝝ mater est caritas. s̄ȝ illud. i. ad
Coꝛ. 13°. Caritas patiēs est. benigna est ⁊c̄. ⁊
ideo interioꝛes act⁹ ỽtutū. puta humilitatis
patientie ⁊ h⁹mōi. nō cadūt sub uoto religi/
onis quod oꝛdinat̃ ad ipsos sicut ad finem.
¶ Ad secūdū dicendū ꝙ oēs alie religionū
obseruātie oꝛdināt̃ ad predicta tria p̄ncipa/
lia uota. nā si qua sūt instituta i religionib⁹
ad ꝓcurādū uictū. puta laboꝛ. mēdicitas vl̃
alia h⁹mōi. referūt̃ ad paupertatē ad cui⁹ con
seruationē religiosi p hos modos uictū suū
ꝓcurāt. alia ỽo qb⁹ coꝛp⁹ macerat̃. sicut ui
gilie. ieiunia. ⁊ si q̃ sūt h⁹mōi. directe oꝛdi/
nāt̃ ad uotū ↄtinētie obseruanduȝ. si q̃ ỽo i
religionib⁹ istituta sūt ptinētia ad humanos
actus qb⁹ aliqs oꝛdinat̃ ad religiōis finē. s.
ad dilectionē dei ⁊ ꝓximi. puta lectio oꝛatio
visitatio ifirmoꝝ. vl̃ si aliqd aliud ē h⁹mōi
cōphendūt̃ sub uoto obediētie qδ ptinet ad
volūtatē que s̄m dispositiōeȝ alterius suos
actus oꝛdinat ad finē. determinatio autē hit⁹
ptinet ad oīa tria uota tanq̄ signū obligati
onis. vñ habit⁹ regularis simul dat̃ vl̃ bñ/
dicit̃ cū ꝓfessiōe. ¶ Ad tertiū dicēduȝ ꝙ p
obediētiā aliqs offert deo suā uolūtatē cui
⁊ si subiiciant̃ oīa humana. quedā tñ sūt q̄
spālit̃ sibi tñ subdūt̃. s. actiones hūane. nā
passiones ptinēt etiā ad appetitū sensitiuū.
⁊ iō ad cohibendū passiōes carnaliū delec/
tationū ⁊ exterioꝝ appetibiliū impedientes
pfectionē uite. necessariū fuit uotū ↄtinētie
⁊ paupertatis. s̄ȝ ad disponēdū actiōes ꝓpꝛias
s̄m ꝙ reqrit pfectiōis stat⁹: reqrit̃ uotū obe
dientie. ¶ Ad qrtū dicenduȝ ꝙ sicut phus
dic in 3° ethicoꝝ. honoꝛ ꝓpꝛie ⁊ s̄ȝ ỽitateȝ
nō debet̃ nisi ỽtuti. s̄ȝ qa extioꝛa bona istru
mētaliter deseruiūt ad quosdā act⁹ ỽtutuȝ
ex ↄsequēti etiā eoꝝ excellētie honoꝛ aliqs
exhibet̃. ⁊ p̄cipue a vulgo qδ solā excellētiā
exterioꝛē recognoscit. honoꝛē g° qui a deo ⁊
sanctis viris hoībus exhibet̃ ꝓpt̃ ỽtutē. ut
dr̃ i p°s. Mihi aūt nimis honoꝛati sūt aīci
tui de⁹. abrenūciare non cōpetit religiosis q
ad pfectionē ỽtutis tēdūt. honoꝛi aūt q ex/
hibet̃ exterioꝛi excellētie abrenūciāt ex hoc
ipso ꝙ secularē uitā derelinquūt. vñ ad hoc
non requiritur speciale uotuȝ.

Ad octauuȝ sic pro

cedit̃. Videt̃ ꝙ uotū obediētie nō sit potis/
simū int̃ tria uota religiōis. Perfectio. n. re
ligiose uite a xp̄o sūpsit exoꝛdiū. s̄ȝ xp̄s spāli
ter dedit ↄsiliū de paupertate. non aūt iuenit̃
δdisse ↄsiliū δ obīa. g° uotū paupertatis ē po
ti⁹ q̄ȝ uotum obediētie. ¶ Pꝛ. Ecc. 26°. dr̃ ꝙ
omnis ponderatio nō ē digna aīe cōtinētis.
s̄ȝ uotū dignioꝛis rei ē eminēti⁹. g° uotū ↄti
nētie est eminēti⁹ q̄ȝ uotū obedientie. ¶ Pꝛ.
Quāto aliqδ uotū est poti⁹ tanto uidet̃ eē
magis indispēsabile s̄ȝ uota paupertatis ⁊ ↄti
nētie sūt adeo annexa regule mōachali ut δ
ea nec sūmus pontifex possit licentiā idulge
re. sicut dicit qdā decretal' de statu mona/
choꝝ. q tñ pōt idulgere ut religiosus nō obe
diat suo p̄lato. g° videt̃ ꝙ uotū obedientie
sit min⁹ uoto paupertatis ⁊ cōtinētie. ¶ Sȝ δ
ē qδ Greg° dic. 25°. moꝛalis. Obediētia vic
timis iure p̄ponit̃. qa p uictimas aliēa caro
p obediētiā ỽo uolūtas ꝓpꝛia mactat̃. s̄ȝ uo/
ta religiōis sūt quedā holocausta sicut s̄ di
ctū ē. g° uotū obediētie ē p̄cipuū iter oīa re
ligiōis uota. ¶ R° dicendū ꝙ uotū obedie
ē p̄cipuū inter tria uota religionis ⁊ hoc tri/
plici ratione. p° quidē qꝛ p uotum obedien/
tie aliqd maius homo offert deo. s. ipsā uo
luntatē que ē potioꝛ q̄ȝ coꝛpus ꝓpꝛiū qδ of
fert hō deo p ↄtinētiā. ⁊ q̄ȝ res exterioꝛes q̄s
offert hō deo p uotū paupertatis. vñ illδ qδ
fit ex obediētia ē magis δo acceptū q̄ȝ id qδ
fit p ꝓpꝛiā uolūtatē. s̄m illud Jero. qδ dic
ad Rusticū mōachū. Ad id tēdit oꝛo ut do
ceā te nō tuo arbitrio dimittēdū. ⁊ p̄ pauca
subdit. Nō facias qδ uis. comedas qδ iube
ris hēas quātū acceperis. uestiaris qδ dat̃.
vnde ieiuniū nō reddit̃ deo acceptū cū ꝓpꝛia
uolūtate. s̄m illud ysa. 58°. Ecce i dieb⁹ ieiu
nii uestri inuenit̃ uolūtas uestra. 2° qa uo/
tū obedientie cōtinet sub se alia uota. s̄ȝ non
cōuertit̃. nā religiosus ⁊ si teneat̃ ex uoto ↄ
tinentiā seruare ⁊ paupertatem. tamen hec

etiā sub obedientia cadūt ad quā ptinēt mł
ta alia ꝑter ↄtinētiā ⁊ pauptatē ſuare. 3° ga
uotū obediētie ꝓprie ſe extēdit ad actus ꝓ
pinquos fini religiōis. quāto aūt aliqd ꝓpi
qui⁹ eſt fini tāto melius eſt. ⁊ ide etiā eſt ꝙ
uotū obediētie ē religioni eſſentialius. ſi. n.
aliqs abſq; uoto obedientie uolūtariā paup
tatē ⁊ ↄtinentiā etiā uoto ſuet. nō ꝓpt̄ hoc
ptinet ad ſtatū religiōis q preferṫ etiaz ipſi
ꝟginitati ex uoto obſeruate. dic. n. Aug⁹ in
li° de ꝟginitate. Nemo q̄stū puto auſus fue
rit ꝟginitatē ꝑferre monaſterio. ¶ Ad pͥmū
g° dicendū ꝙ ↄſiliū obediētie includiṫ i ip
ſa xpi ſequela: qui. n. obedit ſeqṫ alteri⁹ vo
luntatē. ⁊ ideo magis ptinet ad pfectionē q̄
uotū pauptatis. qa ut Jero⁹ dicit ſup Ma
th. id qđ pfectionis ē addidit Petrus cū di
xit: ⁊ ſecuti ſum⁹ te. ¶ Ad ſm dicendū ꝙ ex
ꝟbo illo nō habeṫ ꝙ cōtinentia ꝑferaṫ oib⁹
aliis actibus uirtuoſis. ſ3 cōiugali caſtitati.
uel etiā exteriorib⁹ diuitiis auri ⁊ argenti q̄
pōdere mēſurāṫ. uel p cōtinētiā intelligitur
uniuerſaliṫ abſtinētia ab oi malo ut ſ̄ hitū3
ē. ¶ Ad tertiū dicendū ꝙ papa i uoto obie
nō pōt ſic cū religioſo diſpenſare ut nulli ꝑ
lato teneaṫ obedire i his que ad pfectionem
uite ptinent. nō. n. pōt eum a ſua obedientia
eximere. pōt tm̄ eū eximere ab inferioris ꝑ
lati ſubiectione. qđ nō eſt in uoto obediētie
diſpenſare.

Ad nonum ſic proce

diṫ. Videṫ ꝙ religioſus ſemp peccet mor
taliter trāſgrediendo ea q̄ ſūt i regula. Facē
n. ↄ uotū ē pctm̄ dānabile ut p3 p id quod
apl̄us dic. i. ad Thimot. 5°. ꝙ uidue q̄ uolūt
nubē dānationē habēt. qa primā fidē irritā
fecerūt. ſ3 religioſi uoto ꝓfeſſiōis ad regu
lā aſtringunṫ. g° peccāt mortaliṫ trāſgredi
endo ea q̄ in regula cōtinēṫ. ¶ P̄. Regula
iponiṫ religioſo ſicut lex qdā. ſ3 ille q tranſ
grediṫ ꝓceptū legiſ peccat mortaliṫ. g° videṫ
ꝙ monachus trāſgrediēs ea q̄ ſūt in regula
peccet mortaliter. ¶ P̄. Contēptus inducit
pctm̄ mortale. ſ3 quicūq; frequēṫ aliqd ifat
qđ nō d3 facē uideṫ ex contēptu peccare. g°
videṫ ꝙ ſi religioſus frequēṫ tranſgrediaṫ
id qđ ē i regula peccet mortaliṫ. ¶ Sz ↄ eſt
ꝙ ſtatus religionis ē ſecurior q̄ ſtatus ſe
cularis uite. vn̄ Greg⁹ in p° morał. cōparat
vitam ſecularē mari fluctuāti. uitā aūt reli
gionis portui trāqllo. ſ3 ſi quelib3 trāſgreſ
ſio eoꝝ q̄ in regula cōtinēṫ religioſū obliga
ret ad peccatū mortale. ſtatus religionis eēt
piculoſiſſim⁹ ꝓpt̄ mł̄titudinē obſuantiaꝝ.
nō g° quelib3 trāſgreſſio eoꝝ que in regula
ↄtinēṫ ē pctm̄ mortale. ¶ R° dicendū ꝙ in
regula cōtineṫ aliqd dupliciṫ ſicut ex dictis
p3. Uno° ſicut finis regule. puta ea que pti
nēt ad act⁹ ꝟtutū. ⁊ hoꝝ trāſgreſſio q̄stū ad
ea q̄ cadūt cōiṫ ſub ꝓcepto obligat ad morta
le. q̄stū ꝟo ad ea q̄ excedūt cōiṫ necitatē ꝓce
pti nō obligat ad mortale niſi ꝓpt̄ ↄtēptū:
qa ſicut ſ̄ dictū ē religioſus nō teneṫ eē pfe
ct⁹ ſ3 ad pfectionē tēdere. cui ↄriaṫ pfectōis
cōtēptus. Alio° ↄtineṫ aliqd in regula pti
nens ad exteri⁹ exercitiū. ſicut ſūt oēs extio
res obſeruātie. inter quas ſūt qdā ad quas
obligaṫ religioſus ex uoto ꝓfeſſionis. uotū
aūt ꝓfeſſionis reſpicit pncipaliṫ tria ꝑdicta.
s. pauptatē. cōtinētiā. ⁊ obedientiā. alia ꝟo
oia ad hoc ordināṫ. ⁊ iō tranſgreſſio horū3
triū obligat ad mortale. alioꝝ aūt trāſgreſ
ſio nō obligat ad mortale niſi ꝓpt̄ cōtēptū
regule. qa hoc directe ↄriareṫ ꝓfeſſioni per
quā aliqs uouit regularē uitā. uel ꝓpt̄ ꝓce
ptū ſiue oretenus a ꝑlato factū. ſiue i regu
la expſſū. qa hoc eſſ3 facē ↄ obediētie uotū.
¶ Ad primū g° dicendū ꝙ ille qui ꝓfiteṫ
regulā nō uouet ſeruare oia q̄ ſūt i regula.
ſ3 uouet regularē uitā que eſſentialiṫ ↄſiſtit
in tribus ꝑdictis. vn̄ ⁊ in qbuſdā religiōibuſ
cautius aliqui ꝓfitenṫ nō qdē regula3. ſed
uiuere ſm regula3. i. tendere ad hoc ꝙ aliqſ
mores ſuos iformet ſm regula3 ſicut ſcđm
quoddā exemplar. ⁊ hoc tolliṫ p contēptu3.
in qbuſda3 aūt religionib⁹ adhuc cauti⁹ ꝓfi
tenṫ obediētia3 ſm regula3 ita ꝙ ꝓfeſſioni
nō ↄrianṫ niſi id qđ eſt ↄ ꝓceptum regule.
trāſgreſſio ꝟo uel omiſſio alioꝝ obligat ſo
lū ad pctm̄ veniale. qa ſicut dictu3 ē h⁹mōi
diſpoſitiōes ſūt ad pꝛicipalia uota. peccatu3
aūt veniale ē diſpoſitio ad mortale ut ſ̄ di
ctū eſt in q̄stū ipedit ea qbus aliqs diſponiṫ
ad obſeruanda principalia ꝓcepta legis xpi
q̄ ſūt precepta caritatis. in aliqua tm̄ religiōe
s. ordis fratꝝ ꝑdicatoꝝ trāſgreſſio talis uel
omiſſio ex ſuo genere nō obligat ad culpā.
neq; mortalē neq; uenialē. ſ3 ſolū ad pena3
taxatā ſuſtiendā. qa per hūc modum ad ta
lia obſeruanda obliganṫ. q tm̄ poſſent venia
liter vł mortaliter peccare ex negligentia vł

libidine seu cõtẽptu. ¶ Ad fm dicendũ q
nõ oĩa que cõtinẽt in lege tradũt p modũ
pcepti. sꝫ quedã ꝑponũt p modũ ordinatio
nis cuiusdã vel statuti obligãtis ad certam
penã. sicut ĩ lege ciuili nõ facit semp dignũ
pena mortis corporal' trãsgressio legalis sta
tuti. ita nec ĩ lege eccl'ie oẽs ordinationes vl'
publica statuta obligãt ad mortale. ꝛ siliter
nec oĩa statuta regule. ¶ Ad tertiũ dicendũ
q tũc cõmittit aliqs uel trãsgredit ex ↄtem
ptu qñ uolũtas ei⁹ renuit subiici ordinatio-
ni legis uel regule. ꝛ ex hoc ꝑcedit ad faciẽ
dũ ↄ̃ legẽ uel regulã. qñ aũt ecõuerso ꝑpter
aliquã pticularẽ cãm. puta cõcupiscẽtiã uel
irã ĩducit ad aliqd faciẽdũ ↄ̃ statuta legis
uel regule. nõ peccat ex cõtemptu. sꝫ ex aliq
alia cã etiã si freqũẽter ex eadẽ cã uel alia si
mili peccatũ iteret. sicut ꝛ Aug⁹ dic in li° de
natura ꝛ gratia. q nõ oĩa pctã cõmittuntur
ex cõtẽptu supbie. frequẽtia tñ pcti disposi-
tiue inducit ad cõtẽptum. fm illud ꝑv. 18°.
Impius cum in ꝑfundum uenerit pccõrũ
contemnit.

Ad decimũ sic pro

cedit. Videt q religiosus eodẽ genẽ pecca
ti nõ g̃ui⁹ peccet q̃ʒ secl'aris. Dr. n. 2° palipo.
30. Dñs bonus ꝑpitiabit cũctis qui in toto
corde reqrũt dñm deũ prũm suoꝝ ꝛ non ĩ-
putabit eis q minus scificati sũt. sꝫ magis
uidẽt religiosi ex toto corde dñm deũ prũ
suoꝝ seq q̃ʒ seculares q ex pte se ꝛ sua deo
dãt ꝛ ex pte sibi reseruãt. ut Greg⁹ dicit sup
Ezech. g° vr q minus iputetur eis si ĩ aliq
a scificatione deficiant. ¶ P̃. Ex hoc q ali-
qs bona opa facit min⁹ ↄ̃ pctã eius de⁹ ira-
scit. dicit. n. 2° palipo. 19°. Impio pbes auxi
liũ ꝛ his q oderunt dñm amicitia iungeris.
ꝛ iccirco irã qdẽ dñi merebaris. sꝫ bõa opa
ĩuẽta sunt ĩ te. religiosi aũt plura bona opa
faciũt q̃ʒ seculares. g° si aliq pctã faciũt mi
n⁹ ↄ̃ eos de⁹ irascit. ¶ P̃. Presẽs uita sine
pctõ nõ trãsit. fm illud Jaco. 3°. In multis
offẽdimus oẽs. si g° pctã religiosoꝝ essent
grauiora pctis seculariũ sequeret q religio
si essẽt peioris ↄditiõis q̃ʒ seculares. ꝛ sic ñ
esset sanũ ↄsiliũ ad religionẽ trãsire. ¶ Sed
ↄ̃ est q de maiori malo magis vr esse dolẽ
dũ. sꝫ de pctis eoꝝ q sunt in statu scitatis et
pfectionis maxie videt esse dolẽdum. dr. n.
Jere. 23°. Cõtritũ est cor meũ medio mei. ꝛ
pħea subdit. Propheta nãq ꝛ sacerdos pol-
luti sũt. ꝛ ĩ domo mea ĩueni malũ eoꝝ. g° re
ligiosi ꝛ alii q sũt ĩ statu pfectionis ceteris pa-
ribus g̃uius peccãt. ¶ R° dicendũ q pctm̃
qd̃ a religiosis cõmittit põt esse graui⁹ pccõ
seculariũ eiusdẽ spẽi tripliciter. Uno° si sit ↄ̃
uotũ religionis. puta si religiosus fornicet
vel furet. qa fornicãdo facit ↄ̃ uotum ↄtinẽ
tie. ꝛ furãdo facit ↄ̃ uotũ paupertatis ꝛ nõ so
lũ ↄ̃ pceptũ diuine legis. 2° si ex ↄtemptu pec
cet. qa ex hoc uidet esse magis ingratus di-
uinis bñficiis qb⁹ est sublimat⁹ ad statũ p-
fectionis. sicut apl'us dic ad Heb. x°. q fide-
lis grauiora meret supplicia ex h q peccan
do filiũ dei cõculcat p cõtẽptũ. vñ ꝛ dñs cõ-
querit Jere. xi°. Quid ẽ q dilect⁹ meus in
domo mea fecit scelera multa? 3° mõ pctm̃
religiosi põt esse mai⁹ ꝑpt scandalũ. qa ad
uitã eius plures respiciunt. vñ dr Jere. 23°.
In ꝑphis hirl'ꝫ vidi similitudinẽ adulteriũ
ꝛ iter mẽdacii. ꝛ ↄfortauerũt man⁹ pessimo
rũ ut nõ ↄuerteret unusqsq a malicia sua.
Si vo religiosus nõ ex cõtẽptu. sꝫ ex ĩfirmi
tate uel ignorãtia aliqd pctm̃ qd̃ nõ ẽ ↄtra
uotũ sue ꝑfessiõis cõmittit absq scãdalo. pu
ta ĩ occulto leui⁹ peccat eodẽ genere peccati
q̃ʒ secularis: qa pctm̃ eius ꝛ si sit leue q̃i ab
sorbet ex multis opib⁹ bonis que facit. ꝛ si
sit mortale facili⁹ ab eo resurgit. p° qdẽ ꝑpt
ĩtentionẽ quã hꝫ erectã ad deũ. que ꝛ si ad
horã ĩtercipiat. de facili ad pristina repara-
tur. vñ sup illud ps. Cũ ceciderit nõ collide
tur. dic Origenes. Iniustus si peccauerit ñ
penitet. ꝛ pctm̃ suũ emẽdare nescit. iust⁹ aũt
scit emẽdare. scit corrigẽ. sicut ille q dixerat:
nescio hoiem. paulo p cũ respectus fuisset a
dño. flere cepit amarissime. ꝛ ille q de tecto
mulierẽ uiderat ꝛ ↄcupierat eã. dicẽ uoluit:
peccaui ꝛ malũ corã te feci. Iuuat etiã a so
ciis ad resurgendũ. fm illd̃ Ecclesiastes. 4°.
Si un⁹ ceciderit ab alto fulciet. ve soli quia
cũ ceciderit nõ hꝫ subleuãtẽ se. ¶ Ad pmũ
g° dicendũ q auctoritas illa loqt de his q
p ĩfirmitatẽ uel ignorãtiã cõmittũt. nõ aũt
de his que cõmittũt p cõtemptũ. ¶ Ad fm
dicendũ q Josaphat etiã cui illa vba dñt.
nõ ex malicia. sꝫ ex quadã infirmitate hũa-
ne affectionis peccauit. ¶ Ad tertiũ dicẽdũ
q iusti nõ de facili peccãt ex contemptu. sed
qñq labunt in aliquod pctm̃ ex ignorantia
vel infirmitate a quo de facili releuantur.

si aūt pueniāt ad hoc ꝙ ex cōrēptu peccent
efficiunť pessimi ⁊ maxime icorrigibiles. ƒꝫ
illud Jere. 2°. Cōfregisti iugū. dirupisti uin
cula. dixisti nō ƒuiā. i oi colle sublimi ⁊ sub
oi lig° frōdoso tu ꝓsternaberis meretrix. Uñ
Aug° dic i ep̄la ad plebē hyponēsem. Ex q̄
deo seruire cepi. quō difficile sum exp̄t° me⸗
liores q̄ꝫ q i monasteriis ꝓfecerūt. ita nō sū
expertus peiores q̄ꝫ q i monasteriis cecide⸗
runt.

Deinde consi
randū ē de his que ↄpetūt
religiosis. ¶ Et circa hoc q̄
runť sex. p° utꝝ liceat eis
docē p̄dicare ⁊ alia h°mōi
facere. 2° utꝝ liceat eis de negociis secula
rib° se itromittē. 3° utꝝ teneanť manibus
opari: ¶ 4° utꝝ liceat eis ō elemosynis ui⸗
uē. 5° utꝝ liceat eis mēdicare. 6° utꝝ lice
at eis uestimenta ceteris uiliora deferre.

Ad primum sic pro
cedit. Uideť ꝙ religiosis non liceat docere
p̄dicare ⁊ alia h°mōi facere. Dr̄. n. 7. q. i. i q̄
dā statuto cōstantinopolitane synodi. Uita
monachoꝝ subiectiōis hꝫ v̄bū ⁊ disciplina⸗
tus: nō docēdi uel p̄sidēdi uel pascēdi alios.
Jero° ēt dic ad Ripariū ⁊ desideriū. Mo⸗
nachus nō doctoris. sꝫ plāgētis hꝫ officiuꝫ.
Leo etiaꝫ papa dicit ut habeť. 16. q. i. Pter
dñi sacerdotes nullus audeat p̄dicare: siue
monachus siue laicus ille sit. qui cuiuslibet
scie noie gloriať. sꝫ nō licet trāsgredi ꝓpꝛuꝫ
officiū ⁊ statutū eccl'ie. g° vr̄ ꝙ nō liceat reli
giosis docere predicare ⁊ alia h°mōi facere:
¶ S. Jn statuto Nicene synodi qd̄ ponitur
21. q. i. sic dr̄. Firmiť ⁊ indissolubiliter oibus
p̄cipim° ut aliqs monach° penitentiā nemi⸗
ni tribuat nisi inuicē sibi ut iustū ē. mortuū
nō sepeliat nisi monachū secū i monasterio
cōmorantē. vel si fortuitu quēcūqꝫ aduenie
tiū fratrū futurū ibi mori ↄtingat. sed sicut
ista ptinēt ad officium clericoꝝ. ita etiā pre
dicare ⁊ docere. g° cū alia sit cā monachi et
alia clerici ut Jero° dic ad Heliodoꝝ. vr̄ ꝙ
nō liceat religiosis predicare docere ⁊ alia
h°modi facē. ¶ S. Greg° dic i registro. Ne
mo pōt ecclesiasticis obsequiis deseruire. et
in monastica regula ordinate p̄sistere. ⁊ hoc
hēť. 16. q. i. sꝫ monachi tenenť in monastica
regula ordīate p̄sistere. g° vr̄ ꝙ nō possint
ecclesiasticis obsequiis deƒuire. docere autē
⁊ p̄dicař ptinēt ad ecclesiastica obseq̄a. g° vr̄
ꝙ nō liceat eis p̄dicare aut docere aut aliqd
h°modi facē. ¶ Sꝫ ↄ̄ ē qd̄ Greg° dic ⁊ hēť
2. q. i. eadē. Ex auctoritate. n. h°modi decre
ti. qd̄ ap̄lico moderamie ⁊ pietatis officio a
nobis ē cōstitutū. sacerdotib° mōachis apo
stoloꝝ figurā ducētib° liceat p̄dicare. bapti⸗
ꝫare. cōmunionē dare. ꝓ pctōribus orare.
p̄niam iponere atqꝫ peccata soluere. ¶ R°
dicendū ꝙ aliqd dr̄ alicui nō licere dupl'r.
Uno° qa hꝫ in se qd̄ ↄ̄riať ei qd̄ diciť nō li
cere sicut nulli hōi lꝫ peccare. qa hꝫ i se gli⸗
bet hō rōnē ⁊ obligationē ad legē dei qb° ↄ̄
riať pctm̄. ⁊ h̄ mō diciť alicui nō licere p̄di⸗
care uel docere vel aliqd h°mōi facē. qa hꝫ
i se aliqd qd̄ his repugnat. vel rōne p̄cepti
sicut his q sūt irregulares ex statuto eccl'ie
nō licet ascēdere ad sacros ordies. uel ꝓpť
pctm̄. ƒm illud p̄s. Pctōri aūt dixit de°: qua
re tu enarras iusticias meas? hoc aūt modo
nō ē illicitū religiosis p̄dicare docē ⁊ h°mōi
facere. tū qa ex uoto ⁊ p̄cepto regule nō ob⸗
liganť ad h̄ ꝙ ab his abstineāt. tum etiā qa
nō reddūť ad hoc min° idonei ex aliq̄ pctō
cōmisso. sꝫ magis idonei ex exercitio scitatis
qd̄ assūpserūt. stultū aūt ē dicē ut p hoc ꝙ
aliqs in scitate ꝓmoueť efficiať minus ido
ne° ad spūalia officia exercenda. ⁊ iō stulta
ē quorūdam opinio dicentiū ꝙ ipse stat° re
ligionis impedimētū affert talia exequēdi.
quoꝝ errorē Bonifaci° papa rōnib° ↄ̄ dic⸗
tis excludit dicēs ut habeť. 16. q. i. Sūt non
nulli nullo dogmate fulti. audacissimo qdē
ꝫelo magis amaritudis q̄ꝫ dilectiōis iflāma
ti asserētes mōachos qa mūdo mortui sūt
⁊ deo uiuūt. sacerdotalis officii ptāte indi⸗
gnos. sꝫ oio labūť. qd̄ ostdit. p° qdē. qa non
ↄ̄riat regule. subdit. n. Necqꝫ. n. btūs Bene⸗
dict° monachoꝝ p̄ceptor almific° h°mōi rei
aliq̄ mō fuit iterdictor. ⁊ silit nec in aliis re⸗
gulis hoc ꝓhibeť. 2° iprobat p̄dictū errorē
ex idoneitate monachoꝝ cum i fine capituli
subdit. quāto qsqꝫ ē excellētior. tāto ⁊ i illis
spūalib°. s. opib° potētior. Alio° diciť aliqd
nō licere alicui nō ꝓpť ↄ̄riū qd̄ habeat. sed
ꝓpť h̄ ꝙ ↄ̄ficit ei unde illud possit. sicut dia
cono nō licet missam celebrare. quia nō ha⸗
bet ordinē sacerdotalē. ⁊ presbytero nō licet
sententiam ferre. quia nō habet episcopalē

auctoꝛitatē. In qbus tñ ē distinguēduȝ. qa ea que sūt oꝛdinis cōmitti nō possūt nisi ei q oꝛdinē habet. sicut diacono nō pōt cōmitti ꝙ celebret missaȝ nisi fiet sacerdos. ea ꝟo q̄ sūt iurisdictionis cōmitti possūt eis q non habēt oꝛdinariā iurisdictioneȝ. sicut ꝓlatio sentētie cōmittit̄ ab ep̄o simplici sacerdoti. ⁊ h̄ mō dicit̄ nō licere monachis ⁊ aliis religiosis p̄dicare docere ⁊ alia h'modi facere qa status religionis nō dat eis ptātē h'modi faciēdi possūt tñ ista facē si oꝛdinē r̄cipiant uel oꝛdinariā iurisdictionē. aut etiam si eis cōmittāt̄ ea q̄ sūt iurisdictiōis. ¶ Ad p̄mū g° dicendū ꝙ ex ꝟbis illis habet̄ ꝙ monachi ex hoc ꝙ sūt monachi nō nanciscunt̄ habere ptātem talia faciendi. nō aūt ex hoc ꝙ sūt monachi habēt aliqd ꝯriū executioni taliū actuū. ¶ Ad secundū dicendū ꝙ illud etiā statutū Niceni cōcilii p̄cipit ut monachi nō usurpēt sibi ex hoc ꝙ sūt mōachi ptātē huiusmōi actus exercēdi. nō aūt ꝓhibet qn ista possint eis cōmitti. ¶ Ad tertiuȝ dicendū ꝙ ista duo se nō cōpatiūt̄. s. ꝙ aliqs oꝛdinariā curā ecclesiasticoꝝ officiorum hēat ⁊ monasticā regulā in monasterio seruet. p hoc tñ nō excludit̄ qn monachi ⁊ alii religiosi possint interdū circa ecclesiastica officia occupari ex cōmissione p̄latoꝝ q oꝛdinariā curā hñt. ⁊ p̄cipue illi quoꝝ religiōes ad hoc sūt specialiter institute ut īfra dicet̄.

Ad secūdū sic proce

dit̄. Videt̄ ꝙ religiosis non liceat secularia negocia tractare. Dicit̄ eīm ī p̄dicto decreto Bonifacii pape. ꝙ btūs Benedict' eos secularīū negocioꝝ dixit expꝛes foꝛe. qđ quideȝ aplicis documētis. ⁊ oīuȝ scōꝝ p̄ruȝ īstitutis. nō solū monachis. sȝ etiā canonicis oīb' magnop̄e īperat̄. fm illō. 2. ad Thimot. 2°. Nemo militāś deo īplicat se secularib' negociis. sȝ oībus religiosis īminȝ ꝙ militēt deo. g° nō licet eis secularia negocia exercē. ¶ P̄ .i. ad Thessal. 4°. dic aplus. Opam detis ut qeti sitis ⁊ ut negociū ṽr̄m agatis. glo. dimissis alienis qđ uobis utile ē ī emēdatiōeȝ vite. sȝ religiosi sp̄alit̄ assumūt studiū emendatiōis uite. g° non debēt secularia negocia exercē. P̄. Sup illō Math. xi°. Ecce q mollib' uestiūt̄ ī domib' regū sūt. dic Jero'. Ex h̄ ōndit rigidā uitā ⁊ austerā p̄dicationē uitare debē aulas regū ⁊ nobiliū hoīȝ palacia declinare. sȝ nccitas seculariū negocioꝝ īgerit hoīem ad frequētandū regum palacia. g° nō licet religiosis aliq̄ negocia secularia ptractare. ¶ Sȝ ꝯ̄ ē qđ apl's dic ad Ro. vlt. Cōmēdo uobis phebē soꝛoꝛē nr̄aȝ. ⁊ p̄ea subdit. ⁊ assistatis ei ī quocūqȝ negocio uestri īdiguerit. ¶ R° dicendū ꝙ sicut s̄ dictū ē: status religiōis ē oꝛdinat' ad p̄fectionē caritatis ꝯsequēdā. ad quā qdē p̄ncipaliter ptinet dei dilectio. secūdario aūt dilectio ꝓximi. ⁊ iō religiosi p̄cipue ⁊ ꝓpt̄ se debent ītēdere ad h̄ ꝙ deo uacēt. si aūt nccitas ꝓximis īmineat eoꝝ negocia ex caritate agē debēt fm illud ad Gal. 6°. Alter alteri' onera poꝛtate ⁊ sic adīplebitis legē xp̄i. qa ī hoc ipso ꝙ ꝓx̄is seruiūt ꝓpt̄ deū dilectiōi diuine obsequūt̄. vñ dic Jaco. p°. Religio munda ⁊ īmaculata apud deū ⁊ patrē. h̄ ē uisitare pupillos ⁊ uiduas in tribulatiōe eoꝝ. glo. i. succurrē eis q carēt p̄sidio ī tp̄e nccitatis. Est g° dicenduȝ ꝙ cā cupiditatis secularia negocia gerere nec monachis nec clericis lȝ. cā ꝟo caritatis se negociis secularib' cū debita moderatiōe īgerē possūt fm supioꝛis licentiā ī ministrādo ⁊ dirigēdo. vñ dicit̄ in decretis. dis. 88. Decreuit sancta synod' nullū deīceps clericū. aut possessiōes cōducere aut negociis secularibus se pmiscē. nisi ꝓpt̄ curā pupilloꝝ aut oꝛphanoꝝ aut uiduarū. aut si foꝛte ep̄us ciuitatis ecclesiasticaꝝ reꝝ sollicitudinē eū habere p̄cipiat. eadē aūt rō est de religiosis ⁊ clericis. qa utrisqȝ simit̄ negocia secularia īterdicūt̄ ut dictū est. ¶ Ad p̄imū g° dicendū ꝙ monachis interdicunt̄ secularia negocia tractare ꝓpt̄ cupiditatem nō aūt ꝓpt̄ caritatē. ¶ Ad fm dicenduȝ ꝙ nō ē curiositas. sȝ caritas si ꝓpt̄ nccitatem aliqs se negociis īmisceat. ¶ Ad tertiū dicēdū ꝙ frequētare palacia regū ꝓpt̄ delicias vl' gloriā uel cupiditatē nō cōpetit religiosis. sȝ eas adire ꝓpt̄ pias cās eis cōpetit. vñ dr̄ 4°. Reg. 4°. ꝙ Heliseus dixit ad mulierē. Nūqd hēs negociū. ⁊ uis ut loquar regi uel p̄ncipi militie? Silit̄ etiā ꝯuenit religiosis adire regū palacia ad eos arguendos ⁊ dirigendos. sicut Johēs baptista arguebat Herodem ut dicit̄ Math. 14°.

Ad tertium sic pro

cedit̄. Videt̄ ꝙ religiosi mānib' opari teneātur. Nō. n. excusant̄ religiosi ab obseruātia

p̄ceptoꝝ. ſꝫ opari manib⁹ ē i p̄cepto. ſm illō i. ad Theſſal. 4º. Operemini manibus vr̄is ſicut p̄cepim⁹ uobis. vñ ⁊ Aug⁹ i li. ō opib⁹ monachoꝝ dic. Ceteꝝ qs ferat hoīes contumaces. i. religioſos nō opantes. de qbus ibi loqtur. ſaluberrimis apl̄i monitis reſiſtentes nō ſicut īfirmiores tolerari. ſꝫ ſicut fortiores p̄dicari. g° vr̄ ꝙ religioſi teneant̄ manib⁹ opari. ¶ P̄. 2. ad Theſſal. 3º. ſup illud. Si qs nō vult opari nec manducet. dic glo. Dicūt qdā de opib⁹ ſpūalib⁹ h̄ apl̄m p̄cepiſſe nō de ope corpali in q̄ agricole uel opifices laborāt. ⁊ īfra. ſꝫ ſupfluo conāt̄ ⁊ ſibi et ceteris caligiṇē adducē. ut qō hūiliter monet caritas. nō ſolū facere nolit. ſꝫ nec etiā itelligere. ⁊ īfra vult ſuos dei corpalit̄ opari vñ uiuant. ſꝫ p̄cipue religioſi ſerui dei noīant̄. utpote ſe totalit̄ dīno ſeruitio mācipantes. ſicut pꝫ p Dyo. 6º ca° cel. ierar. g° vr̄ ꝙ teneant̄ manib⁹ opari. ¶ P̄. Aug⁹ dic i li° de opibus mōachoꝝ. Quid agant q opari corporaliter nolūt ſcire deſidero. orōnib⁹ igīt vacamus ⁊ pſalmis ⁊ lectionib⁹ ⁊ uerbo dī. ſꝫ ꝙ p iſta nō excuſent̄ oſtēdit p ſingula. nā primo de oratione dic. citi⁹ exaudit̄ una obedientis oratio q̄ꝫ decē miliū contēptoꝝ. illos cōtēptores itelligēs ⁊ idignos exaudiri qui manib⁹ nō opant̄. 2° de diuinis laudibus ſubdit. cantica ꝟo dīna cātare etiā manibus laborātes facile poſſūt. 3º ſubiūgit de lectione. q aūt ſe dicūt lectiōi uacare. nōne illic inueniūt qō p̄cipit apl̄s. q̄ eſt g° iſta puerſitas lectioni nole obtēpare dū uult ei uacare. 4º ſubiūgit de predicatiōe. ſi āt alicui ſmo erogandus ē. ⁊ ita occupat̄ ut manibus opari nō uacet. nūqd in monaſterio oēs h̄ poſſūt. qñ g° nō oēs poſſūt. cur oēs ſub hoc ɔtēptu uacare uolūt. quāq̄ꝫ ſi oēs poſſēt uiciſſitudinē facere deberēt. nō ſolū ut ceteris neceſſariis opib⁹ occuparēt̄. ſꝫ etiam qa ſufficit ut multis audiētib⁹ unus loqt̄ g° vr̄ ꝙ religioſi nō debeāt ceſſar̄ a manuali ope pp h⁹modi ſpūalia opa qb⁹ uacāt. ¶ P̄. Luc. 12º ſup illud. Uēdite q̄ poſſidetis ⁊c̄. dic glo. Non tm̄ cibos ur̄os cōicate paupib⁹. ſꝫ etiā uēdite poſſeſſiones ur̄as ut oībus ueſtris ſimul ꝓ dño ſp̄etis p̄ea labore manuū opemini vnde uiuatis uel elemoſynā faciatis. ſed ad religioſos ptinet ꝓprie oīa ſua relinquē. g° vr̄ ꝙ etiā eoꝝ ſit de labore manuū ſuarum uiuere ⁊ elemoſynas facere. ¶ P̄. Religioſi p̄cipue uident̄ teneri apl̄oꝝ uitaꝫ imitari. qa ſtatū pfectōis ꝓfitent̄. ſꝫ apl̄i manibus ꝓpis laborabāt. ſm illud. i. ad Cor. 4º. Laboram⁹ opātes manibus nr̄is. g° vr̄ ꝙ religioſi teneāt̄ mālbus opari. Sꝫ ō. Ad p̄cepta obſuāda q̄ cōiter oībus ꝓponūt̄ codeꝫ mō tenent̄ religioſi ⁊ ſeculares. ſꝫ p̄ceptum de ope manuali cōit̄ oībus ꝓponit̄ ut pꝫ. 2 ad Theſſal. 3º. Subtrahatis uos ab oī fratre ābulāte iordinate ⁊c̄. ffēꝫ aūt noīat quēlibet xp̄ianū. ſicut ⁊. i. ad Cor. 7º. Si qs frat̄ uxorē hꝫ īfidelē ⁊c̄. ⁊ ibidē dr̄. Si qs nō vl̄t opari nec māducet. nō g° religioſi magis tenēt̄ manibus opari q̄ꝫ ſeculares. ¶ R° dicendū ꝙ labor manualis ad q̄ttuor ordiat̄. p° qdē ⁊ p̄ncipalit̄ ad uictū q̄rendū. vñ ⁊ p̄mo hōi dictū ē. In ſudore vultus tui veſceris pāe tuo. ⁊ i p°s. Labores manuū tuarū qa manducabis ⁊c̄. 2° ordiat̄ ad tollendum ociū ex q̄ multa mala oriūt̄. vñ dr̄ Ecc. 33º. Mitte ſuū tuū i opationē ne uacet. multaꝫ n. maliciā docuit ocioſitas. 3º ordiat̄ ad concupiſcētie refrenationē inq̄tū p h̄ macerat̄ corp⁹. vñ. 2. ad Cor. 6º dicit̄. In laboribus i ieiuniis in uigiliis i caſtitate. 4° aūt ordiat̄ ad elemoſynas faciēdas. vñ dr̄ ad Eph̄. 4º. Qui furabat̄ iam nō furetur. magis aūt laboret opādo manib⁹ ſuis qō bonū ē. ut habeat unde tribuat neceſſitatē patiēti. Scd̄m g° ꝙ labor manualis ordiatur ad uictuꝫ q̄rendū cadit ſub neceſſitate p̄cepti ꝓut ē neceſſariū ad talem finē. qō eīm ordiet̄ ad finē a fine neceſſitatē hꝫ ut. ſ. intātū ſit neceſſariū inq̄tū finis ſine eo eē nō pōt. ⁊ iō qui nō hꝫ aliūde vnde uiuere poſſet. tenet̄ mānibus opari cuiuſcūq̄ꝫ ſit ɔditiōis. ⁊ hoc ſignt ꝟba apl̄i dicētis: qui nō vult opari nec mānducet. q̄i dicēt. ea neceſſitate aliqs tenet̄ ad opandū manibus qua tenetur ad manducandū. vñ ſi qs abſq̄ꝫ manducatione poſſet vitā trāſigere non teneret̄ manib⁹ opari. ⁊ eadē rō ē de illis q hñt alias vnde licite uiuere poſſūt. nō. n. intelligitur aliqs poſſe facere qō nō licite facere pōt. vñ ⁊ apl̄us nō īuenitur opus manuū p̄cepiſſe niſi ad excludendū pc̄m̄ eoꝝ q illicite uictuꝫ acqrebant. vñ p° qdē precipit apl̄us opus manuale ad euitandum furtū. ut pꝫ ad Eph̄. 4º. Qui furabatur iam nō furetur. magis aūt laboret opando manib⁹ ſuis. 2° ad uitandū cupiditatem alienaꝝ reꝝ. vñ dic i. ad Theſſal. 4º.

Operemini manib⁹ vr̄is sicut ꝓcepim⁹ uo-
bis ⁊ ut honeste ābuletis ad eos q foris sūt.
3° ad euitandū turpia negocia ex qb⁹ aliqui
uictū acqrūt. vn̄. 2. ad Thessal. 3°. dic. Cū es-
sem⁹ apud uos hoc denūciabam⁹ uobis. qm̄
si qs nō vult opari nec mādu cet. audiuim⁹
n. quosdā int̄ uos ābulare inqete nihil opā-
tes. s3 curiose agētes. glo. qui feda cura ne-
cessaria sibi ꝓuidēt. his aūt qui eiusmōi sūt
denūciam⁹ ⁊ obsecram⁹ ut cū silētio opan-
tes panē suū mādu cēt. Vn̄ Jero⁹ dic super
ep̄laꝫ ad Gal. ꝙ ap̄lus hoc dixit nō tā offi-
cio docētis ꝙ̄ uitio gētis. Sciendū tamē ꝙ
sub ope manuali itelligunt̄ oīa humana of-
ficia ex qb⁹ hoīes licite uictum lucrant̄. siue
manib⁹ siue pedib⁹ siue lingua fiant. vigiles
n. ⁊ cursores ⁊ alii h⁹modi de suo labore ui-
uētes. intelligunt̄ de opib⁹ manuū uiuē. qa
n. manus ē organū organoꝝ. ꝑ op⁹ manuū
oīs opatio itelligit̄ de qua aliqs uictū licite
pōt lucrari. ſm aūt ꝙ op⁹ manuale ordinat̄
ad ociū tollendū uel ad corporis maceratio-
nē. nō cadit sub necessitate precepti ſm se ꝯ-
sideratū. qa multis aliis modis pōt uel ca-
ro macerari uel etiā ociū tolli ꝙ̄ ꝑ opus ma-
nuale. macerat̄. n. caro ꝑ ieiunia ⁊ uigilias.
⁊ ociū tollit̄ ꝑ meditationes sacraꝝ scriptu-
raꝝ ⁊ laudes dīnas. vn̄ sup illud ps. Defece-
rūt oculi mei i eloquiū tuū. dic glo. Non est
ociosus qui v̄bo dei tantū studet. nec plurís
est qui extra opat̄ ꝙ̄ q studiū cognoscende
v̄itatis exercet. ⁊ ideo ꝓpt̄ has cās religiosi
nō tenent̄ ad opa manualia sicut nec secula-
res. nisi forte ad hoc ꝑ statuta sui ordis ob-
ligent̄. sicut Jero⁹ dic in ep̄la ad Rusticuꝫ
monachū. Egyptioꝝ monasteria hūc tenēt
morē. ut nullū absq3 ope aut labore suscipi-
ant. nō tam ꝓpt̄ uict⁹ nccitatē ꝙ̄ ꝓpt̄ aīe sa-
lutē. ne uagent̄ ꝑnitiosis cogitationib⁹. iꝙ̄-
tū v̄o opus manuale ordinat̄ ad elemosy-
nas faciendas nō cadit sub nccitate ꝓcepti.
nisi forte in aliquo casu i q̊ ex necessitate ali-
qs elemosynas facere teneret̄ ⁊ non posset
alias habē vnde paupibus subueniret. in q̊
casu obligarent̄ simili̾ religiosi ⁊ seculares
ad opa manualia exequēda. ¶ Ad primuꝫ
g° dicendū ꝙ preceptū illud qđ ab ap̄lo ꝑ-
ponit̄ ē de iure naturali. vn̄ sup illud. 2. ad
Thessal. 3°. Ut subtrahatis uos ab oī fratre
inordinate ābulante. dicit glo. alit̄ ꝙ̄ ordo
nature exigit. loqtur autē de his qui ab ope
manuali cessabāt. vn̄ ⁊ natura man⁹ hōi de-
dit loco armoꝝ ⁊ tegumētoꝝ que aliis aīa-
lib⁹ tribuit. ut. s. ꝑ man⁹ hec ⁊ oīa necessaria
cōgrat. ex quo p3 ꝙ cōiter ad hoc ꝓceptū te-
nent̄ etiā religiosi ⁊ seculares. sicut ad oīa
alia legis naturalis ꝓcepta. nō tn̄ peccāt qcū-
q3 manib⁹ nō opant̄. qa ad illa ꝓcepta legis
nature q̄ ꝑtinēt ad bonū multoꝝ. nō tenēt̄
singuli. s3 sufficit ꝙ un⁹ uacet uni officio et
ali⁹ alt̄i. puta ꝙ qdā sūt opifices. qdā agri-
cole. qdā iudices. qdā doctores. ⁊ sic đ aliis.
ſm illđ ap̄li. i. ad Cor. 12°. Si totū corp⁹ ocu-
lus ubi audit⁹. ⁊ si totuꝫ audit⁹ ubi odorat⁹
⁊c. ¶ Ad ſm dicendū ꝙ glo. illa sumit̄ ab
Aug⁹ in li° de opib⁹ monachoꝝ. in quo lo-
qt̄ ꝯ monachos quosdā q dicebāt nō ēē lici-
tū seruos dei manibus opari. ꝓpt̄ h̄ ꝙ dn̄s
dic Math. 6°. Ne solliciti sitis aīe uestre qd
māducetis. nec tn̄ ꝑ hec v̄ba iducit̄ necessi-
tas religiosis manibus opādi si habēt āliū
de unde uiuē possint. qđ p3 ꝑ h̄ qđ subdit.
vl̄t seruos dei corpalit̄ opari vn̄ uiuāt. hoc
aūt nō magis ꝑtinet ad religiosos ꝙ̄ ad se-
culares. qđ p3 ex duobus. p° qdē ex ipo mō
loquēdi q̊ ap̄lus utit̄ dicēs. ut subtrahatis
uos ab oī fratre ābulāte inordinate: fr̄es. n.
oēs xp̄ianos uocat. nōdū. n. erāt tūc tp̄is re-
ligiōes istitute. 2° religiosi nō tenent̄ ad alia
ꝙ̄ seculares nisi ꝓpt̄ regule ꝓfessionē. ⁊ iō
si in statutis regule nō ꝯtineat̄ aliqd de ope
manuali. nō tenēt̄ alit̄ ad opandū manibus
religiosi ꝙ̄ seculares. ¶ Ad tertiū dicendū
ꝙ oībus illis opib⁹ sp̄ualibus que ibi tāgit
Aug⁹ pōt aliqs uacare duplicit̄. vno° q̄i de-
seruiēs utilitati cōi. alio° q̄i isistēs utilitati ꝓ-
uate. Illi g° q ꝓdictis opibus sp̄ualibus pu-
blice uacāt. excusāt̄ ꝑ h⁹mōi opa sp̄ualia ab
ope manuali duplici rōne. p° qdē qa opor-
tet eos totalit̄ ēē occupatos circa huiusmōi
opa. 2° qa huiusmōi opa exercētibus debet̄
subministratio uictus ab his q̊ꝝ utilitati de-
seruiūt. illi v̄o q ꝓdictis opibus nō q̄i publi-
cis. s3 q̄i ꝓuatis uacāt nō o3 ꝙ ꝑ huiusmōi
opa a manualibus opibus abstrahant̄. nec
etiā fit eis debitū ut de stipēdiis fideliū ui-
uāt. ⁊ de talibus loqt̄ Augu. Qđ 2° dicit ꝯ
cantica dīna decātare manibus opātes pos-
sūt. exēplo opificū q fabulis linguas dāt. cū
tn̄ manibus ab ope nō recedāt. manifestuꝫ
est ꝙ nō potest intelligi de his qui horas ca-
nonicas in eccl̄ia decantant. sed intelligitur

De his q psalmos uel hymnos dĩcũt q̃i ꝑua-
tas oṙones. sĩl'r̃ qḋ dic de lectione ⁊ oṙone
referendũ est ad oṙones ⁊ lectiones ꝑuatas
q̃s etiã laici iterdũ faciũt. nõ aũt ad illos qui
publicas oṙones i ecc'lia faciũt. vel etiã pu-
blicas lectiões i scolis legũt. vñ nõ dicit qui
dicũt se uacare doctrĩe uel istructioni. sed q
dicũt se uacare lectioni. sĩl'iter etiã de ꝑdica-
tiõe loquit' nõ que fit publice ad populũ. ſ3
que spãliter fit ad unũ uel ad paucos ꝑ mo
dũ priuate ãmonitiõis. vñ signanter dic: si
alicui sermo erogãdus est. nã sicut glo. dicit
i. ad Cor. 2°. sermo ẽ qui ꝑuatim fit. ꝑdica-
tio que fit i cõi. ¶ Ad q̃rtum dicendũ ꝙ illi
q oĩa ꝓpt' deũ spnũt tenẽt' mãib⁹ opari qñ
al' nõ hñt vñ uiuãt uel vñ el'yas faciant i ca
su in quo facẽ elemosynã cadit sub ꝑcepto.
nõ aũt alit' ut dictũ est. ⁊ ſm h' loquit' glo.
inducta. ¶ Ad qntũ dicendũ ꝙ hoc ꝙ apl'i
manibus laborauerũt. qñq3 qdẽ fuit neces-
sitatis. qñq3 v'o superogatiõis. necessitatis
qdẽ qñ ab aliis uictũ iuenire nõ poterãt. vñ
sup illud. i. ad Cor. 4°. Laboramus opãtes
manibus nr̃is. dic glo. qa nemo dat nobis.
superogatiõis aũt ut p3 ꝑ illud qḋ habet'. i.
ad Cor. 9°. vbi dicit apl's ꝙ nõ est usus ptã
te quã hẽbat uiuẽdi de euãgelio. hac aũt su
perogatiõe utebat' apl'us trib⁹ de causis.
p° qdẽ ut occasionẽ ꝑdicandi auferret pseu
do apl'is q ꝓpt' sola tp̃alia ꝑdicabãt. vñ dic
2. ad Cor. xi°. Qḋ aũt facio ⁊ faciã ut ãpu-
tem coꝝ occasionẽ ⁊c̃. 2° ad euitãdũ ꝗuam̃
coꝝ qbus ꝑdicabat. vnde dic. 2. ad Cor. 12°.
Quid minus hũistis pre ceteris ecclesiis ni
si ꝙ egoipse nõ ꝗuaui uos. 3° ad dat. dum
exemplũ opandi ociosis. vñ. 2. ad Thessal.
3°. dicit. Nocte ⁊ die opantes ut formã da-
rem⁹ uobis ad imitandũ nos. qḋ tñ apl'us
nõ faciebat i locis i qb⁹ hẽbat facultatẽ q̃ti-
die ꝑdicãdi sicut athenis ut Aug⁹ dicit i li°
de opib⁹ monachoꝝ. nõ aũt ꝓpt' hoc religi
osi tenẽtur apostolum in hoc imitari cũ nõ
teneantur ad omnes superogatiões. vñ nec
alii apostoli manibus operabantur.

Ad quartum sic pro

cedit'. Uidet' ꝙ religiosis nõ liceat d' elemo
synis uiuere. Apl's. n. i. ad Thimot. 5°. pre-
cipit ꝙ uidue que possũt aliũde sustẽtari nõ
uiuãt de elemosynis ecclesie ut ecc'lia suffi-
ciat illis q̃ uere uidue sũt. ⁊ Jero⁹ dic ad Da
masũ papã ꝙ qui bonis parentũ ⁊ opib⁹ su
stẽtari possũt si qḋ pauperꝝ ẽ accipiũt. sacri
legiũ ꝓfecto cõmittũt. ⁊ ꝑ abusionẽ talium
iudiciũ sibi mãducant ⁊ bibunt. ſ3 religiosi
possũt labor' manuũ sustẽtari si sint ualidi.
g° vr̃ ꝙ peccẽt elemosynas pauperꝝ come-
dendo. ¶ P̃. Uiuere de sũptib⁹ fideliũ est
merces deputata ꝑdicantib⁹ euangeliũ pro
suo labore uel ope. ſm illud Math. x°. Di-
gn⁹ ẽ opari⁹ cibo suo. ſ3 ꝑdicare euangeliu3
nõ ptinet ad religiosos. ſ3 maxĩe ad ꝑlatos
q sũt pastores ⁊ doctores. g° religiosi non
possũt licite uiuẽ de elemosynis fidelium.
¶ P̃. Religiosi sũt in statu ꝑfectiõis. ſ3 ꝑfe
cti⁹ ẽ dare elemosynas q̃3 accipe: dr̃. n. Act.
20. Beatius ẽ magis dare q̃3 accipe. g° non
debẽt de elemosynis uiuẽ. ſ3 magis ex opi-
b⁹ manuũ suaꝝ elemosynas dare. ¶ P̃. Ad
religiosos ptinet ipedimẽta v'tutis ⁊ occasi
ones pcti uitare. ſ3 acceptio elemosynaꝝ ꝑ-
bet occasionẽ peccati ⁊ ipedit v'tutis actu3.
vñ sup illḋ. 2. ad Thessal'. vlt. Ut nosmetip
sos formã darem⁹ uobis. dic glo. Qui fre-
quẽt' ad alienã mẽsam comedit ocio d'dit⁹.
ut adulet' necesse ẽ pascẽti se. dr̃ ẽt Exo. 23°.
Ne accipias munera q̃ excecãt prudẽtes et
mutãt v'ba iustoꝝ. ⁊ ꝓv'. 22°. dr̃. Qui acci-
pit mutuũ seru⁹ ẽ fenerãtis. qḋ ẽ religiõi 2-
riũ. vñ sup illud. 2. ad Thessal'. vlt. Ut nos-
metipsos formã darem⁹ ⁊c̃. dicit glo. Reli-
gio nr̃a ad libertatẽ hoĩes aduocat. g° vr̃ ꝙ
religiosi nõ debeant de elemosynis uiuere.
¶ P̃. Religiosi ꝑcipue tenẽt' imitari apl'oꝝ
ꝑfectionẽ. vñ apl's dic sup illud ad Phil. 3°.
Quicũq3 ꝑfecti sum⁹ hoc sentiam⁹. ſ3 apl's
nolebat uiuere de sũptib⁹ fideliũ. ut occasio
nẽ auferret pseudo apl'is. sicut ipse dicit. 2.
ad Cor. xi°. ⁊ ne scandalũ poneret' infirmis
ut p3. i. ad Cor. 9°. g° uidet' ꝙ ꝓpt' easdẽ cãs
religiosi debeant abstinẽ ne de elemosynis
uiuãt. vñ ⁊ Aug⁹ dic i li° de opib⁹ mõacho-
rũ. Amputetis occasionẽ turpiũ nundinaꝝ
qbus estimatio vr̃a ledit' ⁊ isirmis offendi-
culũ ponit'. ⁊ oñdite hoib⁹ nõ uos in ocio fa
cilẽ uictũ. ſ3 ꝑ angustã ⁊ artã uita3 regnum
dei q̃rẽ. ¶ S3 2 ẽ ꝙ sicut Greg⁹ dic i 2° dia
logoꝝ. btũs Benedict⁹ trib⁹ annis i specu ꝑ
manẽs de his q̃ a Romano monacho mi-
nistrabãt' refect⁹ ẽ. ꝑq̃3 domũ parẽtesq3 reli
q̃rat. ⁊ tñ ualidus corꝑe existẽs nõ legit' de
labore mãuũ q̃siuisse. g° r'ligiosi licite possũt

de elemosynis uiuē. ¶ R° dicendū ꝙ uni/
cuiqꝫ lȝ uiuē de eo qđ suū ē uel sibi debitū.
Fit aūt aliqđ alicui⁹ ex libertate donantis. ⁊
iō religiosi ⁊ clerici quoꝝ monasteriis vł ec
clesiis ex munificentia ꝑncipū vł quorūcū/
qꝫ fideliū sūt facultates collate ex qb⁹ sustē/
tent̄ possunt đ eis uiuē licite absqꝫ h̄ ꝙ ma
nib⁹ laborēt. ⁊ tñ certū ē eos de elemosyna
uiuē. vñ ⁊ simılit̄ si aliq̄ mobilia religiosis
a fidelib⁹ ꝯferāt̄. possūt de eis licite uiuere:
stultū ē. n. dicē ꝙ aliqs ī elemosynaȝ possit
accipe magnas possessiones. nō aūt panem
vel paruā pecuniā. sȝ qa h⁹mōi bñficia reli/
giosis uidēt̄ eē collata ad hoc ꝙ liberi⁹ reli
giosis actibus insistere possint quoꝝ cupiūt
se fore ꝑticipes qui tp̄alia subministrāt. red
derēt̄ eis usus ꝑdictoꝝ donoꝝ illicit⁹ si ab
actib⁹ religiosis desisterēt. qa sic ꝯtrum est
de se defraudarēt intentionē eoꝝ q talia bñ
ficia cōtulerūt. Debitū aūt ē alicui aliqđ du
plicit̄. Uno° ꝓpt̄ nccitatē que facit oīa coīa
ut Amb° đic. ⁊ iō si religiosi nccitatē patian
tur. licite possūt de elemosynis uiuē. q̄ qdeȝ
necessitas pōt eē. p° qdē ꝓpt̄ corpis īfirmi
tatē. ex qua cōtingit ꝙ nō possūt sibi labore
manuū uictū querere. 2° si illud qđ ex oper̄
manuali cōgrūt eis ad uictū nō sufficiat. vñ
Aug⁹ đic ī li° de opib⁹ monachoꝝ. ꝙ bona
opa fidliū subsidio supplēdoꝝ necessarioꝝ
deesse nō debēt seruis dei qui māib⁹ opāt̄
ur hore qbus ad expediendū aiuȝ ita vacat̄
ut illa corporalia opa geri nō possūt nō op/
primāt egestate. 3° ꝓpt̄ pristinā ꝯuersatiōeȝ
eoꝝ qui nō ꝯsueuerāt manib⁹ laborare. vñ
Aug⁹ đic in li° de opib⁹ mōachoꝝ. ꝙ si ha
beant aliqđ ī seculo quo facile sine opificio
sustentarēt istā uitā quā cōuersi ad deum ī
digentib⁹ dispartiti sūt. ⁊ credēda est eorum
infirmitas ⁊ ferēda. solēt. n. tales delicatius
educati laborē operū corporaliū sustinere ñ
posse. Alio° efficit̄ aliqđ alicui debituȝ ex eo
qđ ipse ỽe exhibet. siue sit aliqđ tēporale si
ue spūale. ꝭm illđ. i. ad Cor. 9°. Si nos uo/
bis spūalia seminauim⁹: ñ magnū ē si carna/
lia vr̄a metam⁹. Et ꝭm h̄ q̄druplicit̄ possūt
religiosi de elemosynis uiuere quasi sibi de
bitis. p° qdē si ꝑdicēt auctoritate ꝑlatoruȝ.
2° si sint ministri altarıs. qa ut đr. i. ad Cor.
9°. Qui altario deseruiūt cum altario ꝑtici/
pāt: ita ⁊ dñs ordīauit his q euāgeliū ānun
ciāt de euāgelio uiuē. vñ ⁊ Aug⁹ dicit in li°
de opibus mōachoꝝ. Si euāgeliste sūt fate
or hēnt ꝑtātē uiuēdi đ sūptib⁹ fideliū. si mi
nistri altaris dispēsatores sacramentoꝝ. vñ
sibi istā nō arogāt sȝ plane uēdicāt ꝑtātem.
⁊ hoc ideo qa sacrificiū altaris ubicūqꝫ aga
tur cōe est toti ꝑp̄lo fideliū. 3° si insistāt stu
dio sacre scripture ad cōeȝ utilitatē toti⁹ ec/
clesie. vñ Jero⁹ đic ꝯ vigilātiū. Hec undiqꝫ
usqꝫ hodie ꝑseuerat ꝯsuetudo nō solū apud
nos: sȝ etiā apud hebreos. ut qui ī lege đñi
meditant̄ die ac nocte. ⁊ patrē nō hñt in t̄ra
nisi solū deū toti⁹ orbis. foueant̄ misteriis.
4° si bona tp̄alia que habebāt monasterio
largiūtur de elemosynis monasterio factis
possūt uiuē. Uñ Aug⁹ đic ī li° de operibus
monachoꝝ. ꝙ his q relicta uel tributa siue
āpla siue qualicūqꝫ opulētia iter pauperes
xp̄i pia ⁊ salubri hūilitate numerari uolunt
uicē sustētande uite eoꝝ res ipsa cōis ⁊ frat̄
na caritas đȝ. qui laudabiliter agūt si mani
b⁹ opent̄. qđ si nolint. qs audeat eos cogē?
nec ē attēdendū qđ ibi subdit̄: in qb⁹ mōa/
steriis uel ī quo loco indigentib⁹ fratribus
qsqs hoc qđ hēat impēderit. oīuȝ. n. xp̄iano
rū una res publica est. Si ỽo aliq sūt religi
osi q absqꝫ nccitate ⁊ utilitate quā afferant
uelint ociosi de elemosynis q̄ dant̄ paupib⁹
uiuē. h̄ est eis illicitū. Uñ Aug⁹ đic ī li° de
opibus monachoꝝ. Plerūqꝫ ad ꝓfessioneȝ
ꝭuitutis dei ex ꝯditiōe seruili aliq ueniūt. ut
ex uita rusticana ⁊ ex opificū exercitatiōe et
plebeo labore. de qbus nō apparet utꝝ ex ꝓ
posito seruitutis dei ueniūt. an uitā īopē et
laboriosā fugientes uācui pasci atqꝫ uestiri
uelint. ⁊ insuꝑ honorari a quibus ꝯtēni con
teriqꝫ ꝯsueuerūt. tales ḡ° se quo min⁹ opēt̄
de īfirmitate corpis excusare nō possūt. ꝑte/
rite qppe uite cōsuetudie cōuincunt̄. ⁊ p⁹ea
subdit. Si nolūt opari nec māducēt. neqꝫ ꝓ
pterea ad pietatē diuites humiliant̄. ut pau
peres ad supbiā extollant̄: nullo. n. mō de/
cet ut ī ea uita ubi senatores fiunt laboriosi.
fiāt opifices ociosi. ⁊ quo ueniunt relictis đ
liciis suis q fuerūt ꝑdioꝝ dñi. ibi sint rustici
đlicati. ¶ Ad ꝑmū ḡ° dicendū ꝙ auctorita
tes ille sunt ītelligēde tp̄e nccitatis. qñ. s. ñ
possȝ aliter paupib⁹ subueniri: tunc. n. tene/
rent̄ ñ soluȝ ab elemosynis accipiēdis desi
stere. sȝ etiā sua si q̄ haberēt largiri ad pau/
peruȝ sustētationē. ¶ Ad ꝭm dicendum ꝙ
ꝑlatis cōpetit ꝑdicatio ex officio. religiosis

aūt pōt cōpetere ex cōmissiōe. ⁊ ita cū labo-
rāt ī agro dn̄ico possūt exinde uidē. ſ3 illud
2. ad Thimot. 2° Laborātē agricolā opor-
tet primū de fructib⁹ pcipere. vbi dic glo. s.
pdicatorē q ī agro ecc̄ie ligone v̄bi dei exco
lit corda auditoꝝ. possūt etiā de euangeliis
viuere q pdicatoribus ministrāt. vn̄ sup illō
ad Ro. 15° Si spūaliū eoꝝ pticipes facti sūt
gentiles. debēt ⁊ ī carnalib⁹ ministrare eis.
dic glo. s. iudeis q miserūt pdicatores a hie
rosolymis. sūt ⁊ alie cause ex qbus alicui de
bet ut de sūptibus fideliū uiuat ut dictū ē.
¶ Ad tertiū dicendū q ceteris paribus da-
re est pfectius q̄3 accipe. ⁊ tn̄ dare ul' relique
re oia sua p xp̄o ⁊ modica accipe ad sustē-
tationē uite: melius est q̄3 dare aliq̄ pticula-
rit pauperibus ut ex s̄ dictis p3. ¶ Ad q̄rtum
dicendū q accipe munera ad diuitias aug-
mētandas. vl' accipere uictū ab aliq̄ sibi nō
debitū absq3 utilitate ⁊ nccitate pstat occa-
sionē pcci. qd nō h3 locū in religiosis ut ex
s̄ dictis p3. ¶ Ad qntū dicendū q qn̄ appa
ret māifesta nccitas ⁊ utilitas ,ppt quā aliq
religiosi de elemosynis uiuūt absq3 ope ma
nuali: nō scandalizāt ex hoc īfirmi s3 mali-
ciosi. more pharisaeoꝝ quoꝝ scandalū cōtē-
nendū dn̄s docet Math. 15° s3 si nō eēt eui
dēs necessitas ⁊ utilitas. posset exinde gene
rari scandalū infirmis. qd esset uitandum.
idem tn̄ scandalū iminere pōt de his q fa-
cultatibus cōibus ociose utuntur.

Ad quintum sic pro

ceditur. Uidet q religiosis nō liceat mendi-
care. Dic. n. Aug⁹ ī li° de opib⁹ monachoꝝ.
Tā multos hypocritas sub hitu mōachoꝝ
vsqueq3 dispsit callidissimus hostis circū-
eūtes ,puicias. ⁊ pea subdit. Oēs petūt. oēs
exigūt aut sūptus lucrose egestatis. aut si-
mulate pciū scitatis. g° videt q uita religio
soꝝ mēdicātiū sit reprobāda. It. i. ad Thes
sal. 4° dr̄. Opemī manib⁹ uestris sicut pce
pim⁹ uobis: ⁊ ut honeste ābuletis ad eos q
foris sūt. ⁊ nulli⁹ aliqd desidereris. vbi dicit
glo. Ideo op⁹ ē agēdū ⁊ nō ociādū. qa ho-
nestū est ⁊ q̄si lux ad īfideles. ⁊ nō desidera-
bitis rē alti⁹. nec dū rogetis vel tollatis ali-
qd. ⁊. 2. ad Thessal. 3° sup illud. Si qs non
vult opari ⁊c̄. dic. Uult seruos dei corpora
lit opari ut hēant vn̄ uiuāt. ut non cōpellāt
egestate necessaria petere. s3 h̄ est mēdicare.
g° videt q illicitū sit ptermisso ope manua
li mēdicare. ¶ It. Illō qd ē in lege ,phibi-
tū ⁊ iusticie c̄riū nō cōpetit religiosis. s3 mē
dicare ē ,phibitū ī lege dīna: dr̄. n. Deut. 15°
Dio indigēs ⁊ mēdicus nō erit iter uos. ⁊
in p°s. Nō uidi iustū derelictum. nec semen
eius querēs panē. fm etiā iura ciuilia puni
tur ualidus mēdicās. ut habet Codice d ua
lidis mēdicantib⁹. g° nō cōpetit religiosis mē
dicare. ¶ It. Uerecūdia ē de turpi actu ut
Damascen⁹ dic. s3 Amb° dic ī li° de officiis
q verecūdia petēdi ingenuos ,pdit natales.
g° mēdicare ē turpe. n̄ g° religiosis cōpetit.
¶ It. Mapie de elemosynis uiuere cōpetit
pdicantib⁹ euangeliū. fm dn̄i statutū ut s̄
dictū ē. eis tn̄ nō cōpetit mēdicare: qa super
illud. 2. ad Thimot. 2° Laborātem agrico
lā ⁊c̄. dic glo. Uult apl'us q euangelista in
telligat q necessaria sumē ab eis ī qb⁹ labo
rat nō ē mēdicitas. s3 ptās. g° vr̄ q religio-
sis nō cōpetat mēdicare. ¶ Sz c̄. Religio-
sis cōpetit uiuē ad imitationē xp̄i. s3 xp̄s mē
dicauit. fm illud ps. Ego aūt mēdic⁹ sum ⁊
paup. vbi dic glo. h̄ dixit xp̄s de se ex forma
serui. ⁊ ita mēdic⁹ est q ab alio petit. ⁊ paup
q sibi nō sufficit. ⁊ ī alio p°s. Ego egenus et
paup su3. vbi dic glo. egenus. i. petēs. paup
i. īsufficiēs mihi. qa mūdanas copias nō ha
beo. ⁊ Iero⁹ dic ī quadā ep̄la. Caue ne dn̄o
tuo mēdicante. s. xp̄o. alienas diuitias con-
geras. g° ɔueniēs est religiosis mendicare.
¶ R° dicendū q circa mēdicationem duo
possūt cōsiderari. Unū qdem ex pte ipsius
actus mēdicationis qui habet sibi quādam
abiectionē cōiūctā: illi. n. uidēt abiectissimi
int̄ hoīes esse qui nō solū sūt paupes s3 itā-
tū sūt egentes q necesse habēt ab aliis uictū
accipe. ⁊ fm h̄ cā humilitatis aliqd laudabi
lit mēdicāt. sicut ⁊ alia assumūt q̄ ad abiec-
tionē quādā ptinēt q̄si efficacissimā medicinā
c̄ supbiā quā vl' in seipsis ul' etiā in aliis p
exēplu3 extīguē uolunt. sicut. n. infirmitas
que ē ex superexcessu caloris efficacissime sa-
nat p ea que ī frigiditate excedūt. ita etiā ,p
nitas ad supbiā efficacissime curat p ea que
mltū abiecta uidēt. ⁊ iō dicit in decretis de
penitētia dis. 2. c. Si qs semel exercitio hu-
militatis. si qs se vilioribz officiis subdat et
ministeriis indignioribz tradat. ita nāq3 ar-
rogātie ⁊ humane glorie uitiū curari pōtit.
Un̄ Iero⁹ in ep̄la ad Oceanum cōmendat

Q

Fabiolam de hoc ꝙ optabat ut suis diuitiis
parit̃ effusis ꝓ xp̄o stipē acciperet. qđ etiaȝ
beatus Alex⁹ pfecit qui oīb⁹ suis ꝓpt̃ xp̄m
dimissis gaudebat se etiā a ƒuis suis elemo
synas accepisse. ⁊ de beato Arsenio legit̃ in
uitis patrū ꝙ gratias egit de hoc ꝙ nccitate
cogēte oportuit eū elemosynā petē. vnde ⁊
in penitētiā ꝓ grauib⁹ culpis iniungit̃ aliq
bus ut pegrinēt̃ mēdicātes. sȝ qa hūilitas si
cut ⁊ cete ꝟtutes absq̧ discretione eē nō dȝ:
ita oportet discrete mēdicitatē ad humilia-
tionē assumere ut ex hoc homo notā cupidi
tatis nō incurrat uel cuiuscūq̧ alteius idecē
tis. Alio° pōt cōsiderari mendicitas ex pte
eius quod qs mēdicādo acqrit. ⁊ sic ad mē
dicandū pōt homo ex duob⁹ iduci. vno mō
ex cupiditate habēdi diuitias uel uictū ocio
se: ⁊ talis mendicitas ē illicita. alio mō ex ne
cessitate uł utilitate. ex necessitate qdē sic ut
cum aliquis non potest aliunde habere vñ
uiuat nisi mendicet. ex utilitate aūt sicut cuȝ
aliquis intendit ad aliquid utile pficienduȝ
qđ sine elemosynis fideliū facer̃ nō potest.
sicut petunt̃ elemosyne ꝓ ɔstructiōe pōtis
uel ecclesie uel quibuscūq̧ opibus q̄ ꝟgunt̃
ī utilitatē cōem. sicut scolares ut possint ua-
care studio sapientie. ⁊ h̄ mō mēdicitas ē li-
cita sicut secularib⁹ ita r̄ligiosis. ¶ Ad pmū
g° dicendū ꝙ Aug⁹ ibi logt̃ expsse de his q
ex cupiditate mēdicant. ¶ Ad secundū dicē
dum ꝙ pma glo. logt̃ de petitiōe que fit ex
cupiditate ut pȝ ex uerbis apłi. alia aūt glo.
logt̃ de illis q absq̧ oī utilitate quā faciant
necessaria petūt ut ociosi uiuāt. nō aūt ocio
se uiuit qui qualit̃cūq̧ utilit̃ uiuit. ¶ Ad ter
tiū dicendū ꝙ ex illo pcepto legis diuine non
ꝓhibet̃ alicui mēdicare. sȝ ꝓhibet̃ diuitib⁹
ne tam tenaces sint ut ꝓpt̃ hoc aliq egesta-
te mēdicare cogant̃. lex aūt ciuił iponit pe-
nā ualidis mēdicātib⁹ qui nō ꝓpt̃ utilitatē
uel necessitatē mendicāt. ¶ Ad q̄rtū dicēdū
ꝙ duplex ē turpitudo. vna ī honestatis. alia
exterioris defect⁹. sicut turpe ē hōi esse infir
mū uel pauperē. ⁊ talis turpitudo mēdicita
tis nō ptinet ad culpā. sȝ ad humilitatē pti-
nere potest ut dctū ē. ¶ Ad qntū dicenduȝ
ꝙ predicantib⁹ ex debito debet̃ uict⁹ ab his
qbus predicāt. si tm̄ nō q̄i sibi debitū sȝ q̄i g̃
tis dandū mendicando petere uelint. ad ma
iorem utilitatem pertinet.

Ad sextuȝ sic proce

ditur. Videt̃ ꝙ nō liceat religiosis uilioib⁹
uestibus uti q̄ȝ ceteris. qa scōm apłm. i. ad
Thessał. vlt. ab oī specie mala abstinere de-
bemus. sȝ uilitas uestiū habet speciem mali
dic. n. dñs Math. 7°. Attēdite a falsis ꝓph
tis q ueniūt ad uos ī uestimētis ouiū. ⁊ sup
illud Apoc. 6°. Ecce equ⁹ palid⁹ ⁊c̃. dic glo.
Vidēs diabolus nec p aptas tribulationes
nec p aptas hereses se posse ꝓficere. pmittit
falsos fratres qui sub habitu religiōis obti
nēt naturā nigri ⁊ rufi equi puertēdo fidē.
g° videt̃ ꝙ religiosi nō debeāt uilib⁹ uestib⁹
uti. ¶ P̄. Jero⁹ dic ad Nepotianū. Vestes
pullas. i. nigras. eque vita ut cādidas. orna
t⁹ ⁊ sordes pari mō fugiēdi sūt qa alterum
delitias. alteꝝ gloriā redolet. g° videt̃ ꝙ cū
inanis gloria sit graui⁹ pctm̄ q̄ȝ d̄licia ꝝ usus
ꝙ religiosi qui debēt ad pfectionē tendere
magis debēt vitare uestes viles q̄ȝ p̄ciosas:
¶ P̄. Religiosi maxie intendere debēt opi-
b⁹ pniē. sȝ ī opib⁹ pniē nō ē utēdū exteriori-
bus signis tristitie. sed magis leticie signis.
dic. n. dñs Math. 6°. Cū ieiunatis nolite fi
eri sicut hypocrite tristes. ⁊ p̄ea subdit: tu āt
cū ieiunas vnge caput tuū ⁊ faciē tuā laua.
qđ exponēs Aug⁹ ī li° de ƒmone dñi ī mon
te dic. In hoc capitulo maxie aduertēduȝ ē
nō ī solo reꝝ corporeaꝝ nitore atq̧ pompa
sed etiā ī ipsis sordib⁹ luctuosis esse posse ia
ctantiā. ⁊ eo periculosiorē quo sub noie ser-
uitutis dei decipit. g° videt̃ ꝙ religiosi non
debeāt uilioribus uestib⁹ idui. ¶ Sȝ ɔ̄ ē qđ
ad Heb. xi°. apłs dic. Circuierūt in melotis
ī pellibus caprinis. glo. ut Helyas ⁊ alii. ⁊ ī
decretis. xi. q. 4. dr̃. Si iuēti fuerit deriden
tes eos q uilibus ⁊ religiosis uestibus amic
ti sūt. corrigāt̃: pristinis. n. tp̄ibus oīs sacra
tus vir cū mediocri ac uili ueste ɔuersabat̃.
¶ R° dicēduȝ ꝙ sicut Aug⁹ dic ī 3° đ doc
tria xp̄iana. in oībus exteriorib⁹ r̄b⁹ n̄ usus
reꝝ sȝ libido utētis in culpa ē. ad quā discer
nēdā attendēduȝ ē ꝙ habitus uilis ⁊ incul
tus dupliciter pōt cōsiderari. Vno° ꝓ ut ē
signuȝ qđdaȝ dispositiōis uł status humāi
qa ut dr̃ Ecc. 19°. Amictus hominis ānun-
ciat de eo. ⁊ ƒȝ hoc vilitas habitus ē q̄nq̧ si
gnuȝ tristicie. vñ ⁊ hoīes ī tristicia existētes
solēt uiliorib⁹ vestibus uti. sicut econuerso
in tp̄e sollēnitatis ⁊ gaudii utūt̃ cultioribus

uestimẽtis. un̄ ⁊ penitẽtes uilibus uestibus induũt ut pꝫ Jone. 3° de rege qui indutꝰ ẽ sacco. ⁊ 3° Reg. 21° de Achab. q operuit cilicio carnẽ suã. quiꝗ ꝟo ẽ signũ cõtẽptus diuitiaꝝ ⁊ mũdani uastus. unꝺ Jeroꝰ dic ad Rusticũ mõachũ. Sordes uestium cãdide mẽtis idicia sũt. uilis aũt tunica ↄtẽptũ seculi ꝓbat. ita dũtaxat ne aĩmꝰ timeat ne habitꝰ ſmoqꝫ disentiãt. ⁊ ſm utrũqꝫ hoꝝ cõpetit religiosis uilitas uestiuꝫ. qa religio ẽ sta. tꝰ penitẽtie ⁊ ↄtẽptꝰ mundane glorie. sꝫ ꝙ aliqs uelit hoc aliis significare cõtingit ꝓpt̃ tria. Uno° ad sui hũiliatõeꝫ: sicut. n. ex splẽdore uestiũ animꝰ hoĩs eleuat̃. ita ex humilitate uestiũ humiliat̃. un̄ de Achab qui carnẽ suã cilicio induit. dixit dn̄s ad heliã. Nõne uidisti Achab hũiliatũ coraꝫ me. ut h̃ẽt̃ 3° Reg. 21°. Alio° ꝓpt̃ exemplũ alioꝝ unde sup illud Math. 3° Habebat uestimẽtũ de pilis cameloꝝ ⁊c̃ dic glo. Qui penitentiam p̄dicat habitũ pnĩe p̃tẽdit. 3° mõ ꝓpt̃ ianem gloriã. sicut Augꝰ dic ꝙ in ipsis sordibꝰ luctuosis põt eẽ iactãtia. duobꝰ g° primis modis laudabile ẽ abiectis uestibꝰ uti. 3° ꝟo n̄ uitiosũ ẽ. Alio° põt cõsiderari habitꝰ uilis ⁊ icultus ſm ꝙ ꝓcedit ex auaritia uel negligẽtia. ⁊ sic etiã ad uitiũ ptinet. ¶ Ad primũ g° dicendũ ꝙ uilitas uestiũ de se nõ hꝫ spẽꝫ mali. imo potius speciẽ boni. s. ↄtẽptꝰ mundane glorie. ⁊ inde ẽ ꝙ mali sub uilitate uestiũ suã maliciã occultãt. un̄ Augꝰ dic in li° de sermone dñi in mõte. ꝙ non ideo debẽt oues odisse uestimẽtũ suũ ꝙ pleriqꝫ illo se occultãt lupi. ¶ Ad scꝺꝫ dicendũ ꝙ Jeroꝰ ibi loq̃t de uestibus uilibꝰ que deferũt ꝓpt̃ humanã gloriã. ¶ Ad tertiuꝫ dicẽdũ ꝙ ſꝫ doctrinã dñi. i opibus scitatis nihil homĩes facere debẽt ꝓpt̃ apparentiã. qꝺ p̃cipue cõtigit qñ aliqs aliqd nouũ facit. unde Crisoꝰ dic sup Math. Orãs nihil nouũ faciat qꝺ aspiciãt hoĩes. uel clamãdo uel pectus pcutiẽdo uel manus expandẽdo. qa. s. ex ipsa nouitate hoĩes reddũt itentos ad cõsiderãdũ. nec tñ oĩs nouitas itẽtos faciens hoĩes ad ↄsiderandũ rep̄hensibil̃ ẽ: põt. n. ⁊ bene ⁊ male fieri. Un̄ Augꝰ dic i li° de ſmõe dñi i monte. ꝙ qui i ꝓfessiõe xp̄ianitatis inusitato squalore ⁊ sordibus intẽtos in se oculos hoĩuꝫ facit. cum illꝺ uoluntate faciat n̄ necessitate patiat̃. ceťis eius opibus põt cognosci utꝝ h̃ cõtẽptu supflui cultus an ambitione aliqua faciat. maxĩe aũt uidentur h̃ nõ ex ambitione facere re religiosi qui hitũ uilem ↄferunt qĩ signũ sue ꝓfessiõis qua ↄtemptum mundi ꝓfitentur.

DEinde consideradũ ẽ de differẽtia religionũ. Et circa hoc q̃rũt̃ octo. ¶ p° utꝝ sint diuerse religiones uel una tm̃. ¶ 2° utꝝ aliq̃ religio istitui possit ad opa vite actiue. ¶ 3° utꝝ aliq̃ religio possit ordinari ad militandũ. ¶ 4° utꝝ possit istitui aliq̃ r̃ligio ad predicandum ⁊ hꝰmodi opa exercenda. ¶ 5° utꝝ possit aliq̃ religio istitui ad studiũ scientie. ¶ 6° utꝝ religio que ordinat̃ ad uitã cõtẽplatiuam sit potior ea que ordinatur ad uitã actiuã. ¶ 7° utꝝ habere aliqd in cõi diminuat de pfectione religionis. ¶ 8° utrũ religio solitarioꝝ sit preferenda religioni in societate uiuentium.

Ad primum sic procedit̃.

Videt̃ ꝙ n̄ sit nisi una tm̃ r̃ligio. In eo. n. qꝺ totalit̃ ⁊ pfecte habet̃. i diuersis eẽ nõ põt. ꝓpt̃ qꝺ nõ põt esse nisi unũ primũ sũmũ bonũ ut in p° habitũ ẽ. sꝫ sicut Gregꝰ dic sup Ezech. cũ qs oẽ qꝺ habet. oẽ quod uiuit oẽ qꝺ sapit: oĩpotẽti deo uouerit. holocaustũ ẽ. sine quo religio eẽ nõ dicit̃. g° uidet̃ ꝙ religiones nõ sint multe: sꝫ una tm̃. ¶ P̄. Ea que i essẽtialibꝰ cõueniũt nõ diuersificãt̃ nisi p accidẽs. sꝫ sine tribus uotis essentialibus religionis nõ ẽ aliq̃ religio ut s̄ habitũ ẽ. g° uidet̃ ꝙ ipse religiões specie nõ diuersificent̃. sꝫ solũ p accidẽs. ¶ P̄. Status pfectiõis cõuenit ⁊ religiosis ⁊ episcopis ut s̄ habitũ ẽ. sꝫ epatus nõ diuersificat̃ specie. sꝫ ẽ unꝰ ubicũqꝫ fuerit. un̄ Jeroꝰ dic ad Alexandrũ epm̃. Ubicũqꝫ fuerit epus siue Rome siue Eugubio siue Constantinopoli siue Regio: eiusdẽ meriti ẽ eiusdẽ ⁊ sacerdotii. g° pari rõne una sola ẽ religio. ¶ P̄. Ab ecclesia tollẽdũ ẽ omne id qꝺ cõfusionẽ inducẽ põt. sꝫ ex diuersitate r̃ligionũ uidet̃ q̃dã posse cõfusio induci populo xp̄iano. ut q̃dã decretalis dicit q̃ habet̃ de statu mõachoꝝ ⁊ canonicoꝝ regulariũ. g° uidet̃ ꝙ nõ ↄbeãt esse diuerse religiones. ¶ Sꝫ ↄ̃ ẽ qꝺ in p°s scribit̃ ad ornatũ regine ptinere ꝙ sit circũamicta varietate. ¶ Rn̄° dicẽdum ꝙ sicut

ex ẜ dictis pʒ: status religiõis est quoddam
exercitiũ quo aliqs exercet̃ ad pfectionem ca
ritatis. sunt autẽ diuersa caritatis opa qbus
homo vacare põt. sunt etiã diuersi modi ex
ercitiorũ. ⁊ ideo religiones distingui possũt
dupliciť. Uno° ẜm diuersitatẽ eoꝶ ad q̃ or
dinant̃. sicut si vna religio ordiet̃ ad pegri-
nos hospitio suscipiẽdos ⁊ alia ad visitan-
dos vł redimẽdos captiuos. Alio° põt eẽ di
uersitas religionũ sʒ diuersitatẽ exercitioꝶ
puta q̃ i una religiõe castigat̃ corp⁹ p absti
nẽtias ciboꝶ. i alia p exercitiũ operũ manu
aliũ vł p nuditatẽ aut p aliqd aliud h⁹ mõi.
sʒ qa finis ẽ potissimũ i vnoquoqꝫ maior ẽ
religionũ diuersitas q̃ attẽdit̃ ẜm diuersos
fines ad quos religiones ordinant̃ q̃ꝫ q̃ at-
tendit̃ ẜm diuersa exercitia. ¶ Ad primũ g°
dicenduʒ q̃ hoc ẽ cõe in oĩ religiõe q̃ aliqs
totaliť se debet prebere ad seruiẽdũ deo. vñ
ex hac pte nõ est diuersitas inter religiones
ut. ẜ. in una religiõe aliqs retineat aliqd sui
⁊ in alia aliud. est aũt diuersitas ẜm diuer-
sa i qbus hõ deo seruire põt. ⁊ ẜm q̃ ad h°
hõ se põt diuersimode disponere. ¶ Ad ẜm
dicẽdũ q̃ tria ẽntialia vota religiõis ptinẽt
ad exercitiũ religiõis sicut quedã pricipalia
ad que oĩa alia reducũt̃ ut ẜ dictũ ẽ. ad ob
seruãdũ aũt vnũqđqꝫ eoꝶ diuersimode ali
qs se disponere põt. puta ad uotũ cõtinẽtie
seruãdũ se disponit aliqs p loci solitudinem
p abstinẽtiã ⁊ p mutuã societatẽ ⁊ p multa
alia h⁹ modi. ⁊ ẜm hoc patʒ q̃ cõitas ẽntia
liũ votoꝶ cõpatit̃ diuersitatẽ religionis. tũ
ꝓpť diuersas dispositiões. tũ ẽt ꝓpť diuer
sos fines ut ex ẜ dictis pʒ. ¶ Ad tertiũ dicẽ
dũ q̃ in his que ad pfectionẽ ptinẽt eps se
habet p modũ agẽtis. religiosi aũt p modũ
patientis ut ẜ dictũ est. agens ãt etiã in na-
turalibus quãto ẽ supius tãto ẽ magis unũ
ea ꝟo que patiũt̃ sunt diuersa. vñ rõnabiliť
est vnus epalis stat⁹. religiões ꝟo diuerse:
¶ Ad q̃rtuʒ dicẽduʒ q̃ ɔfusio opponit̃ di-
stinctioni ⁊ ordini. sic g° ex multitudine reli-
gionuʒ induceret̃ tunc ɔfusio si ad idẽ ⁊ eo
dẽ modo diuerse religiões essent absqꝫ ne-
cessitate ⁊ utilitate. vñ ut hoc nõ fiat. salubri
ter institutũ est ne noua religio nisi auctori
tate sũmi pontificis instituatur:

Ad secundũ sic pro

cedit̃. Uidet̃ q̃ nulla religio institui debeat
ad opera vite actiue: Oĩs. n. religio pertinet
ad pfectiõis statũ ut ex ẜ dictis pʒ. sʒ pfectõ
religiosi status ɔsistit i cõtẽplatiõe diuinoꝶ:
dic. n. Dyo⁹. 6°. ca°. cele. ierar. q̃ noĩat̃ ex dei
puro seruitio ⁊ famulatu ⁊ idiuisibili ⁊ sin-
gulari vita uniẽte eos idiuisibiliuʒ sanctis
cõuolutionib⁹. i. ɔtẽplationib⁹ ad deiformẽ
vnitatẽ ⁊ amabilẽ deo pfectionẽ g° videt̃ q̃
nulla r̃ligio istitui possit ad opa vite actiue.
ꝑ. Idẽ iudicium videt̃ esse de monachis ⁊
canonicis regularib⁹. ut habet̃ extra de po-
stulãdo. Ex pte. ⁊ de statu mõachoꝶ. Q̃ði
timorẽ. dicit̃. n. q̃ a scõꝶ mõachoꝶ ɔsortio
nõ putãt̃ seiuncti. ⁊ eadẽ rõ videt̃ eẽ đ oĩb⁹
aliis religiosis. sʒ monachoꝶ religio ẽ insti-
tuta ad vitã ɔtemplatiuã. Uñ Iero⁹ dic ad
Paulinũ. Si cupis eẽ qđ diceris monach⁹
i. solus qd facis i urbib⁹? ⁊ idẽ habet̃ extra
de renũciatione. Nisi cũ pridẽ. ⁊ de regula
ribus. Licet qbusdã. g° videt̃ q̃ oĩs religio
ordinet̃ ad uitã cõtemplatiuã ⁊ nulla ad ac
tiuã. ¶ ꝑ. Uita actiua ad p̃sens seculũ pti-
net. sʒ oẽs religiosi seculũ desere dicũt̃. vñ
Greg⁹ dic sup Ezech. Qui p̃sens seculũ de
serit ⁊ agit bona q̃ valet. q̃si iã egypto dere
licto sacrificiũ prebet in heremo. g° videtur
q̃ nulla r̃ligio possit ordiari ad uitã actiuã.
¶ Sʒ ɔ̃ ẽ qđ dicit̃ Iac. p°. Religio mũda ⁊
imaculata apud deũ ⁊ patrem h̃ ẽ: visitare
pupillos ⁊ viduas i tribulatiõe eoꝶ. sʒ hoc
ptinet ad uitã actiuã. g° ɔueniẽt religio põt
ordinari ad uitã actiuã. ¶ R̃n.° dicendũ q̃
sicut ẜ dictũ ẽ: religionis status ordinat̃ ad
pfectionẽ caritatis. que se extendit ad dilec-
tionẽ dei ⁊ ꝓximi. ad dilectionẽ aũt dei di-
recte ptinet ɔtẽplatiua vita que soli deo va
care desiderat. ad dilectionẽ aũt ꝓximi di-
recte ptinet vita actiua que deseruit necessi
tatib⁹ ꝓxioꝶ. ⁊ sicut ex caritate diligit̃ ꝓxi
mus ꝓpť deũ. ita etiã obsequiũ delatũ in ꝓ
ximos redũdat i deũ. ẜm illud Math. 25°.
Qđ vni ex minimis meis fecistis mihi feci
stis. vñ ⁊ h⁹ mõi obsẽqa ꝓximis facta iqꝫtũ
ad deũ referũt̃. dicũt̃ eẽ sacrificia q̃dã. scđʒ
illud ad Heb. vlt. Beneficiẽtie ⁊ cõionis no
lite obliuisci: talib⁹. n. hostiis ꝓmeret̃ deus.
⁊ qa ad religionẽ ꝓprie ptinet sacrificiũ đo
offerre ut ẜ habitũ ẽ. ɔsequẽs ẽ q̃ ɔueniẽt
religiõis q̃dã ad opa vite actiue ordinent̃.
vñ ⁊ in collatiõib⁹ patrũ. abbas Nestorius
distinguens diuersa religionuʒ studia: dicit

Quidā summā intentōis sue erga heremi se
creta ⁊ cordis ꝯstituūt puritatē. quidā erga
institutionē fratrū ⁊ cenobiorū curam q̄sdā
cenodoxy .i. hospitalitatis delectat obsequi
um. ¶ Ad primū ḡ dō ꝙ dei seruitium ⁊ fa/
mulatus saluatur etiam in operibus vite ac
tiue qbus aliqs seruit proximo ꝓpt̄ deū sic
dictū est. in qb⁹ etiaȝ saluat̄ singularitas vi
te nō q̄ᵹtū ad hoc ꝙ hō cū hōib⁹ nō ꝯuerset̄
ſȝ q̄ᵹtū ad hoc ꝙ hō singularit̄ his intēdat q̄
ad diuinū obsequiū spectāt: ⁊ dū religiosi opi
bus vite actiue insistūt itnitu dei. cōsequēs
ē ꝙ in eis actio ex cōtēplatōe diuinorū deri
uetur. vn̄ nō priuāt̄ oīo fructu ꝯtēplatiue vi
te. ¶ Ad scd̄ȝ dicēdū ꝙ eadem rō ē de mo
nachis ⁊ oibus alys religiosis q̄ᵹtuȝ ad ea q̄
sūt cōia oi religioni. puta ꝙ totalit̄ se dedi
cent diuinis obsequys ⁊ ꝙ eēntialia vota reli
giōis obseruēt ⁊ ꝙ a secularib⁹ negocys se
abstineāt. ſȝ nō oȝ silitudinē eē q̄ᵹtū ad alia
que sūt ꝓpria mōastice professiōi que spāli/
ter ad uitā cōtēplatiuā ordinant̄. vnde in p̄
dicta decretali de postulando nō dr̄ simpli
citer ꝙ sit idē iudiciū de canonicis regulari
bus qd̄ de monachis. ſȝ q̄ᵹtuȝ ad s̄ dicta. s.
ꝙ ī forensib⁹ causis officio aduocatōis non
vtāt̄. ⁊ in decretali inducta d̄ statu mōacho
rū p⁹q̄ᵹ premiserat ꝙ nō putant̄ a consortio
monachorū seiūcti canonici regulares: sub
ditur. regule tn̄ īseruiūt laxiori ex q̄ pȝ ꝙ nō
ad oīa tenent̄ ad q̄ monachi. ¶ Ad t̄tiuȝ dō
ꝙ dupliciter aliqs pōt esse in seculo. vno° p
presentiā corporalē alio° p mentis affectuȝ.
vn̄ ⁊ discipul̄ suis dn̄s dixit. Ego elegi vos d̄
mundo. de quib⁹ tn̄ ad patrē loqtur dicens
Hi ī mundo sūt: ⁊ ego ad te venio. Quis ḡ
religiosi qui circa opa vite actiue occupant̄
sint in seculo ſm presentiā corpalē: nō tamē
sūt in seculo q̄ᵹtū ad mētis affectū: qꝛ in ex
teriorib⁹ occupantur n̄ q̄ɩ q̄rētes aliqd ī mū
do ſȝ solū ꝓpter diuinū obsequiū. vtunt̄. n.
h̄ mūdo tanq̄ᵹ nō vtētes ut dr̄. i. ad Corī. 7°.
vn̄ Jacī. p̄. p⁹q̄ᵹ dictū ē religio munda et im
maculata ē visitare pupillos ⁊ viduas in tri
bulatōe: subditur. et īmaculatum se custodi
re ab hoc seculo: ut. s. affect⁹ rebus seculi nō
detineatur.

Ad tertium sic proce

ditur. Videtur ꝙ nulla religio ordinari pos
sit ad militandū. Dis. n. religio ptinet ad sta
tum perfectōis. ſȝ ad pfectōeȝ vite xp̄iane p
tinet qd̄ dn̄s dic̄ Math. 5°. Ego dico vob̄ n̄
resister̄ malo: ſȝ si qs percusserit te ī vnā ma
xillā p̄be ei ⁊ alterā. qd̄ repugnat officio mili
tari. ḡ nulla religio pōt institui ad militādū
¶ P̄. Grauior ē compugnatio corporalium
preliorū q̄ᵹ cōcertationes verborū q̄ ī aduo
cationib⁹ fiūt: ſȝ religiosis ītdicit̄ officio ad
uocatōis vtī: ut pȝ in decretali de postulādo
s̄ inducta. ḡ videt̄ ꝙ multo min⁹ aliqua reli
gio possit institui ad militandū. ¶ P̄. Stat⁹
religiōis ē status penitentie ut s̄ dictū est. ſȝ
penitentib⁹ ſm iura interdicit̄ militia. dicit̄
.n. in decretis de pn̄ia. dis. 5. Contrarium oīo
est ecclesiasticis regulis p⁹ penitentie actōeȝ
redire ad militiā secularē. ḡ nulla religio cō
grue institui potest ad militādū. ¶ P̄. Nul
la religio institui pōt ad aliquid iniustum: ſȝ
sicut Jsidor⁹ dic̄ in li° ethimologiarū. iustuȝ
bellū ē qd̄ ex edicto imperiali geritur. cuȝ ḡ
religiosi sint q̄dā priuate persōe. videtur ꝙ
non liceat eis bellū gerere. ⁊ ita ad h̄ nō pōt
īstitui aliq̄ religio. Sȝ ꝯ ē qd̄ Aug⁹ dic̄ ad
Bonifaciū. Noli estimare neminē deo pla/
cere posse q armis bellicis ministrat. ī his. n.
erat scūs Dauid cui dn̄s magnū testimōiuȝ
phibuit. ſȝ ad hoc sūt institute religiones ut
hoīes deo placeāt. ḡ nihil ꝓhibet aliquaȝ re
ligionē institui ad militandum. ¶ R̄° dicen
dū ꝙ sicut dictū ē. religio institui pōt n̄ solū
ad opera vite ꝯtēplatiue: ſȝ ēt ad opera vite
actiue inq̄ᵹtū pertinēt ad subuētionē ꝓximo
rū ⁊ obsequiū dei. nō āt īq̄ᵹtū pertinet ad ali
qd mūdanū tollendū. potest aūt officiū mi/
litare ordinari ad subuentionē ꝓximorum
nō solū q̄ᵹtū ad priuatas ꝑsonas: ſȝ ēt q̄ᵹtum
ad totius rei publice defensionē. vn̄ d̄ Juda
machabeo. p̄. Machab. 3°. dr̄ ꝙ p̄liabat̄ p̄liū
israel cū leticia. ⁊ dilatauit ppl̄o suo gloriaȝ.
ordinari ēt pōt ad cōseruatōȝ diuini cult⁹. vn̄
ibidē subdit̄ Judā dixisse. Nos pugnabius
p aīab⁹ nostris ⁊ legib⁹ nostris. ⁊. ī. 13°. dicit
Simon. Uos scitis q̄nta ego ⁊ fratres mei
⁊ domus patris mei fecimus p legib⁹ ⁊ pro
sanctis prelia. vnde conuenienter pōt īstitui
aliq̄ religio ad militandū: nō qdē ꝓpter ali/
qd mundanū: ſȝ ꝓpter defensionē diui cl̄t⁹
⁊ publice salutis uel ēt paupum ⁊ oppresso
rū: ſm illud p̄s. Eripite pauperē: ⁊ egenum
de manu pctōris libate. ¶ Ad p̄mū ḡ dicen
dū ꝙ aliqs pōt n̄ resister̄ malo dupl̄r. Uno°

condonando ꝓpriã iiuriã. ⁊ sic pôt ad pfec-
tõnẽ pertinere. qñ ita fieri expedit ad salutẽ
alioꝝ. Alioˀ tolerando patiẽter iiurias alio
rum. ⁊ hoc ad pfectõez pertinet: uel etiaȝ ad
iudiciũ si aliqs pôt cõuenient iniuriãti resi-
stere. vñ Amb° dič in li° de offi. Fortitudo q̃
bella tuetur a barbaris patriã uel domi defẽ
dit infirmos uel a latronibˀ socios: plena ẽ
iusticia: sicut ẽt ibidẽ dñs dicit. Que tua sũt
ne repetas. ⁊ tñ si aliqs nõ repetẽt ea q̃ sunt
alioꝝ si ad eũ pertineat peccaret. hõ. n. lau-
dabiliter donat sua: nõ ãt aliẽa. ⁊ multo mi-
nus ea que sũt dei nõ sunt negligenda: q2 ut
Crisoˀ dič sup Math. iiurias dei dissimlar
nimis ẽ ĩpiũ. ¶ Ad secũdũ dõ q̃ exercer ad
uocatõis officiũ propter aliqõ mũdanũ rpu
gnat oĩ religioni. nõ ãt si hoc aliqs exerceat
scõm dispositõem sui prelati ꝓ monasterio
suo: ut in eadeȝ decretali subdit: neq3 ẽt pro
defensione pauperũ aut viduarũ. vñ ĩ decre
tis dis. 88. dr. Decreuit sancta synodus nul-
lũ deinceps clericũ aut possessiones ɔducẽ
aut secularibus negocijs se ꝑmiscere nisi ꝓ
pter curã pupilloꝝ ⁊c̃. ⁊ sic ẽ militare ꝓpter
aliqõ mũdanũ ẽ oĩ religiõi ɔriũ: nõ autẽ mi
litare ꝓpẽ obsequiũ dei. Ad t̃tiuȝ dõ q̃ mi
litia secularis interdicit penitentibˀ. sed mi
litia que est propter diuinũ obsequiũ impo
nitur alicui in penitentiã: sic p3 de his gbus
iniungit ut militent in subsidiũ terre sãcte.
¶ Ad quartũ dõ q̃ religio non sic instituit
ad militãduȝ q̃ religiosis ꝓpria auctoritate
liceat bella gerẽ: s3 solũ auctoritate pñcipuȝ
uel eccl'e.

Ad quartum sic pro

cedit. Videt q̃ nulla religio possit institui
ad ꝑdicandũ uel cõfessiões audiẽdũ. Dicit
.n. 7. q. i. Monachoꝝ vita subiectiõis h3 v̊
bum ⁊ discipulatˀ nõ docendi vel ꝑsidendi
uel pascendi alios. ⁊ eadẽ rõ eẽ videt õ alijs
religiosis. s3 ꝑdicare ⁊ cõfessiones audire ẽ
pascere uel docere alios. nõ g̃ ad h̃ aliq̃ reli
gio pôt institui. ¶ P̃. Id ad qõ religio ĩstitui
tur videt eẽ maxime ꝓpriũ religiõi ut s̃ di
ctũ ẽ. s3 predicti actˀ nõ sũt ꝓprij religiosoꝝ
s3 potiˀ prelatoꝝ. nõ g̃ ad hˀmõi actus pôt
aliqua religio institui. ¶ P̃. Inconueniens
vr̃ q̃ auctoritas predicandi ⁊ cõfessiões au
diendi ĩfinitis hõibˀ cõmittat: s3 nõ ẽ certˀ
numerus eoꝝ q̃ ĩ religiõe recipiũt. g̃ ĩconue

niens ẽ q̃ aliq̃ religio ĩstituat ad actˀ ꝑdic
tos. ¶ P̃. Predicatoribˀ debet victˀ a fideli
bus xp̃i: ut p3. i. ad Cori. 9°. si g̃ cõmittitur ꝑ
dicatõis officiũ alicui religiõi ad hoc ĩstitu
te: seqtur q̃ fideles xp̃i teneant ad exhiben
dũ sumptus ĩfinitis ꝑsõis qõ cedit ĩ magnũ
eoꝝ grauamen. nõ g̃ deb3 aliq̃ religio ĩstitui
ad hˀmõi actˀ exercendos. P̃. Institutiõ ec
clesie d3 seq institutiõez xp̃i. s3 xp̃s primo mi
sit ad predicandũ duodecĩ apl'os ut hr̃ Luc
9°. ⁊ pˀea misit septuagitaduos discipulos:
ut hr̃ Luc. x°. ⁊ sicut glo. ibidẽ dič. apl'oꝝ for
mã tenẽt ep̃i. septuaginta duoꝝ discipl'oꝝ
minores presbyteri. s. curati. g̃ preter ep̃os ⁊
ꝑsbyteros parochiales nõ d3 aliq̃ religio ĩ
stitui ad ꝑdicandũ uel ad cõfessiones audi
endũ. Sȝ ɔ̃ ẽ qõ in collatõibˀ patrũ abbas
Nestorius de diuersitate religionũ loquens
ait. Quidã eligentes egrotantiũ curam alij ĩ
tercessionẽ que ꝓ miseris atq3 oppressis im
pendit exequẽtes aut doctrine insistentes:
aut elemosynas paupibˀ largiẽtes: inter ma
gnos atq3 sũmos viros ꝓ affectu suo ac pie
tate viguerũt. g̃ sicut ad egrotantiũ curã ali
qua religio pôt institui: ita ẽt ad docẽdũ po
pulũ ꝑ predicationẽ ⁊ alia hˀmõi opa. ¶ R°.
dõ q̃ sicut dictũ ẽ: cõuenienter religio insti
tui pôt ad opa vite actiue s̃m q̃ ordinant ad
vtilitatẽ proximoꝝ ⁊ ad obsequiũ dei ⁊ cõ
seruatõez diui cultus. magis ãt procurat vti
litas proximoꝝ ꝑ ea q̃ pertinẽt ad spũalẽ aĩe
salutẽ quã ꝑ ea q̃ pertinẽt ad subueniẽdum
corpali neccitati quãto spũalia corpalibˀ sũt
potiora. vñ s̃ dictũ ẽ. q̃ elemosyne spũales
sũt corpalibˀ potiores. h̃ ẽt ꝑtinet magis ad
obsequiũ dei cui nullũ sacrificiũ ẽ magis ac
ceptum q̃3 zelˀ aĩaꝝ ut Gregˀ dič sup Ezech.
maius ẽt ẽ spũalibˀ armis ɔ̃ errores hereti
coꝝ ⁊ tẽptationes demonũ fideles defẽdẽ
q̃3 corporalibus armis ppl'm fidelẽ tueri. et
iõ cõuenientissimũ ẽ ad ꝑdicandũ ⁊ ad alia
hˀmõi q̃ ꝑtinent ad salutẽ aĩarũ aliquã reli
gionẽ institui. ¶ Ad ꝑmũ g̃ dicẽdũ q̃ ille q̃
operat ex virtute alteriˀ agit ꝑ modũ ĩstrumẽ
ti. minister ãt ẽ sicut instrumẽtũ aĩarũ ut phs
dič in ꝑ polit. vñ q̃ aliqs auctoriate platoꝝ
ꝑdicet uel alia hˀmõi faciat nõ supgreditur
discipulatũ vel subiectõnis gradũ q̃ cõpetit
religiosis. ¶ Ad secundũ dicẽdũ q̃ sicut re
ligiones alique instituũt ad militãdũ: nõ qui
dẽ ut militẽt auctoritate ꝓpa: s3 auctoritate

principiū uel ecclie quibus ex officio ꝯpetit
sicut dictū ē. ita etiā religiões īstituūť ad pre
dicandū ⁊ confessiones audiendū: nō qdez
auctoritate propria ſʒ auctoritate p̄latorum
superioꝝ ⁊ inferiorū ad q̄s ex officio ptinet.
⁊ ita subuenire prelatis in tali ministerio est
huiusmōi religionis proprium. ¶ Ad t̄ciū dō
ꝙ a prelatis n̄ cōcedūtur talibus religiosis:
ut quilibet indifferenter possit predicare vł
confessiones audire: ſʒ ſm̄ moderationem
eorum qui h⁹mōi religionibus p̄ficiūtur: uel
scđm taxatōez ipsorum prelatorū. ¶ Ad q̄rtū
dō ꝙ plebs fidelis non tenetur ex debito iu
ris ad sumpt⁹ ministrandos nisi ordinarijs
p̄latis q̄ ꝓpter h̄ decimas ⁊ oblatōes fideliū
recipiunt et alios ecclesiasticos redditus. ſʒ
si aliq in h⁹mōi actibus gratis velint fideli
bus ministrare nō potestatiue ab eis sūptus
exigentes: nō propť h̄ grauāť fideles. q̄r et ipi
p̄nt liberaliť recōpensare tp̄alē subuētionez
ad quā et si nō teneanť ex debito iuris: tenē
tur tñ ex dēbito caritatis: nō aūt ita ꝙ eis sit
tribulatio: alijs āt remissio ut dr̄. 2. ad Corī.
8°. si tñ non īuenirenť qui grat̄ se h⁹mōi ob
sequijs mancipar̄ēt: tenerēť ordinarij prela
ti si ipsi nō sufficerent alios ad hoc idoneos
querere q̄bus sūptus ipsi ministrar̄ēt. ¶ Ad
quintū dicendū ꝙ formā septuagitaduorū
discipulorū nō soluʒ tenent presbyteri cura
ti: ſʒ q̄cūqʒ alij minoris ordinis q̄ ep̄is in eo
rū officio subseruiūt. non aūt legiť ꝙ septua
gintaduobus discipulis dominus aliquas
det̄minatas parochias assig̃ret: sed ꝙ mitte
bat eos ante faciē suā ī oēʒ ciuitatē et locū
q̄ erat ipse ventur⁹. oportunū āt fuit ut p̄ter
ordiarios prelatos alij assumerēť ad h⁹mo
di officia ꝓpť multitudinē fidelis ppl̄i et dif
ficultatē īueniēdi sufficiētes p̄sōas distribu
endas singulis plebib⁹: sicut ēt et religiones
ad militādū nccē fuit īstitui propť defectuʒ
seculariū p̄ricipū. ad resistendū īfidelib⁹ in
aliq̄bus terris.

Ad quintum sic pro

ceditur. Videť ꝙ n̄ sit īstituenda aliq̄ religio
ad studēdū. Diciť. n. in p̄s. Quoniā nō cog
nui litteraturā introibo in potentias dñi. gl.
i. in v̄tutē xp̄ianā. ſʒ p̄fectio xp̄iane virtutis
maxime videť ad religiosos ptinere. ḡ eorū
non ē studio litterarū insistere. ¶ P̄. Id qđ
ē dissensionis principiū religiosis nō ꝯpetit
qui in vnitatē pacis cōgreganť: ſʒ studiū dis
sensionē īducit. vñ et in p̄hīs subsecuta ē di
uersitas sectaꝝ. vñ et Jero⁹ sup ep̄l'aʒ ad Ti
tū diċ. Anteq̄ʒ diaboli īstinctu studia ī reli
gione fierēt: et dicereť ī ppl̄is. Ego sū Pau
li: ego apollo: ego cephe ⁊c. ḡ vr̄ ꝙ nulla reli
gio debeat īstitui ad studenduʒ. ¶ P̄. Pro
fessio xp̄ane religiōis differre dʒ a ꝓfessiōe
gentiliū. ſʒ apud gentiles aliq philosophiam
ꝓfitebanť: ⁊ nūc ēt aliqui seculares dicunť
aliquarū scientiarū ꝓfessores. nō ḡ religiosis
ꝯpetit studiū litterarū. ¶ Sʒ ꝯ ē qđ Jero⁹ ī
ep̄l'a ad Paulinū inuitat eū ad discendum
ī statu monastico dicens. Discam⁹ ī t̄ris q̄r
scia nobis p̄seueret in celis ⁊. i. q̄cq̄d queſie
ris tecū scire conabor. ¶ R̄ñdeo dō ꝙ sicut
dictū ē. religio pōt ordinari ad vitā actiuaʒ
⁊ ad vitā cōtēplatiuā. int̄ opa aūt vite actiue
principaliora sūt illa q̄ ordinār directe ad sa
lutē aīarū: sicut predicare ⁊ alia h⁹mōi. Cō
petit ḡ studiū litterarū religiosis tripliciť. P̄
q̄dē q̄ntū ad id qđ ē ꝓpriū contēplatiue vite
ad quā studiū litterarū dupliciter adiuuat.
Vno° directe coadiuuando ad cōtēplāduʒ.
illuminādo. s. intellectuʒ. vita. n. cōtēplatiua
de q̄ nūc loq̄mur p̄ricipaliť ordinať ad ꝯside
rationē diuinorū ut s̄ h̄itū ē ī q̄ dirigiť hō per
studiū ad ꝯsiderādū diuina. vñ ī laudē viri iu
sti dr̄ in p̄s. ꝙ ī lege dñi meditabiť die ac no
cte ⁊ Eccl. 39°. diciť. Sapientiā āntiquoꝝ exq̄
ret sapiens. ⁊ in ꝓphetis vacabit. Alio° studi
um litterarū iuuat ad cōtēplatiuā vitā īdire
cte remouendo ꝯtēplatōis p̄icula. s. errores
q̄ ī cōtēplatione diuinorū frequēter accidunt
his q̄ scripturas ignorāt: sicut ī collatiōibus
patrū legiť ꝙ abbas Serapion ꝓpť simplici
tatē īcidit in errorē antropomorphitaruʒ. i.
eoꝝ q̄ deū habere h̄ūanā formā arbitrantur
vñ diċ Greg⁹ ī 6° moral̄. ꝙ nōnulli dū plus
exq̄rūt ꝯtēplādo q̄ʒ capiūt: vsqʒ ad peruersa
dogmata erūpūt: ⁊ dū v̄itatis eē discipl'i hu
miliť negligūt: magistri errorū fiūt. ⁊ ꝓpter
h̄ dr̄ Ecclesiastes. 2°. Cogitaui ī corde meo ab
strahere a vino carnē meā ut aīum meū trā
sferrē ad sapiam deuitarēqʒ stulticiaʒ. 2°. ne
cessariū ē studiū l̄rāruʒ religiosis īstitutis ad
p̄dicādū ⁊ alia h⁹mōi exercēdū. vñ apostol⁹
diċ ad Titū. p̄. de ep̄o ad cui⁹ officiū h⁹mōi
actus ptinent. amplectētē eū q̄ ſm̄ doctrinā
ē fidelē sermonē ut potēs sit exhortari ī do
ctrina sana ⁊ eos q̄ ꝯdicūt arguē. Nec obstat

ꝙ apl'i abſ3 ſtudio lrãrũ ad p̄dicãdũ ſũt miſ-
ſi:ut Jero⁹ dicit in epl'a ad Paulinũ.ꝗcquid
alijs exercitatio ꝛ q̃tidiana in lege medita-
tio tribuere ſolet:h' illis ſpũs ſcũs ſuggere-
bat.3° ſtudiũ litterarũ religioni cõgruit q̃ztũ
ad id q̃ eſt oĩ religiõi cõe.valet.n.ad vitã-
dã carniſ laſciuiã.Ũñ ꝛ Jero⁹ dic̃ ad Ruſti
cũ monachũ.Ama ſcripturarũ ſtudia ꝛ car
nis vitia ñ amabis.auertit.n.aĩu3 a cogitatõ
ne laſciuie ꝛ carnẽ macerat ꝓpter ſtudij la
borẽ:ſm illud Eccl.31°.Vigilia boneſtatꝭ ta
befaciet carnes.valet ẽt ad auferendã3 cupi
ditatẽ diuitiaru3.vñ Sap.7° dr̃.Diuitias ni
hil eẽ dixi i ꝯparatõe illi⁹.ꝛ p̄.Machab.12°.
dr̃.Nos ãt nullo horũ indiguim⁹.ſ.extiorũ
ſubſidiorũ habẽtes ſolatio ſcõs libros qui ĩ
manibus nr̃is ſũt.valet ẽt ad obedientie do
cumentũ.Vñ Aug⁹ dic̃ i li° de opib⁹ mona
chorũ.Que ẽ iſta puerſitas:lectiõi nolle ob
tẽperare dũ vult ei vacare.et iõ manifeſtũ ẽ
ꝙ cõgrue põt iſtitui religio ad ſtudiũ lrãrũ.
¶ Ad primũ ḡ dõ ꝙ glo.ibi exponit illud d̃
lr̃a veteris legis de q̃ apl's dic̃.2.ad Corĩ.3°.
lr̃a occidit.vñ nõ cognoſcẽ lrãtura3 ẽ nõ ap
probare lrãlẽ circũciſionẽ et cetẽas carnaleſ
obſeruantias.¶ Ad ſcõ3 dõ ꝙ ſtudium ad
ſcientiam ordinaẽ que ſine caritate inflat et
ꝑ cõſequẽs diſſenſiones facit:ſ3 illud prou.
13°.Inter ſupbos ſemꝑ ſũt iurgia:ſ3 cũ3 cari
tate edificat et cõcordiã parit.vñ.1.ad Corĩ.
p̄.apl's cũ dixiſſet:diuites facti eſtis i oĩ v'bo
et i oĩ ſcia.p⁹moð ſubdit.Id ipſũ dicatꝭ oẽs
et nõ ſint i vob̃ ſciſmata.Jero⁹ tñ nõ loquiẽ
ibi de ſtudijs lrãrũ:ſ3 de ſtudijs diſſẽſionũ
q̃ ꝑ hereticos et ſciſmaticos itrauerũt ĩ reli
gionẽ xp̃anã.¶ Ad tẽtiũ dõ ꝙ philoſophi pro
fitebanẽ ſtudia lrãrũ q̃ztum ad ſeculares do
ctrinas.ſ3 religioſis cõpetit principaliẽ intẽ
dere ſtudio litterarũ ꝑtinentiũ ad doctrinã
que ſcðm pietatẽ ẽ:ut dr̃ ad Titum.p̄.alijs
autẽ doctrinis intendere nõ pertinet ad re
ligioſos quorũ tota vita diuis obſeqis man
cipaẽ:niſi inq̃ztũ ordianẽ ad ſacrã doctrinã.
vñ Aug⁹ dic̃ in fine muſice.nos dũ negligẽ
tes eẽ nõ eſtimam⁹ quos heretici notionu3
et ſcie fallaci pollicitatõe decipiũt tardi⁹ in
cedim⁹ ꝯſideratione ipſarũ viap:q̃ tamen
facere nõ auderem⁹ niſi multos pios eccl'ie
filios eadẽ refellẽdorũ hereticoru3 nece ita
te feciſſe videremus.

Ad ſextum ſic proce

dit.Videẽ ꝙ religio que vacat vite contem-
platiue nõ ſit potior ea que vacat operibus
vite actiue.Diciẽ.n.ex̃ de regularib⁹ ꝛ tranſ
euntibus ad religionẽ.c.Licet.Sicut mai⁹
bonũ minori bono ꝓponiẽ:ita cõis vtilitas
ſpãli vtilitati p̄ferẽ.ꝛ i hoc caſu recte ꝓponiẽ
doctrina ſilentio:ſolitudo cõtemplationi et
labor quieti.ſ3 religio eſt melior q̃ ad maius
bonũ ordinaẽ.ḡ videẽ ꝙ religiões que or-
dinantur ad vitã actiuã ſint potiores illis q̃
ordinãẽ ad vita3 cõtẽplatiuã.¶ P̄.Õis reli
gio ordinaẽ ad perfectionẽ caritatis ut ẽ hi
tum eſt.vñ ſuper illud ad Heb.12°.Nõdum
vſq3 ad ſanguinẽ reſtitiſtis.dicit glo.Perfe
ctior in hac vita dilectio nulla ẽ ea ad quam
ſci martyres ꝑuenerẽ q̃ ꝯ pctm̃ vſ3 ad ſãgui
nẽ certauerũt.certare ãt vſq3 ad ſãguinẽ cõ-
petit religionibus q̃ ad militiã ordinãẽ.ḡ tñ
ꝑtinẽt ad vitã actiuã.ḡ vr̃ ꝙ h⁹mõi r̃ligiões
ſint potiſſime.¶ P̄.Q̃ãto videẽ eſſe aliqua
religio perfectior quãto ẽ artior.ſ3 nihil ꝓhi
bet aliquas religiones ad vitã actiuã ordia
tas eẽ artioris obſeruantie q̃z ſint ille q̃ ordi
nanẽ ad vitã cõtẽplatiuam.ḡ ſũt potiores.
¶ S3 ꝯ ẽ q̃ dñs Luc.x°.dicit optimã ꝑte3
eẽ Marie ꝑ quã vita cõtẽplatiua ſigẽ.¶ R°.
dõ ꝙ ſicut ſ̃ dictũ ẽ.differentia vni⁹ religio-
nis ad aliã principaliẽ quidẽ attẽdiẽ ex ꝑte
finis.ſecũdario ãt ex ꝑte exercitij.ꝛ q2 non
põt aliqd dici altero poti⁹ niſi ſm id in quo
ab eo differt.ideo excellẽtia vnius religiõis
ſuper aliã principaliẽ quidẽ attẽdiẽ ſecũdũ
religionis finẽ.ſecundario ãt ſcðm exerciti
um.diuerſimode tñ ſm vtrũq3 cõparatio at
tendiẽ.nã ꝯparatio q̃ ẽ ſm finẽ eſt abſoluta
eo ꝙ finis ꝓpter ſe queritur.ꝯpatõ ãt q̃ ẽ ſ3
exercitiũ ẽ reſpectiua:q2 exercitiũ nõ q̃riẽ ꝑ
pter ſe ſed ꝓpter finẽ.ꝛ iõ illa religio alteri
p̄ferẽ q̃ ordinaẽ ad finẽ abſolute potiorẽ.vl'
q2 ẽ maius bonũ:uel q2 ad plura bona ordi
naẽ.ſi vero ſit finis idẽ.ſecũdario attẽdiẽ pre
eminentia religionis nõ ſm quãtitatẽ exer
citij ſed ſm ꝓportionẽ eius ad finẽ itentu3.
vnde ꝛ in collationib⁹ patrum introducitur
ſnĩa beati Antonij qui p̄tulit diſcretionem
ꝑ quã aliquis oĩa moderaẽ:ꝛ ieiunijs ꝛ vigi
lijs ꝛ oĩb⁹ h⁹mõi obſeruãtijs.Sic ḡ dõ eſt
ꝙ opus vite actiue ẽ duplex.Vnũ q̃de3 q̃
ex plenitudine cõtẽplationis deriuaẽ:ſicut

doctrina ⁊ p̄dica°. Vñ ⁊ Greg° dic̄ i.5.omel.
sup Ezech. q̄ de pfectis viris p° ɔtēplatōēȝ
suā redeūtib° dicitur. Memoriā suauitatis
tue eructabūt. ⁊ h̄ p̄fert simplici ɔtēplatōi.
sicut.n.maius ē illuminare q̄ȝ lucere soluȝ.
ita maius ē cōtēplata alijs tradē q̄ȝ solū ɔtē
plari. Aliud āt opus ē actiue vite qd̄ totalit̄
cōsistit ī occupatione exteriori: sicut elemo
synas dare hospites recipere ⁊ alia h°mōi q̄
sūt minora opibus cōtēplatiuis: nisi forte in
casu necitatis: ut ex s̄ dictis patet. sic g̃ sum
mū g̃dū ī relig ōibus tenent q̄ ordinant̄ ad
docendū ⁊ p̄dicādū q̄ ⁊ propiquissime sūt p
fectōi epōrū sicut ⁊ in alijs rebus fines p̄mo
rū cōiūgūt̄ principijs secūdorū ut Dyo° dic̄
7° ca° de diui.no. secūdū aūt graduȝ tenēt il
le q̄ ordinant̄ ad cōtēplatiōēȝ. terti° ē eaꝝ q̄
occupant̄ circa exteriores actiones. In sin/
gulis aūt hoꝝ gradūū pōt attēdi p̄eminētia
s̄m q̄ vna religio ordinat̄ ad altiorē actū in
eodē genere. sicut īter opera actiē vite poti°
ē redimere captiuos q̄ȝ recipe hospites. ⁊ in
operibus vite cōtēplatiue potior ē oratio q̄ȝ
lectio. pōt ēt attēdi p̄eminentia si vna earuȝ
ad plura boꝝ ordinet̄ q̄ȝ alia: uel si cōuenie̅
tiora statuta habeat ad finē ppositū ɔsequē
dū. ¶ Ad p̄mū g̃ dicendū q̄ decretalis illa
loq̄t̄ de vita actiua put ordinat̄ ad salutem
aīaꝝ. ¶ Ad scōm dō q̄ religiōes q̄ instituūt̄
ppter militiā directi° ordinant̄ ad h̄ q̄ effū
dant sanguinē hostiū q̄ȝ ad h̄ q̄ eoꝝ sāguis
effundat̄: qd̄ proprie martyrib° cōpetit. nihil
tn̄ phibet h°mōi religiosos ī aliq̄ casu meri
tū martyrij cōsequi. ⁊ s̄m h̄ p̄ferri alijs reli
giosis: sicut ⁊ opa actiua interdū ī aliquo ca
su p̄ferunt̄ ɔtēplatōi. ¶ Ad t̄tiuȝ dō q̄ artitu
do obseruantiaꝝ nō ē illud qd̄ p̄cipue ī reli
gione ɔmēdat̄ ut btūs Antoni° dicit ⁊ Isa.
58°. dr̄. Nūquid tale ē ieiuniū quod elegi p
diē affligere hoīem aīam suā. assumitur tn̄
ī religiōe ut necessaria ad carnis maceratio
nē: q̄ si sine discretione fit periculū deficiēdi
habet annexū: sicut btūs Antoni° dicit. et iō
nō ē potior religio ex hoc q̄ hȝ artiores ob
seruantias. sȝ ex hoc q̄ ex maiori discretōe
sunt eius obseruantie ordinate ad finem re
ligionis: sicut ad ɔtinentiā efficatius ordīa
tur maceratio carnis p abstinentiā cibi ⁊ po
tus que ptinent ad famē et siti q̄ȝ p subtrac
tionē vestiū q̄ ptinēt ad frigus et ad nudita/
tē: et q̄ȝ p corpalē laborē

Ad septimuȝ sic pro

cedit̄. Videt̄ q̄ habere aliqd ī cōi diminuat
pfectionē religiōis. Dic̄.n.dn̄s Math.19°.
Si vis pfectus eē vade ⁊ vende oīa q̄ habes
⁊ da paupib°: ex quo pȝ q̄ carere mundanis
diuitijs ptineat ad pfectionē xp̄ane vite. sȝ il
li q hn̄t aliqd ī cōi nō carēt diuitijs munda
nis. g̃ videt̄ q̄ nō attingāt oīo ad pfectiōem
xp̄iane vite ¶ P. Ad pfectionē ɔsilioꝝ pti/
net ut hō mūdana sollicitudine careat. vñ ⁊
apl's. i. ad Cor. 7°. dans consiliū de virgini/
tate. dicit Volo vos sine sollicitudine esse.
sȝ ad sollicitudinē presētis vite ptinet q̄ ali/
qui reseruēt sibi aliqd in futurū: quā qdē sol
licitudinē dn̄s discipulis phibȝ Math.6°.
dicēs. Nolite solliciti esse ī crastinū. g̃ vr̄ q̄
habere aliqd ī cōi diminuat pfectōēȝ xp̄iāe
vite ¶ P. Diuitie cōes quodāmō ptinent ad
singulos qui sunt ī cōitate. vñ Jero° ad He
liodorū ep̄um dic̄ de quibusdā loquēs. Sūt
ditiores monachi q̄ȝ fuerūt seculares. possi/
dent opes sub xp̄o paupere: quas sb̄ locuple
te diabolo nō habuerūt. suspirat eos eccl'ia
diuites: quos tenuit mund° ante mēdicos. sȝ
q̄ aliqs habeat diuitias pprias derogat pfe
ctioni religionis. g̃ ēt perfectioni religionis
derogat q̄ aliquid in cōi habeat̄. ¶ P. Greg°
in 3° dialogoꝝ narrat d̄ quodā sanctissimo
viro Isaac. q̄ cū ei discipuli humilit̄ īmine
rēt ut p vsu monasterij possessiones q̄ offe̅
bant̄ acciperet. ille sollicitus sue paup̄tatis
custos fortē sentētiā tenebat dicens. Mōa
chus q ī terra possessiones q̄rit monach° n̄
ē. qd̄ intelligit̄ de cōib° possessionib° q̄ pro
cōi vsu monasterij ei offerebant̄. g̃ vr̄ q̄ ha
bere aliqd ī cōi tollat pfectionem religiōis.
¶ P. Dn̄s ad pfectiōem religiōis discipulis
tradens. Math.x°. dicit. Nolite possidere
auꝝ neq; argētū: neq; pecuniā ī zonis vr̄is.
nō perā ī via p qd̄ ut Jero°. dic̄. arguit ph̄os
q a vulgo appellant̄ baccopiti q̄i ɔtēptores
seculi ⁊ oīa p nihilo ducētes cellariū secum
vehāt. g̃ videt̄ q̄ reseruare aliqd siue ī pprio si
ue ī cōi diminuat pfectōēȝ religiōis. ¶ Sȝ
ɔ̄ ē qd̄ Prosper dic̄ ī li° de vita cōtēplatiua. ⁊
hr̄. 12. q. i. Satis ostendit̄ ⁊ ppria debere ppt̄ p
fectōem cōtēni ⁊ sine īpedimento pfectōis
ecclesie posse facultates q̄ sūt pfecto cōmu
nia possidē. ¶ R°. dō q̄ sicut s̄ dictū ē perfe
ctio non cōsistit essentialiter in paupertate

Q

ſ3 ĩ xp̄i ſequela: ſ3 illud Jero. ſuper Math.
Quia nõ ſufficit oīa relinquẽ. Addidit Pe
trus qḋ ꝑfectũ ẽ. ſ. ſecuti ſumus te. pauptas
aũt ẽ ſicut inſtrumentũ vel exercitiũ ꝑueniẽ
di ad ꝑfectõez. vñ ĩ collatõib⁹ patru3 abbas
Moyſes dicit. ieiunia: vigilie: meditatõ ſcri
pturarũ: nuditas ac ꝑuatio oīum facultatu3
nõ ꝑfectio ſed ꝑfectõis ĩſtrumenta ſunt. eſt
aũtẽ priuatio oīum facultatu3 ſiue pauptas
ꝑfectõis inſtrumentũ inq̃tũ ꝑremotõnem
diuitiarũ tollũẽ quedã caritatis ĩpedimẽta
q̃ ſũt ꝑcipue tria. quorũ primũ ẽ ſolicitudo
quam ſecũ diuitie afferũt. vñ dñs dicit Ma
th. 13°. Qḋ aũt ſeminatũ ẽ in ſpinis hic ẽ qui
verbum dei audit. ⁊ ſolicitudo ſeculi iſtius
⁊ fallacia diuitiarũ ſuffocat verbũ. Secũdũ
aũt eſt diuitiaꝝ amor q ex diuitijs poſſeſſis
augeẽ. vñ ⁊ Jero⁹ dic ſuper Math. ꝙ q2 di
uitie habite difficile cõtẽnũtur: nõ dixit dñs
Math. 19°. ĩpoſſibile ẽ diuitẽ ĩtrare ĩ regnũ
celorũ: ſ3 difficile. Tertiũ aũt ẽ inanis gloria
vel elatio q̃ ex diuitijs naſciẽ: ſm illud pſ.
Qui confidũt in virtute ſua ⁊ in multitudie
diuitiaꝝ ſuarũ gloriantẽ. horũ ḡ triũ pmu3 a
diuitijs ſeparari nõ põt totaliẽ ſiue ſint ma/
gne ſiue parue. nccẽ ẽ. n. hõie3 equaliẽ ſolici
tari de acqrendis uel cõſeruandis exteriori
bus reb⁹. ſ3 ſi res exĩiores nõ q̃raẽ uel hẽan
tur niſi ĩ modica q̃titate q̃tum ſufficiũt ad
ſimplicẽ victũ. talis ſolicitudo nõ multũ im
pedit hõie3. vñ nec perfectõi repugnat xp̄ia
nẽ vite. nõ. n. oīs ſolicitudo a dño ĩterdiciẽ
ſ3 ſupflua ⁊ nociua. vñ ſup illud Math. 6°.
Ne ſoliciti ſitis aīe vr̄e qd manducetis ⁊c̄.
dic Aug⁹ ĩ li° de ſermone dñi ĩ monte. Non
h dicit ut iſta nõ procurenẽ q̃tũ nccitat3 ẽ
ſed ut nõ iſta intueantur ⁊ ꝑpẽ iſta faciant
qcqd in euangelij ꝑdicatõe facẽ iubenẽ. ſed
abũdãs diuitiarũ poſſeſſio abũdãtiorẽ ſoli/
citudiuẽ ĩgerit: ꝑ quas anim⁹ hõis multum
diſtrahiẽ ⁊ ĩpediẽ ne totaliter feraẽ ĩ dĩ ob/
ſeq̃uiũ. alia vͦo duo. s. amor diuitiaꝝ ⁊ elatõ
ſeu gloriatio de diuitijs ñ ↄſequũẽ niſi abun
dantes diuitias. differt tñ circa h vtrũ diui
tie abũdãtes uel moderate ĩ ꝑprio uẽ in cõi
hẽanẽ. nã ſolicitudo q̃ circa ꝑprias diuitias
adhibeẽ ptinet ad amorẽ ꝑuatũ q̃ qs ſe tpa/
liẽ amat. ſ3 ſolicitudo q̃ adhibetur circa res
cões ptinet ad amorẽ caritatis que ñ q̃rit q̃
ſua ſũt ſ3 cõib⁹ intendit. ⁊ q2 religio ad perfe
ctionẽ caritatis ordiaẽ quã ꝑficit amor dei

vſq3 ad cõtẽptũ ſui. habere aliqd ꝑpriũ ꝑfec
tioni repugnat religiõis. ſed ſolicitudo que
adhibeẽ circa bona cõia ꝑtinere põt ad cari
tate3: licet per hoc ĩpediri poſſit aliqs altior
caritatis act⁹ puta cõtẽplatiõis diuine aut in
ſtructõis ꝑximoꝝ. ex quo p3 ꝙ hr̄e ſupabũ
dantes diuitias ĩ cõi: ſiue ĩ reb⁹ mobilib⁹ ſiue ĩ
ĩmobilibus eſt impedimentũ ꝑfectiõis: licet
non totaliter excludat eã habere aũt de rb⁹
exterioribus ĩ cõi ſiue mobilib⁹ ſiue ĩmobili
bus q̃tum ſufficit ad ſimplicem victũ. ꝑfec
tionẽ religiõis nõ ĩpedit: ſi conſidereẽ paup
tas per cõparatõe3 ad cõe3 ſinẽ religionũ q
eſt vacaẽ diuinis obſeqis. ſi aũt conſideretur
ꝑ cõparationẽ ad ſpãles fines religiõnu3 ſic
ꝑſuppoſito tali fine paupertas maior vẽ mi
nor eſt religiõi accomoda. ⁊ tanto erit vna
queq3 religio ſ3 paupertatẽ perfectior quã
to h3 pauptatẽ magis ꝑportionatã ſuo fini.
manifeſtũ ẽ. n. ꝙ ad exĩiora ⁊ corꝑalia oꝑa
vite actiue indiget hõ copia exteriorũ rerũ:
ad ↄtẽplatõe3 aũt pauca requirunẽ. vñ phus
dicit ĩ. x°. ethicorũ ꝙ ad actões multis opuſ
ẽ ⁊ q̃to vtiq3 maiores ſẽ ⁊ meliores plurib⁹
ſpeculanti aũt nullo taliũ ad oꝑatõne3 ẽ ncci
tas: ſ3 ſolis neceſſarijs indiget. alia vͦo impe
dimenta ſũt ad ſpeculatõne3. ſic ḡ p3 ꝙ reli
gio que ordinaẽ ad actões corporales actie
vite puta ad militandũ uel ad hoſpitalitate3
ſectandã ĩperfecta eẽt ſi cõibus careret diui
tijs. religiones aũt q̃ ad cõtẽplatiuã vita3 or
dinanẽ tãto ꝑfectiores ſũt q̃to eoꝝ pauptaſ
minorẽ eis ſolicitudinẽ tpaliũ ingerit. tãto
aũt ſolicitudo tpaliũ rerum magis impedit
religionẽ: q̃to ſolicitudo ſpũaliũ maior ad
religionem requiriẽ. Manifeſtum ẽ aũt ꝙ
maiorẽ ſolicitudinẽ ſpũaliũ reqrit religio q̃
ẽ inſtituta ad cõtẽpladũ ⁊ contẽplata alijs
tradendo ꝑ doctrinã ⁊ ꝑdicatiõe3 q̃ illa q̃ ẽ
ĩſtituta ad cõtẽplandũ tñ. vnde talẽ religio
nẽ decet pauptas talis q̃ minimã ſolicitudi
nẽ ĩgerit. manifeſtũ ẽ aũt ꝙ minimã ſolicitu
dinẽ ingerit ſeruare res vſui hoīum neceſſa
rias tẽpore cõgruo ꝑcuratas. ⁊ iõ trib⁹ ḡdi
bus religionũ ſ̄ poſitis triplex grad⁹ paupta
tis cõpetit. nã illis religionib⁹ q̃ ordinantur
ad corꝑales actiones actiue vite ↄpetit hr̄e
abundantiã diuitiarũ cõiu3. illis aũt religio
nibus que ſũt ordinate ad cõtẽplandũ ma
gis ↄpetit hr̄e poſſeſſiones moderatas: niſi
ſiẽ oporteat tales religioſos ꝑ ſe vẽ per alios

hospitalitatē tenere ꝛ paupibus subuenire
illis āt que ordinanť ad contēplata alijs tra
denda ꝯpetit vitā habere maxime ab extrio-
ribus solicitudinibꝰ expeditā: qḋ qdē fit duꝫ
modica que sūt nccīa vite cōgruo tpe ꝓcu
rata conseruanť: ꝛ h̄ dn̄s paupertatis institu
tor docuit suo exemplo. habebat. n. loculos
Jude cōmissos. i qbus recōdebāť ei oblata
ut hr̄ Joh. 12. Nec obstat qḋ Jeroꝰ dic̄ sup
Math. Si qs obycē voluerit qm̄ iudas pe
cuniā i loculis portabat. respondemꝰ ꝙ reꝫ
pauperū i vsus suos cōuertē nephas putauit
.s. soluēdo tributū: q2 inter illos paupes p̄ci
pue erāt eius discipuli i q̄rū nccitates pecu
nia loculoꝝ xp̄i expendebāť. dr̄. n. Joh. 4ᵒ.
ꝙ discipuli abierūt i ciuitatē ut cibos eme-
rent. ꝛ Joh. 13ᵒ. dr̄ ꝙ discipuli putabāt qa lo
culos hebat Judas. ꝙ dixisset ei Jhs. eme
ea que opus sūt nobis ad diē festum: aut ut
egenis aliqd daret. ex q̊ pꝫ ꝙ cōseruare pe-
cuniā aut quascūqꝫ alias res cōes ad susten
tationē religiosoꝝ cōgregatōis eiusdem vť
quorūcūqꝫ alioꝝ pauperū: est pfectiōi ꝯfor
me quā xp̄s docuit suo exēplo: sꝫ ꝛ discipuli
pꝰ resurrectōem a qbus oīs religio sumpsit
originem precia prediorūꝫ conseruabant et
distribuebant vnicuiqꝫ ꝓut opꝰ erat. ¶ Ad
primū ḡ dō ꝙ sicut dictuꝫ ē ex illo v̄bo dn̄i
non intelligiť ꝙ ipsa paupertas sit perfectio
sed perfectōis istrumentū: ꝛ sicut ostensū ē
minimū ē inter tria principalia istrumēta p
fectōis. nā votum cōtinentie p̄eminet voto
paupertatis. ꝛ votū obedientie p̄ferť vtriqꝫ
q2 vero istrumentū nō ꝓpter se queriť sꝫ p
pter finē: nō tanto aliqd fit meliꝰ quāto ma-
ius ē istrumentū sꝫ quāto ē magis fini ꝓpor
tionatū: sicut medicꝰ non tāto magis sanat
q̄nto maiorē dat medicinā: sꝫ quāto medici-
na ē magis ꝓportiōata morbo. sic ḡ nō oꝫ ꝙ
religio tāto sit perfectior quāto maiorē hēt
pauptatē. sed quanto eius paupertas ē ma
gis proportionata fini cōi ꝛ spāli. ꝛ si decere
tur ꝙ excessus paupertatis faceret religiōeꝫ
pfectiorē sꝫ h̄ ꝙ ē pauperior: nō tn̄ facēt eaꝫ
pfectiorē simpliciter. posset. n. eē ꝙ alia reli
gio excederet i his q̄ ptinēt ad cōtinētiā et
obediētiā. ꝛ sic eēt simpliciť pfectior: q2 ꝙ in
melioribus excedit ē simplr̄ meliꝰ. ¶ Ad se-
cūdum dō ꝙ p h̄ ꝙ dn̄s dic̄ Math. 6ᵒ. No
lite soliciti esse in crastinū: nō itelligiť ꝙ ni
hil reserueť i futurū. hoc. n. piculosū eē hn̄ť

Antoniꝰ i collatōibꝰ patrū oñdit dicens ꝙ
priuatōeꝫ oium facultatū ita sectantes ut ex
ipsis nec qdē vniꝰ diei victū sibimet vnūue
denariū superesse paterenť ꝛ alia hꝰmōi fa-
cientes ita videmus repente deceptos ut ar
reptū opꝰ nō potuerit cōgruo exitu t̄minare.
ꝛ ut Augꝰ dic̄ i liᵒ de operibꝰ mōachoꝝ. si h̄
verbū dn̄i. nolite soliciti eē in crastinū. ita in
telligať ut nihil i crastinū reponať. nō pote
runt ista seruare q se p multos dies a cōspe
ctu hoium separatos icludūt viuētes i mag̊
intentione orōnū. ꝛ postea subdit. an forte q̊
sūt sāctiores eo sūt volucribꝰ dissimiliores
ꝛ pꝰea subdit. si. n. vrgeāť ex euangelio ut ni
hil reponant in crastinuꝫ: rn̄dent. cur ḡ ipse
dn̄s loculos habuit vbi pecuniā collectaꝫ re
poneret. cur tāto ante fame iminente frum̄
ta scīs p̄ribꝰ missa sūt. cur apl̄i indigentie sā
ctoꝝ necessaria ꝓcurarūt. qḋ ḡ diciť. Noli
te soliciti eē in crastinū: sꝫ Jero. sic expōiť
sufficit nobis presentis tpis cogitatio. futu-
tura q̄ incerta sūt deo r̄linquamꝰ: sꝫ Criso.
sic. sufficit labor quē pateris ꝓpt necessāia
noli de superfluis laborare: s̄m Augl. sic cū
aliqd boni. opamur nō tpalia que significā
tur p crastinū: sꝫ etn̄a cogitemꝰ. Ad t̄tiū dō
ꝙ verbuꝫ Jero. habet locū vbi sūt superabū
dantes diuitie que habenť q̄i proprie: uel p
quarū abusū etiā singuli de cōitate supbiūt
ꝛ lasciuiūt. nō aūt hꝫ locū i diuitijs modera
tis cōiter cōseruatis ad solā sustentationeꝫ
vite qua singuli indigent. eadē. n. est ratō ꝙ
singuli utantur his que ptinent ad necessa
ria vite ꝛ ꝙ cōiter cōseruenť. ¶ Ad q̄rtuꝫ di
cendū ꝙ Isaac possessiones renuebat acci
pere: q2 timebat ne p hoc ad supfluas diuiti
as veniret p quarū abusū impediret religio
nis perfectio. vn̄ Gregꝰ ibideꝫ subdit: sic me
tuebat paupertatē sue securitatis perdere si
cut auari diuites solent pituras diuitias cu
stodire. nō aūt legiť ꝙ renuerit recipere ali
qua necessaria ad vite sustētatōeꝫ cōiť ꝯser
uandā. Ad q̄rtū dō ꝙ phs i p̊ politicoꝝ
dicit panē ꝛ vinū ꝛ alia hꝰmōi esse diuitias
naturales. pecunias v̄o diuitias eē artificia
les. ꝛ inde ē ꝙ qdam phi nolebant vti pecu
nia sꝫ alijs rebus quasi s̄m nām viuentes. ꝛ
ideo Jero. ibidē p sniam dn̄i q similiť vtrū
qꝫ interdicit oñdit ꝙ in idē redit habeť pe
cuniā ꝛ alias res vite necessarias. ꝛ tn̄ licet
dominus hꝰmōi nō portari in via ab his qui

ad predicandū mittebāť ordinauerit.nō tñ ea in cōi ɔſeruari ꝓhibuit.qualiť tñ illa v̄ba dñi intelligenda ſint ſ̄ oſtenſū eſt.

Ad octauum ſic pro

ceditur. Videť ꝙ ꝑfectioꝛ ſit religio in ſocietate viuentiū ꝙ̄ȝ agentiū ſolitariam vitā. Dr̄ n. Eccľiaſtes.4°. Melius eſt duos eē ſimul ꝙ̄ȝ unū.habēt.n. emolumētū ſocietatiſ ſue.igitur videť ꝑfectioꝛ eſſe r̄ligio i ſocietate viuē tiū. ℙ. Math.18. dr̄. Vbi fuerit duo uľ tres ɔgregati i noīe meo ibi ſū ego i medio eoꝝ. ſȝ nihil pōt eē meli⁹ ꝙ̄ȝ xp̄i ſocietas.ḡ videť ꝙ viuē i cogregatiōe ſit meli⁹ ꝙ̄ȝ ducē ſolitariā vitā. ¶ ℙ. Inť alia religiōis vota votum obedientie excellētius ē.ꝛ humilitas ē maxime deo accepta.ſȝ obediētia ꝛ humilitas magis obſeruantur in cōuerſatōe ꝙ̄ȝ i ſolitudine.dicit.n. Jero⁹ i epľa ad Ruſticū mōachum. Jn ſolitudine cito ſurripit ſuperbia: dormit;qn̄ voluerit:facit qō voluerit.ecōtrario āt ipſe docet euȝ q i ſocietate viuit dicēſ Non facias qō vis comedas qō iuberis.habeas quātū acceperis ſubyciaris cui n̄ vis. ſeruias fr̄ibus.prepoſitū monaſtery timeas ut deū:diligas ut parentē.ḡ videť ꝙ religio in ſocietate viuentiū ſit ꝑfectioꝛ ea q̄ ſolitariā vitā agit. ¶ ℙ. Dn̄s dicit Luc.xi°. Nemo accendit lucernā ꝛ i abſcondito ponit neqȝ ſub modio.ſȝ illi q ſolitariā vitā agūt videť eē in abſcondito poſiti nihil vtilitatiſ hominibus afferentes.ḡ videť ꝙ eoꝝ religio nō ſit perfectioꝛ. ¶ ℙ. Jd qō ē ſm̄ naām hōis videtur ad ꝑfectione virtutis ꝑtinere.ſȝ hō ē naťliter aīal ſociale ut ph̄s dicit i ꝑ̊ politicoꝝ. ḡ vr̄ ꝙ agere ſolitariā vitā nō ſit ꝑfecti⁹ ꝙ̄ȝ agere vitā ſocialē. ¶ Sȝ ɔ̄ ē qō Aug⁹ i li° de opib⁹ monachoꝝ illos ſcioꝛes eē dicit qui a ɔſpectu hoīum ſeparati nulli ad ſe ꝑbēt acceſſū viuentes in magna intētiōe oꝛationū. ¶ R° dicēdū ꝙ ſolitudo ſicut ꝛ ipſa paupertas n̄ ē ipſa eſſentia ꝑfectōis:ſȝ perfectōis īſtrumētū.vn̄ ꝛ i collatōib⁹ patrū dič abbas Moyſes ꝙ pro puritate coꝛdis ſolitudo ſectāda ē ſicut ꝛ ieiunia ꝛ alia h⁹mōi.manifeſtū ē āt ꝙ ſolitudo nō ē īſtrumentū cōgruū actioni ſȝ cōtēplatōi:ſm̄ illud Oſee.2°. Ducā eā i ſolitudine ꝛ loquar ad coꝛ eius.vn̄ nō ɔgruit religionibuſ que ſūt oꝛdinate ad opera vite actiue ſiue coꝛpoꝛalia ſiue ſp̄ūalia niſi forte ad tp̄s exēplo xp̄i q ut dicit Luc.6°. exyt in montē ſolus oꝛare ꝛ erat ꝑnoctans in oꝛōnē dei.cōpetit āt i religionibus que ſunt ad cōtēplationē oꝛdinate. Cōſiderandū ē tñ ꝙ id qō ē ſolitariū dȝ eē ſibi ꝑ ſe ſufficiēs. H autē eſt cui nihil deeſt:qō ꝑtinet ad rōnē ꝑfecti. ꝛ iō ſolitudo cōpetit cōtēplāti q iā ad perfectū ꝑuenit. Qō quidē cōtingit dupľr. Uno⁹ ex ſolo diuino munere:ſicut pȝ de Johē baptiſta qui fuit repletus ſp̄ū ſcō adhuc ex vtero matris ſue.vn̄ cū adhuc puer eēt erat i deſertis ut dr̄ Luc.ꝑ̊. Alio⁹ ꝑ exercitiū v̄tuoſi actus:ſȝ illud ad Heb.5°. Perfectoꝝ ē ſolid⁹ cibus:eoꝝ q pro cōſuetudine exercitatos habent ſenſus ad diſcretionē boni ac mali. Ad exercitiū āt h⁹mōi iuuať homo ex alioꝝum ſocietate dupliciter. Uno⁹ ꝙ̄tū ad itellectū ut inſtruať i his q̄ ſť ɔtēplāda. vnde Jero⁹ dicit ad Ruſticū mōachū. Mihi placet ut habeas ſacrū cōtuberniū.nec ipſe tē doceaſ 2° ꝙ̄tū ad affectū ut.ſ.noxie affectōes hominis reprimanť exēplo ꝛ coꝛrectōe alioꝝum: qꝛ ut dicit Greg⁹.30.moraľ.ſuꝑ illud:cui dedi in ſolitudine domū. Quid ꝓdeſt ſolitudo coꝛpoꝛis ſi ſolitudo defuerit coꝛdiſ.ꝛ iō vita ſocialis neceſſaria ē ad exercitiū ꝑfectioniſ ſolitudo āt cōpetit iā ꝑfectis.vn̄ Jero⁹ dicit ad Ruſticū monachū. Solitariā vitā reprehendimus mīme qppe quā ſepe laudauim⁹ ſȝ de nido monaſterioꝝ h⁹cemodi volum⁹ egredi milites quos heremi rudimenta dura nō terreāt q ſpecimē ɔuerſatōis ſue multo tēpoꝛe dediderūt:ſič ḡ id qō iā ꝑfectū ē ꝑeminet ei qō ad ꝑfectōȝ exerceť:ita vita ſolitarioꝝ ſi debite aſſumať ꝑeminet vite ſociali.ſi aūt abſqȝ ꝑcedēti exercitō talis vita aſſumať eſt periculoſiſſima niſi ꝑ diuinaȝ grām ſuppleať qō in alys ꝑ exercitiū acqriť:ſič pȝ de btīs Antonio ꝛ Bn̄dicto. ¶ Ad ꝑmuȝ ḡ dicēdū ꝙ Salomō oñdit meli⁹ eſſe ꝙ ſint duo ſiľ ꝙ̄ȝ vn⁹:ꝓpť auxiliū qō vn⁹ hȝ ab alio uel ad ſubleuandū uel fouendū vel ſp̄ūaliter calefaciendū.quo qdē auxilio iā nō indigēt q ſunt ꝑfectōeȝ aſſecuti. ¶ Ad ſecūdū dicēdū ꝙ dr̄.ꝑ̊. Jo.4°. Qui māet i caritate i deo manet ꝛ deus i eo:ſič ḡ xp̄s ē i medio eoꝝ q ſibi iuicē ꝑ dilectionē ꝓximi ſociať:ita habitat in coꝛde eius q diuine cōtēplatiōi īſiſtit ꝑ dilectōneȝ dei. ¶ Ad tertium dō ꝙ actu obedire ē neceſſariū his q indigēt exerceri ſm̄ directōem alioꝝ ad perfectōeȝ capiēdā. ſȝ illi q iā ꝑfecti ſūt ſp̄ū dei ſufficiēter aguňť

ut nõ indigeant actu alijs obedire. habent tñ obedientiã ĩ preparatõe aĩ. ¶ Ad quartũ dicendũ ꝙ sicut Aug⁹ dicit. 19°. de ciui. dei. A studio cognoscende veritatis nemo ꝓhibet̃: qđ ad laudabile ꝑtinet ociũ. ꝙ ãt aliqs super cãdelabrũ ponat̃ nõ ꝑtinet ad ipsũ: sꝫ ad eius superiores: que sarcina si nõ ĩponat̃ ut Aug⁹ ibidẽ subdit: cõtẽplãde vitati vacãdũ ẽ: ad quã plurimũ valet solitudo. ꝛ tñ illi qui solitariã vitã agũt multũ vtiles sũt generi humano. Vñ Aug⁹ dicit ĩ li° de moribus eccl'ie de his loquẽs. Pane solo q eis ꝑ certa interualla tẽporũ affert̃ ꝛ aqua contenti desertissimas t̃ras ĩcolũt ꝑfruentes collo[q]o dei cui puris mentib⁹ inheserunt. videt̃ aũt nonnullis res hũanas plus q̃ oꝫ deseruisse nõ intelligentib⁹ q̃tũ nobis eorũ animus ĩ orõnibus ꝓsit ꝛ vita ad exemplũ q̃rũ corpa videre nõ sinimur. Ad q̃ntũ dicendũ ꝙ hõ põt solitari⁹ viuere dupliciter. vno° q̃i societatẽ humanã nõ ferẽs ꝓpter aĩ seuitiã. ꝛ hꝰ ẽ bestiale. alio° ꝑ hꝰ ꝙ totaliter diuinis reb⁹ inheret ꝛ hꝰ ẽ supra hõiēꝫ ꝛ iõ phus dic̃ ĩ ꝑ politicorũ ꝙ ille q alijs nõ cõicat ẽ bestia aut d̃us .i. diuin⁹ vir.

D Einde ꝯside randũ ẽ de ingressu religionis. ¶ Et circa hꝰ querunt̃ decẽ. p°. vtrũ illi qui nõ sũt exercitati in obseruantia ꝑceptorũ debeãt ĩgredi religionẽ. 2° vtrũ liceat aliquos voto obligari ad religiõis ĩgressũ. ¶ 3°. vtrũ illi qui voto obligãt̃ ad religiõis ĩgressũ. teneãt̃ votũ ĩplere. ¶ 4° vtrũ illi q vouẽt religionẽ ĩtrare teneãt̃ ibi ꝑpetuo remanẽ. 5°. vtrũ pueri sint recipiẽdi ĩ religioneꝫ. ¶ 6°. vtrũ ꝓpt̃ parẽtũ obsequiũ aliq debeãt retrahi a religiõis ĩgressu. ¶ 7° vtrũ presbyteri curati uel archidiacõi possint ad religiõeꝫ trãsire. ¶ 8°. vtrũ de una religiõe possit aliqs transire ad aliam. ¶ 9°. vtrũ aliquis debeat alios inducere ad religionis ingressum. x° vtrum requirat̃ magna deliberatõ cũ cõsanguineis et amicis ad religiõis ingressuꝫ.

Ad primuꝫ sic procedit̃. Videt̃ ꝙ nõ debeãt religionẽ ĩgredi nisi illi q sunt ĩ ꝑceptis exercitati. Dñs. n. consiliuꝫ ꝑfectõis dedit adolescenti q dixerat se ꝑcepta a iuuentute seruasse. sꝫ a xp̃o sumpsit ĩitiũ oĩs religio. g̃ videt̃ ꝙ nõ sint ad religionẽ admittẽdi nisi q sũt ĩ preceptis exercitati. ¶ P̃. Greg⁹ dic̃ sup Ezech. Nemo repente fit summus. sꝫ in bona ꝯuersatiõe a minimis quis inchoat ut ad mag̃ perueniat. sꝫ magna sunt ꝯsilia q̃ ꝑtinent ad ꝑfectõem vite. minora ãt ꝑcepta sũt q̃ ꝑtinent ad cõeꝫ iusticiã. g̃ videtur ꝙ nõ debeãt aliq ad obseruãtiã ꝯsiliorũ religionẽ intrare nisi ꝑus fuerint ĩ preceptis exercitati. ¶ P̃. Sic̃ ordines sacri hñt quãdã excellentiã in ecclesia. ita ꝛ religiõis status sꝫ sic̃ Greg⁹ scribit anglorũ ep̃o. ꝛ habet̃ in decretis di. 18. Ordinate ad ordines accedendũ est. nã casuꝫ appetit qui ꝛ sũmi loci fastigia postpositis gradib⁹ ꝑ abrupta q̃rit ascensũ. scim⁹. n. ꝙ edificati parietes nõ prius tignorũ põdus accipiũt nisi a nouitat[e] sue humore siccent̃. ne si ante põdera q̃ solident̃ accipiãt: cũctã simul fabricã deponãt. g̃ videtur ꝙ nõ debeãt aliq ad religionẽ trãsire nisi in preceptis sint exercitati. ¶ P̃. sup illõ p̃s Sic̃ ablactat⁹ sup m̃re sua. dic̃ glo. In vẽo matris eccl'e primo cõcipimur dũ fidei rudimentis instruimur. deinde ĩ lucẽ educimur dũ ꝑ baptismũ regeneramur. deinde q̃si manibus eccl'e portamur ꝛ lacte nutrimur cuꝫ post baptismũ bonis opib⁹ informamur. ꝛ lacte spũalis doctrine nutrimur ꝓficiendo donec iã grãdiusculi a lacte m̃ris accedam⁹ ad mensam patris. i. a simplici doctrina vbi predicat̃ verbũ caro factũ est. accedamus ad v̓bũ patris in principio apd̃ deũ. ꝛ postea subdit: q2 nuꝑ baptizati ĩ sabbato scõ q̃i manib⁹ ecclesie gestant̃ et lacte nutriũt̃ usq3 ad pentecostẽ. q tp̃e nulla difficilia indicũt̃. non ieiunat̃: non media nocte surgit̃. postea spũ ꝑaclyto ꝯfirmati q̃i ablactati ĩcipiũt ieiunar̃ ꝛ alia difficilia seruare. multi v̓o hunc ordinem ꝑuerterũt. ut heretici ꝛ scismatici se añ tẽp⁹ a lacte separãtes. vñ extiguũt̃. sꝫ hũc ordinẽ ꝑuertere vident̃ illi q religiõeꝫ ĩtrãt ul' alios ad intrãdũ inducũt ãteq̃ꝫ sint ĩ faciliori obseruãtia ꝑceptorũ exercitati. g̃ v̓r ꝙ sint heretici uel scismatici. ¶ P̃. a priorib⁹ ad posteriora ẽ trãseũdũ. sꝫ ꝑcepta sunt p̓ora consilijs. q2 sũt coiora: utpote a quib⁹ non ꝯuertitur existendi ꝯñtia. qcũq3. n. seruat ꝯsilia seruat ꝑcepta. sed non ꝯuertitur. congruus aũt ordo ẽ ut a prioribus ad posteriora transeat̃ g̃ nõ debet aliquis trãsire ad obseruãtiã cõsiliorũ in religione nisi prius sit exercitatus

in p̄ceptis. ¶ Sʒ ɔ̃ ē ꝙ dñs Matheū publi
canū qui in obſeruantia p̄ceptoꝝ exercitatꝰ
nō erat aduocauit ad ɔſilioꝝ obſeruantiaʒ.
vr̄.n. Luc.5º ꝙ relictis oībus ſecutꝰ ē eum
nō ḡ ē neceſſariū ꝙ añ aliqs exerceaꝛ i ob
ſeruantia p̄ceptoꝝ q̄ʒ trãſeat ad pfectõeʒ cõ
filioꝝ. ¶ Rº. dō ꝙ ſicut ex ſ̄ dictis pʒ: ſtatus
religiõis ē quoddã ſpũale exercitiuʒ ad cõſe
quēdū caritatis pfectõem. qd̄ quidē fit inq̄ʒ
tū p religionis obſeruantiam auferunꝛ ĩpe
dimēta pfecte caritatis. hec aūt ſūt q̄ ĩplicãt
affectū hoīs ad ť rena. p h̄ aūt ꝙ affectꝰ ho
minis ĩplicaꝛ ad ť rena: nō ſolū impediꝛ pfe
ctio caritatꝭ. ſʒ ĩterdū etiã ĩpa caritas pdiꝛ:
dū p inordinatã ɔuerſioneʒ ad bona tpalia
hō auertiꝛ ab ĩcõmutabili bono mortaliter
peccãdo. vñ patet ꝙ religionis obſeruantie
ſic tollūt ĩpedimēta pfecte caritatꝭ. ita ēt tol
lūt occaſiões peccãdi. ſic pʒ ꝙ p ieiunium ꝛ
vigilias ꝛ obediētiã ꝛ alia huiuſmõi ĩtrahiꝛ
hō a pctīs gule ꝛ luxurie ꝛ a quibuſcūq̄ alijs
peccatis. ꝛ iō religiõeʒ ingredi nō ſolū expe
dit his q ſūt exercitati ĩ p̄ceptis ut ad maio
rē pfectõeʒ pueniãt. ſʒ ēt his q nō ſūt exerci
tati ut faciliꝰ pctã uitēt ꝛ pfectõeʒ aſſequãꝛ
¶ Ad p̄muʒ ḡ dō ꝙ Ieroꝰ diċ ſup Math.
Mētitꝰ ē adoleſcēs dicēs: hec oīa ſeruaui
a iuuētute mea. ſi.n. qd̄ poſitū ē ĩ mãdatis:
diliges p̄ximū tuū ſic teipm̄. ope cõpleſſet:
quō poſtea audiēs: uade ꝛ uende oīa q̄ hēs
ꝛ da pauptibꝰ. triſtis receſſit. ſʒ intelligēduʒ
ē eū mētitū eē q̄tū ad pfectã obſuãtiã huiꝰ
p̄cepti. vñ Origenes ſup Math. dicit ꝙ ſcri
ptū ē ĩ euãgelio ſʒ hebreos. ꝙ cū dñs dixiſſʒ
ei: uade ꝛ uende oīa q̄ hēs. cepit diues ſcal
pere caput ſuū. ꝛ dixit ad euʒ dñs: quō dicis
feci legē ꝛ pphās cū ſcriptum ſit in lege. dili
ges p̄ximū tuū ſic teipſum. ꝛ ecce multi frēs
tui filij Abrahe amicti ſūt ſtercore moriētes
fame ꝛ domus tua plena eſt multis bonis
ꝛ nō egrediꝛ aliqd oīo ex ea ad eos. itaq̄ do
minꝰ redarguēs eū diċ: ſi uis pfectꝰ eē uade
ꝛc̄. ĩpoſſibile ē.n. ĩplere mãdatū qd̄ dicit: di
liges p̄ximū tuū ſic teipm̄. ꝛ eē diuitē ꝛ ma
xime tãtas poſſeſſiones habere. qd̄ ē intelli
gendū de pfecta ĩpletõe hꝰ p̄cepti. ĩperfecte
aūt ꝛ cõi modo verū ē eū obſeruaſſe p̄cepta
pfectio.n. principaliꝛ in obſeruãtia p̄ceptoꝝ
caritatis ɔſiſtit ut ſ̄ hītū ē. Ut ḡ dñs ondereʒ
pfectionē ɔſilioꝝ vtileʒ eē ꝛ ĩnocētibꝰ ꝛ pec
catoribꝰ. nō ſolū vocauit adoleſcētē innocē
tē: ſʒ ēt Matheū pctõreʒ. ſʒ tñ Matheꝰ ſecu
tus ē uocãtē. nō aūt adoleſcēs. qꝛ faciliꝰ cõ
uertūꝛ ad religionē pctõres q̄ʒ illi q de ſua ĩ
nocētia p̄ſumūt. qbꝰ diċ dñs Math.21. Pu
blicani ꝛ meretrices p̄cedunt uos in regno
dei. ¶ Ad ſcðm dō ꝙ ſummū ꝛ infimuʒ tri
pliciꝛ accipi pñt. Unoº in eodē ſtatu ꝛ in eo
dē hoīe. ꝛ ſic manifeſtū ē ꝙ nemo repēte fit
ſūmus. qꝛ uniuſq̄ſq̄ recte uiuens toto tpe ui
te ſue pficit ut ad ſūmū pueniat. Alioº p cõ
paratõem ad diuerſos ſtatꝰ. ꝛ ſic non opʒ ꝙ
qcūq̄ uult ad ſupiorē ſtatū puenire a mino
ri incipiat. ſicut non oʒ ꝙ q uult eſſe clericꝰ
prius in laicali uita exerceaꝛ. 3º modo q̄tuʒ
ad diuerſas pſonas. ꝛ ſic manifeſtū ē ꝙ unꝰ
ſtatim incipit non ſolum ab altiori ſtatu ſʒ
ēt ab altiori gradu ſanctitatis q̄ʒ ſit ſummuʒ
ad quod alius peruenit per totam uitã ſuaʒ
vñ Gregꝰ dicit in 2º dialogoꝝ. Oēs cogno
ſcant Benedictus puer ɔuerſationis grãm
a quãta pfectione cepiſſet. ¶ Ad tertiuʒ dō ꝙ
ſicut. ſ̄. dictū eſt: ordines ſacri p̄exigunt ſci
tatē. ſʒ ſtatus religionis eſt exercitiuʒ quod
dã ad ſcitateʒ aſſequēdã. vñ pōdus ordinuʒ
ĩponēdū ē parietibꝰ iã p ſcitatē deſiccatꝭ. ſed
pōdꝰ religiõis deſiccat parietes. i. hoīes ab
humore uitioꝝ. ¶ Ad quartū dō ꝙ ſicut mãi
feſte ex uerbis illius gloſe apparet p̄ncipaliꝛ
loquiꝛ de ordine doctrine put trãſeunduʒ
ē a faciliorībꝰ ad difficiliora. vñ ꝙ diċ here
ticos ꝛ ſciſmaticos hūc ordinē puertere ma
nifeſtū ē ex ſequētibꝰ ad ordinē doctrine p
tinere: ſeqꝛ.n. hic xp̄o ſe ſeruaſſe. ſ. p̄dictū or
dinē diċ. ɔſtringens ſe maledicto. ſic. q̄i non
mō in alijs fui humilis: ſʒ ēt in ſcīa qꝛ humi
liꝛ ſentiebã. qꝛ priꝰ nutritus lacte qd̄ eſt v̄bū
caro factū eſt. ut ſic creſcerē ad paneʒ ange
loꝝ. i. ad v̄bū qd̄ ē ĩ principio apud deū. exē
plū aūt qd̄ in medio interponiꝛ. ꝙ nouiꝛ bap
tizatis nō indiciꝛ ieiuniuʒ uſq̄ ad pētecoſtē
oñdit ꝙ non ſunt ex neceſſitate ad difficilia
cogēdi añq̄ʒ p ſpm̄ ſcm̄ interiꝰ ad hoc inſti
genꝛ ut difficilia ppria uolūtate aſſumãt. vñ
ꝛ pꝰ pentecoſtē pꝰ receptiõeʒ ſpūs ſci ieiuni
uʒ celebrat eccl'ia. ſpiritus aūt ſcūs ſic Ambꝰ
dicit ſup Lucã. nō arceꝛ etatibꝰ. non finitur
morte. non excludiꝛ aluo. ꝛ Gregoꝰ dicit in
omel'. pētecoſtes. Im plet cithareduʒ puerū
ꝛ pſalmiſtam facit. implet pueꝝ abſtinēteʒ ꝛ
iudicem ſenū facit. ꝛ poſtea ſubdit: nulla ad
diſcendū mora agiꝛ. in oē qd̄ uoluerit mox

ut tetigerit mētē docet. ⁊ sic dicit Ecclastes
8° non est i hoīs ditōne ꝓhibere spm̄. ⁊ aplš
i. ad Thessal. 5. monet Spm̄ nolite extinguē
⁊ Act. 7° ꝯ quosdā dicitur. Uos semp spūi
scō restitistis. ¶ Ad quintuꝫ dō ꝙ ꝑceptorū
quedā sunt principalia que sunt quasi fines
ꝑceptorū ⁊ cōsiliorū. s. ꝑcepta caritatis ad q̄
ꝯsilia ordinanť. non ita ꝙ sine ꝯsilijs seruari
nō possint ſꝫ ut ꝑ ꝯsilia ꝑfectius obseruentur
alia vō sunt precepta secundaria que ordinā
tur ad ꝑcepta caritatis ut sine quib⁹ ꝑcepta
caritatis seruari non pñt oīo. sic ğ ꝑfecta obſ
uantia ꝑceptorū caritatis ꝑcedit itentiōe cō
silia. ſꝫ iterdū tpe seqť: hic ē. n. ordo finis re
spectu eorū q̄ sūt ad finē. obseruātia vō ꝑcep
torū caritatis ſm cōem moduꝫ ⁊ similr alia
ꝑcepta ꝯparāť ad ꝯsilia sic cōe ad ꝓpriū: qꝛ
obseruantia ꝑceptorū pōt eē sine ꝯsilijs sed
nō ꝯuertiť. sic ğ obseruantia ꝑceptorū cōīc
sūpta ꝑcedit ordine nature ꝯsilia. nō tñ opꝫ
ꝙ tpe: qꝛ nō ē aliqd prius in genere q̄ꝫ sit i
aliqua spērū. obseruantia vō ꝑceptoruꝫ sine
ꝯsilijs ordinať ad obseruātiā ꝑceptorū cum
ꝯsilijs sicut spēs imꝑfecta ad ꝑfectaꝫ: sic aīal
irrōnale ad rōnale. ꝑfcm̄ aūt nāliter prius ē
iperfectō: nā. n. ut Boeti⁹ dicit a perfcis su
mit initiū. nec tñ oꝫ ꝙ prius obseruenť ꝑce
pta sine ꝯsilijs ⁊ postea cū ꝯsilijs. sicut nō oꝫ
ꝙ aliqs prius sit asin⁹ q̄ꝫ hō. uel ꝙ prius sit
cōiugat⁹ q̄ꝫ sit uirgo. ⁊ silr nō oꝫ ꝙ aliqs pri⁹
seruet ꝑcepta i seculo q̄ꝫ trāseat ad religiōeꝫ
ꝑtertim qꝛ ꝯuersatio secularis nō dispōit ad
ꝑfectōem religionis. ſꝫ magis impedit.

Ad secunduꝫ sic pro

cediť. Videť ꝙ nō debeāt aliq uoto obliga
ri ad religiōis ingressū. ¶ Per ꝓfessionem
eni aliqs uoto religiōi astringiť. ſꝫ añ ꝓfessio
nē ꝯcediť ān⁹ ꝓbatōis ſm regulā btī Bene
dicti. ⁊ ſm statutū Innocentij q̄rti q ēt ꝓhi
buit añ ānū ꝓbatōis ꝯpletū eos per ꝓfessio
nē religioni astringi. ğ videť ꝙ multo min⁹
adhuc in seculo exñtes debeant uoto ad re
ligionē obligari. ¶ S. Greg⁹ in registro diē
⁊ habeť in decrl. di. 45. ꝙ iudei nō vi ſꝫ libe
ra uolūtate ut cōuertanť suadendi sunt. sed
iplere id qō uoueť necessitatis ē. ğ nō sūt ali
q obligandi ad religionis ingressum. ¶ S.
Null⁹ oꝫ alteri ꝑbere occasionem ruine. vñ
Exo. 21. dť. Siquis aperuerit cisternā cecide
ritq; bos uel asinus i eā. dñs cisterne reddet
ꝑcium iumentorꝫ. ſꝫ ex hoc ꝙ aliqui obligāť

ad religiōnē ꝑ uotū frequenť aliq ruūt i de
sperationē; ⁊ i diuersa pcc̄ā. ğ videť ꝙ nō sint
aliq ad religiōis igressuꝫ uoto obligandi.
Sꝫ ꝯ est qō in ps dť. Uouete ⁊ reddite dño
deo vr̄o. ubi dicit glo. ꝙ q̄daꝫ sūt uota ꝓpria
singulorū. ut castitas v̄ginitas ⁊ huiusmodi.
ad hec ğ uouēda inuitat nos sacra scriptura
q̄ nō inuitat nisi ad id qō ē meli⁹. ğ meli⁹ est
ꝙ aliqs uoto se obliget ad religiōis igressū
¶ R° dō ꝙ sicut s̄ dictū ē cū de uoto ageť
unū ⁊ idē op⁹ ex uoto factū ē laudabili⁹ q̄ꝫ
si sine uoto fiat. tū qꝛ uouere ē act⁹ religiōis
q̄ hꝫ quādā excellentiā inť v̄tutes. tū qꝛ ꝑ uo
tū firmať uolūtas hoīs ad bonū faciēduꝫ. ⁊
sic pctm̄ ē ğui⁹ ex hoc ꝙ ꝓcedit ex uolūtate
obstinata i malū. ita bonū opus ē laudabili⁹
ex hoc ꝙ ꝓcedit ex uoluntate ꝯfirmata i bo
nū ꝑ uotū. ⁊ iō obligari uoto ad religiōis in
gressū ē ſꝫ se laudabile. ¶ Ad primum ğ dō
ꝙ duplex ē religiōis uotū. vnū solēne quod
hoīeꝫ fač monachū uel alteri⁹ religiōis frēꝫ.
qō uocať ꝓfessio. ⁊ tale uotū dꝫ ꝑcedere an
nus ꝓbatōis ut ꝓbat obiectio. aliō aūt ē uo
tū simplex ex q̄ aliqs nō fit monach⁹ uel reli
giosus ſꝫ solū obligat⁹ ad religiōis ingressuꝫ
⁊ ante tale uotū nō oꝫ ꝑcedere ꝓbationis an
nū. ¶ Ad secūdū dō ꝙ auctoritas illa Gregl
itelligiť de uiolētia absoluta. nccitas aūt q̄
ex obligatōe uoti reqriť nō est necessitas ab
soluta ſꝫ necessitas ex fine. qꝛ. s. post uotum
nō pōt aliqs finē salutis ꝯseq nisi ipleat uo
tū. talis aūt nccitas nō ē uitanda. qnimo ut
Aug. dič ad Armētariū ⁊ Paulinā. Felix ē
nccitas q̄ ad meliora trāsmittit. ¶ Ad tertiū
dō ꝙ uouere religiōis ingressuꝫ est quedaꝫ
ꝯfirmatio uolūtatis ad meliora. ⁊ iō q̄ꝫtum
ē de se nō dat hoī occasionē ruine: ſꝫ magis
subtrahit. ſꝫ si aliqs uoti transgressor grauī⁹
ruat h̄ nō derogat bōitati uoti. sicut nec de
rogat bonitati baptismi ꝙ aliqui post bapti
smum grauius peccant.

Ad tertium sic pro

cediť. Videť ꝙ ille q obligat⁹ ē uoto ad re
ligionis igressū nō teneať itrare religiōem.
Dť. n. i decretl. 17. q. i. Cōsulť⁹ ꝑsbyť quōdaꝫ
infirmitatis passiōe ꝑssus mōachū se fieri pro
misit: nō tñ mōasterio aut abbati se tradidit
nec ꝓmissiōeꝫ scripsit ſꝫ bñficiū eccľie i ma
nū aduocati refutauit. ac p⁹ q̄ꝫ ꝯualuit mōa
chū se negauit fieri. ⁊ p⁹ea subdiť: iudicam⁹
ut prefat⁹ ꝑsbyter bñficiuꝫ ⁊ altaria recipiat

ꝛ quiete retineat. hoc aũt nõ eſſet ſi teneret religionẽ itrare. ğ videt ꝙ nõ teneat aliqs iplẽ votũ q̃ ſe ad religiõis igreſſuʒ obligauit ¶ P̃. Null⁹ tenet facẽ id qð nõ ẽ in poteſta te ipi⁹. ſʒ ꝙ aliqs religiõeʒ igrediat nõ ẽ i ptã te ipius. ſʒ requirit ad hoc aſſenſus eoꝝ ad q̃s oʒ trãſire. ğ videt ꝙ nõ teneat aliqs iplẽ votũ q̃ qs ſe ad religiõis igreſſũ obligauit. ¶ P̃. Per votũ min⁹ vtile nõ põt derogari voto magis utili. ſʒ ꝑ impletõem voti religi onis ipediri poſſet ipletio voti crucis in ſub ſidiũ terre ſcẽ. qð vr̃ eẽ utili⁹. qꝛ ꝑ h̃ uotũ ꝯſe quit hõ remiſſiõeʒ pctõꝝ. ğ vr̃ ꝙ uotũ q̃ qs ſe obligauit ad religiõis igreſſũ nõ ſit ex ne ceſſitate iplẽdũ. Sꝫ ꝯ̃ ẽ qð dr̃ Eccleſiaſtes 5° Si qd uouiſti deo ne moꝛeris reddẽ: diſ plicet. n. ei infidelis ꝛ ſtulta ꝓmiſſio. ꝛ ſuper illð pſ'. Vouete ꝛ reddite dño deo nr̃o. dic̃ glo. Vouete uolũtati ꝯſulit. ſʒ p⁹ voti ꝓmiſ ſionẽ redditõ neceſſario exigit. ¶ R̷° dð ꝙ ſicut. s̃. dictum ẽ cũ de uoto ageret: votuʒ ẽ ꝓmiſſio deo facta de his q̃ ad deũ ptinent. ut aũt Greg⁹ dic̃ in epl̃a ad Bonifaciũ. ſi int̃ hoĩes ſolent bone fidei ꝯ̃ct⁹ nulla rõne diſ ſolui: quanto magis iſta pollicitatio quã cuʒ deo pepigit ſolui ſine uindicta non poterit. ꝛ iõ ad iplendum id qð hõ uouit ex necitate tenet. dũmõ ſit aliquid qð ad deuʒ ptineat. manifeſtũ ẽ aũt ꝙ igreſſus religiõis maxĩe ad deũ ptinʒ. qꝛ ꝑ h̃ hõ totalit̃ ſe mãcipat diuis obſequijs ut ex s̃ dictis pʒ. vñ relinqtur ꝙ il le q ſe obligat ad religiõis igreſſuʒ tẽatur re ligionẽ igredi ſʒ ꝙ ſe uoto obligare itẽdit. ita. ſ. ꝙ ſi itẽdit ſe abſolute obligare: tenetur q̃ᵹciti⁹ poterit igredi legitimo ipedimẽto ceſ ſante. ſi aũt ad certũ tẽp⁹ uel ſub certa ꝯditõ ne. tenet religiõem ingredi tpe adueniente uel ꝯditõe extñte'. ¶ Ad pmũ ğ dð ꝙ ille pre ſbyter non fecerat uotũ ſolẽne ſʒ ſimplex. vñ nõ erat monach⁹ effect⁹ ut cogi deberet de iure in monaſterio remanẽ ꝛ eccl̃am dimit tere: tñ i foro ꝯſcie eẽt ſibi ꝯſulendũ ꝙ oib⁹ dimiſſis religiõem itraret. vñ extra de uoto ꝛ uoti redẽptõe. c. Per tuas. ꝯſulit epo gra tinopolitano q p⁹ uotũ religiõis epatũ aſſũ pſerat uoto nõ ipleto. ut ſi ſuã ſaluat defide raret ꝯſciam regimẽ eccl'e reſigret ꝛ reddẽt a'tiſſimo uota ſua. ¶ Ad ſecũdũ dð ꝙ ſicut s̃ dcꝫ ẽ cũ de uoto ageret: ille q ſe uoto obli gauit ad certe religiõis igreſſũ. tenet facere q̃tũ i ſe ẽ ut i illa religione recipiat: ꝛ ſi qdeʒ itendit ſe ſimplr̃ ad religiõeʒ obligare ſi nõ recipitur i una religiõe tenet ire ad aliam. ſi vo ſe intẽdit ſpãlit obligare ad unã ſolũ. nõ tenet niſi ſʒ modũ obligatõis ſue. ¶ Ad ter tiũ dð ꝙ uotũ religiõis cũ ſit ꝑpetuũ ẽ mai⁹ q̃ʒ uotũ peregrinatõis t̃re ſcẽ qð eſt tpale ſi cut Alexander t̃ti⁹ dic̃. ꝛ habet extra ð uoto ꝛ uoti redẽptõe in. c. Scripture. reus fracti uoti aliquaten⁹ nõ h̷r q tpale obſequiũ i per petuã noſcit religiõis obſu̾ãtiaʒ cõmutare. rõnabilit aũt dici põt ꝙ etiã ꝑ igreſſũ religi onis aliqs ꝯſequat remiſſionẽ oiuʒ pctõꝝ. ſi. n. aliqb⁹ elemoſynis fcis hõ põt ſtatiʒ ſatiſ facere de pctis ſuis. ſm illð Daniel. 4° Pec cata tua elemoſynis redime. multo magl̃ in ſatiſfactõe ꝓ oibus pctis ſuffic̃ ꝙ aliqs ſe to talit diuis obſeqijs mãcipet ꝑ religiõis igreſ ſum que excedit oẽ gen⁹ ſatiſfactionis ẽt pu blice penitentie. ut h̃etur in decretl. 33. cauſa q. 2. c. Admonere. ſic̃ ẽt holocauſtũ excedit ſa crificiũ ut Greg⁹ dic̃ ſup Ezech. vñ legitur i vitis patꝝ ꝙ eandẽ grãm ꝯſequũt religiõeʒ itrãtes quã ꝯſequũt baptizati. ſi tñ nõ abſol uerẽt ꝑ h̃ ab oi reatu pene. nihilomin⁹ igreſ ſus religiõis vtilioꝛ eſt q̃ʒ peregrinatio terre ſcẽ q̃tum ad ꝓmotionem in bonum que ꝑ ponderat abſolutioni a pena.

Ad quartum ſic pro

cedit. Videt ꝙ ille qui uouet religiõeʒ igre di teneat ꝑpetuo i religiõe ꝑmanere. Meli us ẽ. n. religiõeʒ nõ ingredi q̃ʒ p⁹ igreſſũ exi re. ſcðm illð. 2. Pet. 2°. Meli⁹ erat illis vita tẽ nõ cogſcere q̃ʒ p⁹ agnitã retroire. ꝛ Luc. 9° dr̃. Nemo mittẽs manũ ad aratrũ reſpici ens retro aptus ẽ regno dei. ſʒ ille q uoto ſe obligauit ad religiõis igreſſũ tenet ingredi ut dictũ ẽ. ğ etiã tenet ꝑpetuo remanere. P̃. Quilibʒ debet uitare id ex q̃ ſcãdalũ ſeqt ꝛ alijs dat malũ exẽplũ ſʒ ex hoc ꝙ aliqs p⁹ religiõis igreſſũ egredit ꝛ ad ſeculum redit. malũ exẽplũ ꝛ ſcãdalũ alijs gnãtur q retra hunt ab ingreſſu ꝛ ꝓuocãt ad exitũ. ğ vr̃ ꝙ ille q ingredit religiõem ut uotum impleat qð prius fecit teneat ibi ꝑpetuo remanere. ¶ P̃. Uotũ religiõis reputat uotũ ꝑpetuuʒ ꝛ iõ tpalibus uotis ꝑfert ut dcm̃ ẽ. hoc autẽ nõ eſſet ſi aliqs uoto religiõis emiſſo ingre deret cuʒ ꝓp ſito exeundi. vr̃ ğ ꝙ ille q uo uet religiõis igreſſũ teneat in religiõem ẽt ꝑpetuo remanere. Sꝫ ꝯ̃ ẽ ꝙ uotũ ꝓfeſſio nis ꝓpt̃ h̃ ꝙ obligat hoĩeʒ ad h̃ ꝙ ꝑpetuo in religiõe remaneat ꝑexigit ãnũ ꝓbatiõis qui

ñ pexigit ad votũ simplex q̃ aliqs se obligat
ad religiõis igressũ. g̃ videtur ꝙ ille qui vo
uet religionẽ intrare ꝑpter h̃ ñ teneat ꝑpe
tuo ibi remanere. ¶ R͞o dicẽdũ ꝙ obligatõ
voti ex volũtate procedit. nã vouere volũta
tis ẽ ut Aug͞o dicit. intãtũ g̃ fert obligatõ vo
ti inq̃tũ se extẽdit volũtas ⁊ itẽtio vouẽtis
si g̃ vouẽs intẽdit se obligare non solũ ad in
gressũ religionis ſ3 ẽt ad ꝑpetuo remanẽdũ
tenet ꝑpetuo remanere. si ãt intendit se ob
ligare ad ingressũ religiõis causa experiẽdi
cum libertate remanendi uel nõ remanẽdi.
manifestũ ẽ ꝙ remanere non tenetur. si ṽo
in vouendo simpliciter de ingressu religiõis
cogitauit absq; hoc ꝙ cogitaret de liberta
te exit͞o uel de perpetuitate remanendi. vide
tur obligari ad ingressũ religionis ſ3 formã
iuris cõis: q̃ ẽ ut ingrediẽtib͞o det ãn͞o ꝓbatõ
nis. vnde nõ tenet ꝑpetuo i religiõe ꝑmanet
¶ Ad ꝑmũ g̃ dicenduʒ ꝙ melius ẽ itrare re
ligionẽ aĩo probãdi q̃ȝ penit͞o nõ intrare: q2 ꝑ
h̃ disponitur ad ꝑpetuo remanẽduʒ: nec tñ
itelligit aliqs retro ire uel aspicere: nisi qñ ꝑ
termittit id ad qd̃ se obligauit. aliogn ꝯcun
q̃ȝ ꝑ aliqd̃ tp̃s facit aliqd̃ bonũ op͞o si non ꝑ
id faciat esset inept͞o regno dei qd̃ pȝ eẽ falsũ
¶ Ad secũduʒ dd̃ ꝙ ille qui religionẽ igre
dit si exeat ꝑsertiʒ ex aliq̃ rõnabili cã ñ gnãt
scandalũ nec dat malũ exẽplũ. ⁊ si alius scã
dalizatur erit scandalũ passiuũ ex ei͞o ꝑte: ñ
aũt actiuũ ex ꝑte exeuntis: q2 fecit qd̃ licitũ
erat ei facer̃ ⁊ qd̃ expediebat ei ꝓpt̃ rõabilẽ
cãm. puta infirmitatẽ aut debilitatẽ aut ali
qd h͞o mõi. ¶ Ad tertium dd̃ ꝙ ille q intrat
ut stati exeat ñ videt satisfacere voto suo: q2
ipse i vouẽdo h̃ nõ itendit. ⁊ iõ tenet mutar̃
ꝓpositũ ut saltẽ velit experiri an ei expediat
i religione remanere. nõ ãt tenet ad ꝑpetuo
remanendum.

Ad quintum sic pro

cedit. Videt ꝙ pueri nõ sint recipiẽdi i reli
gione: q2 ex̃ de regularibus ⁊ trãseũtib͞o ad
religionẽ dr̃. Nullus tõdeat nisi legitĩa eta
te ⁊ spõtanea volũtate. ſ3 pueri nõ videntur
habere legitimã etatẽ nec spõtaneã volũta
tẽ: q2 nõ hñt ꝑfecte vſũ rõis. g̃ videt ꝙ non
sint in religione recipiẽdi. ¶ P. Stat͞o rligio
nis videt eẽ stat͞o penitẽtie. vñ ⁊ religio dr̃ a
religando uel a reeligendo ut Aug͞o dicit. x͞o
de ciuitate dei. ſ3 pueris nõ cõuenit penitẽ
tia. g̃ vr̃ ꝙ nõ debeãt religionẽ intrare. ¶ P.
Sicut aliqs obligat iuramẽto ita ⁊ voto: ſ3
pueri ante ãnos q̃tuordecĩ nõ debẽt obliga
ri iuramento ut hr̃ i decretl. 22. q. i. c. Pueri
⁊ c. Honestũ. g̃ videt ꝙ nec ẽt sint voto ob
ligandi. ¶ P. Illicitũ videt obligare aliquẽ
tali obligatõe q posset iuste irritari. ſ3 si aliq
ipuberes obligant se religioni pñt retrahi a
parentibus uel tutorib͞o. dr̃. n. in decretl. 20.
cã. q. 3. ꝙ puella si ante duodecĩ etatis annos
spõte sua sacrũ velamẽ assumpserit: pñt stati
parẽtes eius uel tutores id factũ irritũ facẽ
si voluerint. illicitũ ẽ g̃ pueros ꝑserti ãte an
nos pubertatis ad religionẽ recipe ł obliga
re. Sȝ ꝯ ẽ qd̃ dic dñs Math. 19. Siite par
uulos ⁊ nolite eos ꝓhiber̃ ad me venire: qd̃
exponẽs Origenes sup Math. dic ꝙ discipli
ih̃u priusq̃ȝ discãt rõnẽ iusticie rephendunt
eos q pueros ⁊ ifãtes offerũt xp̃o. dñs autẽ
exhortat discipl̃os suos ꝯdescẽdẽ vtilitatib͞o
pueroꝝ. hoc ãt attẽdere debemus ne estima
tione sapie excellẽtioris ꝯtẽnam͞o q̃i magni
pusillos ecclie ꝓhibẽtes pueros venir̃ ad Je
sũ. ¶ R͞o dicendũ ꝙ sicut s̃ dictũ ẽ. duplex ẽ
religionis votũ. Unũ simplex qd̃ cõsistit i so
la ꝓmissione deo facta q̃ ex interiori mentis
deliberatõe ꝓcedit. ⁊ h̃ votũ hȝ efficaciã ex
iure dĩno: qd̃ tñ dupliciť ipediri põt. Uno͞o ꝑ
defectũ deliberatõis ut pȝ i furiosis q̃z vota
nõ sũt obligatoria: ut habet extra de regl̃ari
bus ⁊ trãseũtibus ad religionẽ. c. Sic tenor.
⁊ eadẽ ẽ rõ de pueris q nõdũ hñt debitũ vſũ
rõis ꝑ quẽ sũt doli capaces queʒ qdẽ pueri
habẽt ut frequẽti͞o circa q̃rtũdecimũ ãnuʒ.
puelle ṽo circa duodecimũ: q dicũt ãni pu
bertatis. i qbusdã tñ anticipat ⁊ i qbusdã tar
datur ſm diuersã dispositioneʒ nãe. Alio͞o i
pedit efficacia simplicis voti si aliqs ðo vo
ueat q nõ ẽ ꝓpe ꝑtãtis. puta si ſu͞o ẽt vſũ rõis
hñs voueat se religionẽ itrare: aut ẽt ordine
tur ignorãte dño. põt. n. hoc dñs reuocar̃ ut
hr̃ in decretl. dis. 44. c. Si seruus. ⁊ q2 pue
ri uel puelle ifra pubertatis ãnos nãlr sũt in
ꝑtãte p̃ris q̃tũ ad dispositõeʒ sue vite. potest
pr̃ votũ eoꝝ reuocare uel acceptar̃ si sibi pla
cuerit ut exp̃sse dr̃ d muliere numeri. 30. sic
g̃ si puer ante ãnos pub̃tatis simplex votum
emittat ante q̃ȝ hẽat plenũ vſũ rõnis: nõ obli
gat ex voto. si ãt hẽat vſũ rõnis ante annos
pub̃tatis obligat qdẽ q̃tũ in se ẽ ex suo voto
tñ põt obligatio remoueri ꝑ auctoritatẽ pa
tris i cuius ꝑtãte adhuc existit: q2 ordinatio
legis q̃ vn͞o hõ subdit alti respicit id quod in

pluribus accidit. ſi vō ānos pubertatis exce
dat nō pōt reuocari auctoritate parentū. ſi
tñ nōdū haberet plenū vſū rōis nō obligare
tur quo ad deū. Aliud āt ē votū ſolenne qḋ
fac monachū uel religioſū: qḋ qdē ſubdit or
dinationi eccl'ie ꝓpter ſolēnitatē quā hꝫ an
nexam. ⁊ q: eccl'ia reſpicit id qḋ i pluribꝰ ē
ꝓfeſſio ante tp̄s pubertatis facta q̄tūcūq̄
aliqs hēat vſū rōnis plenū vel ſit doli capax
nō hꝫ ſuū effectū ut faciat ꝓfitentē iā eē reli
gioſū. ⁊ tñ lꝫ añ pubtatis anos ꝓfiteri ñ poſ
ſint. pñt tñ cū volūtate parētū i religionē re
cipi ut nutriant̃ ibidē ſic de Johē baptiſta le
gitur Luc. p̊. ꝙ puer creſcebat ⁊ cōfortabat̃
ſpū ⁊ erat i deſertꝫ. vñ ſicut Greg' dic̃ i 2°. dia
logorū. btō Bñdicto romāi nobiles ſuos fi
lios oīpotēti deo nutriēdos dat̃ ceperūt: qḋ
ē valde expediēs: ſꝫm illud Treñ. 3°. Bonū
ē viro cū portauerit iugū ab adoleſcētia ſua
vñ ex cōi cōſuetudine pueri applicant̃ illis
officiis ꝉ artibꝰ i qbꝰ ſūt vitā acturi. ¶ Ad p̄
mū ḡ dō ꝙ legitima etas ad h̄ ꝙ aliqs ton
deat̃ cū voto ſolēni religiōis ē tp̄s pubtatiſ
in q̊ hō pōt vti ſpontanea volūtate. ſꝫ añ an
nos pubertatis pōt eē legitima etas ad h̄ ꝙ
aliqs tondeat̃ i religione nutriēdꝰ. ¶ Ad ſe
cundū dō ꝙ religionis ſtatus p̄cipalr or
dinat̃ ad ꝑfectionē cōſequēdā ut ſ̄ hitū eſt
⁊ ſꝫm h̄ cōuenit pueris q de facili iducūtur.
ex cōſequēti āt vr̃ eē ſtatꝰ pn̄te iq̄tū p obſ̄
uantiā religiōis pctōꝝ occaſiōes tollūt̃ ut ſ̄
dictū ē. ¶ Ad t̃tium dō ꝙ pueri ſicut nō co
gunt̃ ad iurandū ſicut canō dic̃. ita ñ cogūt̃
ad vouēdū. ſi tñ voto uel iuramēto ſe aſtrin
xerint ad aliqd faciēdū: obligant̃ q̊ ad deū ſi
hēant vſū rōis: licet nō obligent̃ q̊ ad eccl'iā
ante quatuordeci ānos. ¶ Ad q̄rtum dō ꝙ
Numeri. 30. nō reprehendit̃ mlier i puellāi
etate cōſtituta ſi voueat abſq̄ cōſenſu parē
tū. pōt tñ reuocari a parentibꝰ. ex q̊ patet ꝙ
nō peccat vouendo: ſꝫ intelligit̃ ſe voto obli
gat̃ q̄tū i ſe ē abſꝫ ꝑiudicio auctoritatꝫ pr̄ne

Ad ſextum ſic proce

ditur. Videt̃ ꝙ ꝓpter obſequiū parētuꝫ de
beant aliq retrahi ab igreſſu religiōis. Non
.n. licet pretermittere id qḋ ē nccitatis ut ſi
at id qḋ ē liberꝫ volūtati: ſꝫ obſeq ꝑentibus
cadit ſub nccitate p̄cepti qḋ dat̃ de honora
tōe parētū Exo. 20. vñ ⁊ ap'lus dic̃. i. ad Thi
motꝫ. 5°. Si q̊ vidua filios aut nepotes hēt:
diſcat p̄mū domū ſuā regē ⁊ mutuā vicem
reddē ꝑētibꝰ. igredi āt religionē ē libitum vo
luntati. ḡ vr̃ ꝙ nō debeat aliqs p̄termitter̃
parētū obſequm ꝓpter religiōis ingreſſuꝫ.
¶ P̄. Maior vr̃ eē ſubiectio filii ad patrē q̄
ſerui ad dñꝫ: q: filiatio ē nālis. ſeruitꝰ aūt ex
maledictōe pc̄ti: ut pꝫ Geñ. 9°. ſꝫ ſeruꝰ ñ pōt
pretermittere obſequiū dñi ſui ut religionē
ingrediat̃ aut ſacrū ordinē aſſumat ſic hr̃
i decretꝫ. diſ. 44. Si ſeruꝰ. ḡ multo minꝰ po
teſt filiꝰ obſequiū p̄ris p̄termittē ut igredia
tur religionē. ¶ P̄. Maiori debito obligat̃
aliqs parentibꝰ q̄ hiis qbꝰ dꝫ pecuniā. ſꝫ illi q
debēt pecuniā aliqbꝰ: nō pñt religionē igre
di. dicit. n. Gregꝰ i regiſtro. ⁊ hr̃ i decretꝫ. diſ.
53. q: hi q ſunt rōnibus publicis obligati: qñ
petūt monaſteriū nullo mō ſuſcipiēdi ſūt ni
ſi p̄us a negociis publicis fuerit abſoluti. ḡ
videt̃ ꝙ multo minꝰ filii poſſēt religioneꝫ i
gredi p̄termiſſo pr̄no obſeqo. ¶ Sed ꝯ eſt
qḋ Math. 4°. dr̃ ꝙ Jacobꝰ ⁊ Johes relictꝫ
retibꝰ ⁊ pr̄e ſecuti ſūt dñꝫ. ex q̊ pꝫ ut Hilariꝰ
dicit. docemur xp̄m ſecuturi ⁊ ſecularis vite
ſolicitudīe ⁊ pr̄ne domꝰ cōſuetudine nō te
neri. ¶ Rꝰ dō ꝙ ſicut ſ̄ dictū ē cum de pieta
te ageret̃. parētes hñt rōnē principii inq̄tū
hꝰmodi. ⁊ iō per ſe eis conuenit ut filiorum
curā habeāt. ⁊ propter h̄ nō liceret alicui fi
lios hñti religionē ingredi oīo p̄termiſſa cu
ra filioꝝ. i. nō ꝓuiſo qualit̃ educari poſſent.
dr̃. n. i. ad Thimotꝫ. 5°. ꝙ ſi quis ſuorū curā
nō hꝫ: fidē negauit et ē ifideli deterior pacciñt
tñ parentibꝰ ꝯuenit ut a filiis adiuuent̃ inq̄
tū. ſ. ſūt in neceſſitate aliqua ꝯſtituti. et iō di
cendū ē ꝙ parentibꝰ i nccitate exiſtentibus
ita ꝙ eis cōmode alit̃ q̄ p obſequiū filioruꝫ
ſubueniri nō poſſit: nō licet filiis p̄termiſſo
parentū obſeqo religionē itrare. ſi vero nō
ſint in tali neceſſitate ut filiorū obſeqo mul
tū idigeāt. poſſūt pretmiſſo parētū obſeqo
filii religionē intrare ꝯ p̄ceptū parētū: q: pꝰ
ānos pubertatis q̊libet igenuꝰ libtatē hꝫ q̄
tū ad ea q̄ pertinēt ad diſpoſitōeꝫ ſui ſtatꝰ p̄
tim i hiis q̊ ſūt diui obſequii. et magis ē ob
temperandū pr̄i ſpirituū ut viuamꝰ q̄ parē
tibꝰ carnis ut ap'ls dic̃ ad Heb. 12°. vñ dñs vt
legit̃ Math. 8°. et Luc 9°. rep̄hendit diſci
pulū q nolebat eū ſtati ſeq iuuitu pr̄ne ſepul
ture. erāt. n. alii p q̊s illud opꝰ ipleri poterat
ut Criſoꝰ dic̃. ¶ Ad primū ḡ dō ꝙ p̄ceptuꝫ
de honoratōe parētū nō ſolū ſe extendit ad
corpalia obſequia: ſꝫ ēt ad ſp̄ūalia: et ad reue
rentiam exhibendā. et iō etiam illi qui ſunt

in religione iplere pñt ꝓceptũ de honoꝛatõe
parentũ pꝛo eis oꝛando ⁊ eis reuerentiam ⁊
auxiliũ ipendẽdo ſm ꝙ religioſos decet: qꝛ
ẽt illi q in ſeculo viuũt diuerſimode parẽteſ
honoꝛant ſcðm eoꝛũ conditionem. ¶ Ad ſe
cũduꝫ dicẽdũ ꝙ qꝛ ſeruit⁹ ẽ i penã pcti idu
cta: iõ per ſeruiturẽ aliqd adimiť hõi qð aľ
ei ꝯpeteret. ne. ſ. libere de ſua pſõa poſſit diſ
ponere. ſeru⁹. n. id qð ẽ dñi ẽ. ſꝫ fili⁹ nõ patiť
detrimentũ ex h̃ ꝙ ſubiect⁹ ẽ patri qn poſſit
de ſua pſona libere diſponẽ transferendo ſe
ad obſequiũ dei: qð maxie ptinet ad hõis bo
nũ. ¶ Ad tertiũ dicendũ ꝙ ille q ẽ obligat⁹
ad aliqð certũ nõ põt illud licite ꝓtermitteř
facultate exiſtente. ⁊ iõ ſi aliqs ſit obligatuſ
ut alicui rõnẽ ponat vel ut certũ debitũ red
dat. nõ põt h̃ licite ꝓtermittere ut religiõeꝫ
igrediať. ſi tñ debeat aliquã pecuniã ⁊ ñ ha
beat vñ reddat tenetur faceř qð põt: ut. ſ. ce
dat bonis ſuis creditoꝛi. ꝓpter pecuniã aũt
pſona libi hoĩs ſm iura ciuilia non obligať
ſꝫ ſolũ res: qꝛ pſõa libi hõis ſupat oẽꝫ extima
tionẽ pecunie. vñ licite põt exhibitis reb⁹ ſu
is religionẽ itrare: nec teneť i ſeculo remanẽ
ut ꝓcuret vñ debitũ reddat. fili⁹ aũt nõ tene
tur ad aliqð ſpãle debitũ patri niſi foꝛte i ca
ſu neccitatis: ut dictũ ẽ.

Ad ſeptimuꝫ ſic pꝛo

cediť. Videtur ꝙ pſbyteri curati nõ poſſint
licite religionẽ igredi. Dic̃. n. Greg⁹ i paſtora
li ꝙ ille q cura aiaꝝ ſuſcipit terribiľr amoneť
cũ diciť. fili mi ſi ſpopõderis ꝓ amico tuo ð
fixiſti apud extraneũ aiam tuã. ⁊ ſubdit: ſpõ
dere nãqꝫ ꝓ amico ẽ alienã aiam i periculo
ſue cõuerſatiõis accipe. ſꝫ ille q obligať hõi
ꝓ aliq̊ debito non põt intrare religionẽ niſi
ſoluat id qð dꝫ ſi poſſit. cũ ğ ſacerdos poſſit
curã aiaꝝ agere ad quã ſe obligauit i piculũ
aie ſue. videť ꝙ nõ liceat ei ꝓtermiſſa cura
aiarũ religionẽ itrare. ¶ P. Nõ vni licet. pa
ri rõe oib⁹ ſilib⁹ licet. ſꝫ ſi oẽs pſbyteri hñtes
curã aiaꝝ ŕligionẽ itrarẽt remanerẽt plebes
abſqꝫ cura paſtoꝛũ qð eẽt icõueniens. ğ vř
ꝙ pꝛeſbyteri curati nõ poſſint licite religio
nẽ intrare. P. Inter act⁹ ad q̊s religiões oꝛ
dinanť ꝓcipui ſũt illi qb⁹ aliqs ꝯtẽplata alys
tradit. h⁹mõi ãt act⁹ ꝯpetũt pſbyřis curati ⁊
archidiacõis qb⁹ ex officio ꝯpetit ꝓdicare ⁊
cõfeſſiones audire. ğ vř ꝙ nõ liceat pſbyřo
curato uel archidiacono trãſire ad religõeꝫ.
¶ Sꝫ ꝯ ẽ qð i decretis. 30. cã. q. 2. c. Due ſũt
leges dř. Si qs clericoꝝ i ecclía ſua ſub epõ
pplm retinet ⁊ ſeculariť viuit. ſi afflatu ſpũs
ſci in aliq̊ monaſterio vľ regulari canonica
ſe ſaluari voluerit etiã epõ ꝯdicẽte eat liber
noſtra auctoꝛitate. R⁰ dð ꝙ ſicut ş dictuꝫ
eſt. obligatio voti perpetui ꝓferť oĩ alij obli
gationi. obligari ãt voto ꝑpetuo ⁊ ſolenni
ad vacanduꝫ diuis obſeqis cõpetit pꝛopꝛie
epĩs ⁊ religioſis. pꝛeſbyteri ãt curati ⁊ archi
diaconi non obliganť voto ꝑpetuo ⁊ ſolẽni
ad curã aiaꝝ retinendã ſicut ad h̃ obliganť
epĩ. vñ epĩ pꝛeſulatũ nõ pñt deſerere q̃cũqꝫ
occaſione abſqꝫ auctoꝛitate romãi põtificis
ut hř ex̃ de regularib⁹ ⁊ trãſeũtib⁹ ad religio
nẽ. c. Licet. archidiacõi aũt ⁊ pſbyteri cura
ti pñt libẽ abrenunciare epõ curã eis cõmiſ
ſã abſqꝫ ſpãli licentia pape q ſolus põt i votl
ꝑpetuis diſpẽſare. vñ mãifeſtũ ẽ ꝙ archidia
cõis ⁊ pſbyteris curatis licet ad religiõem
trãſire. ¶ Ad pmũ ğ dicẽduꝫ ꝙ pſbyteri cu
rati ⁊ archidiacõi obligauerť ſe ad curã agẽ
dã ſubditoꝛũ q̃diu retinẽt archidiaconatũ
uel parochiã: nõ ãt obligauerũt ſe ad hoc ꝙ
ꝑpetuo archidiaconatũ uľ parochiã teneãt.
¶ Ad ſcðm dð ꝙ ſicut Iero⁹ dicit ꝯ vigilã
tiuꝫ q̃uis a te lingue viperee moꝛſus ſeuiſſi
mos patiãť. ſ. religioſi qb⁹ argumentaris et
dicis. ſi oẽs ſe clauſerit ⁊ fuerint i ſolitudine
qs celebꝛabit ecclías: qs ſeculares hoĩes lu
crifaciet: qs peccãtes ad ꝟtutes poťit exhoꝛ
tari. hoc. n. mõ ſi oẽs tecũ fatui ſint ſapiens
eẽ qs poterit. ⁊ ꝟgitas nõ erit appꝛobãda. ſi
. n. ꝟgines oẽs fuerit ⁊ nuptie nõ fuerit iteri
bit gen⁹ hũanũ. rara ẽ virt⁹ nec a plurib⁹ ap
petiť. pꝫ ğ ꝙ hic timoꝛ ſtult⁹ ẽ. puta ſicut ſi
aliqs timẽt haurire aquã ne flumẽ deficẽt

Ad octauum ſic pꝛo

cediť. Videť ꝙ nõ liceat de vna religiõe trã
ſire ad aliã ẽt artioꝛẽ. Dic̃. n. aplus ad Heb.
x⁰. Nõ deſerentes collectionẽ noſtrã ſicut
ẽ cõſuetudis qbuſdaꝫ. glo. q. ſ. timoꝛe perſe
cutionis cedũt: uel ꝓpꝛia pſũptõne a pctõꝛi
bus uel ipfectis ut iuſti videanť recedũt. ſed
h̃ vident facẽ q de vna religiõe tranſeũt ad
aliã pfectioꝛẽ. ğ videť h̃ eẽ illicitũ P. Pꝛo
feſſio mõachoꝛũ ẽ artioꝛ q̃ꝫ ꝓfeſſio regula
riũ canonicoꝛũ: ut hř ex̃ de ſtatu mõachoꝛũ
⁊ canonicoꝛũ regľariũ. c. De rei tioꝛẽ. ſꝫ ñ lꝫ
alicui trãſire ð ſtatu canõicoꝝ regľariũ ad
ſtatũ mõachoꝝ. dř. n. in decretis. 19. cã. q 3.
Mãdam⁹ ⁊ vniuerſaliť interdicim⁹ ne quis

canonicus regularis ꝓfessus nisi ꝙ absit pu
blice lapsus fuerit monachꝰ efficiat̃. ǧ videt̃
ꝙ nõ liceat alicui transire de vna religione
ad aliã maiorẽ ¶ P. Tãdiu obligat̃ aliqs ad
iplendũ qḋ vouit: quãdiu pôt licite illud im
plere: sicut si aliqͣ vouit cõtinẽtiã suare etiã
pꝰ ɔcrũ matrimoniũ per verba de presenti
ante carnalẽ copulã tenet̃ iplẽ votũ: qꝛ hoc
pôt facere religionẽ intrando. si ǧ aliqs lici
te pôt transire de vna religione ad aliã: tene
bit̃ h facere si ante h vouerit existens i secu
lo qḋ vr̃ eẽ icõueniẽs: qꝛ ex h plimũ scãdalũ
generari posset. ǧ nõ pôt aliqs religiosus d̃
vna religione transire ad aliã artiorẽ. ¶ Sꝫ ɔ
ẽ qḋ dr̃ in decretl. 20. cã. q. 4. Uirgines sacre
si ꝓ lucro aĩe sue propter districtiorẽ vitam
ad aliud monasteriũ pgere disposuerint: ibi
qꝫ cõmanẽ decreuerit: scã synodꝰ cõcedit.
⁊ eadẽ rõ vr̃ eẽ de quibuscũqꝫ religiot̃. ǧ pt
aliqs licite transire de vna religiõe ad aliaꝫ
¶ Rñdeo dd̃ ꝙ transire de religione ad reli
gionẽ nisi propter magnã vtilitatẽ vel necess
sitatẽ nõ ẽ laudabile. tũ qꝛ ex hoc plimũ scã
dalizant̃ illi q relinqũt̃. tũ ẽt qꝛ facilꝰ ꝓficĩ
aliqs i religione quã cõsueuit: q̃ᷓ i illa quã ñ
cõsueuit ceteris paribꝰ. vñ i collationibꝰ pa
trũ abbas Nestorius dicit. Unicuiqꝫ vtile ẽ
ut fm ꝓpositũ qḋ elegit sũmo studio ac dili
gentia ad operis arrepti pfectõeꝫ puenire se
stineat: ⁊ neq̃ᷓ a sua quã elegit semel ꝓfessio
ne discedat: ⁊ pꝰa subdit ratõnẽ assignans. i
possibile nãqꝫ ẽ vnũ ⁊ eũdẽ hõieꝫ simul vni
uersis fulciri v̈tutibꝰ: q̃ᷓs siqͣ voluerit pariter
attentare: i id icidere eũ neccẽ ẽ ut dũ oẽs se
quit̃ nullaꝫ integre cõsequat̃. diuerse. n. reli
giones p̃eminẽt fm diuersa v̈tutũ opa. Pôt
tñ aliqs laudabiliter de vna religione trãsir̃
ad aliã triplici ex cã. p̃ qdẽ zelo pfectioris re
ligiõis: q̃ qdẽ excellentia ut s̃ dictũ ẽ non at
tẽdit̃ fm solã artitudinẽ: sꝫ principalit̃ scdm
id ad qḋ religio ordinat̃. secundario vero fꝫ
discretionẽ obseruantiaꝝ debito fini ꝓpoꝛ
tionatarũ. 2º. ꝓpt̃ declinatõeꝫ religiõis a d̃
bita pfectõe. puta si in aliqua r̃ligiõe artiori
incipiant religiosi remissius viuere: laudabi
liter transit aliqs ad religionẽ ẽt minoreꝫ si
meliꝰ obseruet̃. vñ i collatõibꝰ patruꝫ abbas
Johes de seipso dicit ꝙ a vita solitaria i q̃ p
fectus fuẽat transiit ad miorẽ. s. eoꝝ q viuũt
i societate ꝓpt̃ h ꝙ vita hẽmitica cepat de
clinare ⁊ laxiꝰ obseruari. 3º. ꝓpt̃ infirmitatẽ
uel debilitatẽ ex q̃ interdũ prouẽit ꝙ ñ pôt

aliqs artioris religiõis statuta seruare: possꝫ
aũt seruare statuta religiõis laxioris. Sed i
his tribus casibus pôt eẽ differẽtia. nã i p̃ ca
su dꝫ qdẽ ꝓpt̃ hũilitatẽ licẽtiã petẽ: q̃ tñ ei
negari ñ pôt dũ mõ ɔstet illã religioneꝫ eẽ ar
tiorẽ. si vo d̃ h probabilit̃ dubitet̃: ẽ i h supi
oris iudiciũ inquirẽdũ: ut hẽtur ex̃ de regu
laribꝰ ⁊ transeũtibꝰ ad religionẽ. c. Licet. sili
ter requirit̃ superioris iudiciũ i secũdo caũ
i tertio vo casu ẽ ẽt necia dispensatõ. ¶ Ad
p̃mum ǧ dd̃ ꝙ illi q ad artiorẽ religionẽ trã
seũt nõ faciũt hoc ꝑsũptuose ut iusti videat̃:
sꝫ deuote ut iustiores fiãt. ¶ Ad secũdũ dd̃
ꝙ vtraqꝫ religio. s. monachoꝝ ⁊ canonicoꝝ
regulariũ ordinat̃ ad opa vite cõtẽplatiue:
iter q̃ p̃cipua sũt ea q̃ agũt̃ i diuinis misterijs
ad q̃ ordinat̃ directe ordo canonicoꝝ regla
riũ quibꝰ p se cõpetit ꝙ sint clerici religiosi.
sꝫ ad religionẽ mõachoꝝ nõ p se cõpetit ut
sint clerici religiosi ut hr̃ in decretl. 16. q. i. et
iõ q̃uis ordo mõachoꝝ sit artioris obsuan
tie si monachi eẽnt laici liceret trãsire ab oꝛ
die mõachoꝝ ad ordinẽ canõicoꝝ: r̃glariũ
fm illud Jero. ad Rusticũ monachũ. Sic
viue i monasterio ut clericus eẽ merearis: ñ
ãt ecõuerso: ut hr̃ i decretl. 19. cã. q. 3. i d̃cre
to inducto. sꝫ si mõachi sint clerici sacris mi
nisterijs oblequẽtes: hñt id qḋ ẽ canonico
rũ regulariũ cũ maiori artitudine. ⁊ iõ trãsi
relicitũ erit de ordine canonicorũ regulariũ
ad ordinẽ mõachorũ petita tñ superioris li
centia ut dr̃. 19 q. 3. c. Statuimus. ¶ Ad t̃tiũ
dd̃ ꝙ votuꝫ solẽne q̃ qs obligat̃ minori reli
gioni ẽ fortius q̃ᷓ uotũ simplex quo qs astri
gitur maiori religioni. pꝰ votuꝫ. n. simplex si
ɔheret aliqs m̃rioniũ nõ dirimeret̃ sicut pꝰ
uotũ solẽne. ⁊ iõ ille q iã ꝓfessus est in mio
ri religiõe nõ tenet̃ iplere uotũ simplex qḋ
emisit de intrando religionẽ maiorẽ.

Ad nonuꝫ sic proce

ditur. Uidetur ꝙ nullus debeat alios iducẽ
ad religionẽ itrãdũ. Mãdat. n. btũs Bene
dictus i regula sua ꝙ uenientibꝰ ad religiõeꝫ
nõ sit facilis p̃bendꝰ igressus: sꝫ ꝓbãdũ ẽ an
spũs a deo sit. ⁊ h ẽt docet. Cassianꝰ i 4º. liº d̃
institutis cenobiorũ. multo ǧ minꝰ licet ali
quẽ ad religionẽ iducẽ. P. Math. 23º. dr̃
dic. Ue uobis qui circuitis mare ⁊ aridã ut
faciatl unũ ꝓselitũ. ⁊ cũ factꝰ fuerit facitl eũ
filiũ gehẽne duplo q̃ᷓ uos. sꝫ h vr̃ facẽ q hõiet̃
ad religiõeꝫ iducũt. ǧ vr̃ hoc esse uitupabile

¶ P̄. Nullus d3 aliquē īducere ad id qđ ptī
ad eius detrimētū. s3 ille qui īducit aliquē
ad religionē qn̄q3 ex h̄ īcurrit detrimentu3:
q2 qn̄3 sūt obligati ad maiorē religionē. ḡ vi
detur q̄ nō sit laudabile aliq̄s īducē ad reli
gionē. S3 ɔ̄ ē qđ dr̄ Exo. 25°. Cortina cortī
nā trahat. deb3 ḡ vnus hō aliū trahere ad dī
obsequiū. ¶ R° dicendū q̄ inducentes alios
ad religionē nō solū nō peccāt s3 magnū pre
miū merent̄. dicit̄. n. Jac. vlt. Qui conuerti
fecerit pctōrē ab errore vie sue: saluabit aīa3
ei° a morte: ⁊ operit multitudinē pctōru3. ⁊
Daniel. 12°. dr̄ q̄ qui ad iusticiam erudiunt
plimos erūt q̄si stelle īperpetuas eťnitates.
Poss3 tn̄ cōtingere circa h° mōi inductōem
triplex iordiatio. p̄. q dē si violēter aliq̄s aliū
ad religionē cogēt qđ phib3 ī decretꝫ. 20. q.
3. 2° si aliq̄s simoniace aliū ad r̄ligionē tra
hat muneribus datis ut phibet̄ ī decretꝫ ibi
dē. q. 2. c. Di pio. nec tn̄ ad h̄ ptinet si aliquis
alicui pauperi necessaria submistret ī seclo
nutriēs eū ad religionē: uł si sine pacto aliq̄
munuscula tribuat ad familiaritatē captan
dā. 3° si mēdacijs eū alliciat. īminet. n. sic in
ducto piculū: ne cū se deceptu3 īnuenerit re
trocedat. ⁊ sic fiāt nouissima illi° hōis peiora
p̄orib° ut dr̄ Luc. xi°. ¶ Ad p̄mum dicēdū
q̄ illis q ad religionē īducūt nihilomin° res
uatur pbatōis tp̄s ī q̄ difficultates religiōis
expiūt̄. ⁊ sic n̄ facił adit° eis dat̄ ad religiōis
īgressū. Ad scđ3 dicēdū q̄ s3 Hilariū v̄bū
illud dn̄i p̄nunciatiuū fuit puerfi studij iude
orū. quo p° xp̄i p̄dicatōem gentiles vel etia3
xp̄ianos ad iudaicū ritū trahēdo faciunt du
pliciter gehenne filios: q2. s. ⁊ pctā p̄stina q̄
cōmiserūt ī iudaismo eis nō dimittūt̄. ⁊ ni
hilomin° īcurrūt iudaice pfidie reatū: ⁊ s̄m
h̄ nō facit ad ppositū. Scđm Jero. aūt h̄ re
fert̄ ad iudeos ēt p statu in q̄ legalia obsua
ri licebat. q̄tū ad h̄ q̄ ille q ab eis ad iuda
ismū ɔuertebat̄ dū eēt gentilis simpliciter
errabat. vidēs aūt magistrorū vitia reuertit̄
ad vomitū suū: ⁊ gentilis fact° q̄i p̄uaricator
maiori pena fit dign°. ex q̄ p3 q̄ trahē alios
ad cultū dei vel ad religionē nō ē vitupera
bile s3 h̄ solū q̄ aliq̄s ei q conuertit̄ det ma
lū exemplū vn̄ peior efficiat̄. ¶ Ad tertiū di
cendū q̄ ī maiori īcludit̄ min°. ⁊ iō ille q ē
obligat° voto vel iuramentō ad īgressū mīo
ris religionis pōt licite īduci ad h̄ q̄ ad ma
iorē religionē trāseat nisi sit aliqđ spāle qđ ī
pediat. puta infirmitas vel sp[…] maioris pfe
ctus in miori religiōe. ille vero q ē obligat°
voto vel iuramento ad īgressū maioris reli
giōis nō pōt licite induci ad minorē religio
nē nisi ex aliq̄ spāli cā euidēti. ⁊ h̄ cū dispēsa
tione superioris.

Ad decimum sic pro

cedit̄. Uidetur q̄ nō sit laudabile q̄ aliq̄s r̄
ligionem īgrediat̄ absq3 multoru3 cōsilio et
diuturna deliberatiōe p̄cedēti. Dr̄. n. i. Joh.
4°. Nolite credē oī spūi. s3 pbate spūs si ex
deo sint. s3 qn̄q3 propositū religionis īrandi
nō ē ex deo: cū frequēter p exitum religiōis
dissoluat̄. dr̄. n. Actꝫ. 5°. Si ē h̄ ɔsiliū ex deo
nō poteritꝫ dissoluere illud. ḡ videt̄ q̄ mag̃
examiatōe p̄cedēte debeāt aliq religionē in
trare. ¶ P̄. pu̇. 25°. dr̄. Cām tuā tracta cum
amico tuo. s3 marie vr̄ hōis eē cā q̄ ptiet ad
mutatōem stat°. ḡ videt̄ q̄ nō debeat aliq̄s
religionē intrare nisi p̄us cū amicis suis tra
ctet. ¶ P̄. Dn̄s Luc. 14°. inducit silitudīe3
de homine q vult turri3 edificare q̄ p̄us se
dēs cōputat sūptus q sunt ei necessarij si ha
beat ad pficiendū ne īsultet̄ ei: q2 h̄ hō īcepit
edificare ⁊ nō potuit cōsūmare. sūpt° āt ad
turrī edificandā ut Aug° dic̄ ī eplā ad Letā
nihil ē aliud q̄3 ut renūciet vnusq̄sq3 oib° q̄
sunt eius. cōtigit aūt qn̄q3 q̄ h̄ multi nō p̄nt
⁊ silr̄ alias religionis obseruātias portare. ī
cuius figura p̄ Regꝫ. 17°. dr̄. q̄ Dauid nō po
terat īcedere in armis Saulis q2 nō hēbat
vsū. ḡ videt̄ q̄ nō debeat aliq̄s religionē in
trare nisi diuturna deliberatōe p̄missa ⁊ mł
torū cōsilio habito. S3 ɔ̄ ē qđ dicit̄ Math.
4°. q̄ ad vocatiōem dn̄i Petr° ⁊ Andreas
relictis retib° ɔtinuo secuti sūt eū. vbi Criso°
dic̄ sup Math. Talē obediētiā xp̄s querit a
nob̄ ut neq3 instanti tp̄e remurmuret̄. ¶ R°
dicēdū q̄ diuturna deliberatio ⁊ multorū ɔ
silia requirunt̄ ī magnis dubijs ut ph̄s dic̄ ī
3° ethicorū. ī hiis āt q̄ sūt certa ⁊ deťminata nō
requirit̄ cōsiliū. Circa īgressū aūt religionis
tria p̄nt ɔsiderari. p̄ qdē ipse religiōis ingres
sus s̄m se. ⁊ sic certū ē q̄ īgressus religiōis ē
meli° bonū. ⁊ q de h̄ dubitat q̄tū ē ī se dero
gat xp̄o q h̄ ɔsiliū dedit. vn̄ Aug° dic̄ in li° ð
v̄bis dn̄i. Uocat te oriēs. i. xp̄s. ⁊ tu attendis
occidēťē. i. ad hoīe3 mortalē ⁊ errare poten
tem. Alio° pōt cōsiderari religiōis īgressus
p cōparatōe3 ad vires eius q ē religionem ī
gressurus: ⁊ sic ēt nō ē loc° dubitationis ɔde
ingressu religionis: quia illi qui religionem

igrediūť nō confidūt ī sua v̄tute se posse sub
sistere s₃ auxilio v̄tutis diuine. s₃ illō Jsa. 40.
Qui sperāt ī dn̄o mutabūt fortitudinē: assu
ment pēnas sicut aquile: currēt ⁊ nō labora
bunt: ambulabūt ⁊ nō deficiēt. si tn̄ sit aliqd̄
spāle ipedimentū puta ifirmitas corporalis
vel onera debitorū vel aliq̄ hmōi. in his req
ritur deliberatio ⁊ cōsiliū cū his de qb⁹ spe
ratur q̄ p̄sint ⁊ nō ipediāt. Vn̄ dr̄ Eccl. 37°.
cū viro irreligioso tracta d̄ scitate: ⁊ cū iniusto
de iusticia: q̄ dicat nō. vn̄ seqť. Nō attēdas
his ī oī cōsilio: s₃ cū viro scō assidu⁹ esto: ī q
bus tn̄ nō ē diuturna deliberatio habenda.
vn̄ Jero⁹ dic̄ in ep̄la ad Paulinū. Festina q̄
so te ⁊ herēti ī salo nauicule fun. magis pre
scide q̄ȝ solue. 3° āt mō cōsiderari pōt mod⁹
religionē intrandi ⁊ quā religionē aliqs in-
gredi dēat. ⁊ de talib⁹ pōt habeři ēt cōsiliū
cū his q nō ipediāt. Ad p̄mū₃ ḡ dicēdū q
cū dr̄. probate sp̄us si ex deo sint: locū habet
in his q dubia sūt vtrū sp̄us d̄i sit: sicut dubi
um pōt ēē his q iā sūt in religiōe vtrū ille q
religiōi se offert sp̄ū dei ducať aut simulate
accedať. ⁊ iō debēt accedetē probare vtru₃
dīno sp̄ū moueať: s₃ illi q ad r̄ligiōe₃ accedit
nō pōt ēē dubiū an propositū de igressu reli
gionis in corde eius exortū sit a sp̄ū dei cui⁹
ē ducē hōie₃ in t̄rā rectā. nec propť h̄ ōndiť
nō ēē ex deo q aliq retrocedūt. nō. n. omne
qd̄ a deo ē: est incorruptibile. aliogn creatu
re corruptibiles nō ēēnt ex deo ut manichei
dicūt. neq₃ ēt aliq q habēt a deo grām pos-
sent illā amittere: qd̄ ēt ē hereticū: s₃ cōsiliu₃
d̄i ē idissolubile: quo ēt corruptibilia ⁊ mu
tabilia facit: s₃ illud Jsa. 46°. Consiliū meū
stabit ⁊ oīs volūtas mea fiet. ⁊ ideo proposi
tum de ingressu religionis nō indiget pro-
batione vtrū sit a deo: q̄ certa discussiōe nō
eget ut dic̄ glo. sup illud. i. Ad Thessal. vlti.
Oīa p̄bate. Ad secūdū dicēdū q sic caro
concupiscit aduersus sp̄ūm: ut dr̄ ad Gal. 5. ita
ēt frequēter amici carnales aduersāť profe
ctui sp̄uali: s₃ illō Michee. 7°. Jnimici ho
minis domestici eius. Vn̄ Cirillus exponēs
illud Luc. 9°. Permitte me renūciare eis q
domi sūt dicit. Querere renūciare his q do
mi sūt ōndit q vt̄q₃ diuisus sit. nā cōicaŕ pro
ximis ⁊ cōsulere nolētes eq̄ sapere indicat
ad h̄ utcūq₃ languētē. ⁊ retrocedentē: propť
qd̄ audit a domino. nemo cu₃ posuerit ma
nū ad aratrū ⁊ aspexerit retro. habilis ē ad

regnū d̄i. aspicit. n. retrō q dilationē q̄rit oc
casione redeūdi domū ⁊ cū ppiqs ɔferēdi.
¶ Ad t̄tiū dō q per edificationem turris si
gnificať pfectio xp̄ane vite. abrenunciatō āt
ppriorū ē sumptus ad edificandā turrim. nl
lus āt dubitat uel deliberat an velit habere
sumptus: uel an possit turrim edificare si sū
ptus habeat. s₃ h̄ sub deliberatōne poniť an
aliquis sumpt⁹ habeat. similiter sub delibe
ratione cadere nō oportet vtrum aliquis d̄
beat abrenūciare oibus que possidet: l' si h̄
faciēdo ad perfectōem puenire possit. s₃ h̄
cadit sub deliberatione vtrū hoc qd̄ facit sit
abrenunciare oīb⁹ q̄ possid₃: q̄ nisi abrenū
ciauerit qd̄ ē sūptus h̄ře: nō potest ut ibidē
subditur xp̄i ēē discipulus: qd̄ ē turri edifica
re. timor āt eorū q trepidant an p religiōis
īgressū possint ad pfectōe₃ puenire est irrō
nabilis: ⁊ multorū exēplo couinciť. vn̄ Aug⁹
dic̄. 8°. cōfessionū. Aperiebať ab ea pte qua
intenderem faciē ⁊ quo trāsir trepidabam
casta dignitas cōtinentie honeste blandiēs
vt venirē neq₃ dubitarē. ⁊ extendēs ad me
suscipiendū ⁊ āplectandū pias manus pleās
gregib⁹ bonorū exemplorum: ibi tot pueri ⁊
puelle: ibi iuuent⁹ multa ⁊ omnis etas. ⁊ gra
ues vidue ⁊ virgines. anus irridebat me irri
sione exportatoria: q̄i diceret tu nō poteris
qd̄ isti ⁊ iste. an isti ⁊ iste ī semetipsis pn̄t et
n̄ ī dn̄o dō suo: qd ī te stas ⁊ n̄ stas. proijce
te in eū. noli metuē: n̄ se subtrahet ut cadas
pijce te secur⁹ et excipiet te ⁊ saluabit te. exē
plū āt illud qd̄ īduciť de Dauid nō facit ad
propositū: q̄ arma Sauľ sicut glo. dicit sūt
legis sacramēta tanq₃ onerantia. religio aūt
ē suaue iugū xp̄i: q̄ ut Greg⁹ dicit ī 3. mora
liū. Quid graue mētis nostre ceruicib⁹ īpōit
q vitare oē desideriū qd̄ pturbat p̄cipit: q d̄
clinari laboriosa mundi hui⁹ itinera monet
qd̄ qdē suaue iugū sup se tollētib⁹ refectōe₃
dine fruitiōis repromittit: et sempiterna₃ re
quiē aīar: ad quā nos pducat ipse q promi
sit Jhus xp̄s dn̄s noster: qui ē sup oīa deus
benedictus ī secula. ¶ Amen.

Explicit secūd⁹ lib̄ secūde ptis b̄ti Thome d̄
aquino. impssus Venetijs ⁊c̄.

¶ .M.CCCC.lxxix.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
A 1 R 2 G 3 B 4 5 6 M W 8 G 9 10 K 11 12 13 C 14 15 Y B 17 M 18 19
TIFFEN Color Control Patches
Inches
Centimetres
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
© The Tiffen Company, 2007